

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII,
TINERETULUI ȘI SPORTULUI

Raport

asupra Stării sistemului național de învățământ

București - 2010

RAPORT ASUPRA STĂRII
SISTEMULUI NAȚIONAL DE ÎNVĂȚĂMÂNT
2010

Cuprins

Cap. 1. Sinteza analizei asupra stării sistemului de învățământ.....	pag. 1
Cap. 2. Analiza sistemului de învățământ din perspectiva indicatorilor de bază.....	pag. 12
Cap. 3. Proiecte finanțate din fonduri europene derulate de către MECTS.....	pag. 99
Cap. 4. Priorități și direcții de acțiune pentru perioada 2010 – 2012	pag. 126
Cap. 5. Prezentarea proiectului Legii Educației Naționale	pag. 140
Listă de abrevieri	pag. 149

Capitolul 1

SINTEZA ANALIZEI SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ

Acest raport reprezintă o sinteză a principalelor tendințe privind evoluția sistemului de învățământ. Analiza de tip statistic a urmărit indicatorii de bază care fac parte din Sistemul Național de Indicatori pentru Educație (SNIE). SNIE este compatibil cu sistemele internaționale de indicatori (Sistemul Statistic European Eurostat, sistemul OECD, sistemul UNESCO, sistemul Banca Mondială) și include, totodată, o parte dintre indicatorii care urmăresc îndeplinirea obiectivelor comune europene.

Setul de indicatori de bază se concentrează asupra următoarelor dimensiuni ale sistemului educațional:

- resursele umane ale sistemului de educație;
- participarea la educație;
- eficiența internă a sistemului de învățământ;
- rezultatele elevilor;
- rezultatele educației pe piața muncii.

La calcularea indicatorilor au fost utilizate datele primare oficiale referitoare la educație, oferite de Institutul Național de Statistică. În cazul indicatorilor care utilizează informații culese la începutul anului școlar (*indicatori de intrare*), analiza a fost realizată având ca reper anul școlar 2009-2010. Pentru indicatorii care utilizează informații culese la final de an școlar (*indicatori de ieșire*), analiza a fost realizată având ca reper anul școlar 2008-2009, datele pentru 2009-2010 nefiind disponibile la momentul realizării analizei.

Prezentarea detaliată și în evoluție a situației înregistrate în cazul fiecărui indicator analizat poate fi consultată în Capitolul 2 – Analiza sistemului de învățământ din perspectiva indicatorilor de bază.

I. RESURSELE UMANE

1. Situația efectivelor de personal din sistemul de învățământ românesc (2009-2010)

- *Numărul personalului angajat în învățământ este de 386.657 persoane, în scădere față de anul precedent cu 2,3 puncte procentuale.*

La nivelul fiecărei categorii de personal din sistemul de educație se înregistrează scăderi ale efectivelor de angajați, personalul administrativ și personalul didactic auxiliar înregistrând cea mai mare scădere.

În anul școlar 2009-2010, numărul personalului didactic a fost de 268.679 persoane. Cele mai importante scăderi s-au înregistrat în învățământul primar, în cel gimnazial și în cel profesional. Măsurile recente privind reducerile de posturi din învățământ, ce vor fi reflectate în situațiile statistice pentru anul școlar 2010/2011, vor accentua această tendință.

Numărul cadrelor didactice este în scădere în ambele medii de rezidență, comparativ cu anul școlar precedent. În învățământul preșcolar, numărul cadrelor didactice a crescut ușor în mediul urban și a scăzut în mediul rural. În învățământul primar și gimnazial se înregistrează reduceri în ambele medii de rezidență. În învățământul profesional/SAM se înregistrează scăderi semnificative în ambele medii de rezidență – situație determinată în principal de procesul de reorganizare a acestei forme de învățământ. La nivelul liceului a crescut numărul cadrelor didactice din mediul rural, concomitent cu scăderea numărului cadrelor didactice din mediul urban. Această situație este influențată, de asemenea, de procesul de reorganizare a învățământului profesional și tehnic.

2. Calificarea personalului didactic (2009-2010)

- *Pe ansamblul sistemului de învățământ, ponderea personalului calificat urmează, în general, o tendință ascendentă.*

La nivelul **învățământului preșcolar**, ponderea personalului didactic calificat continuă tendința ascendentă din anul școlar precedent, ajungând la 95,4%. Cu toate acestea, învățământul preșcolar continuă să aibă ponderea cea mai ridicată de personal didactic necalificat, în special în mediul rural.

Ponderea cadrelor didactice calificate a înregistrat o evoluție ascendentă la nivelurile **învățământului primar și gimnazial**, (98,5%, în primar și 97,1% în gimnaziu), în comparație cu anul școlar precedent. Creșterea este mai accentuată în mediul rural – o consecință a programelor derulate la nivel național care au avut ca grup țintă școlile de la sate. Este de așteptat ca anumite programe specifice de calificare pentru personalul din zonele rurale, derulate din Fonduri Structurale, să conducă la diminuarea progresivă a ecartului dintre mediul urban și rural.

3. Raportul elevi/studenți per cadru didactic (2009-2010)

- *Raportul elevi/studenți per cadru didactic a înregistrat în anul 2009-2010 valori relativ constante în comparație cu anul școlar precedent. La nivel pre-universitar, cel mai scăzut raport continuă să existe în cazul învățământului gimnazial (11 elevi/cadru didactic), în timp ce în învățământul preșcolar și primar se înregistrează cea mai ridicată valoare (17 elevi/cadru didactic).*

Mediul de rezidență continuă să fie un important factor de diferențiere a acestui indicator. Cele mai mari discrepanțe se constată în **învățământul preșcolar** (19 copii/cadru didactic în rural, față de 16 copii/cadru didactic în urban) și în **învățământul primar**, unde raportul se inversează în favoarea mediului urban (19 elevi/cadru didactic în urban față de 15 elevi/cadru didactic în rural).

Învățământul gimnazial înregistrează cel mai redus raport elevi/profesor din întreg sistemul de învățământ, în special în mediul rural, unde raportul este de numai 10 elevi/cadru didactic. Este de așteptat ca valorile acestui indicator să fie ameliorate de măsurile recente de raționalizare a rețelei școlare prin desființarea/comasarea unităților de învățământ care funcționează cu o populație școlară redusă.

La nivelul **învățământului superior**, tendința de creștere înregistrată în ultimii ani nu a mai continuat. Astfel, scăderea populației de studenți, secondată de o diminuare a personalului didactic din învățământul superior, a condus la reducerea semnificativă a raportului studenți/cadru didactic (de la 28 studenți/cadru didactic în 2007-2008 și 2008-2009 la 25 studenți/cadru didactic în anul 2009-2010).

II. PARTICIPAREA LA EDUCAȚIE

1. Efectivele de elevi și studenți (2009-2010)

- ***La nivel general, populația școlară a României este în scădere.***

Populația în vârstă de școlarizare (3-23 ani) s-a redus treptat **în perioada 2001-2009**. Concomitent s-a produs și **reducerea populației cuprinse în sistemul de educație**. Tendința descendentă a populației școlare s-a păstrat și la nivelul anului școlar 2009-2010 (totalul elevilor și studenților a fost de 4174,4 mii – în scădere cu 148,2 mii față de anul anterior).

- ***A crescut numărul copiilor din învățământul preșcolar, dar a scăzut populația școlară din primar și gimnazial.***

În **învățământul preșcolar** se constată o creștere a efectivelor de copii cu 13,2 mii în anul școlar 2009-2010 față de anul anterior. Creșterea este mai evidentă în mediul urban și mai scăzută în mediul rural. La efectivele de elevi din **învățământul primar** se înregistrează tendințe demografice negative. Astfel, la acest nivel de educație, efectivele de elevi din anul școlar 2009-2010 au scăzut cu 13,5 mii față de anul anterior. Același trend, dar și mai accentuat, se constată și în **învățământul gimnazial**, numărul de elevi reducându-se cu 19,2 mii în 2009-2010 față de anul precedent. Reducerea pe ansamblu a efectivelor școlare corespunzătoare învățământului primar și gimnazial – care va mai continua și în următorii ani, conform prognozelor demografice – are efecte directe asupra resurselor umane sub aspect cantitativ, precum și în ceea ce privește structura rețelei școlare, în special în mediul rural.

- ***Măsurile de desființare a SAM-urilor au condus la creșterea semnificativă a efectivelor de elevi din licee, concomitent cu scăderea la nivelul învățământului profesional.***

Efectivele de elevi din învățământul secundar superior au înregistrat o tendință ascendentă – ca urmare a creșterii cererii de educație pentru aceste rute de formare, precum și ca efect al măsurii de prelungire a duratei învățământului obligatoriu la 10 ani. **La nivelul liceului** creșterea este mare, de 53,3 mii elevi în 2009-2010 față de anul anterior; creșterea este mai accentuată în mediul rural. În **învățământul profesional** se înregistrează o tendință descendentă în ambele medii de rezidență. Aceste tendințe sunt urmare a măsurii de mărire a cifrei de școlarizare în învățământul liceal prin preluarea locurilor din cadrul SAM-urilor.

- ***S-a redus numărul de studenți, în special la nivelul învățământului particular.***

În ultimii zece ani, creșterea cea mai spectaculoasă a populației școlare s-a înregistrat în **învățământul superior**. În anul universitar 2009-2010 efectivele de studenți sunt însă în scădere ca și în anul anterior, reducerea fiind de -115,8 mii față de 2008-2009 (în special în învățământul superior particular) – determinată, cel mai probabil, de scăderile demografice.

2. Participarea la educație. Rate brute și rate specifice de cuprindere în sistemul de învățământ (2009-2010)

- *Aproape 80% din populația în vârstă de școlarizare (7-23 ani) este cuprinsă în sistemul educațional. Fetele participă în pondere mai mare la educație, comparativ cu băieții.*

În ultimul deceniu, *rata de participare la toate nivelurile de educație (ISCED 1-6)* ca raport din populația în vârstă de 7-23 ani a înregistrat o creștere constantă, ajungând la peste 80%. În ultimii doi ani școlari, aceasta este ușor descendentă, având valoarea de 78,3% în anul școlar 2009-2010. Rata de participare la educație înregistrează *valori diferite pe sexe*: populația școlară feminină are o rată de participare mai mare față de populația școlară masculină la toate nivelurile de educație.

- *Tot mai mulți copii urmează învățământul preșcolar. Peste 91% dintre copiii intrați în clasa I au frecventat grădinița.*

Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar a crescut continuu în ultimii ani, ajungând în 2009-2010 la valoarea de 78,4%. Diferența pe medii de rezidență s-a păstrat și în acest an școlar, dar a continuat să se reducă, fiind cea mai scăzută din întreaga perioadă 2001-2009. **Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar a înregistrat o evoluție ascendentă** în ultimii ani. La nivelul anului școlar 2009-2010, peste 91% dintre copiii care au intrat în clasa I au fost anterior la grădiniță. Aceste tendințe pozitive sunt, cel mai probabil, efecte ale programelor implementate în domeniul educației timpurii în ultima perioadă. În condițiile în care se prevede obligativitatea clasei pregătitoare pentru școală, faptul că numai 9% dintre elevii care intră pentru prima oară în clasa I nu au frecventat grădinița este un aspect pozitiv al sistemului de educație și o premisă a unui debut școlar de succes.

- *O proporție din ce în ce mai redusă a copiilor de 6 ani își fac debutul în învățământul primar la această vârstă.*

Valorile *ratei specifice de cuprindere în grădiniță au crescut* constant pentru toate vârstele. În anul școlar 2009-2010, 78,9% dintre copiii de 6 ani au fost înscriși în grădiniță și numai 20% în învățământul primar. Comparatia cu anii anteriori evidențiază că o proporție din ce în ce mai redusă a copiilor de 6 ani își fac debutul în învățământul primar la această vârstă. Organizarea clasei pregătitoare, prevăzută prin proiectul *Legii Educației Naționale* devine, în acest context, o necesitate.

- *Rata de participare în învățământul primar și gimnazial rămâne relativ constantă. Se mențin disparități importante pe medii de rezidență, în special la nivelul învățământului gimnazial.*

În învățământul primar s-a înregistrat o ușoară creștere a participării școlare (97,6%), comparativ cu anul anterior; valoarea indicatorului rămâne însă scăzută față de maximum înregistrat în 2003/2004, consecință a reducerii treptate a numărului copiilor de 6 ani care intră în clasa I. **În gimnaziu**, valoarea ratei brute de cuprindere păstrează un trend ușor descendent, atingând valoarea de 98,9% în anul școlar 2009-2010. Discrepanțele dintre rural și urban privind participarea la învățământul gimnazial rămân însă semnificative, de peste 20 p.p. în defavoarea mediului rural. Datele evidențiază nevoia continuării programelor de susținere materială, financiară și educațională a elevilor, derulate deja în prezent în sistemul educațional românesc.

- *A crescut numărul elevilor din primar și din gimnazial care depășesc grupele oficiale de vârstă corespunzătoare.*

În anul școlar 2009-2010, *rata specifică de cuprindere în primar și gimnazial se menține constantă* la majoritatea vârstelor corespunzătoare învățământului primar, fiind în scădere pentru grupele de vârstă 6 ani și 10 ani. Pe medii de rezidență, nivelul ratei de cuprindere în școală la vârsta de 6 ani este mai ridicat în rural

decât în urban: mai mulți copii de 6 ani intră la școală în rural, comparativ cu urbanul. În ultimii ani școlari, **crește ușor proporția elevilor care depășesc vârsta oficială** corespunzătoare nivelului primar (peste 10 ani), respectiv gimnazial (peste 14 ani). Aceasta se datorează, în mare parte, debutului școlar întârziat, dar și dezvoltării programelor de tip *a doua șansă*, care oferă posibilitatea continuării studiilor pentru copiii care depășesc grupele de vârstă pentru învățământul de masă.

- **Ultimii trei ani școlari marchează semnale pozitive privind participarea la învățământul obligatoriu de 10 ani, rata brută de cuprindere fiind de peste 96%.**

După o evoluție oscilantă a participării la învățământul obligatoriu de 10 ani, în ultimii trei ani s-au înregistrat evoluții pozitive. În anul școlar 2009-2010, **participarea la învățământul obligatoriu de 10 ani a avut valori ușor mai ridicate** (96,4%) față de anul anterior. Rata brută de cuprindere calculată numai pentru învățământul secundar superior (clasele IX-X de liceu și anii I și II SAM) a înregistrat o creștere semnificativă în ultimi trei ani școlari. În 2009-2010 creșterea este și mai evidentă, ajungând la valoarea de aproape 90%. Aceste evoluții pozitive sunt efect al creșterii progresive a cererii de educație, precum și rezultat al programelor de susținere materială și financiară a elevilor, care au fost implementate în ultimii ani în sistemul educațional (rechizite, masă, transport etc.). Datele constituie premise favorabile pentru implementarea în viitor a măsurii de prelungire a învățământului obligatoriu la 12 ani.

- **Rata de cuprindere a crescut semnificativ în învățământul liceal și a scăzut la nivelul învățământului profesional.**

Rata brută de participare la nivelul secundar superior de educație și-a continuat și în anul școlar 2009-2010 tendința ascendentă din ultimii ani, înregistrând valoarea de 96,7%. Rata de cuprindere crește semnificativ în liceu (85% – cu 13 p.p. mai mult față de anul anterior) și scade semnificativ în SAM-uri (15,8% – cu 9,5 p.p. mai puțin față de anul anterior), pe fondul măsurii de creștere a cifrei de școlarizare în învățământul liceal ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM-urilor.

Deși s-au înregistrat ameliorări continue, se păstrează **discrepanțele pe medii de rezidență**: diferențele sunt foarte mari la nivelul liceului (cu peste 30 p.p. mai puțin în rural decât în urban) și mai atenuate în învățământul profesional (cu aproape 6 p.p. în favoarea mediului rural). Aproape o cincime dintre tinerii din mediul rural nu acced la învățământul secundar superior. În perspectiva prelungirii învățământului obligatoriu la 12 ani și a asigurării condițiilor materiale și de infrastructură pentru această măsură educațională, este de așteptat ca discrepanțele pe medii de rezidență să se amelioreze.

- **În 2009-2010 rata brută de cuprindere în învățământului postliceal și de maiștri a înregistrat o creștere semnificativă.**

Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal, după o perioadă de reducere considerabilă, **și-a reluat sensul crescător** în ultimii 3 ani. În anul școlar 2009-2010 a atins nivelul de 6,1%.

- **În ultimii ani a scăzut rata de participare la învățământul superior. Diferențele participării pe medii de rezidență rămân semnificative.**

După o creștere spectaculoasă (în special la nivelul învățământului particular), **rata brută de participare la învățământul superior a scăzut** în ultimii doi ani, ajungând la valoarea de 45% în 2009-2010 (față de 51,7% în anul anterior). Diferența pe medii de rezidență a ratei brute de cuprindere în învățământul superior s-a diminuat, dar rămâne totuși la valori foarte ridicate: 56,3% dintre tinerii de 19-23 ani din mediul urban sunt în învățământul superior, comparativ cu 27,2% în rural.

- **Rata de participare a adulților (25-64 ani) la educație și formare continuă este în scădere.**

Rata de participare a adulților (25-64 de ani) la formare profesională continuă se menține la un nivel redus, la nivelul anului 2008 aceasta fiind de 1,6% – de peste patru ori mai redusă față de media UE. Numai aproximativ 15% dintre participanții adulți la aceste cursuri sunt din mediul rural. În acest context, devine o necesitate implementarea prevederilor specifice acestui domeniu, din proiectul *Legii Educației Naționale*.

3. Durata medie de frecventare a învățământului (2009-2010)

- ***Copiii din România stau în școală, în medie, 16,3 ani.***

În anul școlar 2009-2010, *durata medie de frecventarea a învățământului* (de la învățământul preșcolar la cel superior) *a fost de 16,3 ani*. În ultimii 3 ani școlari, valoarea indicatorului se menține constantă. Dacă se exclude învățământul preșcolar, durata medie de frecventare a învățământului pentru un copil în vârstă de 6 ani (sau speranța de viață școlară) este de 14 ani. Fetele stau mai mult în școală decât băieții cu aproximativ jumătate de an.

- ***În 2009-2010, un copil a stat în medie 3 ani în grădiniță.***

Durata medie de frecventare a învățământului preșcolar a înregistrat o creștere continuă în ultimii 10 ani, ajungând la valoarea de 3,1 ani în 2009-2010 (durata oficială de frecventare a acestui nivel de educație). *Copiii din urban stau în grădiniță cu o medie de 0,2 ani mai mult decât cei din rural*, diferența pe medii de rezidență fiind în scădere față de anii anteriori. În context, se consideră justificată intenția de implementare a Educației timpurii.

- ***Se mențin diferențe importante între mediul urban și rural (de peste 1 an) privind durata de frecventare a învățământului primar și gimnazial.***

În 2009-2010, *durata medie de frecventare a învățământului primar a fost de 3,6 ani*, iar cea corespunzătoare *învățământului gimnazial – de 3,5 ani*. Un decalaj important se înregistrează între cele două medii de rezidență. Pentru anul școlar 2009-2010 se poate afirma că, în medie, un elev din mediul urban urmează învățământul primar cu 0,4 ani mai mult și învățământul gimnazial cu 0,7 ani mai mult decât un elev din mediul rural. Datele evidențiază nevoia continuării și diversificării măsurilor de promovare a accesului egal la educație.

- ***Durata medie de frecventare a învățământului liceal crește semnificativ în 2009-2010, iar cea corespunzătoare învățământului profesional se reduce.***

Durata medie de frecventare a învățământului liceal a crescut treptat, ajungând în 2009-2010 la 2,5 ani. *Durata de frecventare a învățământului profesional a scăzut* semnificativ în anul școlar 2009-2010, până la valoarea de 0,3 ani – ca efect al măsurilor de restructurare a acestei rute de formare (desființarea SAM-urilor).

- ***Durata medie de frecventare a învățământului postliceal și de maiștri este în ușoară creștere.***

Având în vedere rata brută de participare foarte redusă la acest nivel de studiu, *durata medie de frecventare a învățământului postliceal înregistrează valori scăzute*. În anul 2009-2010 se înregistrează o ușoară creștere față de anul anterior, de 0,2 ani.

- ***A scăzut durata medie de frecventare a învățământului superior.***

În ultimii doi ani s-a înregistrat tendința de *scădere a duratei medii de frecventare a învățământului superior* (generată de reducerea ratei de participare, în special la nivelul învățământului particular), valoarea indicatorului ajungând în 2009-2010 la 1,3 ani.

4. Rata abandonului și rata de părăsire timpurie a sistemului de educație (2008-2009)

- ***Pentru prima dată în ultimul deceniu, a scăzut rata abandonului în învățământul primar și gimnazial.***

După 10 ani de creștere, în ultimii doi ani școlari s-a înregistrat pentru prima dată o scădere a ratei abandonului școlar – fapt care poate fi considerat un efect cumulat al programelor educaționale implementate la nivelul sistemului educațional în ultima perioadă. La finalul anului 2008-2009, ***rata abandonului în învățământul primar și gimnazial a fost de 1,7%*** (1,4% în primar și, respectiv 1,9% în gimnaziu), în ușoară scădere față de anul anterior. Se păstrează o valoare mai ridicată a abandonului școlar în rural, față de urban (în special la nivelul învățământului gimnazial). La nivel național sunt în derulare mai multe programe suport pentru asigurarea accesului egal la educație.

- ***A scăzut semnificativ abandonul la nivelul liceului, dar se păstrează valori ridicate în învățământul profesional.***

În ultimii ani școlari a scăzut ***rata abandonului în învățământul liceal*** până la valoarea de ***2,4%*** înregistrată la nivelul anului 2008-2009 – aproape cea mai redusă valoare de pe parcursul ultimilor 10 ani. Rata abandonului ***în învățământul profesional*** a înregistrat în 2009-2010 valoarea de ***8,3%***, în ușoară scădere față de anul anterior; pe ansamblu, valoarea rămâne însă foarte ridicată.

- ***În ultimii doi ani, rata abandonului școlar în învățământul postliceal a înregistrat valorile cele mai reduse din ultimul deceniu.***

La nivelul anului școlar 2008-2009, rata abandonului în învățământul postliceal a fost de 5,9%, în creștere ușoară față de anul anterior, dar rămâne totuși la valorile cele mai mici din ultimii 10 ani.

- ***În 2009 a crescut rata de părăsire timpurie a sistemului de educație a tinerilor în vârstă de 18-24 ani.***

Acest indicator a înregistrat o scădere progresivă până în anul 2008, pe fondul dezvoltării economice și al măsurilor educaționale care au încurajat participarea școlară a tinerilor dincolo de nivelul secundar inferior. Anul 2009 marchează o inversare a trendului, rata de părăsire timpurie a sistemului educațional înregistrând o creștere până la 16,6% (media UE-27 este 14,4%). Această creștere, ce poate fi explicată prin efectele cumulate ale unor factori precum criza economică, evidențiază necesitatea continuării programelor suport, a unor măsuri de flexibilizare a ofertei educaționale ș.a.

5. Rate de tranziție și rate de acces de la un nivel de învățământ la altul

- ***Rata de tranziție de la învățământul gimnazial la învățământul liceal a crescut, concomitent cu scăderea ratei de trecere către învățământul profesional. Peste 90% dintre elevii de clasa a VIII-a intră la liceu.***

Pe fondul prelungirii învățământului obligatoriu la 10 ani, ***rata de trecere de la învățământul gimnazial la cel liceal a înregistrat valori mai ridicate*** de la un an la altul, în special în ultimii trei ani școlari. În 2009-2010 s-a înregistrat o creștere spectaculoasă: 92,8% (comparativ cu 67,8% în anul anterior). Această creștere bruscă este o consecință directă a măsurii de creștere a cifrei de școlarizare la învățământul liceal, ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM-urilor, precum și efect al creșterii cererii de educație pentru această rută de formare.

Rata de trecere de la învățământul gimnazial la cel profesional a scăzut ușor de la un an la altul, iar în 2009-2010 a ajuns la valoarea de 2,2% (față de 26,1% în anul anterior), tot ca efect al măsurii educaționale anterior menționate.

- ***Scade rata de tranziție de la liceu la învățământul superior: numai aproape 60% dintre elevii de clasa a XII-a intră la facultate în următorul an. Diferențele pe gen sunt majore.***

În ultimii doi ani, ***rata de tranziție de la liceu la învățământul superior a înregistrat valori mai scăzute***, ajungând în 2009-2010 la 58,9%. Aproape două treimi dintre fetele înscrise în clasa a XII-a își continuă studiile în învățământul superior, în cazul băieților ponderea corespunzătoare fiind de aproximativ jumătate dintre aceștia. Aceste diferențe de gen reflectă un volum mai redus al cererii de educație în cazul băieților – aspect care ar putea fi urmărit și eventual corectat în anii următori, prin dezvoltarea unei oferte educaționale diversificate la nivelul învățământului superior.

- ***80% dintre absolvenții de bacalaureat își continuă studiile în învățământul superior, valoare în creștere în ultimii doi ani.***

În ceea ce privește ***rata de acces în învățământul superior*** (a absolvenților cu examen de bacalaureat din seria curentă), se constată o ***creștere*** constantă în intervalul 2008-2010, valoarea maximă atinsă în anul 2009-2010 fiind de 80,1%. Se păstrează diferențe mari pe genuri ale ratei de acces: 86% dintre fetele care iau bacalaureatul în seria curentă intră în învățământul superior și numai 74% dintre băieții cu bacalaureat urmează facultatea.

III. REZULTATE ELEVILOR

1. Rezultatele elevilor la evaluări internaționale

Programul pentru evaluarea internațională a elevilor ***PISA*** se realizează la intervale de trei ani, ultimul moment de evaluare fiind cel din anul 2009 pentru care rezultatele vor fi disponibile abia în decembrie 2010. Ultima evaluare pentru care există date în acest moment este cea din anul 2006. Rezultatele pentru evaluarea din 2006 se găsesc în raportul statistic anexat.

Evaluarea internațională PIRLS privind achizițiile elevilor de clasa a IV-a în domeniul citirii și evaluarea TIMSS referitoare la achizițiile elevilor de clasa a VIII-a la matematică și științe se realizează la intervale de trei ani, ultima participare a României fiind cea din anul 2006. ***La evaluările field test (pre-testare) din anul 2009-2010, România nu a participat din cauza fondurilor insuficiente***, dar există premise pentru participarea la studiul din 2010-2011, în contextul demarării unui proiect de tip structural. Rezultatele pentru evaluarea din 2006 se găsesc în raportul statistic din Cap. 2.

2. Rezultatele elevilor la evaluările naționale: evaluarea la clasa a IV-a

Ultima evaluare națională la finalul clasei a IV-a a fost realizată în anul 2009, dar în acest moment rezultatele nu sunt încă date publicității. Ultima evaluare națională la finalul clasei a IV-a pentru care există date în prezent este cea din anul 2007 (vezi anexa statistică – Cap. 2).

3. Rezultatele elevilor la evaluările naționale: evaluarea la clasa a VIII-a

- ***Rezultatele la evaluarea națională din anul 2009-2010 evidențiază o ușoară creștere a ratelor de promovare la limba și literatura română, concomitent cu o scădere semnificativă a ratelor de***

promovare la proba de matematică. Discrepanțele pe medii de rezidență se păstrează în continuare relativ ridicate în defavoarea mediului rural.

La nivelul anului școlar 2009-2010, rata de promovare la evaluarea națională la clasa a VIII-a, disciplina **limba și literatura română** se situează la 83,3%, prin raportare la numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar în clasa a VIII-a. Această rată de promovare este ușor mai ridicată față de cea obținută în anul școlar precedent la tezele cu subiect unic. Diferențele pe medii de rezidență la limba și literatura română se păstrează în continuare ridicate, rata de promovare din mediul rural fiind cu aproximativ 8 p.p. mai scăzută decât cea din mediul urban.

La **matematică**, rata de promovabilitate înregistrată în anul școlar 2009-2010 este mult mai scăzută decât cea obținută la tezele cu subiect unic din anul precedent, aceasta ajung la un procent de 76,4% (față de 87,4% la teza cu subiect unic din semestrul I al anului trecut). Pe medii de rezidență, ecartul dintre ratele de promovare este ceva mai scăzut decât în cazul limbii și literaturii române, aceste înregistrând aproximativ 5 p.p. în favoarea mediului urban.

În cazul **limbii materne**, 88,5% dintre elevii înscriși au promovat evaluarea națională.

4. Rate de absolvire a diferitelor niveluri de învățământ (2008-2009)

- ***Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial este în creștere, dar se mențin încă discrepanțe mari pe medii de rezidență.***

Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial înregistrează în anul școlar 2008-2009 o ușoară creștere cu 4 p.p. față de anul școlar anterior. Diferențele dintre mediul urban și cel rural se mențin, însă ratele de absolvire au o tendință ascendentă în ambele arii. Pe sexe, rata de absolvire a învățământului gimnazial se menține constant mai ridicată în cazul fetelor decât cea corespunzătoare băieților. În anul școlar 2008-2009, diferența respectivă se diminuează, ajungând la numai 1,6 p.p. în favoarea fetelor. **Clivajul rural-urban** în ceea ce privește rata de absolvire în 2008-2009 se înscrie în tendința perioadei anterioare. În acest an diferența este de 26 p.p. în favoarea mediului urban, remarcându-se o tendință îngrijorătoare de accentuare, comparativ cu anii anteriori. Diferențele semnificative pe medii de rezidență atrag atenția asupra necesității continuării măsurilor de susținere a participării la educație inițiate prin Programul de Învățământ Rural, cel mai probabil prin finanțări din fondurile structurale.

- ***Tot mai mulți tineri finalizează studiile liceale.***

La nivelul anului școlar 2008-2009, **ponderea tinerilor care finalizează liceul a atins cele mai înalte valori** de pe parcursul ultimilor 10 ani, ajungând la valoarea de 72,8% (cu 16,3 p.p. mai ridicată decât în anul anterior). Analiza pe genuri relevă diferențe în favoarea fetelor, cu tendințe de reducere a acestora spre sfârșitul perioadei de referință a raportului.

- ***Rata de absolvire a învățământului profesional este în scădere.***

Rata de absolvire a învățământului profesional a scăzut, ajungând în anul școlar 2008-2009 la 39,4%. Scăderea ratei de absolvire a învățământului profesional este contrabalansată de creșterea spectaculoasă a ratei de absolvire din învățământul liceal. Astfel, treptat, devine evident faptul că **există o diferență accentuată între filiera liceală și cea profesională**, atât în ceea ce privește ratele de abandon, cât și ratele de absolvire. Diferențele constatate indică o evoluție net superioară a învățământului liceal, comparativ cu cel profesional.

5. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat/examenele finale

În mod constant, absolvenții de liceu s-au înscris și au promovat examenul de bacalaureat în ponderi constant ridicate, anul școlar 2008-2009 fiind caracterizat de ratele cele mai înalte ale indicatorilor respectivi. Pentru anul școlar 2009-2010, rezultatele oficiale furnizate de Institutul Național de Statistică vor fi disponibile abia la finalul acestui an. Conform datele oferite de CNEE, în anul școlar 2009-2010 se înregistrează pentru prima dată o scădere dramatică a ratei de succes la bacalaureat, aceasta ajungând la un procent de 34,9% (cu diferențe de aproape 4 p.p. pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural). Această scădere semnificativă a ratei de succes la examenul de bacalaureat se datorează, cel mai probabil, măsurilor de control și de evitare a fraudelor, implementate cu fermitate la nivelul acestui an școlar.

6. Rata de absolvire a învățământului superior

După o perioadă de creștere continuă, *rata de absolvire a învățământului superior cu și fără diplomă de licență înregistrează o scădere*, ajungând la 65,4% în anul universitar 2008-2009. De asemenea este interesant de remarcat scăderea accentuată a ratei de absolvire în cazul fetelor și menținerea tendinței ascendente a ratei de absolvire în rândul băieților. Scăderea ratei de absolvire la nivel general se explică, pe de o parte, prin reducerea cererii de educație pentru acest nivel de învățământ, iar pe de altă parte prin scăderea numărului de absolvenți ai învățământului particular.

IV. REZULTATELE EDUCAȚIEI PE PIAȚA MUNCII

Indicatorii referitori la rezultatele educației pe piața muncii reprezintă repere importante pentru măsurarea eficienței externe a sistemului educațional și evidențiază măsura în care școala se corelează cu cerințele sociale. Desigur, în contextul crizei economice, unii dintre indicatori pot fi în bună măsură influențați și de arhitectura și dinamica pieței muncii. Cele mai multe dintre datele disponibile în acest moment se referă însă la anul 2009, considerat probabil un moment de început al crizei.

1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație

- *Nivelul general de educație a populației din România este în creștere.*

Ponderea persoanelor care au absolvit cel mult studii primare este din ce în ce mai scăzută, ajungând în anul 2009 la valoarea de 3,3% din totalul populației active. Se mențin diferențe importante pe medii de rezidență în defavoarea celui rural, în special la nivelurile superioare de educație. De asemenea, tendința pozitivă înregistrată în cazul populației care a absolvit o formă de învățământ superior a continuat, ponderea acesteia ajungând în 2009 la 16,4%. Datele referitoare la România se înscriu în tendința pozitivă a statelor membre UE de creștere a nivelului de educație pentru populația activă (15-64 ani).

2. Rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație

În anul 2009, rata de ocupare a tinerilor a stagnat comparativ cu anul precedent având, o valoare de 23,5%. Această valoare, mult redusă față de începutul anilor 2000, se explică, în principal, prin creșterea constantă în acest interval a numărului tinerilor cuprinși în sistemul de educație.

Comparativ cu anul anterior, în 2009 asistăm la o scădere semnificativă a ratei de ocupare în cazul populației cu nivel universitar de învățământ și a celei cu studii postliceale, cel mai probabil o consecință a crizei economice actuale.

3. Rata de inserție pe piața muncii a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională

Cu excepția unor studii locale, în perioada de referință nu au fost desfășurate anchete reprezentative la nivel național, cu o abordare sectorială și regională, care să permită o evaluare realistă a eficienței externe a sistemului de educație. Alături de implicarea și pregătirea insuficientă a partenerilor sociali, lipsa datelor și a studiilor recente privind inserția absolvenților și nevoile pe termen lung ale pieței muncii reprezintă unul dintre cei mai importanți factori care afectează calitatea planificării strategice și capacitatea de adaptare a ofertei sistemului de educație și formare profesională inițială la cerințele pieței muncii. Este de așteptat ca anumite programe derulate din Fonduri Structurale să permită realizarea unor studii de analiză a sistemului educațional în raport cu nevoile pieței muncii.

Capitolul 2

ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ

	A. Ansamblul sistemului de învățământ	B. Învățământul preșcolar	C. Învățământul primar și gimnazial
II. Resursele umane ale sistemului de învățământ*)	1. Ponderea personalului didactic calificat 2. Ponderea personalului didactic cu normă întreagă 3. Proportia personalului didactic feminin 4. Numărul de copii ce revine la un cadru didactic		
III. Participarea la educație și eficiența internă a sistemului de învățământ	1. Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ 2. Durata medie de frecvență a învățământului 3. Speranța de viață școlară 4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste și sexe	1. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar 2. Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar 3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste în învățământul preșcolar 4. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar	1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul primar și gimnazial 2. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial 3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste 4. Rata abandonului școlar 5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație
IV. Rezultate	a. Rezultatele elevilor la evaluări internaționale b. Rezultatele educației pe piața muncii 1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație 2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație 3. Rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație 4. Rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație 5. Rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii		1. Rata de absolvire 2. Rezultatele elevilor la evaluările naționale (evaluarea la clasa a IV-a) 3. Rezultatele elevilor la evaluările naționale (examenul de capacitate/evaluarea la clasa a VIII-a)

*) Pentru compatibilitatea cu rapoartele anterioare s-a păstrat structura documentului cu aceleași numerotări.

D. Învățământul liceal și profesional (SAM)	E. Învățământul post-secundar non – terțiar/ terțiar	F. Formarea profesională continuă
1. Ponderea cheltuielilor pentru învățământul liceal /profesional din totalul cheltuielilor pentru educație 2. Cheltuielile de personal 3. Costul mediu per elev	1. Ponderea cheltuielilor pentru învățământul postliceal /superior din totalul cheltuielilor pentru educație 2. Cheltuielile de personal în învățământul postliceal /superior 3. Costul mediu per elev /student	1. Ponderea cheltuielilor pentru FPC din totalul cheltuielilor pentru educație
1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul liceal /profesional 2. Durata medie de frecvență a învățământului liceal /profesional 3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste 4. Rata de tranziție în învățământul liceal /profesional 5. Rata abandonului școlar	1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul postliceal /superior 2. Ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie 3. Durata medie de frecvență a învățământului postliceal /superior 4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste 5. Rata de tranziție în învățământul superior 6. Rata de acces în învățământul superior 7. Rata abandonului școlar în învățământul post-liceal	1. Rata de participare a adulților (25-64 ani) la educație și formare profesională
1. Rata de absolvire 2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat /examelele finale	1. Rata de absolvire 2. Ponderea absolvenților în domeniul matematicii, științei și tehnologiei	

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Resurse umane - Evoluția efectivelor de personal din învățământ

Pe ansamblul sistemului de educație, în perioada de referință, numărul personalului angajat în învățământ a continuat să scadă. Aceeași tendință se observă și în cazul personalului didactic, situație convergentă, în general, cu evoluția efectivelor de elevi/studenți.

Repere europene

Sistemele de educație din țările Uniunii Europene păstrează tendințe relativ constante în ceea ce privește efectivele de personal didactic. Astfel, la nivelul anului 2008, Suedia, Austria, Germania, Belgia înregistrează creșteri ale acestor efective, în timp ce Slovacia, Ungaria, Letonia, Bulgaria înregistrează o tendință descendentă. România se înscrie în categoria țărilor în care efectivele de cadre didactice sunt în scădere, fenomen însă mai puțin accentuat față de alte țări din Europa Centrală și de Est: Slovacia (4,7 p.p. reducere în 2008 în comparație cu anul 2007), Ungaria (4,4 p.p.), Letonia (3,8 p.p.) – Eurostat, 2009.

Numărul personalului angajat în învățământ a scăzut față de anul precedent cu 2,3 p.p. La nivelul fiecărei categorii de personal din învățământ se înregistrează scăderi ale efectivelor de angajați, personalul administrativ înregistrând cea mai mare scădere. Această categorie urmează tendința descendentă din ultimii ani, în special la nivelul învățământului superior.

Și în cazul categoriilor de personal didactic și didactic auxiliar se înregistrează scăderi, cele mai importante fiind în învățământul profesional și cel superior. De asemenea, se poate remarca o scădere a personalului didactic în învățământul liceal.

Astfel, față de anul școlar anterior, per total, personalul didactic a scăzut cu aproximativ 2,5 p.p. Variații semnificative ale ponderii personalului didactic în totalul personalului din învățământ se înregistrează în cazul învățământului profesional, unde observăm o creștere cu aproximativ două procente și în cazul învățământului postliceal și de maiștri, care înregistrează o scădere cu aproximativ 3,7 p.p. La nivel general, ponderea personalului didactic a rămas relativ constantă, reprezentând aproximativ 70% din totalul angajaților din învățământ (0,1 p.p. mai puțin în comparație cu anul precedent).

În anul de referință, efectivele de personal didactic din învățământul preșcolar înregistrează o ușoară creștere. Cea mai ridicată pondere a acestuia continuă să se înregistreze în învățământul primar și gimnazial (76,8%), iar cea mai redusă în învățământul superior (54,7%).

Pe medii de rezidență observăm faptul că numărul cadrelor didactice atât din mediul rural, cât și din urban este în scădere în comparație cu anul școlar precedent. În mediul rural, scăderea este de 2,8 p.p., iar în urban de 2,3 p.p. În învățământul preșcolar, numărul cadrelor didactice a crescut ușor în mediul urban în timp ce a scăzut în mediul rural. În învățământul primar și gimnazial de masă se înregistrează reduceri în ambele medii de rezidență.

Și în învățământul profesional/SAM se înregistrează scăderi semnificative față de anul precedent atât în mediul rural (cu 48%), cât și în urban (cu 42%), situație datorată, în principal, reorganizării acestei forme de învățământ. Ca și în anul precedent, se observă faptul că numărul cadrelor didactice din mediul rural care predau în învățământul liceal a crescut, concomitent cu scăderea numărului cadrelor didactice din mediul urban. Această situație este influențată, de asemenea, de procesul de reorganizare a învățământului profesional (desființarea Școlilor de Arte și Meserii și înființarea în locul acestora, în unele cazuri, a unor unități de învățământ liceal tehnic).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Informațiile privind efectivele personalului didactic provin din sursă INS.

Conform metodologiei actuale de culegere a datelor este dificilă o defalcare strictă a personalului didactic din învățământul liceal, profesional și postliceal.

Această situație generează o serie de dificultăți în calcularea unor indicatori referitori la resursele umane (de exemplu, numărul de elevi/studenți per cadru didactic pe nivele de educație).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Resurse umane - Evoluția efectivelor de personal din învățământ

1. Structura efectivelor personalului din învățământ, anul școlar 2009/2010

Nivel învățământ	Personal didactic	Personal didactic auxiliar	Personal administrativ	Personal întreținere și operaț.	Total personal	% personal didactic
Preșcolar	38322	1547	1931	15388	57188	67,01
Primar și gimnazial	135231	9268	4186	27419	176104	76,79
Liceal	60255	9076	3753	17971	91055	66,17
Profesional	2803	287	193	598	3881	72,22
Postliceal și de maistri	965	153	279	145	1542	62,58
Superior	31103	10004	6074	9706	56887	54,68
Total	268679	30335	16416	71227	386657	69,49

Sursa: Date INS, 2010

2. Numărul de cadre didactice pe niveluri de învățământ și medii de rezidență în perioada 2001-2010

		Preșcolar	Primar de masă	Special primar	Gimnazial de masă	Special gimnazial	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal	Superior
2001/2002	Total	34631	56724	2254	100868	5074	64729	5576	1578	28764
	Urban	19013	24627	1870	50895	4198	60562	4307	1565	-
	Rural	15618	32097	384	49973	876	4167	1269	13	-
2002/2003	Total	34307	54573	2062	92825	4737	60988	6063	1496	29619
	Urban	18682	23196	1786	46202	4040	57083	4682	1478	-
	Rural	15625	31377	276	46623	697	3905	1381	18	-
2003/2004	Total	34585	55415	2121	88750	4224	58925	5782	1333	30137
	Urban	18717	22965	1867	42778	3635	54999	4425	1324	-
	Rural	15868	32450	254	45972	589	3926	1357	9	-
2004/2005	Total	35288	54932	2167	89119	3950	62192	6290	1066	30857
	Urban	19646	22561	1925	41835	3464	57807	4761	1060	-
	Rural	15642	32371	242	47284	486	4385	1529	6	-
2005/2006	Total	35755	53523	2298	84928	3740	61914	6234	1099	31543
	Urban	19977	22898	2098	40167	3413	57410	4662	1093	-
	Rural	15778	30625	200	44761	327	4504	1572	6	-
2006/2007	Total	36555	52918	2569	82458	3565	62048	5643	888	30583
	Urban	20289	22907	2368	39117	3350	58543	3889	883	-
	Rural	16266	30011	201	43341	306	3505	1754	5	-
2007/2008	Total	37348	52115	2435	80706	3716	61620	5939	1006	31964
	Urban	21119	22637	2275	38327	3423	58287	3838	1000	-
	Rural	16229	29478	160	42379	293	3333	2101	6	-
2008/2009	Total	38253	51696	2373	80681	3810	60647	5129	864	31973
	Urban	21905	22497	2227	37633	3528	57167	3090	856	-
	Rural	16348	29199	146	43048	282	3480	2039	8	-
2009/2010	Total	38322	49817	2455	79059	3900	60255	2803	965	31103
	Urban	22202	22012	2294	36642	3656	56077	1745	960	-
	Rural	16120	27805	161	42417	244	4178	1058	5	-

Obs.: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date INS (2001-2010)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Resurse umane

1. Ponderea personalului didactic calificat

Ponderea personalului didactic calificat a crescut la majoritatea nivelurilor de învățământ, singurul care manifestă o tendință descendentă fiind învățământul postliceal. Aceste tendințe sunt influențate, în primul rând, de creșterea numărului cadrelor didactice calificate din mediul rural.

Repere europene

Luxemburg, Belgia și Estonia sunt țările membre ale UE în care directorii semnalează cu frecvență cea mai ridicată dificultăți în ceea ce privește asigurarea personalului didactic calificat în școala pe care o conduc. La polul opus, Portugalia și Polonia nu semnalează acest fenomen. (Raport PISA, 2006)

La nivelul învățământului preșcolar, ponderea personalului didactic calificat continuă tendința ascendentă din anul școlar precedent, ajungând la 95,4%. Per ansamblu, creșterea este de 0,8 p.p., iar în cazul mediului rural de 1,5 p.p. Cu toate acestea, învățământul preșcolar reprezintă nivelul cu ponderea cea mai ridicată a personalului didactic necalificat. Tot în cazul acestuia se manifestă în continuare diferențe între procentul cadrelor didactice calificate din urban și al celor din rural, chiar dacă aceasta s-a redus de la 5 la 3,8 p.p.

Ponderea cadrelor didactice calificate a crescut în anul școlar de referință atât la nivelul învățământului primar, cât și gimnazial cu 0,8 p.p. Creșterea este mai semnificativă în mediul rural, atât la ciclul primar, cât și gimnazial.

În învățământul liceal, postliceal și primar ponderea personalului didactic calificat se apropie de 100%, în timp ce în învățământul superior nu se mai înregistrează deficit de personal didactic calificat încă din anul 2004/2005.

Pe ansamblul sistemului de învățământ, ponderea personalului calificat urmează, în general, o tendință ascendentă. Pentru anul școlar de referință, numai învățământul postliceal înregistrează o scădere de 0,1 p.p. a personalului calificat.

O analiză pe medii de rezidență indică faptul că în mediul rural ponderea cea mai mare a personalului didactic necalificat se regăsește în învățământul preșcolar și gimnazial, niveluri la care se constată, totodată și cea mai mare diferență pe medii de rezidență, în defavoarea ariilor rurale (3,8 p.p., respectiv 2,9 p.p.). Aceste diferențe sunt totuși în scădere față de anul școlar precedent (aproximativ 5 p.p.).

De remarcat este creșterea proporției personalului calificat în învățământul profesional, realizată, însă, pe fondul reducerii personalului didactic la acest nivel. Este de așteptat ca anumite programe specifice de calificare pentru personalul din zonele rurale, derulate din Fonduri Structurale, să conducă la diminuarea ecartului dintre mediul urban și rural în funcție de acest indicator.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Acest indicator reprezintă numărul cadrelor didactice calificate, ca expresie procentuală din numărul total al cadrelor didactice.

Indicatorul determină potențialul de resurse umane din sistemul de educație și reflectă calitatea procesului instructiv-educativ.

În funcție de valorile înregistrate poate fi evaluată oportunitatea inițierii unor noi politici de personal la nivel de sistem sau a unor politici corective.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Resurse umane

1. Ponderea personalului didactic calificat

1. Ponderea cadrelor didactice calificate pe niveluri de învățământ, în perioada 2001-2010

		Preșcolar	Primar de masă	Gimnazial de masă	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal	Superior
2001/2002	Total	88,6	...	...	92,5	79,7	88,1	92,7
	Urban	92,8	...	...	93,0	82,1	88,2	-
	Rural	83,6	...	...	86,3	71,4	84,6	-
2002/2003	Total	86,4	92,7	85,7	93,2	86,4	87,0	86,7
	Urban	88,7	95,4	93,0	93,4	88,5	86,9	-
	Rural	83,6	90,8	78,5	90,9	79,3	88,9	-
2003/2004	Total	93,9	96,0	90,8	97,9	88,7	95,9	92,9
	Urban	97,4	98,3	96,7	98,1	90,2	96,0	-
	Rural	89,7	94,3	85,4	95,1	83,9	77,8	-
2004/2005	Total	94,7	96,2	91,4	97,8	91,7	97,7	100
	Urban	97,3	98,4	96,8	98,0	94,6	97,6	-
	Rural	91,5	94,7	86,6	95,5	82,8	100,0	-
2005/2006	Total	94,0	96,2	92,2	98,2	91,1	96,9	100
	Urban	96,6	98,3	96,8	98,4	93,3	96,9	-
	Rural	90,7	94,7	88,1	95,6	84,6	100	-
2006/2007	Total	93,7	96,6	92,9	98,0	90,8	98,1	100
	Urban	96,2	98,0	97,1	98,1	93,5	98,1	-
	Rural	90,6	95,5	89,2	95,3	84,8	100	-
2007/2008	Total	93,5	97,1	94,2	98,4	92,6	97,9	100
	Urban	96,0	98,8	97,7	98,5	93,7	97,9	-
	Rural	90,2	95,9	91,0	96,4	90,6	100	-
2008/2009	Total	94,6	97,7	96,3	99,1	92,5	99,0	100
	Urban	96,8	98,8	98,3	99,1	93,8	99,0	-
	Rural	91,7	96,9	93,5	97,8	90,5	100,00	-
2009/2010	Total	95,4	98,5	97,1	99,5	96,0	98,9	100
	Urban	97,0	98,9	98,6	99,5	95,5	98,9	-
	Rural	93,2	98,1	95,7	99,1	97,0	100,0	-

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date INS (2001 – 2010).

2. Procentul elevilor care studiază în școli ce se confruntă cu probleme de calificare a personalului (opinii directori), date comparative, 2006

Disciplina	R. Cehă	Estonia	Cipru	Malta	Ungaria	Letonia	Lituania	Polonia	Slovacia	Slovenia	Bulgaria	România	Media UE
Științe	16,2	23,5	:	:	5,1	16,5	14,7	2,0	8,0	0,3	1,3	2,2	14,9
Matematică	10,1	27,1	:	:	4,2	11,8	14,2	2,1	7,6	1,0	2,3	0,6	12,8
Limbă maternă	6,1	19,4	:	:	1,7	4,1	6,2	0,0	22,8	0,8	1,9	4,1	8,5
Altă disciplină	34,6	39,9	:	:	9,4	17,1	27,2	11,5	28,5	2,9	22,6	12,1	23,7

Sursa: Raport PISA, 2006.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Resurse umane

2. Ponderea personalului didactic cu timp integral de lucru (normă întreagă)

Ca în anii precedenți, nu s-au înregistrat schimbări semnificative în ceea ce privește ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă, cu excepția învățământului profesional și postliceal. Învățământul preșcolar, primar și superior continuă să înregistreze cele mai ridicate valori ale acestui indicator.

Repere europene

Ponderea cadrelor didactice cu timp integral de lucru variază, în Europa, de la 32% (Elvetia) până la aproape 100% (Turcia). Țările în care acest indicator scade sub 60% sunt relativ puține (Elvetia, Liechtenstein, Germania), după cum redus este și numărul celor care au peste 90% (Turcia, Italia, Portugalia, Malta). România se situează în jumătatea superioară a clasamentului țărilor în funcție de ponderea cadrelor didactice cu timp integral de lucru, înregistrând pentru acest indicator valori comparabile cu cele ale Spaniei (86,1%), Franței (88,6%) sau Ungariei (86,7%). Belgia (comunitatea franceză) și Suedia au înregistrat cele mai importante creșteri ale ponderii cadrelor didactice cu normă întreagă, iar Liechtenstein și Slovacia se afla la polul opus.

În anul școlar 2009/2010, ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă în învățământul preșcolar a continuat să aibă cea mai ridicată valoare, comparativ cu celelalte niveluri de învățământ (99,1%), în ușoară scădere, totuși, față de anul școlar precedent.

Ponderi ridicate de personal cu timp integral de lucru se înregistrează și în învățământul superior (98,3%), în acest caz continuându-se tendința ascendentă din anul anterior. Acest indicator are, de asemenea, o valoare ridicată în învățământul primar de masă (93,7%) și primar special (96,3%). Evoluția față de anul precedent este ușor negativă în învățământul primar de masă (-0,1 p.p.) și pozitivă în cel primar special (0,4 p.p.). La polul opus se situează învățământul postliceal, unde se înregistrează cea mai scăzută pondere a cadrelor didactice cu timp integral de lucru (61,7%), în scădere față de anul precedent (-3,9 p.p.).

O pondere mai scăzută a personalului cu normă întreagă se constată în învățământul gimnazial (70,2%), profesional (70,3%) și liceal (84,4%).

În cazul tuturor acestor niveluri se observă o evoluție negativă în comparație cu anul anterior, cea mai importantă scădere fiind înregistrată la nivelul învățământului profesional.

La nivel general, aparent, cel mai însemnat decalaj dintre mediul rural și cel urban privind ponderea personalului cu normă întreagă se înregistrează la nivelul învățământului postliceal. În acest caz, însă, situația se explică prin faptul că în mediul rural funcționează numai un număr redus de secții de învățământ postliceal (13 secții) în cadrul grupurilor școlare, personalul încadrat cu norma de bază în aceste secții fiind reprezentat de numai 5 cadre didactice. Învățământul gimnazial de masă și cel liceal înregistrează, de asemenea, diferențe între rural și urban în defavoarea ruralului, în creștere față de anul școlar anterior.

Este de remarcat și faptul că ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă în învățământul profesional continuă să fie mai ridicată în mediul rural în comparație cu cel urban (71,5% față de 69,6%).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul pondere personal cu normă întreagă reflectă numărul cadrelor didactice cu timp integral de lucru, ca expresie procentuală din numărul total al cadrelor didactice. Indicatorul se utilizează pentru a evidenția nivelul de ocupare al cadrelor didactice din sistem și este foarte important pentru analiza oportunității introducerii unor restructurări de personal la nivel de sistem sau pentru anumite niveluri de învățământ.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Resurse umane

2. Ponderea personalului didactic cu timp integral de lucru (normă întreagă)

1. Ponderea cadrelor didactice cu timp integral de lucru (normă întreagă)

pe niveluri de învățământ în perioada 2001-2010

		Preșcolar	Primar de masă	Special primar	Gimnazial de masă	Special gimnazial	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal	Superior
2001/2002	Total	99,7	...	...	...	...	88,9	85,9	48,4	99,4
	Urban	99,8	...	...	...	...	89,0	85,1	48,7	-
	Rural	99,4	...	...	...	...	87,9	88,9	15,4	-
2002/2003	Total	99,5	96,7	98,4	80,1	94,3	88,6	82,8	50,0	99,7
	Urban	99,7	96,7	98,2	81,9	94,1	88,7	83,6	50,5	-
	Rural	99,3	96,7	99,3	78,4	95,7	86,8	80,2	11,1	-
2003/2004	Total	99,6	96,6	96,1	78,5	92,2	88,5	80,7	55,7	99,9
	Urban	99,8	97,0	96,3	80,1	92,0	88,7	80,3	55,7	-
	Rural	99,4	96,4	95,3	77,1	93,2	86,3	82,0	44,4	-
2004/2005	Total	99,5	95,7	96,8	75,5	93,0	87,9	79,9	58,1	98,4
	Urban	99,5	96,1	96,6	77,6	92,8	88,1	80,1	58,3	-
	Rural	99,4	95,5	98,3	73,7	94,2	85,4	79,3	16,7	-
2005/2006	Total	99,5	96,3	96,4	76,1	92,6	88,3	79,0	48,3	97,0
	Urban	99,7	97,0	96,1	77,7	92,7	88,5	78,1	48,5	-
	Rural	99,3	95,8	99,5	74,7	91,4	86,5	81,5	16,7	-
2006/2007	Total	99,3	95,7	96,3	74,0	91,6	87,6	80,9	54,8	98,8
	Urban	99,2	96,6	96,1	76,0	91,5	87,7	82,3	55,1	-
	Rural	99,5	95,1	99,0	72,1	91,8	85,0	77,9	0	-
2007/2008	Total	99,3	94,5	95,0	73,1	90,4	87,7	78,3	50,6	95,8
	Urban	99,3	95,6	94,9	76,9	90,6	87,8	76,8	50,7	-
	Rural	99,4	93,7	96,9	69,7	88,1	85,2	81,0	33,3	-
2008/2009	Total	99,4	93,8	96,0	71,7	91,6	85,6	77,9	65,6	96,7
	Urban	99,5	95,0	95,7	76,0	91,6	85,8	76,7	65,9	-
	Rural	99,4	92,8	100,0	68,0	91,5	81,6	79,6	37,5	-
2009/2010	Total	99,1	93,7	96,3	70,2	91,3	84,4	70,3	61,7	98,3
	Urban	98,9	94,7	96,4	75,0	91,2	84,8	69,6	62,0	-
	Rural	99,4	92,9	95,7	66,1	93,4	79,7	71,5	0,0	-

Obs.: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ. Pentru anii 2000 și 2001 nu au fost colectate date referitoare la învățământul primar și gimnazial.

Sursa: Date INS (2001-2010).

2. Ponderea personalului didactic cu normă parțială de lucru, date comparative, 2007/2008

Germania	Marea Britanie	Cipru	Malta	Ungaria	Letonia	Lituania	Polonia	Slovacia	Slovenia	Bulgaria	Portugalia	Italia	Turcia	România
51,4	33,0	11,3	6,9	13,3	29,0	32,6	28,6	15,9	20,3	11,6	6,2	6,1	0,1	12,9

Sursa: EUROSTAT, 2010

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Resurse umane

3. Ponderea personalului didactic de sex feminin

Cadrele didactice de sex feminin sunt majoritare la toate nivelurile de învățământ, cu excepția învățământului superior. Și în cazul acestui nivel se observă o continuare a tendinței de creștere a ponderii personalului didactic feminin, înregistrată în ultimii ani.

Repere europene

Conform raportului *Diferențe între genuri în reușita școlară (Eurydice, 2010)*, fenomenul de feminizare a personalului didactic se accentuează, în special la nivelul învățământului primar și secundar inferior. Astfel, Grecia are cea mai mică proporție a femeilor în învățământul primar (65%) în timp ce în Slovenia aceasta se apropie de 98%.

O situație relativ apropiată se înregistrează și în cazul învățământului gimnazial, aici proporția cadrelor didactice femei variind de la 52% în Lichtenstein la 86% în Letonia.

La nivelul învățământului secundar superior situația se echilibrează, Cehia, Grecia sau Austria prezentând un nivel sensibil mai redus de cadre didactice femei în comparație cu nivelurile inferioare de învățământ.

În continuare, în învățământul superior personalul didactic masculin este majoritar în toate țările europene, cu excepția țărilor baltice (Letonia, Lituania). În Malta, femeile reprezintă numai 28,4% din personalul didactic universitar.

Personalul didactic de sex feminin continuă să aibă cea mai importantă pondere, reprezentând aproape trei pătrimi din totalul personalului didactic (73,4%).

Cele mai multe cadre didactice femei profesază în învățământul preșcolar (unde au o pondere de aproape 100% în total) și primar (86%), precum și în învățământul special primar și special gimnazial (88,6% respectiv 80,8%).

În învățământul gimnazial, liceal și post-liceal femeile reprezintă aproximativ două treimi din totalul personalului didactic, în timp ce ponderile cele mai scăzute se înregistrează în învățământul profesional (58,3%) și în învățământul superior (45,9%).

În cazul majorității acestor niveluri nu există diferențe importante în comparație cu anul precedent, cu excepția învățământului superior. Aici se remarcă o continuare și chiar o accentuare a tendinței de creștere a ponderii personalului didactic feminin în totalul personalului didactic din învățământul superior (cu 2,6 p.p.)

În cazul acestui indicator există, în continuare, diferențe pe medii de rezidență. Astfel, cadrele didactice de sex feminin sunt cu 6-8% mai numeroase în mediul urban, în comparație cu mediul rural, în învățământul primar, gimnazial și liceal. În cazul învățământului preșcolar, a celui special și a celui profesional, aceste diferențe sunt mai reduse (sub 3 p.p.). Diferențele pe medii în comparație cu anii precedenți sunt relativ reduse. Se observă, de exemplu, că personalul didactic feminin din mediul rural a scăzut cu numai 0,2 p.p. în intervalul 2001 – 2009 și a crescut numai cu 0,7 p.p. în cazul învățământului gimnazial.

După cum am văzut, la nivelul anului de referință nu se înregistrează diferențe semnificative pe sexe în ceea ce privește nivelul de calificare sau programul de lucru al cadrelor didactice. Trebuie însă remarcat faptul că ponderea femeilor cu funcții de conducere continuă să fie mai redusă în comparație cu ponderea personalului didactic feminin. Această situație o întâlnim atât în învățământul pre-universitar cât și în cel universitar, indiferent de mediul de rezidență al unităților de învățământ.

**Definirea
indicatorului/
Note
metodologice**

Indicatorul ponderea cadrelor didactice femei reflectă numărul cadrelor didactice femei exprimat ca raport procentual din numărul total de cadre didactice într-un anumit an școlar. Indicatorul se utilizează pentru a evidenția echilibrul sau dezechilibrul în distribuția cadrelor didactice pe sexe, atât pentru întregul sistem cât și la diferite niveluri de învățământ.

A. Ansamblul sistemului de învățământ**II. Resurse umane****3. Ponderea personalului didactic de sex feminin****1. Ponderea personalului feminin în total personalului didactic**

		Preșcolar	Primar de masă	Special primar	Gimnazial de masă	Special gimnazial	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal	Superior
2001-2002	Total	99,8	86,7	89,5	68,3	77,9	63,3	51,4	65,9	39,0
	Urban	99,8	91,5	91,1	72,2	79,5	63,8	54,7	66,0	-
	Rural	99,8	83,0	81,8	64,3	70,4	55,7	40,3	53,8	-
2002-2003	Total	99,8	87,0	90,3	68,0	77,1	64,0	51,3	64,4	40,2
	Urban	99,9	92,2	91,2	72,1	79,0	64,4	54,3	64,7	-
	Rural	99,8	83,2	84,8	64,0	66,0	57,0	40,9	38,9	-
2003-2004	Total	99,8	86,8	89,0	68,0	78,1	64,1	52,1	66,5	41,4
	Urban	99,8	91,9	89,8	72,3	79,7	64,6	54,5	66,7	-
	Rural	99,8	83,2	83,1	63,9	68,4	56,7	44,2	33,3	-
2004-2005	Total	99,8	86,4	88,4	67,7	78,5	64,9	52,5	71,1	42,5
	Urban	99,9	91,7	89,1	72,0	79,3	65,5	54,8	71,2	-
	Rural	99,7	82,7	82,6	63,9	72,6	57,9	45,5	50,0	-
2005-2006	Total	99,8	86,7	88,3	67,6	78,2	67,6	55,6	72,1	42,9
	Urban	99,8	91,5	88,5	71,7	78,7	68,2	57,9	72,2	-
	Rural	99,7	83,1	86,5	64,0	73,1	60,4	48,7	50,0	-
2006/2007	Total	99,7	86,6	89,0	67,7	78,5	66,1	55,0	74,8	42,8
	Urban	99,8	91,6	89,2	71,4	79,0	66,4	57,0	75,2	-
	Rural	99,7	82,8	86,6	64,3	73,8	60,2	50,7	0	-
2007/2008	Total	99,7	85,9	87,3	68,0	78,4	66,7	57,6	67,6	43,9
	Urban	99,8	90,4	87,5	71,4	78,6	67,1	58,7	67,9	-
	Rural	99,6	82,4	85,0	65,0	75,8	60,2	55,5	16,7	-
2008-2009	Total	99,7	85,7	89,3	67,7	80,0	67,3	57,3	69,9	43,3
	Urban	99,8	90,2	89,4	70,9	80,1	67,8	57,8	70,2	-
	Rural	99,6	82,2	86,3	64,9	78,4	60,1	56,4	37,5	-
2009-2010	Total	99,7	86,0	88,6	67,7	80,8	67,8	58,3	68,4	45,9
	Urban	99,8	90,1	88,6	70,7	80,9	68,3	59,2	68,5	-
	Rural	99,6	82,8	88,8	65,0	78,3	60,5	56,8	40,0	-

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ. Sursa: Date INS (2001-2010).

2. Ponderea personalului didactic feminin în învățământul primar și secundar, date comparative, 2007/2008

	R. Cehă	Estonia	Cipru	Marea Britanie	Ungaria	Letonia	Lituania	Polonia	Slovacia	Slovenia	Bulgaria	Grecia	Italia	Franta	România
ISCED 1	94,2	93,6	82,1	81,3	96,0	97,2	77,1	84,3	84,6	97,6	93,3	65,3	95,3	82,1	86,7
ISCED 2	78,1	80,4	68,0	61,6	78,3	85,5	51,9	74,1	77,6	78,8	80,4	67,4	75,8	63,8	68,1
ISCED 3	59,0	75,9	56,3	62,8	64,5	79,1	35,6	66,5	70,3	65,2	75,9	48,2	61,2	53,9	65,2
ISCED 5-6	37,6	:	39,9	41,4	37,1	56,7	54,5	42,0	43,3	35,4	45,4	35,2	35,0	36,7	43,9

Sursa: EUROSTAT, 2009

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Resurse umane

4. Numărul de elevi ce revine unui cadru didactic

Numărul elevilor/studentilor ce revine la un cadru didactic a avut în perioada de referință o evoluție constantă în cazul majorității nivelurilor de școlarizare. Cele mai importante schimbări în comparație cu anii anteriori apar în cazul învățământului superior, unde valoarea acestui indicator scade semnificativ.

Repere europene

Numărul preșcolarilor/elevilor care revin la un cadru didactic a avut o tendință descendentă în cazul majorității statelor europene în ultimii ani, situație determinată în primul rând de evoluțiile demografice și de creșterea a numărului personalului didactic specializat/de sprijin.

La nivel european, în medie există 14 elevi/profesor în învățământul primar și 10 elevi/profesor în învățământul gimnazial. Grecia, Lituania și Portugalia continuă să aibă rate mai mici de 10 elevi/cadru didactic în cazul ambelor niveluri.

România înregistrează un raport apropiat mediei europene în cazul învățământului gimnazial și unul mai ridicat în cazul învățământului primar și secundar superior (Key data on Education in Europe, 2009).

Raportul elevi/studenti per cadru didactic a înregistrat în anul 2009/2010 valori relativ constante în comparație cu anul școlar precedent. La nivel pre-universitar, cel mai scăzut raport (11 elevi/cadru didactic) continuă să existe în cazul învățământului gimnazial, în timp ce în învățământul preșcolar și primar acesta înregistrează cea mai ridicată valoare (17 elevi/cadru didactic).

Tendința de creștere înregistrată în ultimii ani în cazul învățământului superior nu a mai continuat. Astfel, scăderea populației de studenți, secondată de o diminuare mai puțin accentuată a personalului didactic din învățământul superior a condus la reducerea semnificativă a raportului studenți/ cadru didactic (de la 28 înregistrat în anii 2007 și 2008 la 25 în anul 2009).

Mediul de rezidență continuă să fie un important factor de diferențiere al acestui indicator, cu excepția învățământului liceal și profesional.

Cele mai mari discrepanțe se constată în învățământul preșcolar, unde media este sensibil mai ridicată în mediul rural (19 copii/cadru didactic, față de 16) și în învățământul primar, unde raportul se inversează în favoarea mediului urban (19 elevi/cadru didactic față de 15).

În învățământul gimnazial continuă să se înregistreze cel mai redus raport elevi/profesor din întreg sistemul de învățământ, în special în mediul rural, unde raportul este de numai 10 elevi la 1 profesor. Este de așteptat ca măsurile recente de raționalizare a rețelei școlare prin desființarea/comasarea unităților de învățământ care funcționează cu o populație școlară redusă să schimbe valorile acestui indicator. Deși astfel de inițiative au fost realizate și în anii precedenți, valoarea acestui indicator nu s-a schimbat, ceea ce demonstrează că există o problemă sistemică.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul numărul de elevi ce revine la un cadru didactic reflectă raportul elevilor/studentilor per cadru didactic într-un anumit an școlar. Indicatorul se utilizează pentru a măsura nivelul resurselor umane alocate în raport cu numărul elevilor. Valoarea raportului este evaluată în funcție de normele oficiale stabilite la nivel de sistem pentru fiecare nivel de învățământ. În România nu este stipulată în mod oficial valoarea medie a acestui indicator pentru diferite niveluri de învățământ.

Acest indicator este deosebit de important pentru politicile de salarizare și de formare a cadrelor didactice din sistem și, în general oferă o imagine asupra resurselor alocate educației, cât și a politicilor privind asigurarea calității.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Resurse umane

4. Numărul de elevi ce revine unui cadru didactic

		Preșcolar	Primar	Gimnazial	Liceal și profesional	Superior
2001/2002	Total	18	17	12	14	20
	Urban	15	19	14	14	-
	Rural	21	16	11	16	-
2002/2003	Total	18	17	12	15	20
	Urban	16	19	14	15	-
	Rural	21	16	11	17	-
2003/2004	Total	18	17	12	16	21
	Urban	16	19	13	16	-
	Rural	21	16	11	19	-
2004/2005	Total	18	17	11	16	21
	Urban	16	18	12	15	-
	Rural	21	16	10	19	-
2005/2006	Total	18	17	11	15	23
	Urban	16	18	12	15	-
	Rural	21	16	10	18	-
2006/2007	Total	18	17	11	16	26
	Urban	16	19	12	15	-
	Rural	20	16	10	18	-
2007/2008	Total	17	16	11	15	28
	Urban	16	18	12	15	-
	Rural	20	15	10	15	-
2008/2009	Total	17	16	11	15	28
	Urban	16	18	12	15	-
	Rural	19	15	10	15	-
2009/2010	Total	17	17	11	16	25
	Urban	16	19	12	16	-
	Rural	19	15	10	15	-

Observație: Indicatorul s-a calculat prin raportarea numărului de elevi la numărul de cadre didactice (persoane fizice). Pentru învățământul secundar superior datele sunt estimate, indicatorul fiind calculat prin raportarea numărului de elevi din învățământul liceal și profesional (cumulat) la numărul personalului didactic din învățământul profesional și liceal (cumulat). În acest caz pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ. Sursa: Date INS (2001-2010).

2. Raportul elevi per cadru didactic, date comparative, 2006

	R. Cehă	Estonia	Cipru	Malta	Ungaria	Letonia	Lituania	Polonia	Slovacia	Slovenia	Bulgaria	Germania	Portugalia	Italia	Irlanda	România
ISCED 1-3	13,4	13,3	14,0	10,6	10,9	11,2	9,0	12,1	14,9	12,9	12,9	17,2	7,0	10,7	16,9	14,7
ISCED 1	17,3	14,1	16,8	12,1	10,4	11,8	10,7	11,4	18,6	14,9	15,8	18,7	10,8	10,7	19,4	17,1
ISCED 2	12,3	12,3	11,6	8,4	10,2	10,5	8,5	12,6	13,7	10,2	12,3	15,5	8,2	10,3	:	12,2
ISCED 3	11,9	13,3	12,7	17,4	12,3	11,7	:	12,7	14,2	14	11,7	19,5	:	11	14,6	15,7

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Participarea la educație

Evoluția efectivelor de elevi și studenți

În perioada 2001-2008, populația școlară s-a redus la nivel general cu 307,8 mii persoane. Reducerea cea mai drastică s-a înregistrat la nivelul învățământului gimnazial. Anul școlar 2009/2010 se înscrie în aceeași tendință descendentă, reducerea fiind de 148,2 mii elevi și studenți, comparativ cu anul 2008/2009.

Fenomenele demografice din România se caracterizează, începând din primii ani 90, printr-un trend descendent: se reduce rata natalității, crește rata mortalității și, implicit, se diminuează sporul natural și rata medie anuală de creștere a populației. Această tendință continuă și după anul 2000, mai exact până în anul 2006 când asistăm, pentru prima dată după 1990 la o creștere a populației din grupa de vârstă 0-4 ani, comparativ cu anul anterior – de la 1053,9 mii la 1057,8 mii. Creșterea continuă și în anii următori, astfel încât în 2008 populația de 0-4 ani a reprezentat 1070,6 mii, iar în 2009, 1079 mii.

Cu toate aceste semnale pozitive înregistrate în ultimii ani, populația în vârstă de școlarizare (3-23 ani) s-a redus în perioada 2001-2009 cu 1.142 mii persoane (de la 6450,1 mii la 5.308,1 mii). Concomitent s-a produs și reducerea cu 364,3 mii persoane a populației cuprinse în sistemul de educație: de la 4.538,7 mii în 2001/2002 la 4.174,4 mii în 2009/2010. Este de menționat, totodată, continuarea tendinței descendente a populației școlare și la nivelul anului școlar 2009/2010 (cu 148,2 mii față de anul anterior).

Deși tendința generală este de reducere a populației, evoluțiile demografice se reflectă în mod diferit la diferite niveluri de învățământ, date fiind și ratele specifice diferite de cuprindere pe vârste sau pe ansamblul grupelor de vârstă corespunzătoare nivelurilor de educație. Astfel, în **învățământul preșcolar**, se constată o creștere a efectivelor de copii, atât pe ansamblul populației școlare (cu 50,0 mii, în perioada 2001-2008 și cu 13,2 mii în anul școlar 2009/2010 față de 2008/2009), cât și la nivelul mediului urban (în rural evoluția este oscilantă), consecință a creșterii ratei de participare la acest nivel de educație.

Cele mai afectate de tendințele demografice negative sunt efectivele de elevi din învățământul primar și gimnazial. În **învățământul primar**, reducerea populației școlare a fost în perioada 2001-2010 de 182,6 mii pe ansamblul efectivelor de elevi respectiv cu 87,1 mii în mediul urban și cu 95,5 mii în rural (în 2009/2010 reducerea a fost de 13,5 mii, comparativ cu 2008/2009). Același trend, dar și mai accentuat, se constată și în **învățământul gimnazial**, numărul de elevi reducându-se în perioada 2001-2010 cu 417,3 mii pe ansamblu, respectiv cu 292,2 mii în mediul urban și cu 125,1 mii în rural.

În 2009/2010 s-a păstrat tendința descendentă a populației școlare de gimnaziu, care se reduce cu 19,2 mii față de anul precedent. Reducerea pe ansamblu a efectivelor școlare corespunzătoare învățământului primar și gimnazial – care va mai continua și în următorii ani, conform prognozelor demografice – a antrenat deja și, posibil, va mai antrena consecințe la nivelul resurselor umane (cadre didactice) sub aspect cantitativ, precum și în ceea ce privește structura rețelei școlare, în special în mediul rural.

La nivelul **învățământului liceal și profesional** – ca urmare a creșterii cererii de educație pentru aceste rute de formare, precum și ca efect al măsurii de prelungire a duratei învățământului obligatoriu la 10 ani – efectivele de elevi au înregistrat în general o tendință ascendentă, manifestată atât în mediul urban, cât și în rural. La nivelul liceului creșterea este de 128,7 mii elevi în perioada 2001-2010 și de 53,3 mii în 2009/2010 față de anul anterior. Anumite diferențe se manifestă în funcție de mediul de rezidență. Astfel, în mediul rural, tendința ascendentă este constantă de-a lungul întregului interval analizat, creșterea fiind de 159,6 mii elevi. În mediul urban, creșterea menționată se manifestă până în anul școlar 2006/2007, urmată de o reducere în următorii doi ani cu peste 43 mii elevi; anul școlar 2009/2010 înregistrează o ușoară creștere (cu 1,7 mii) a efectivelor de elevi de liceu din zonele urbane. Diferențele pe medii de rezidență în ceea ce privește evoluția efectivelor de elevi din liceu este generată de creșterea semnificativă a cererii de educație pentru acest nivel de învățământ manifestată de elevii din rural, determinată, la rândul ei, de desființarea SAM pentru care optau o bună parte dintre tinerii din aceste arii. În **învățământul profesional** creșterea efectivelor de elevi se înregistrează până la nivelul anului școlar 2004/2005, de la această dată constatându-se o tendință descendentă în ambele medii de rezidență. Această tendință este atât consecința evoluției demografice, cât și a sporirii cererii de educație pentru nivelul de învățământ liceal în defavoarea învățământului profesional. Pe fondul desființării școlilor de arte și meserii (SAM), populația școlară din învățământul profesional s-a redus cu 40% față de anul școlar anterior.

În perioada 2001-2010, creșterea cea mai spectaculoasă a populației școlare se înregistrează în **învățământul superior** – cu 203,7 mii persoane – nivel la care se manifestă cea mai mare creștere a cererii de educație. În anul universitar 2009/2010 continuă însă reducerea efectivelor de studenți înregistrată în ultimii ani, aceasta fiind mai importantă față de anul precedent (-115,8 mii).

A. Ansamblul sistemului de învățământ**III. Participarea la educație****Evoluția efectivelor de elevi și studenți****1. Evoluția efectivelor de elevi și studenți**

		2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
Învățământul preșcolar	Total	615861	629703	636709	644911	648338	648862	650324	652855	666123
	Urban	293503	299936	300925	316817	320950	320682	332593	340394	352857
	Rural	322358	329767	335784	328094	327338	328180	317731	312461	313266
Învățământul primar*	Total	1028288	990399	1005086	969654	939330	919439	865175	859169	845679
	Urban	501686	470869	465760	447198	451650	444696	418453	419318	414547
	Rural	526602	519530	539326	522456	487680	474743	446722	439851	431132
Învățământul gimnazial*	Total	1291338	1207029	1116270	1025840	961231	922769	924518	893166	873997
	Urban	743713	682467	615656	550658	520062	492222	482133	462556	451433
	Rural	547625	524562	500614	475182	441169	430547	442385	430610	422564
Învățământul liceal	Total	706670	736608	755577	770888	767543	778351	788827	782056	835343
	Urban	532540	545167	552866	553970	542784	543866	524977	500648	501650
	Rural	174130	191441	202711	216918	221759	234485	263850	281408	333693
Învățământul profesional	Total	252331	270192	279110	289478	284394	250366	220322	189234	115432
	Urban	144042	149340	147333	146470	144064	125877	103702	83836	51747
	Rural	108289	120852	131777	143008	140330	124489	116620	105398	63685
Învățământul postliceal	Total	72613	61789	54707	48664	43596	37678	45497	55058	62538
	Urban	56388	47319	41848	37723	33286	29186	34781	41399	45835
	Rural	16225	14470	12859	10941	10310	8492	10716	13659	16703
Învățământul superior	Total	571613	586567	611779	641400	716464	785506	896258	891098	775319
	Public	424864	447633	468024	486419	513678	520263	516650	480239	452982
	Privat	146749	138934	143755	154981	202786	265243	379608	410859	322337
Total		4538714	4482287	4459238	4390835	4360896	4342971	4390921	4322636	4174431

* Include atât învățământul de masă, cât și învățământul special.

Obs.: Datele nu includ elevii și studenții străini.

Sursa: INS, 2001-2010.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere în toate nivelurile de învățământ

Rata de participare la toate nivelurile de educație (ISCED 1-6), ca raport din populația în vârstă de 7-23 ani, înregistrează o tendință continuu ascendentă până în 2007/2008 ajungând la peste 80%, urmată de o ușoară scădere în ultimii doi ani școlari.

Repere europene

Comparațiile cu țările europene relevă că, la nivelul anului 2006, România se situa pe ultimele locuri, devansând numai Bulgaria și Cipru, în ceea ce privește rata de participare la toate nivelurile de educație (raportat la populația în vârstă de 3-29 ani). Valoarea ratei înregistra în România 56,1%, față de 67,9% - Lituania, 62,9% - Polonia, 65,3% - Slovenia ș.a., media UE – 27 fiind de 63,9%.

Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ (ISCED 1-6) evidențiază o tendință continuu ascendentă până în anul școlar 2007/2008, urmată de o tendință ușor descendentă în următorii doi ani, mai evidentă în 2009/2010 când valoarea indicatorului scade cu 1,2 p.p. (tabel 1). Același trend se constată atât în cazul populației feminine, cât și masculine, diferențele pe sexe menținându-se în favoarea populației feminine, pe parcursul întregii perioade analizate. De altfel, rata de participare la educație a populației feminine este superioară celei înregistrate de populația masculină în cazul învățământului liceal, postliceal și superior. Diferențele, pe sexe, tind să se accentueze spre finalul intervalului: de la aproximativ 3 p.p. în anul școlar 2001/2002 la aproximativ 5 p.p. în ultimii ani școlari, inclusiv în 2009/2010. Creșterea înregistrată de rata de participare la toate nivelurile de educație este consecința sporirii gradului de participare la educație, în special la învățământul terțiar, creștere care în perioada 2001-2009 este de aproximativ 14 p.p. (de la 31,2% la 45%). Pe lângă învățământul superior, o anumită contribuție la sporirea ratei brute de cuprindere în toate nivelurile de învățământ a avut-o și creșterea ratei brute de cuprindere în învățământul primar:

de la 100,3% în anul școlar 2000/2001, la 109,1% în 2003/2004, 107,9% în 2004/2005, 106,1% în 2005/2006 și 103,8% în anul școlar 2006/2007. Această creștere, înregistrată începând din anul 2003, este însă - după cum a fost amintit și în rapoartele precedente - o creștere artificială, fiind efectul intrării în vigoare, la acea dată, a prevederii privind coborârea vârstei debutului școlar la 6 ani. Măsura a implicat intrarea în clasa I, în 2003, a copiilor în vârstă de 6 și 7 ani. Creșterea tinde, însă, să se diminueze, la nivelul anului școlar 2008/2009 rata de cuprindere în învățământul primar fiind de 97,3%, iar în 2009/2010 de 97,6%. În sfârșit, creșterea valorii indicatorului analizat reprezintă și efectul măsurii de prelungire a duratei învățământului obligatoriu, implicit a gradului de participare la învățământul secundar superior.

Deși tendința privind participarea la educație a fost ascendentă, România s-a situat totuși pe un loc inferior, comparativ cu țările membre ale UE-27 în ceea ce privește participarea la toate nivelurile de educație a populației în vârstă de 3-29 ani. Valoarea acestui indicator pentru România a fost în 2006 de 56,1%, comparativ cu 63,9% - media UE-27.

Definirea indicatorului / Note metodologice

Indicatorul rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ exprimă numărul total al copiilor, elevilor și studenților cuprinși în toate nivelurile de învățământ, indiferent de vârstă, ca raport procentual din totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare tuturor nivelurilor de educație (3-23 ani).

Indicatorul se utilizează pentru a evidenția nivelul general de participare la educație a populației, precum și capacitatea sistemului de învățământ de a permite accesul la toate nivelurile de învățământ.

Unul dintre indicatorii UE, derivat al ratei brute de cuprindere în toate nivelurile de educație, este rata de participare la toate nivelurile de educație (ISCED 0-6), ca raport din populația în vârstă de 3-29 ani.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere în toate nivelurile de învățământ

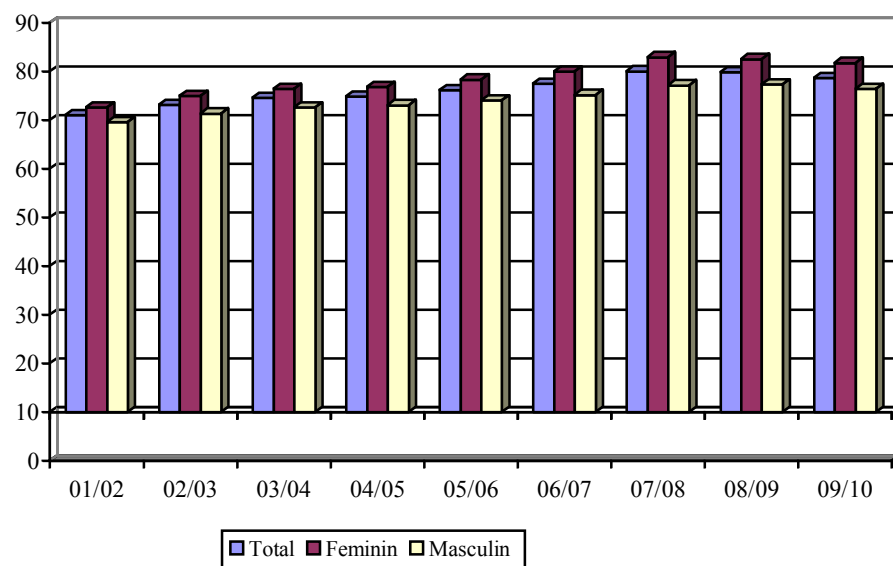
1. Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de educație a populației de copii, elevi și studenți, ca raport din populația în vârstă de 7-23 ani

	01/ 02	02/ 03	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10
Total	71,1	73,2	74,6	74,9	76,2	77,5	80,1	79,9	78,7
Feminin	72,7	75,0	76,5	76,9	78,4	80,0	83,0	82,6	81,8
Masculin	69,6	71,4	72,7	73,1	74,1	75,2	77,2	77,4	76,5

Obs.: În calcularea indicatorilor nu a fost inclus învățământul preșcolar.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de educație (ca raport din populația în vârstă de 7-23 ani)

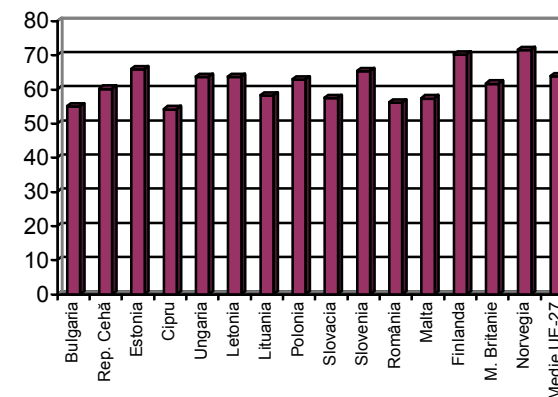

2. Rata de participare la toate nivelurile de educație (ISCED 0-6), ca raport din populația în vârstă de 3-29 ani – date comparative

	2006
EU-27	63.9
Norvegia	71.5
Finlanda	70.2
Lituania	67.9
Estonia	65.9
Slovenia	65.3
Ungaria	63.7
Letonia	63.6
Polonia	62.9
M. Britanie	61.7
Rep. Cehă	60.2
Slovacia	57.5
Malta	57.4
Romania	56.1
Bulgaria	55.1
Cipru	54.2

Sursa: Key Data on Education in Europe, 2009.

Fig. 2. Rata de participare la toate nivelurile de educație (ISCED 0-6), ca raport din populația în vârstă de 3-29 ani – date comparative 2006

A. Ansamblul sistemului de învățământ III. Participarea la educație 2. Durata medie de frecventare a învățământului 3. Speranța de viață școlară 4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste Durata medie de frecventare a învățământului a crescut în perioada 2001-2009 cu 1,4 ani, în ultimii 3 ani, indicatorul situându-se la valoarea de 16,3 ani. Speranța de viață școlară a crescut în România în ultimii ani, dar țara noastră continuă să se situeze sub media europeană.	Definirea indicatorului / Note metodologice <i>Indicatorul durata medie de frecventare a învățământului exprimă numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecventează o persoană de vârstă oficială corespunzătoare tuturor nivelurilor de învățământ (3-23 ani), presupunând că aceasta va fi cuprinsă în unitățile școlare corespunzătoare acestor niveluri. Indicatorul reflectă nivelul general de dezvoltare a sistemului de educație din perspectiva numărului de ani de studii pe care îi parcurg persoanele de vârstă oficială corespunzătoare.</i> <i>Indicatorul speranța de școlarizare exprimă numărul total de ani de școlarizare care se așteaptă să fie parcurși de o persoană de-a lungul vieții și este calculat prin adunarea ratelor nete de participare pentru fiecare vârstă. De exemplu, pentru un copil în vârstă de 3 ani (vârsta minimă de acces în învățământul preșcolar) speranța de viață școlară este egală cu valoarea indicatorului durata de viață școlară.</i> <i>Indicatorul rata specifică de cuprindere școlară pe vârste exprimă procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației de aceeași vârstă. Indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vârstă specifică.</i>
Repere europene <i>Comparațiile internaționale trebuie realizate cu precauție date fiind deosebirile dintre sistemele de învățământ din diferite țări în ceea ce privește vârsta de debut a școlarității, durata ciclurilor de învățământ, ponderea participanților la programe cu timp integral sau parțial etc. Dincolo de aceste rezerve, speranța de viață școlară în România este în creștere în ultimii ani, dar încă mai redusă decât în alte țări UE-27.</i>	Durata medie de frecventare a învățământului a înregistrat o tendință continuu ascendentă, în perioada 2001-2009 creșterea fiind de 1,4 ani (de la 14,9 la 16,3). În ultimii 3 ani școlari valoarea indicatorului (incluzând și învățământul preșcolar) se menține constantă – 16,3 ani (tabel 1). Dacă se exclude învățământul preșcolar, durata medie de frecventare a învățământului pentru un copil în vârstă de 6 ani este de 14 ani, din anul școlar 2007/2008 până în 2009/2010. Pe parcursul întregii perioade analizate se menține o diferență de gen a duratei de frecventare a învățământului de 0,5-0,7 ani în favoarea populației feminine. Această diferență între fete și băieți este, în principal, consecința ratei mai mari de cuprindere a fetelor în învățământul superior. Astfel, la nivelul anului 2009/2010, rata specifică de cuprindere școlară este mai mare cu 2-10% în cazul fetelor decât al băieților pentru toate grupele de vârstă luate în considerare – tendință care s-a păstrat pe toată perioada de referință a prezentului raport (Tabel 2). Creșterea duratei de școlarizare pe ansamblul populației este în principal consecința creșterii ratei specifice de cuprindere școlară a populației de 18 ani și 21-22 ani. La aceste vârste, creșterea înregistrată în perioada 2000-2009 variază între 19-23%. În anul școlar 2009/2010 se constată însă o reducere a ratei de cuprindere la toate grupele de vârstă comparativ cu anul anterior, cu excepția populației de 18 ani (Tabel 2). Deși durata de frecventare a învățământului a crescut în ultimii ani, România se situează încă pe un loc inferior în Uniunea Europeană (UE-27). Această situație este ilustrată de indicatorul speranța de viață școlară pentru un copil în vârstă de 5 ani (Fig. 2). La nivelul anului 2008, valoarea indicatorului pentru România este de 16,4 (în creștere față de 15,9 în 2007), comparativ cu media europeană de 17,3. La nivel global, o valoare ridicată a duratei medii de frecventare a învățământului indică o participare largă la toate nivelurile de educație. Aceasta poate fi influențată însă de o serie de factori precum: rata repetenției, situația economică ce poate favoriza sau frâna continuarea studiilor etc. În cazul României, de exemplu, creșterea gradului de participare la învățământul secundar a fost determinată de prelungirea duratei învățământului obligatoriu.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului

3. Speranța de viață școlară

4. Rata de școlarizare specifică pe vârste

1. Durata medie de frecvență a învățământului¹

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	14,9	15,2	15,6	15,7	15,8	16,0	16,3	16,3	16,3
Feminin	15,2	15,5	15,8	16,0	16,1	16,3	16,7	16,6	16,5
Masculin	14,6	14,9	15,3	15,4	15,5	15,7	16,0	16,0	16,0

¹ Inclusive învățământul preșcolar.

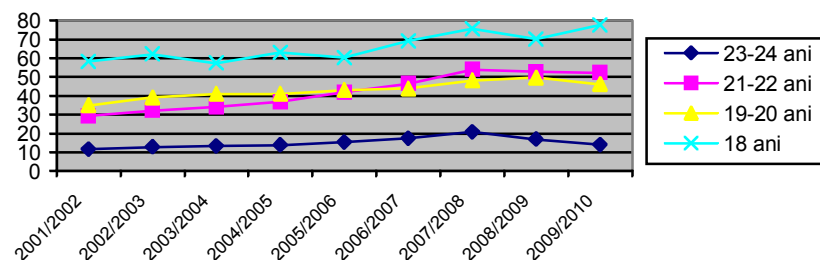
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

		2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
18 ani	T	58,2	62,2	57,4	63,0	60,2	69,1	75,5	70,1	77,7
	F	64,2	68,1	62,7	69,2	67,0	74,5	81,4	75,1	81,4
	M	52,4	56,6	52,3	57,1	53,7	63,9	69,7	65,2	74,1
19- 20 ani	T	34,9	39,1	41,1	41,1	43,1	43,9	48,1	49,7	46,1
	F	39,2	43,9	45,9	45,7	48,7	48,9	54,5	56,1	51,1
	M	30,7	34,5	36,5	36,8	37,8	39,2	41,9	43,6	41,3
21- 22 ani	T	29,2	32,1	34,1	36,8	41,8	46,4	53,9	52,7	52,3
	F	31,7	35,2	36,9	39,9	45,5	50,6	59,6	56,0	56,1
	M	26,8	29,2	31,3	33,8	38,4	42,5	48,6	49,6	48,6
23- 24 ani	T	11,6	12,7	13,3	13,8	15,4	17,4	20,7	16,9	13,9
	F	12,6	13,2	14,0	14,8	16,1	18,5	22,0	17,7	14,8
	M	10,6	12,2	12,7	12,8	14,8	16,3	19,5	16,2	13,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

Fig. 1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

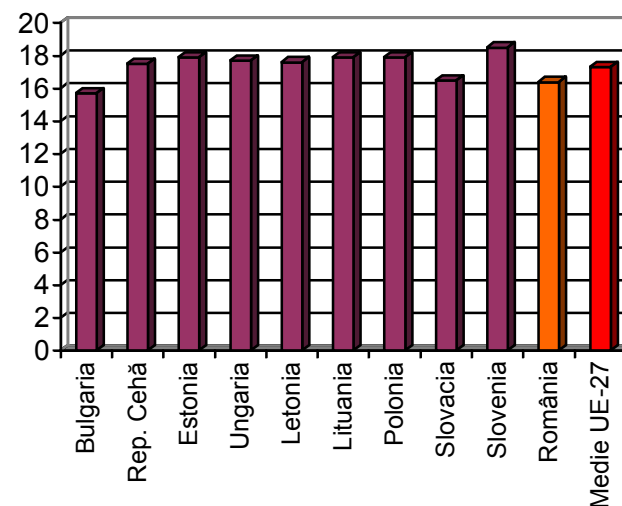

3. Speranța de viață școlară, în ani, pentru un copil în vârstă de 6 ani

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	13,1	13,3	13,4	13,5	13,6	13,8	14,0	14,0	13,9
Feminin	13,3	13,6	13,6	13,8	13,9	14,0	14,4	14,2	14,2
Masculin	12,8	13,0	13,2	13,3	13,4	13,5	13,7	13,7	13,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

Fig. 2. Speranța de viață școlară, în ani, pentru un copil în vârstă de 5 ani (ISCED 0-6) – date comparative
(Sursa: Eurostat 2010)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV-a. Rezultate la evaluări internaționale

1. Programul pentru evaluarea internațională a elevilor – PISA

Evaluarea PISA se realizează la intervale de trei ani, ultimul moment de evaluare fiind cel din anul școlar 2009/2010. Rezultatele acestei evaluări vor fi publice la finalul anului 2010. La ultima evaluare OECD-PISA din anul 2006, elevii din România au obținut scoruri mai slabe decât în 2001, situându-se în continuare sub scorurile medii atât ale țărilor OECD, cât și ale UE.

Repere internaționale

Scorurile elevilor la citire situează România pe locul 48 din 57 de țări participante, devansând doar 9 țări printre care se numără Muntenegru, Azerbaidjan sau Argentina. Scoruri superioare dar apropiate de cele ale României au obținut și elevii din Serbia sau Bulgaria.

La matematică, România ocupă locul 44 din 57 de țări participante, devansând doar 12 țări printre care se numără Bulgaria și Muntenegru.

La științe, România se află pe locul 47 din 57 de țări participante, fiind devansată de țări ca Ungaria, Polonia, Bulgaria, Grecia, Slovacia sau Turcia.

La evaluarea OECD-PISA din anul 2006 România s-a situat pe locul 47 din 57 țări participante, cu o medie de 418 puncte de scor raportată la media de 500 a țărilor europene. Astfel, se constată că elevii din România au obținut scoruri inferioare celor din 2001 (când România se situa pe locul 34 din 43 țări participante) la toate domeniile la care s-a realizat evaluarea. Cea mai mare scădere de performanță se constată în cazul indicatorului european referitor la rata celor care obțin rezultate scăzute la citire/lectură. Astfel, dacă în 2001 peste 40% dintre elevii cuprinși în eșantion se situau la nivelul 1 (pe o scală de la 1 la 5, unde 1 este nivelul cel mai scăzut) sau mai puțin în domeniul citirii/lecturii, în anul 2006 acest procent ajunge la 53,5%.

1. Scoruri medii, pe domenii (PISA+ 2001 și 2006)

	2001	2006
Citare	428	396
Matematică	426	415
Științe	441	396
media OECD Citire	500	492
media OECD Matematică	500	498
media OECD Științe	500	500

Sursa: Programul Internațional OECD pentru Evaluarea elevilor PISA 2006. Raportul centrului Național, CNCEIP, București, 2008.

În cazul științelor, 78,7% dintre elevii investigați au înregistrat performanțe de nivel 1 (pe o scală de la 1 la 6, unde 2 este considerat nivelul de bază al alfabetizării la științe).

În ceea ce privește diferențele pe gen, și în anul 2006 România se încadrează în modelul general al tuturor țărilor participante, conform căruia fetele ating performanțe mai bune decât ale băieților. În România, fetele obțin rezultate ușor mai ridicate decât ale băieților la citire/lectură și la științe, însă fără diferențe puternic semnificative. Doar în cazul matematicii fetele sunt devansate de către băieți.

2. Scoruri medii pe domenii și sexe (PISA 2006)

	Feminin	Masculin
Citare	418	374
Matematică	412	418
Științe	419	417

Sursa: Programul Internațional OECD pentru Evaluarea elevilor PISA 2006. Raportul centrului Național, CNCEIP, București, 2008.

Pe medii de rezidență, scorurile medii obținute de elevi evidențiază un dezavantaj al școlilor situate în mediul rural față de cele din urban.

3. Scoruri medii ale elevilor, după mediul în care este situată școala (PISA 2006)

	Citare	Matematică	Științe
sat	350	402	388
oraș mic	356	371	375
oraș mijlociu	396	414	416
oraș mare	410	429	436
oraș foarte mare	426	442	440

Sursa: Programul Internațional OECD pentru Evaluarea elevilor PISA 2006. Raportul centrului Național, CNCEIP, București, 2008.

România a participat la PISA 2009, cu pretestarea administrată în martie 2008 și testarea propriu-zisă în anul școlar 2009/2010. Analiza evolutivă a rezultatelor va fi realizată în raportul viitor.

Note metodologice

Programul pentru evaluarea internațională a elevilor – PISA este o evaluare standardizată internațională, inițiată de către țările membre OECD în anul 1997, cu scopul monitorizării rezultatelor educaționale. La acest program participă atât țările OECD, cât și țări partenere.

PISA investighează ce știu și pot să facă elevii de 15 ani cu ceea ce știu, la finalul învățământului obligatoriu, precum și abilitatea lor de a reflecta activ asupra propriului proces de cunoaștere și asupra propriilor experiențe de învățare.

Evaluarea PISA se administrează la intervale de trei ani, în cicluri de evaluare. Fiecare ciclu de evaluare investighează competențele de bază ale elevilor de 15 ani la un domeniu principal și două domenii secundare. România a participat în 2001 ca țară PISA+, având ca domeniu principal Citirea/Lectura și ca domenii secundare Matematica și Științele, iar la PISA 2006, având ca domeniu principal Științele și ca domenii secundare Citirea/Lectura și Matematica. Prin HG nr. 915/2007 s-a decis ca România să participe la PISA 2009, care are drept domeniu principal Citirea/Lectura și ca domenii secundare Matematica și Științele.

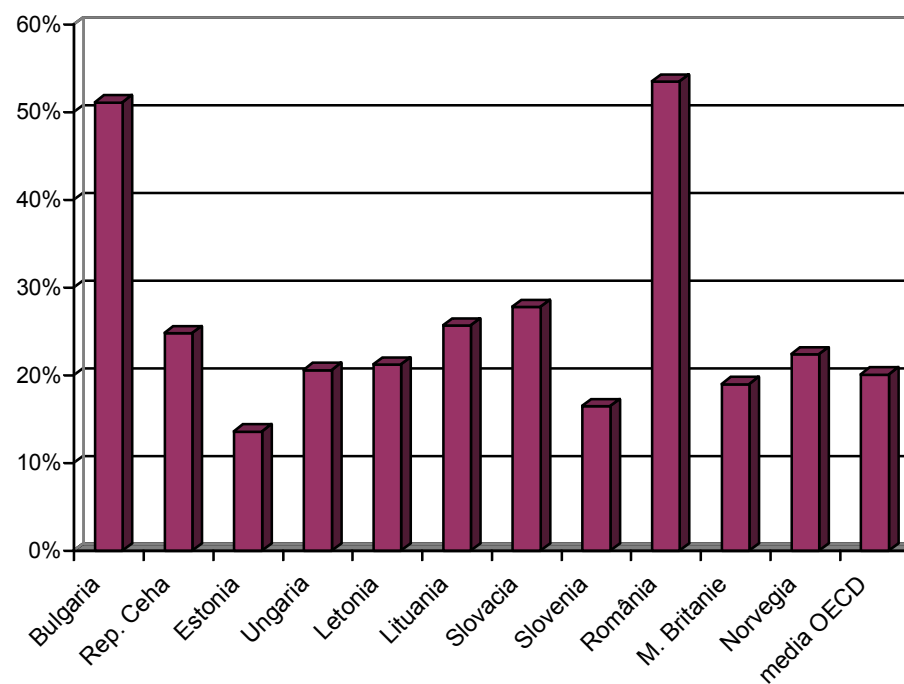
PISA operează cu teste scrise cu durată de 120 minute, ce conțin itemi din toate cele trei domenii. De asemenea, fiecare elev trebuie să răspundă unui chestionar de mediu socio-educțional cu durată de 30-40 de minute. La PISA 2006 au participat 5192 elevi din 177 de școli din întreaga țară, eșantionați aleatoriu, conform metodologiei de eșantionare standard pentru toate țările participante.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV-a. Rezultate la evaluări internaționale

1. Programul pentru evaluarea internațională a elevilor - PISA

Fig. 1. Ponderea elevilor care se situează la nivelul 1 sau mai scăzut în domeniul citirii/lecturii (PISA 2006)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV-a. Rezultate la evaluări internaționale

2. Achizițiile elevilor de clasa a IV-a în domeniul citirii - PIRLS

Evaluarea PIRLS se realizează la intervale de trei ani, ultima participare a României fiind cea din anul 2006. La evaluarea *field test* din anul 2009-2010, România nu a participat din lipsă de fonduri, dar există premise pentru participarea la studiul din 2010-2011, în contextul demarării unui proiect de tip structural. La evaluarea PIRLS din anul 2006, elevii din România au obținut scoruri mai slabe decât în 2001, situându-se pe locul 36 din 45 țări și teritorii participante, cu un scor mediu de 489, față de 500 – scorul mediu internațional.

Repere internaționale

În 2006, cele mai performante 7 țări în ceea ce privește învățarea citirii au fost: Federația Rusă, Hong Kong, Singapore, Luxemburg, Italia, Ungaria, Suedia și Germania.

România s-a situat pe locul 36 din 45 țări și teritorii participante, cu scorul mediu 489, sub media intențională. Cele mai multe țări cu rezultate de vârf în 2006 și-au îmbunătățit semnificativ rezultatele față de evaluarea din 2001. Două dintre acestea – Hong Kong și Singapore – au implementat reforme sistemice în perioada 2001-2006 cu efecte asupra curriculumului, materialelor de instruire și a pregătirii profesorilor.

România prezintă o scădere semnificativă a scorului mediu obținut la evaluarea din 2006, cu 22 de puncte pe scală față de cel obținut în 2001.

1. Scoruri medii obținute de elevi la evaluarea PIRLS (2001, 2006)

	2001	2006
Romania	512	489
Media OECD	500	500

Sursă: Noveanu, G.N. et al., *Învățarea citirii. Raport Național PIRLS 2006, București, 2008*

În raport cu nivelurile de performanță atinse de elevii de clasa a IV-a, în anul 2006 se constată o reducere a ponderii elevilor care obțin scoruri foarte bune și bune (nivel avansat, superior și mediu) față de anul 2001, concomitent cu creșterea ponderii celor care nu reușesc să depășească limita celui mai scăzut nivel de performanță.

2. Distribuția scorurilor medii obținute de elevi, pe niveluri de performanță (PIRLS 2001, 2006)

Nivel de performanță	Scor mediu	2001	2006
avansat	625	9%	4%
superior	550	35%	27%
mediu	475	69%	61%
inferior	400	88%	84%

Comparativ cu media țărilor europene unde doar 5% dintre elevii de clasa a IV-a se situează sub limita celui mai scăzut nivel de performanță, România înregistrează în continuare un procent îngrijorător. Astfel, 16% dintre elevii din România testați în anul 2006 nu reușesc să atingă nici măcar cel mai scăzut nivel de performanță în înțelegerea textului scris, cu 4 p.p. mai mulți decât în anul 2001.

La sfârșitul clasei a IV-a, fetele demonstrează înțelegerea lecturii în măsură mai mare decât băieții, obținând scoruri mai mari decât aceștia, atât în anul 2001, cât și în anul 2006.

2. Scoruri medii obținute de elevii români, pe sexe

	2001	2006
fete	519	497
băieți	506	483

Sursă: Noveanu, G.N. et al., *Învățarea citirii. Raport Național PIRLS 2006, București, 2008*

În raport cu evaluarea PIRLS din anul 2001, în anul 2006 se păstrează aceeași discrepanță în performanțele elevilor în funcție de mediul de rezidență în care este situată școala, unitățile din mediul urban obținând cele mai bune rezultate. Raportul între rezultatele elevilor din școlile situate în zone rurale și, respectiv, suburbane se răstoarnă însă în 2006 comparativ cu 2001, școlile din mediul rural fiind devansate de această dată de cele din suburban.

3. Scoruri medii ale elevilor, după mediul în care este situată școala (PIRL 2001 și 2006)

	2001	2006
urban	526	515
suburban	473	498
rural	499	462

Sursă: Noveanu, G.N. et al., *Învățarea citirii. Raport Național PIRLS 2006, București, 2008*

Definirea indicatorului / Note metodologice

Studiul internațional PIRLS: Evaluarea Nivelului de Înțelegere a Textului Scris urmărește măsurarea și interpretarea diferențelor între sistemele educaționale naționale în scopul îmbunătățirii predării și învățării citirii în întreaga lume. Simultan cu testarea elevilor, se desfășoară studii intensive referitoare la elevi, profesori, școli, programe, instruire și aspecte legate de politicile educaționale, pentru a înțelege contextele educaționale în care are loc predarea și învățarea.

Faza principală de colectare a datelor a avut loc în anul 2001, atunci când în România au fost testați, în jur de 4000 de elevi, în limba română, respectiv maghiară, aparținând unui eșantion reprezentativ alcătuit din 150 școli din mediul urban și rural. La evaluarea desfășurată în 2006 au participat mai mult de 215.000 elevi, parte a unor eșantioane naționale reprezentative din 40 de țări, incluzând 26 de țări care au participat și la studiul PIRLS 2001. Din aceste considerente, PIRLS este recunoscut ca fiind unul dintre cele mai ample studii în domeniul învățării citirii desfășurate pe plan mondial.

În cadrul acestui studiu, abilitatea de a citi a fost definită în sens mai larg, cuprinzând și abilitatea de a reflecta la ceea ce se citește. Performanțele urmărite în legătură cu textele citite se grupează în următoarele categorii: extragerea informațiilor explicit formulate, formularea unor concluzii directe, interpretarea și integrarea ideilor și informațiilor, precum și examinarea și evaluarea conținutului, limbajului și a elementelor textuale.

Evaluările achizițiilor la citire au o durată de 90 de minute, elevii având de citit un text narativ și unul informațional, la prima vedere, și de rezolvat între 12 și 14 itemi pentru fiecare text.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV-a. Rezultate la evaluări internaționale

2. Achizițiile elevilor de clasa a IV-a în domeniul citirii - PIRLS

1. Scoruri medii obținute de țările europene participante la evaluarea PIRLS (2001, 2006)

	2001	2006
EU-27	-	-
Bulgaria	550	547
Rep. Cehă	-	-
Estonia	-	-
Cipru	-	-
Letonia	545	541
Lituania	543	537
Ungaria	543	551
Malta	-	-
Polonia	-	-
România	512	489
Slovenia	502	522
Slovacia	518	531
Finlanda	-	-
M. Britanie	553	539
Norvegia	499	498

Fig. 1 Scoruri medii obținute de elevii Țărilor europene participante la evaluarea PIRLS 2001 și 2006

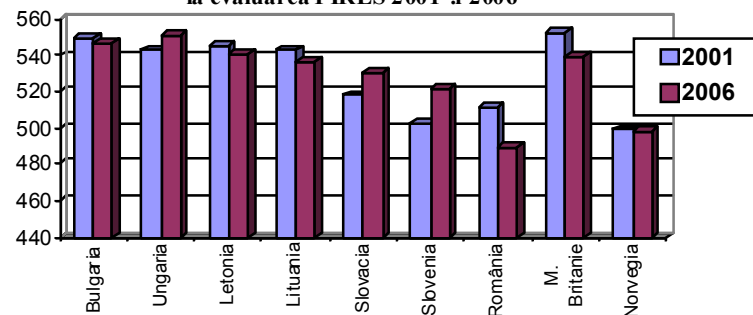
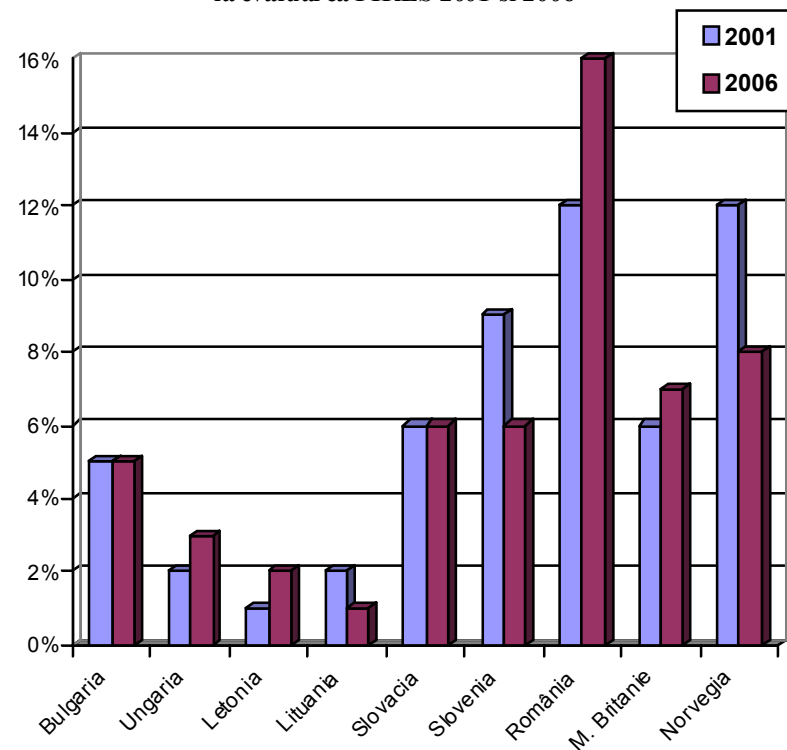

Fig. 2 Ponderea elevilor care se situează sub limita nivelului inferior de performanță la evaluarea PIRLS 2001 și 2006

Sursa: Progress Towards Lisbon Objectives in Education and Training, Commission of the European Communities, 2008.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV-a. Rezultate la evaluări internaționale

3. Achizițiile elevilor de clasa a VIII-a la matematică și științe - TIMSS

La evaluarea *field test* din anul 2009-2010, România nu a participat din lipsă de fonduri, dar există premise pentru participarea la studiul din 2010-2011, în contextul demarării unui proiect de tip structural. La ultima evaluare din 2007 s-a înregistrat o scădere semnificativă, comparativ cu cea din 2003, în ceea ce privește achizițiile elevilor români la matematică și științe. Discrepanțele între performanțele elevilor în raport cu mediul de rezidență și cu disponibilitatea resurselor școlii se păstrează la un nivel ridicat.

Repere europene 2007

La **matematică**, România se situează, raportat la valoarea mediei internaționale, pe poziția 26 din 49 de țări participante.

La **științe**, România se situează, raportat la valoarea mediei internaționale, pe poziția 28 din 49 de țări participante.

Performanțele elevilor la matematică

Conform rezultatelor anchetei TIMSS realizată în anul 2007, România se situează sub media internațională în ceea ce privește rezultatele la matematică.

În anul menționat, performanțele elevilor din clasa a VIII-a la această disciplină au înregistrat variații semnificative statistic, în sens negativ, comparativ cu toate cele 3 anchete TIMSS realizate în anii anteriori: față de prima anchetă din 1995 – o scădere de 12 puncte, față de cea din 1999 - cu 11 puncte, iar față de 2003 – cu 14 puncte.

Rezultatele anchetei din 2007 arată că dintre elevii înscriși în clasa a VIII-a în anul școlar 2006/2007, 4% pot fi considerați printre cei mai buni din lume, iar 15% se situează sub nivelul inferior de performanță, conform cu nivelurile internaționale definite în TIMSS. Performanțele se diferențiază statistic semnificativ în funcție de criteriul sex, fetele prezentând, în 2007, un avantaj de 18 puncte pe scală, în raport cu băieții.

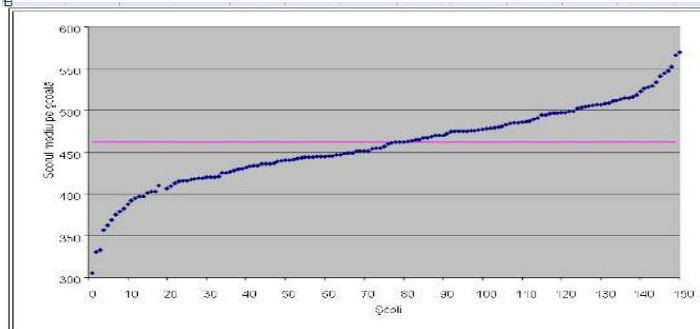
Performanțele elevilor la științe

Performanțele înregistrate la științe situează România sub media internațională.

Ca și în cazul matematicii, performanțele elevilor de clasa a VIII-a la științe au înregistrat scăderi semnificative la ancheta TIMSS 2007, comparativ cu prima anchetă din 1995 (9 puncte diferență), cu cea din 1999 (10 puncte diferență) și 2003 (6 puncte). Doar 2% dintre elevii de clasa a VIII-a ating performanțe înalte la științe, în timp ce 23% nu reușesc să atingă nici măcar un nivel scăzut de performanță (ultimul, dintre cele 4 niveluri internaționale de performanță definite în TIMSS). Performanțele elevilor la științe înregistrează diferențe în funcție de sex, fetele prezentând, și la această disciplină, un avantaj semnificativ în raport cu băieții (8 puncte).

România prezintă încă mari diferențe între elevii provenind din *mediul urban și cei din rural*. Elevii din mediul rural obțin scoruri mai mici atât la matematică (-42 puncte), cât și la științe (-28 puncte).

Fig. 1 Distribuția școlilor în funcție de scorurile medii pe școală TIMSS 2007

De asemenea, se constată discrepanțe între performanțele elevilor provenind din școlile înalt performante și cei provenind din școli slab performante, această diferență dublându-se în anul 2007, față de anul 1995. Discriminatorii care fac distincția între școlile înalt performante și școlile slab performante, identificați în TIMSS 1995 pentru România sunt: nivelul cel mai înalt de instruire al părinților, numărul de cărți și numărul resurselor educaționale de acasă. Aceștia își mențin influența și în anul 2007 și explică o mare parte din variația dintre școli din punctul de vedere al rezultatelor învățării. Astfel, mai mult de jumătate dintre școlile din România obțin scoruri medii pe școală sub media internațională.

Definirea indicatorului Note metodologice

Începând cu anul 1991, România participă la studiul internațional TIMSS: *Tendințe Internaționale în Studiul Matematicii și al Științelor*.

TIMSS este un studiu ciclic, care se desfășoară din patru în patru ani, furnizând seturi de date comparative care indică tendințele de evoluție ale achizițiilor elevilor de clasa a VIII-a la matematică și științe (fizică, chimie, biologie, geografie).

Fazele principale de colectare a datelor au avut loc în anii 1995, 1999, 2003 și 2007. În România au fost testați în fiecare ciclu aproximativ 4000 de elevi cuprinși într-un eșantion reprezentativ alcătuit din 150 școli din mediul urban și rural.

Evaluările achizițiilor la matematică și științe au o durată de 90 de minute, fiecare elev având de rezolvat, în jur de 80 de itemi cu răspuns construit și itemi cu răspuns la alegere.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV-a. Rezultate la evaluări internaționale

3. Achizițiile elevilor de clasa a VIII-a la matematică și științe - TIMSS

1. Scoruri medii obținute de elevii români la matematică și științe – TIMSS, pe sexe și medii de rezidență

	Feminin	Masculin	Urban	Rural
TIMSS 1999				
Scor mediu științe	468	475	-	-
Scor mediu matematică	475	470	-	-
TIMSS 2003				
Scor mediu științe	465	474	489	451
Scor mediu matematică	477	473	499	451
TIMSS 2007				
Scor mediu științe	466	458	476	448
Scor mediu matematică	470	452	483	441

2. Scoruri medii obținute de elevii români la matematică și științe – TIMSS

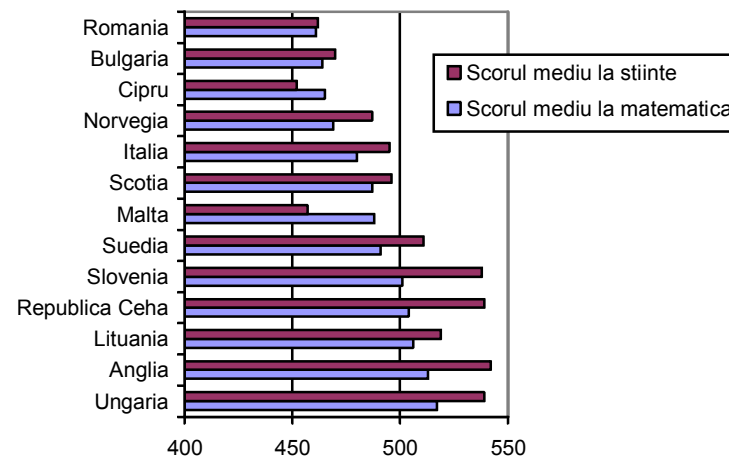
	1995	1999	2003	2007
Științe	471	472	470	462
Matematică	474	472	475	461
Media internațională Științe	516	488	474	500
Media internațională Matematică	513	487	467	500

3. Scoruri medii, corelate cu disponibilitatea resurselor pentru instruirea la matematică și științe – TIMSS 2007

	Nivel superior	Nivel mediu	Nivel inferior
Scor mediu științe	503	471	452
Scor mediu matematică	507	478	450

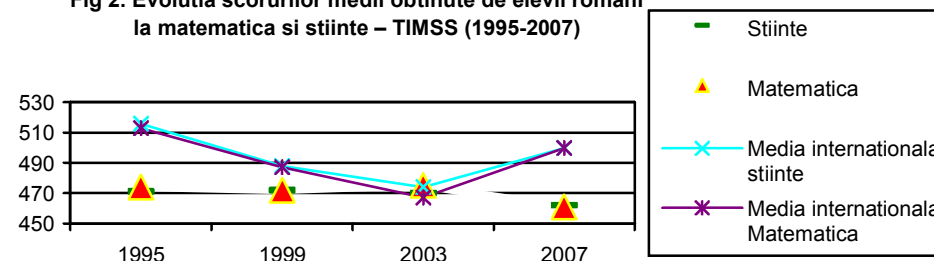
Sursa: Noveanu, G.N., *Învățarea matematicii și a științelor naturii. Studiu comparativ(IV)*, București, ISE, 2009.

Fig. 1 Distribuția țărilor UE la TIMSS 2007 în funcție de scorul mediu la matematică și științe

Sursa: Noveanu, G.N. *Curriculum intenționat – Curriculum realizat (studiu comparativ)*, București, Sigma, 2009.

Fig 2. Evoluția scorurilor medii obținute de elevii români la matematică și științe – TIMSS (1995-2007)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

1. Ponderea populației active (15-64 ani), după nivelul de educație

La nivelul anului 2009 (trim. IV), ponderea persoanelor cu studii primare sau fără studii și-a continuat evoluția descendentă pentru al șaselea an consecutiv, ajungând la valoarea de 3,3% din totalul populației active. Aceeași tendință se remarcă și în cazul ponderii populației active din mediul rural cu nivel scăzut de educație (primar și fără școală absolvită). Se mențin însă diferențe importante pe medii de rezidență în defavoarea celui rural, în special la nivelurile superioare de educație (universitar și postliceal).

Repere europene

În statele membre ale UE există o tendință de creștere a nivelului de educație pentru populația activă (15-64 ani), ponderea celor care au finalizat cel mult învățământul gimnazial scăzând în 2006 cu 5.3% în comparație cu anul 2000; în același timp, ponderea celor care au absolvit învățământul superior a crescut cu 3.6%. În continuare, o treime din populația activă (reprezentând peste 100 milioane de persoane) părăsește prematur sistemul de educație și formare profesională (Key Data on Education in Europe, 2009).

La nivelul anului 2009 (trim. IV), distribuția populației active pe niveluri de educație a rămas relativ constantă, comparativ cu anul anterior. Se observă, de asemenea, că tendința pozitivă înregistrată în cazul populației care a absolvit o formă de învățământ superior a continuat, ponderea acesteia ajungând în 2009 la 16,4% (cu 1 p.p. mai mult decât în anul precedent, respectiv cu peste 6 p.p. față de anul 2002).

Cu începerea din anul 2004, se constată o diminuare continuă a ponderii persoanelor active care au absolvit cel mult studii primare, aceasta ajungând la 3,3% la nivelul anului 2009, față de peste 6% la începutul perioadei de referință.

Pe medii de rezidență, remarcăm continuarea tendinței de diminuare a ponderii populației active din mediul rural cu nivel scăzut de educație (fără studii sau cu studii primare), valoarea indicatorului înjumătățindu-se în comparație cu anul 2002. Cu toate acestea, diferențele în favoarea mediului urban continuă să fie importante, la fel ca și în cazul populației cu studii gimnaziale.

Începând din 2003, dar în special din 2004, se observă o creștere a ponderii persoanelor active din mediul rural cu studii profesionale, situație influențată de dezvoltarea rețelei SAM în mediul rural după aplicarea măsurii de extindere a duratei învățământului obligatoriu.

În cazul populației active cu nivel superior de educație, datorită ritmului diferit de creștere, diferența între mediul urban și rural s-a accentuat, ajungând la peste 21 p.p. la nivelul anului 2009.

Alte diferențe importante în dezavantajul populației active din mediul rural se observă în cazul persoanelor cu nivel liceal de educație (13,6 p.p. la nivelul anului 2009), în acest caz tendința fiind de ușoară diminuare.

Diferențe semnificative pe genuri se mențin în special în cazul populației care a absolvit învățământul profesional (unde ponderea bărbaților este cu aproximativ 14 p.p. mai ridicată decât cea a femeilor), cel liceal (unde ponderea femeilor este, de această dată, cu 5 p.p. mai ridicată în comparație cu cea a bărbaților) și cel superior, unde diferența ajunge la 5 p.p. în favoarea femeilor (diferență în continuare creștere față de începutul perioadei de raportare când aceasta era practic nulă).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul ponderea populației de 15-64 ani, după nivelul de educație exprimă proporția persoanelor în vârstă de 15-64 ani, în funcție de nivelul de educație, din numărul total al persoanelor de aceeași vârstă.

Acest indicator evidențiază repartizarea populației în vârstă de muncă după nivelul de educație.

Indicatorul, comparabil la nivel internațional, se calculează pe baza informațiilor colectate prin ancheta forței de muncă (AMIGO).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

1. Ponderea populației active (15-64 ani), după nivelul de educație

1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație, medii de rezidență și sexe, în perioada 2002-2009 (trim. IV)

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (inclusiv tr. I)	Profesional	Gimnazial	Primar și fără șc.
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2002	Total	9516013	100	10,5	4,9	32,4	26,1	20,0	6,1
	Urban	5164548	100	12,8	7,5	39,8	30,1	8,4	1,5
	Rural	4351461	100	6,6	4,0	17,5	26,4	33,8	11,6
	Masculin	5258312	100	10,1	4,8	28,4	33,4	18,0	4,7
	Feminin	4257699	100	11,0	5,0	37,4	17,1	22,5	7,9
2003	Total	9360795	100	10,6	4,5	32,5	26,5	20,5	8,3
	Urban	5123202	100	17,2	7,0	40,0	26,0	8,4	1,3
	Rural	4237592	100	2,6	1,6	23,3	27,0	35,1	10,4
	Masculin	5192894	100	10,1	4,4	28,7	33,4	18,7	10,0
	Feminin	4167901	100	11,2	4,8	37,2	17,9	22,7	6,3
2004	Total	9487927	100	12,1	4,8	32,2	26,9	18,5	5,5
	Urban	5394523	100	19,1	7,0	38,4	25,3	8,6	1,7
	Rural	4093406	100	2,8	1,9	24,1	29,1	31,6	10,5
	Masculin	5249107	100	11,3	4,4	28,2	33,9	17,1	5,0
	Feminin	4238820	100	13,0	5,2	36,4	19,0	20,4	6,0
2005	Total	9387493	100	12,7	4,8	32,3	27,1	18,1	5,0
	Urban	5335547	100	20,1	7,1	38,9	24,8	7,8	1,4
	Rural	4051946	100	2,9	1,9	23,6	30,2	31,6	9,8
	Masculin	5211930	100	11,8	4,6	28,4	34,0	16,6	4,7
	Feminin	4175563	100	13,8	5,2	37,1	18,6	19,9	5,4
2006 (trim. IV)	Total	9356603	100	13,7	4,8	33,3	26,7	17,4	4,1
	Urban	5392962	100	21,4	6,9	39,5	23,6	7,2	1,4
	Rural	3963641	100	3,2	1,9	24,7	31,0	31,3	7,9
	Masculin	5249015	100	12,4	4,7	29,2	33,0	16,6	4,1
	Feminin	4107588	100	15,3	4,9	38,4	18,8	18,4	4,2
2007 (trim. IV)	Total	9307653	100	14,6	4,6	33,7	26,4	16,8	3,9
	Urban	5381689	100	22,8	6,5	39,9	22,9	6,4	1,5
	Rural	3925964	100	3,5	1,9	25,0	31,2	31,2	7,3
	Masculin	5196830	100	13,3	4,1	30,4	32,4	15,8	3,9
	Feminin	4110823	100	16,3	5,2	37,8	18,8	18,1	3,9
2008 (trim. IV)	Total	9332298	100	15,4	4,4	33,1	26,1	17,4	3,6
	Urban	5426300	100	23,8	6,3	38,6	23,5	6,5	1,4
	Rural	3905999	100	3,8	1,9	25,7	29,9	32,5	6,6
	Masculin	5231332	100	13,6	3,9	30,2	32,4	16,5	3,8
	Feminin	4100966	100	17,7	5,1	37,1	18,3	18,5	3,5
2009 (trim. IV)	Total	9350269	100	16,4	4,2	33,9	24,3	18,0	3,3
	Urban	5428207	100	25,4	6,0	39,6	21,2	6,7	1,3
	Rural	3922062	100	4,0	1,6	26,0	28,6	33,5	6,0
	Masculin	5235478	100	14,2	3,6	31,7	30,8	16,7	3,2
	Feminin	4114791	100	19,2	5,0	36,8	16,1	19,5	3,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS (Ancheta AMIGO 2002-2005, trim. IV 2006, trim IV 2007, trim. IV 2008, trim. IV 2009).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație

Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 a scăzut cu 0,9 p.p. față de anul precedent, aceasta rămânând la aproape 13 puncte procentuale distanță față de ținta Lisabona. Ocuparea persoanelor cu studii inferioare este mult mai mare în rural decât în urban, în timp ce a populației masculine este net mai bună în cazul celor cu studii profesionale, liceale și inferioare.

Repere europene

Conform raportului CEDEFOP New Skills for new jobs (2008) ratele de ocupare vor continua să înregistreze scăderi semnificative în cazul persoanelor cu un nivel scăzut de educație. Această situație este influențată și de creșterea semnificativă a șomajului, Comisia Europeană așteptând, conform previziunilor EUROSTAT, ca în statele membre ale UE valoarea acestuia să se apropie în acest an de 10%, iar în 2010 să depășească 11,5%. Se așteaptă ca în Spania și Irlanda să se atingă cele mai înalte rate ale șomajului.

În comparație cu anul precedent, în 2009 rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani a scăzut cu 0,9 p.p., atingând valoarea de 57,4%. Valoarea indicatorului se situează cu 6,1 p.p. sub nivelul atins în anul 2001 și cu 1,6 p.p. sub cel din 2002.

Pe medii de rezidență, se menține o situație ceva mai bună a ocupării în rural față de urban, diferența crescând ușor față de anul precedent, de la 1,7 p.p. la 2,4. După cum se menționa și în rapoartele anterioare, față de începutul perioadei de raportare se constată o reducere progresivă a decalajului dintre valorile ratei de ocupare pe medii, urbanul apropiindu-se mult de rural; astfel, în 2001, diferența era de peste 18 p.p., iar în 2002 de 11 p.p. Diferențele între medii devin (și) mai vizibile atunci când le analizăm pe niveluri de educație. Situația cea mai clară o întâlnim la nivelurile inferioare de educație (gimnazial și cu maxim studii primare), unde valorile ratei de ocupare în rural sunt cel puțin duble față de cele din urban. De asemenea, în ceea ce privește nivelurile profesional și liceal, situația ocupării este net mai bună în cazul mediului rural. Această situație poate fi influențată de faptul că zona rurală oferă oportunitatea angajării în activități desfășurate în agricultură a persoanelor cu un nivel mai scăzut de calificare. Situația se inversează în cazul populației cu studii superioare, rata de ocupare ajungând să fie cu peste 6 puncte procentuale mai ridicată în mediul urban în comparație cu mediul rural.

Aici trebuie făcută o precizare, anume că situația a devenit favorabilă mediului urban numai cu începerea din anul 2006, până atunci rata de ocupare fiind mai mare în rural.

În ceea ce privește **ținta stabilită prin Strategia Lisabona** pentru anul 2010 – 70%, România rămâne la o distanță de aproape 13 p.p. Această situație continuă să fie o provocare importantă pentru politicile viitoare din domeniul educației, formării profesionale și ocupării.

În ceea ce privește **distribuția valorilor ratei de ocupare după genuri**, constatăm diferențe importante. Per total, populația masculină continuă să aibă o rată de ocupare mai mare decât a celei feminine, diferența ajungând la 13,2 p.p. în 2009. Dacă analizăm indicatorul după distribuția pe niveluri de educație, constatăm că cele mai mari diferențe, tot în favoarea bărbaților, se înregistrează în special în cazul celor cu studii profesionale (diferența ajunge, la nivelul lui 2009, la 18,5 p.p.), dar și în cazul celor cu studii inferioare și liceale. Ocuparea persoanelor cu studii postliceale relevă cea mai echilibrată situație pe genuri, în timp ce distribuția celor cu studii superioare indică o mai bună situație a populației masculine – cu diferențe mai mici decât la începutul perioadei de referință: 2,5 p.p. în 2009, față de 4,8 în 2001 sau chiar 6,5 în 2002.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul exprimă proporția populației ocupate în vârstă de 15-64 ani din populația totală de aceeași vârstă, exprimată procentual. Acest indicator măsoară gradul de ocupare a populației în vârstă de muncă și capacitatea pieței muncii de a absorbi forța de muncă.

A. Ansamblul sistemului de învățământ**IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii****2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație****1. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educației, medii de rezidență și sexe, în perioada 2002-2009 (trim. IV)**

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (incl. tr. I)	Profesional	Gimnazial	Primar/ fără șc.
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2002	Total	8670889	59,0	81,7	69,1	63,0	67,5	43,6	44,6
	Urban	4583695	54,3	81,3	67,8	59,1	61,6	22,0	16,5
	Rural	4087194	65,3	84,4	76,8	71,7	75,3	57,9	65,3
	Masculin	4764386	65,6	84,3	67,2	69,6	73,4	48,3	50,6
	Feminin	3906503	52,5	77,8	68,5	57,8	56,5	39,9	38,7
2003	Total	8669384	59,0	82,2	69,1	63,6	68,7	43,6	40,6
	Urban	4634419	54,8	81,9	68,8	60,0	63,0	21,0	15,7
	Rural	4034965	64,7	84,7	70,9	72,0	76,2	57,8	50,7
	Masculin	4785233	66,0	84,6	68,2	70,3	74,8	49,5	29,8
	Feminin	3884151	52,2	79,7	70,3	58,2	57,7	38,9	36,5
2004	Total	8689371	59,0	85,1	70,5	64,3	68,1	40,9	38,8
	Urban	4877909	56,8	85,2	70,3	62,0	64,3	23,1	16,9
	Rural	3811462	62,1	83,7	71,8	69,8	72,9	53,7	48,4
	Masculin	4759218	65,4	87,2	68,5	70,3	73,2	46,8	44,4
	Feminin	3930153	52,7	82,8	72,9	60,3	57,3	36,4	34,7
2005	Total	8683252	59,3	85,3	70,9	63,3	68,8	41,3	38,5
	Urban	4863193	56,2	85,1	70,4	60,3	63,5	21,9	14,8
	Rural	3820059	63,9	86,4	73,7	70,9	75,3	55,3	49,4
	Masculin	4791834	66,5	86,7	70,2	70,4	75,1	47,9	44,6
	Feminin	3891418	52,4	83,7	71,8	57,8	57,8	36,1	34,0
2006 (trim. IV)	Total	8651410	57,4	84,6	71,3	60,0	65,0	39,6	36,8
	Urban	4926890	55,5	84,6	71,2	57,8	60,5	21,4	16,7
	Rural	3724520	60,3	84,4	72,1	65,3	70,3	51,8	46,0
	Masculin	4798546	63,9	85,7	71,4	65,9	70,1	46,7	44,9
	Feminin	3852864	51,0	83,4	71,2	55,2	56,1	33,9	30,7
2007 (trim. IV)	Total	8708430	57,9	86,6	70,2	59,9	64,8	39,6	36,0
	Urban	4984794	56,3	86,9	69,0	58,0	59,6	20,7	18,1
	Rural	3723633	60,1	83,5	77,0	64,7	70,8	51,3	44,5
	Masculin	4809463	64,1	87,3	70,8	66,1	69,7	46,0	43,5
	Feminin	3898966	51,7	85,9	69,7	54,8	56,4	34,6	30,4
2008 (trim. IV)	Total	8764480	58,3	84,7	70,4	59,7	65,2	41,0	36,1
	Urban	5071042	57,6	85,4	69,1	57,7	61,7	23,5	20,7
	Rural	3693437	59,3	79,0	77,0	64,2	69,3	50,7	43,8
	Masculin	4865640	64,9	85,6	70,4	66,1	71,2	47,5	45,8
	Feminin	3898840	51,7	83,8	70,3	54,2	55,0	35,8	28,8
2009 (trim. IV)	Total	8619204	57,4	82,1	69,5	58,4	63,4	41,9	35,8
	Urban	4945853	56,4	82,8	69,2	56,3	58,7	23,8	20,9
	Rural	3673351	58,8	76,3	71,0	63,3	68,9	51,6	42,3
	Masculin	4795299	64,0	83,4	68,6	64,9	70,5	48,7	41,3
	Feminin	3823905	50,8	80,9	70,3	52,8	51,0	36,4	31,4

* Exclusiv persoanele plecate în străinătate pentru o perioadă nedeterminată. Date calculate pe baza informațiilor INS (Ancheta AMIGO 2002-2005, trim. IV 2006, trim. IV 2007, trim. IV 2008, trim. IV 2009).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

3. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație

În 2009, rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani este în continuare sensibil mai redusă în comparație cu cea a populației în vârstă de muncă, însă constantă în raport cu anul anterior. O creștere semnificativă a ratei de ocupare s-a înregistrat în cazul persoanelor cu studii primare sau fără studii, în timp ce valori semnificativ diminuate se constată în cazul absolvenților învățământului superior sau postliceal.

Repere europene

Politicile active de ocupare a tinerilor promovate de țările membre ale UE au avut un succes limitat, în ultimul semestru din anul 2009 EUROSTAT indicând existența unei rate ridicate a șomajului pentru grupa de vârstă 15-24 de ani. În comparație cu anul precedent rata de ocupare în rândul tinerilor a scăzut cu peste 2 p.p. (de la 36,9% la 34,4%) în timp ce rata de ocupare pentru populația în vârstă de 15-64 de ani a scăzut cu peste 1 p.p. (de la 65,8% la 64,4%).
(sursa: EUROSTAT)

În anul 2009, rata de ocupare a tinerilor a stagnat comparativ cu anul precedent având, o valoare de 23,5%. Această valoare este cu peste 11 p.p. mai scăzută în comparație cu cea înregistrată în anul 2001, situație ce se explică însă, în principal, prin creșterea constantă în acest interval a numărului tinerilor cuprinși în sistemul de educație. Comparativ cu anul anterior, în 2009, asistăm la o scădere semnificativă a ratei de ocupare în cazul populației cu nivel universitar de învățământ (cu 5 p.p.) și, mai accentuat, în cazul populației cu studii post-liceale (aproximativ 21 p.p.). Se observă, de asemenea, o creștere semnificativă a ratei de ocupare în cazul persoanelor cu studii primare (de aproximativ 4 p.p.), precum și o creștere ușoară de aproximativ 1 p.p. a ratei de ocupare a absolvenților de liceu.

Trebuie remarcată, de asemenea, scăderea ratei de ocupare în rândul tinerilor care au absolvit învățământul profesional de la 57,6% în ultimul trimestru al anului 2008 la 52,3% în perioada similară a anului 2009. Această scădere se explică prin decizia unor persoane din această categorie de a-și continua studiile, dar reprezintă îndeosebi unul dintre efectele crizei economice actuale: prin desființarea mai multor întreprinderi mici și mijlocii în această perioadă s-a redus capacitatea de absorbție a forței de muncă cu acest nivel de profesionalizare.

Rata de ocupare a absolvenților învățământului superior și-a continuat tendința descendentă.

Astfel, valoarea ratei de ocupare a absolvenților învățământului superior, de 53,7%, se apropie mai degrabă de nivelul minim de 50,2% înregistrat în anul 2006.

Se mențin diferențe importante pe medii de rezidență, rata de ocupare a tinerilor fiind cu aproape 14 p.p. mai ridicată în mediul rural, în comparație cu mediul urban (17,3% respectiv 31,0%). Această diferență este generată atât de specificul pieței muncii din mediul rural (rată de ocupare mai ridicată în agricultură, în general, pe terenul propriu), cât și de proporția mai mare a tinerilor din mediul urban cuprinși în sistemul de educație.

Pe niveluri de educație, în mediul rural, se înregistrează o rată sensibil mai mare de ocupare în comparație cu mediul urban în cazul tinerilor cu studii primare /fără studii, gimnaziale (11 p.p. respectiv 18 p.p.), dar și liceale (17 p.p.) și profesionale (10 p.p.); în cazul tinerilor cu studii postliceale, diferența de 4 p.p. se manifestă în favoarea celor din mediul urban.

Se remarcă, de asemenea, faptul că fetele au o rată de ocupare cu aproape 6 p.p. mai redusă în comparație cu băieții, ecart întâlnit și în cazul populației de 15-64 de ani. Această situație se explică, pe de o parte prin ratele mai ridicate de cuprindere în învățământ în cazul fetelor, iar pe de altă parte prin dificultățile mai mari de inserție pe piața muncii, în comparație cu băieții. De asemenea, unele dintre persoanele de sex feminin aleg în mod deliberat, spre deosebire de bărbați, statutul de persoană casnică.

**Definirea
indicatorului/
Note
metodologice**

Indicatorul exprimă proporția populației ocupate în vârstă de 15-24 ani în populația totală de aceeași vârstă, exprimată procentual. Măsoară gradul de ocupare a tinerilor de 15-24 ani și capacitatea pieței muncii de a absorbi forța de muncă.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

3. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație

1. Rata de ocupare* a tinerilor în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație, medii de rezidență și sexe

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (incl. tr.I)	Profesional	Gimnazial	Primar/ fără șc.
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2003	Total	946401	28,7	63,7	59,5	29,4	64,1	19,7	17,6
	Urban	407138	21,3	63,9	59,2	26,5	58,9	6,1	8,1
	Rural	539263	39,1	62,8	60,4	39,1	69,2	34,2	24,4
	Masculin	566815	33,8	59,5	46,3	32,1	70,0	24,2	24,2
	Feminin	252270	23,5	66,6	66,1	27,2	53,6	15,1	9,7
2004	Total	980279	29,8	65,2	69,2	30,1	64,3	18,9	21,5
	Urban	432772	22,5	65,5	68,8	26,1	60,6	6,5	10,1
	Rural	547507	40,1	63,4	70,4	41,9	67,6	32,6	30,4
	Masculin	566116	33,9	65,9	66,1	32,3	67,8	22,5	28,2
	Feminin	414163	25,6	64,7	70,6	28,1	58,4	15,3	16,7
2005	Total	858480	26,7	64,9	65,9	26,2	63,0	17,3	18,0
	Urban	365604	19,2	64,8	67,9	21,6	58,8	5,7	5,9
	Rural	492877	37,6	65,4	59,4	40,6	66,9	30,6	26,2
	Masculin	504268	31,0	69,5	68,3	28,6	67,9	20,9	23,8
	Feminin	354213	22,3	61,6	64,8	24,2	55,1	13,7	10,8
2006 (trim. IV)	Total	753736	23,2	50,2	55,6	21,0	54,4	15,5	19,1
	Urban	308705	16,4	47,0	62,9	16,4	52,7	6,1	9,0
	Rural	445030	32,4	69,2	39,4	33,1	55,8	25,6	26,3
	Masculin	444860	26,8	44,6	50,3	22,5	57,3	18,6	24,7
	Feminin	308876	19,4	52,7	59,8	19,7	48,6	12,4	11,2
2007 (trim. IV)	Total	723169	22,7	62,3	64,5	21,2	50,8	14,9	17,8
	Urban	321382	17,7	61,9	65,7	17,9	51,4	6,2	12,2
	Rural	401787	29,4	65,1	62,5	29,8	50,4	23,6	21,7
	Masculin	430630	26,5	66,1	57,7	24,5	52,2	17,8	24,1
	Feminin	292539	18,8	59,3	68,0	18,1	48,4	12,0	9,9
2008 (trim. IV)	Total	729284	23,4	58,8	77,6	21,6	57,6	14,3	16,1
	Urban	321750	18,4	58,7	83,2	17,5	59,1	6,0	11,7
	Rural	407534	29,8	59,1	69,1	31,5	56,7	21,7	19,8
	Masculin	437672	27,5	62,1	87,6	25,0	59,3	18,0	23,9
	Feminin	291612	19,1	57,0	73,6	18,4	54,6	10,3	8,2
2009 (trim. IV)	Total	714874	23,5	53,7	56,5	22,3	52,3	14,4	20,5
	Urban	291124	17,3	54,8	57,9	17,4	46,1	4,6	9,0
	Rural	423750	31,0	49,3	53,2	34,0	56,0	22,5	28,1
	Masculin	413315	26,6	55,3	48,1	24,7	57,5	16,9	21,4
	Feminin	301559	20,2	52,9	59,6	19,8	43,5	11,9	19,3

* Exclusiv persoanele plecate în străinătate pentru o perioadă nedeterminată. Date calculate pe baza inf. INS (Ancheta AMIGO 2001-2010, trim. IV 2009).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

4. Rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație

Tinerii în vârstă de 15-24 ani continuă să fie categoria cea mai afectată de fenomenul șomajului. Unul din patru absolvenți cu studii superioare nu reușește să-și găsească un loc de muncă.

Repere europene

Eșecul tinerilor în încercarea de a-și găsi un loc de muncă este una din principalele probleme privind ocuparea la nivelul statelor membre UE.

În ultimul trimestru din 2009, 20,4% dintre tinerii cu vârstă cuprinsă între 15 și 24 de ani sunt șomeri, situație ce s-a înrăutățit în ultimii ani în majoritatea statelor membre. Cele mai mari rate ale șomajului în rândul tinerilor se înregistrează în Spania (39,1%) și Letonia (40,3%) (sursa: EUROSTAT).

Tinerii din grupa de vârstă 15-24 ani continuă să se confrunte cu cele mai mari dificultăți de inserție profesională, comparativ cu celelalte grupe de vârstă. Rata șomajului a crescut cu 3 p.p. în comparație cu anul precedent, atingând 20%, valoare comparabilă cu cea din 2006, când se înregistra o rată a șomajului în cadrul acestei grupe de vârstă de 21,3%, și similară mediei UE – 20,4%. Este important de remarcat însă faptul că această situație a fost înregistrată în ultimul trimestru al anului 2009, când efectele negative ale crizei economice au afectat în mod semnificativ piața muncii și, implicit, persoanele tinere aflate în căutarea unui loc de muncă. De asemenea, se observă că această evoluție negativă survine unei perioade de aproximativ trei ani în care rata șomajului s-a aflat într-o scădere continuă.

În comparație cu anul anterior, rata șomajului a înregistrat o creștere mai importantă în cazul tinerilor cu studii profesionale (7 p.p.), liceale (6 p.p.) și postliceale (5 p.p.). O importantă scădere se observă la tinerii cu studii primare (aproximativ 12 p.p.) și gimnaziale (6 p.p.).

În 2009, cea mai scăzută rată a șomajului s-a înregistrat în rândul persoanelor cu studii postliceale (10,5%), la polul opus situându-se absolvenții de învățământ superior cu cea mai ridicată rată a șomajului (26,2%).

Rata șomajului în cazul tinerilor de 15-24 ani din mediul urban este cu 7 p.p. mai ridicată față de cea corespunzătoare tinerilor din mediul rural, situație neschimbată în comparație cu cea din anul precedent. De altfel, rata șomajului la tinerii din mediul rural a rămas constantă față de anul anterior - 14%.

Un trend pozitiv accentuat înregistrează rata șomajului în cazul persoanelor cu studii primare și gimnaziale din mediul rural. Acesta poate indica însă pentru tinerii din zonele rurale părăsirea timpurie a sistemului educațional și angajarea pe piața muncii. Concomitent cu această tendință, în mediul urban asistăm la o creștere spectaculoasă a ratei șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 de ani.

În medie, diferențele pe genuri sunt reduse, rata șomajului fiind mai scăzută cu numai 1 p.p. în cazul femeilor, comparativ cu bărbații. Pe niveluri de educație, însă, cu excepția persoanelor care au absolvit învățământul liceal și cel gimnazial, rata șomajului în rândul femeilor este mai mare decât cea înregistrată în cazul bărbaților, fapt ce indică, în general, un acces relativ mai dificil al acestora pe piața muncii.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație reprezintă ponderea șomerilor BIM din această grupa de vârstă în populația activă de 15-24 ani. Acest indicator măsoară nivelul șomajului în rândul tinerilor și se calculează pe baza informațiilor colectate prin ancheta forței de muncă în gospodării, respectându-se recomandările și standardele BIM.

1.Rata șomajului la tineri în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educației, medii de rezidență și sexe, în perioada 2000-2009

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (inclusiv tr.I)	Profesional	Gimnazial	Primar și fără șc. absolvită
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2002	Total	287688	21,7	25,0	20,3	22,7	23,3	18,0	25,8
	Urban	181426	29,5	26,0	22,8	25,5	30,1	38,4	54,2
	Rural	106262	14,9	20,0	12,3	17,2	16,8	12,8	14,9
	Masculin	167302	21,7	22,4	19,0	17,0	31,1	19,4	22,8
	Feminin	120385	21,7	26,5	20,9	32,5	15,0	15,8	34,0
2003	Total	214902	18,5	20,5	27,1	20,6	19,5	14,4	20,3
	Urban	141917	25,8	21,9	26,8	23,9	26,3	31,2	36,2
	Rural	27985	11,9	13,2	28,2	11,9	13,0	10,3	15,2
	Masculin	127316	18,3	26,6	42,2	20,2	18,6	14,8	19,2
	Feminin	87586	18,7	15,9	19,7	21,0	21,5	13,8	23,3
2004	Total	259853	21,0	20,9	17,4	22,4	21,3	18,3	25,8
	Urban	159489	26,9	21,3	16,5	24,6	25,8	37,8	45,1
	Rural	100364	15,5	18,3	19,5	17,9	17,2	12,4	18,6
	Masculin	163439	22,4	19,5	22,6	23,2	22,2	20,7	27,6
	Feminin	96414	18,9	21,8	15,1	21,5	19,5	14,6	20,2
2005	Total	210262	19,7	21,9	18,7	21,6	22,0	15,0	20,4
	Urban	130485	26,3	21,7	16,6	24,9	26,7	32,5	38,3
	Rural	79766	13,9	22,8	25,7	15,4	17,7	10,1	14,2
	Masculin	130248	20,5	21,1	17,8	23,7	22,6	14,9	23,0
	Feminin	80014	18,4	22,5	19,1	19,4	20,7	15,2	12,3
Trim. IV 2006	Total	206616	21,5	34,2	14,3	25,2	19,4	16,6	26,0
	Urban	126664	29,1	37,0	13,6	27,8	25,4	29,7	54,9
	Rural	79952	15,2	20,5	16,9	21,7	14,2	12,4	12,5
	Masculin	126295	22,5	40,8	19,0	26,3	19,3	18,9	25,6
	Feminin	80321	20,6	31,3	10,9	24,1	19,5	12,9	27,1
Trim. IV 2007	Total	168783	18,9	21,6	2,5	19,8	19,8	14,6	29,5
	Urban	96946	23,2	22,4	3,9	20,5	23,9	26,8	41,2
	Rural	71837	15,2	15,9	0,0	18,7	16,4	10,7	23,5
	Masculin	120256	21,8	20,2	7,7	21,7	22,7	18,8	31,0
	Feminin	48527	14,2	22,8	0,0	17,3	13,4	7,5	24,5
2008 (trim. IV)	Total	159269	17,9	24,5	5,0	17,3	13,6	19,6	27,1
	Urban	91613	22,2	25,9	7,5	19,6	18,8	31,3	32,0
	Rural	67656	14,2	17,7	0,0	13,8	9,7	16,0	24,5
	Masculin	97771	18,3	19,2	0,0	16,3	14,0	22,2	28,2
	Feminin	61498	17,4	27,1	7,1	18,5	12,7	14,0	23,6
2009 (trim. IV)	Total	178903	20,0	26,2	10,5	23,1	20,3	13,6	15,9
	Urban	109887	27,4	25,5	3,5	28,0	27,2	31,8	43,0
	Rural	69016	14,0	29,3	24,8	16,1	16,4	9,5	7,7
	Masculin	105638	20,4	23,7	27,3	23,8	19,9	14,5	24,8
	Feminin	73265	19,5	27,6	4,1	22,2	21,1	12,2	1,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS (Ancheta AMIGO 2001-2010, trim. IV 2009)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

5. Rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii

Alături de implicarea și pregătirea insuficientă a partenerilor sociali, lipsa datelor și a studiilor recente privind inserția absolvenților și nevoile pe termen lung ale pieței muncii reprezintă unul dintre cei mai importanți factori care afectează calitatea planificării strategice și capacitatea de adaptare a ofertei sistemului de educație și formare profesională inițială la cerințele pieței muncii.

În perioada de referință nu au fost desfășurate anchete reprezentative la nivel național, cu o abordare sectorială și regională, care să permită o evaluare realistă a eficienței externe a sistemului de educație. Singura excepție o reprezintă studiile pilot realizate în cadrul Programului Phare TVET la nivelul regiunii de dezvoltare București – Ilfov și a județului Galați, cu privire la inserția absolvenților IPT.

Rezultatele studiului pe regiunea București-Ilfov, care a vizat absolvenții SAM și ai anului de completare, promoția 2007, la un an de la absolvire, indică faptul că 92,5% dintre aceștia își continuau studiile. Dintre ceilalți absolvenți investigați (aproximativ 8%), numai o treime (34,2%) se aflau, la momentul anchetei (2008), în poziție de salariat sau lucrător pe cont propriu, practicând o ocupație adecvată calificării lor. Acest lucru înseamnă că aproximativ *unul din trei absolvenți a reușit o inserție de succes la un an de la finalizarea studiilor*. Rata inserției de succes atinge valori mai mari în cazul absolvenților de sex masculin (36,9%), decât în cazul celor de sex feminin (28,8%). De asemenea, absolvenții din localitățile urbane au reușit o inserție de succes în proporție de 37,4%, comparativ cu doar 16,7% în mediul rural.

Mai mult de un sfert dintre subiecții investigați s-au aflat în căutarea unui/altui loc de muncă în luna precedentă anchetei. Proporția tinerilor absolvenți aflați în această situație reprezintă 58% în cazul categoriei celor cu statut de șomeri ne-indemnizați, respectiv 50% atât în categoria absolvenților care își continuă studiile la seral, cât și a celor care prestează activități de muncă cu ziua.

Ancheta complementară privind tranziția de la școală la muncă (în cadrul anchetei AMIGO), realizată în mod regulat la nivelul tuturor statelor membre, oferă informațiile necesare pentru calcularea acestui indicator pentru toate nivelurile de învățământ. Rezultatele ultimei anchete de acest gen, prezentate în rapoartele din anii precedenți, surprind o situație de la începutul anilor 2000. Este de așteptat însă ca rezultatele anchetei în curs să ofere o imagine mai apropiată de realitățile pieței forței de muncă actuale, inclusiv cu privire la impactul crizei economice.

De asemenea, este de așteptat ca studiile privind inserția socio – profesională a absolvenților de învățământ profesional și tehnic sau de învățământ superior finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 să aducă, de asemenea, date noi cu privire la tendințele la nivel regional în această arie.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii *exprimă proporția absolvenților diferitelor niveluri de învățământ care și-au găsit un loc de muncă după un an de la terminarea studiilor.*

Acest indicator urmărește evaluarea eficienței externe a sistemului de educație și gradul de adaptare a acestuia la nevoile pieței forței de muncă.

De asemenea, acest indicator, calculat pe niveluri de educație permite identificarea cererii pe piața forței de muncă pentru un anumit nivel de instruire.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

IV- b. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

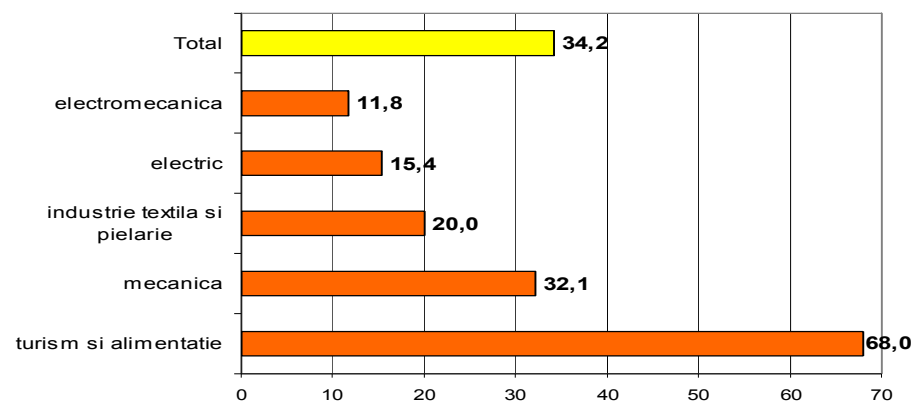
5. Rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii

1. Rata inserției de succes a tinerilor absolvenți de SAM și an de completare care nu continuă studiile la următorul nivel de calificare pe sexe, mediu de rezidență și tip de învățământ - absolvenți ai promoției 2007 din regiunea București-Ilfov (% din cei care nu continuă studiile)

	Sexul		Mediu de rezidență		Tip de învățământ		Total
	feminin	masculin	urban	rural	SAM	An completare	
Da	28,8	36,9	37,4	16,7	32,4	34,9	34,2
Nu	71,2	63,1	62,6	83,3	67,6	65,1	65,8
Total	100	100	100	100	100	100	100

Sursa: Inserția pe piața muncii a absolvenților de școală de arte și meserii și an de completare. Studiu pilot: regiunea București-Ilfov, CNDIPT, 2008

2. Rata inserției de succes a tinerilor absolvenți SAM și an completare pe domenii de calificare (% din cei care nu continuă studiile)

Notă: categoriile de absolvenți ai domeniilor „electromecanică automatizări”, „chimie industrială”, „construcții, instalații și lucrări publice”, „agricultură”, „comerț”, „industrie alimentară”, „tehnici poligrafice” și „industrie mică și prestări servicii” au fost excluse din analiză din cauza numărului prea mic de cazuri înregistrate

Sursa: Inserția pe piața muncii a absolvenților de școală de arte și meserii și an de completare. Studiu pilot: regiunea București-Ilfov, CNDIPT, 2008

B. Învățământul preșcolar

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere

2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar

Rata brută de cuprindere a copiilor în vârstă de 3-6 ani în învățământul preșcolar a păstrat trendul ascendent și în anul școlar 2009/2010, în perioada 2001-2009 creșterea înregistrată situându-se la peste 10 puncte procentuale, iar în 2009/2010 cu aproape 1 p.p. față de anul anterior. De asemenea, proporția elevilor intrați pentru prima oară în clasa I care au frecventat grădinița continuă să crească, situându-se la valoarea de peste 91%.

Repere europene

La nivelul anului 2008, media UE-27 privind participarea la educația preșcolară a copiilor de peste 4 ani a fost de 90,1%. În țări precum Franța, valoarea ratei a înregistrat valori de 100%. De asemenea, în alte 14 țări europene (Belgia, Spania, Italia, Olanda, Marea Britanie etc.) s-au înregistrat valori care exced obiectivul Barcelona de 90%. Multe alte țări au înregistrat, în ultimii ani, creșteri importante ale participării la educația preșcolară a copiilor de peste 4 ani. Este și cazul României: de la 59% în 2000 la 79% în 2008.

Sursa: EUROSTAT 2010.

Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar a crescut continuu în perioada 2001-2009 – de la 67,5% în 2001/2002 la 78,4% în 2009/2010, creșterea fiind astfel de peste 10 p.p. într-o perioadă de 9 ani. În anul școlar 2009/2010 se menține tendința ascendentă, valoarea indicatorului fiind superioară cu 0,6 p.p. față de anul anterior (Tabel 1). Concomitent cu această evoluție pozitivă la nivel general, continuă să se păstreze discrepanțele pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural (Fig. 1). Această diferență, situată între 6-9 p.p. în perioada 2001-2005, a început să se micșoreze în ultimii ani. Astfel, în anul școlar 2009/2010 a continuat tendința de ameliorare a ratei brute de cuprindere în mediul rural, diferența dintre cele două medii de rezidență fiind de 4,6 p.p., cea mai scăzută din întreaga perioadă 2001-2009 (80,7% urban, respectiv 76,0% rural).

Diferențele pe sexe privind participarea în învățământul preșcolar nu sunt semnificative. Pentru întreaga perioadă de referință a raportului, rata brută de cuprindere în grădiniță a fetelor înregistrează un ușor avantaj de 1-2 p.p. în raport cu cea a băieților, în descreștere de la un an la altul. Astfel, în anul școlar 2009/2010, diferența pe sexe este de 0,6 p.p., cea mai scăzută de-a lungul întregii perioade de analiză (78,7% pentru fete, respectiv 78,1% pentru băieți) (Tabel 1).

Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar a înregistrat, în general, o evoluție ascendentă în perioada 2001-2009. La nivelul anului școlar 2009/2010 valoarea indicatorului a fost de 91,1%, în ușoară creștere față de anul anterior (Tabel 2). În condițiile în care se prevede obligativitatea anului pregătitor pentru școală, faptul că numai 9% dintre elevii care intră pentru prima oară în clasa I nu au frecventat grădinița este un aspect pozitiv al sistemului de educație și o premisă a unui debut școlar de succes pentru majoritatea populației.

Deși rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar prezintă încă importante discrepanțe pe medii de rezidență în favoarea mediului urban, aceste diferențe s-au atenuat semnificativ în ceea ce privește ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat grădinița. În perioada 2001-2009 aceste discrepanțe s-au redus de la un an la altul, de la aproape 1 p.p. în favoarea mediului urban în 2001/2002 la 2 p.p. în favoarea mediului rural în 2009/2010 (Tabel 2).

Evoluția pe sexe a ponderii elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat grădinița evidențiază păstrarea unei ușoare diferențe în favoarea fetelor – cu 1,5 p.p. în 2009/2010 față de anul școlar anterior.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata brută de cuprindere școlară în învățământul preșcolar exprimă numărul total al elevilor cuprinși în învățământul preșcolar, indiferent de vârstă, ca raport procentual față de totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului preșcolar (3-5/6 ani). Indicatorul se poate calcula pentru fiecare nivel de învățământ.

Indicatorul ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar reprezintă proporția elevilor care au frecventat grădinița intrați pentru prima dată în clasa I, exprimată ca raport procentual din numărul total al elevilor intrați pentru prima dată în clasa I. Elevii intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat grădinița indică faptul că acești copii au participat la programe organizate de educație anterioare învățământului primar, ca fundament al progreselor școlare ulterioare.

B. Învățământul preșcolar

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere

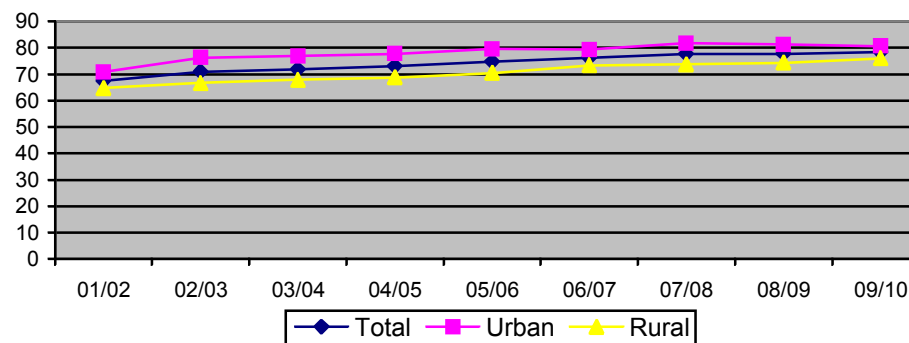
2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar

1. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
T	67,5	71,0	71,8	73,0	74,7	76,2	77,6	77,8	78,4
U	70,8	76,3	76,9	77,8	79,6	79,3	81,8	81,3	80,7
R	64,8	66,7	67,9	68,8	70,5	73,4	73,7	74,4	76,0
F	68,6	72,0	72,6	73,6	75,3	76,8	78,0	78,3	78,7
M	66,5	70,2	71,1	72,4	74,3	75,7	77,2	77,3	78,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar, pe medii

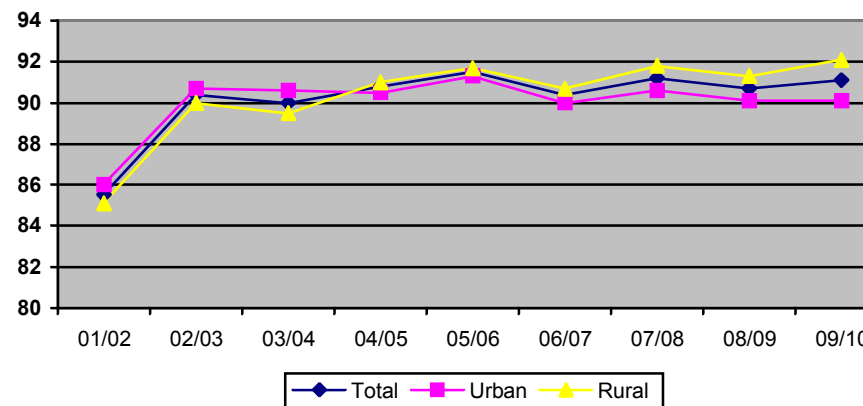

2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
T	85,5	90,4	90,0	90,8	91,5	90,4	91,2	90,7	91,1
U	86,0	90,7	90,6	90,5	91,3	90,0	90,6	90,1	90,1
R	85,1	90,0	89,5	91,0	91,7	90,7	91,8	91,3	92,1
F	85,8	90,7	90,4	91,0	91,7	91,0	91,6	91,5	91,9
M	85,3	90,0	89,6	90,6	91,2	89,9	90,9	90,0	90,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

Fig. 2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar

B. Învățământul preșcolar

III. Participarea la educație

3. Durata medie de frecvență

4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

La nivelul anului școlar 2009/2010, durata medie de frecvență a învățământului preșcolar păstrează valoarea de peste 3 ani înregistrată în anul școlar anterior, continuând astfel tendința ascendentă din perioada 2001-2009. Această tendință este generată de creșterea ratei brute de cuprindere și a ratelor specifice de cuprindere pentru toate vârstele corespunzătoare grădiniței. Rata de cuprindere în grădiniță a copiilor de 6 ani continuă să crească de la un an la altul, fapt care evidențiază că o proporție din ce în ce mai redusă a copiilor de 6 ani își fac debutul în învățământul primar la această vârstă.

Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar a înregistrat o creștere continuă în perioada de referință a raportului, de la 2,7 ani în 2001/2002 la 3,1 ani în 2009/2010. Valorile cele mai înalte ale indicatorului se înregistrează începând cu anul școlar 2006/2007 și corespund duratei oficiale de frecvență a acestui nivel de educație (3 ani).

Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar este relativ similară la fete și băieți în perioada 2001-2009, cu foarte mici diferențe în favoarea fetelor pentru unii ani școlari; în 2009/2010, durata medie de frecvență a grădiniței este egală între fete și băieți. Diferența pe medii de rezidență variază între 0,2 – 0,4 ani. În anul școlar 2009/2010, această diferență este de 0,2 ani, în scădere față de anul școlar anterior (tabel 1). Creșterea duratei de frecvență a grădiniței este consecința creșterii gradului de participare la acest nivel de educație, reflectată atât la nivelul indicatorului „rata brută de cuprindere” (cu peste 10 p.p. în perioada 2001-2009), cât și la nivelul ratelor specifice de cuprindere pe vârste.

Analiza **ratelor specifice de cuprindere în grădiniță pe vârste** în anul 2009/2010 reflectă creșterea participării la învățământul preșcolar a copiilor de toate vârstele cuprinse în grupa oficială corespunzătoare acestui nivel de educație (3-5/6 ani) – atât prin raportare la anul școlar anterior, cât și prin raportare la întreaga perioadă 2001-2009. Cea mai amplă creștere în acest interval de timp a fost de 23 p.p., înregistrată pentru vârsta de 3 ani (Tabel 2).

Valorile ratelor specifice de cuprindere în grădiniță au crescut, în general, pentru vârstele de 3, 4 și 5 ani. Pentru vârsta de 6 ani s-au înregistrat unele oscilații. O reducere importantă a valorii indicatorului la această vârstă s-a produs în anul școlar 2003/2004 (de la peste 90% în anul școlar anterior la 67,8%) – în condițiile în care o proporție importantă a copiilor a intrat în învățământul primar la 6 ani, conform prevederilor legislative privind coborârea vârstei debutului școlar de la 7 la 6 ani. După acest moment, rata specifică de cuprindere în învățământul preșcolar a copiilor de 6 ani a crescut ușor de la un an la altul. Astfel, în anul școlar 2009/2010, 78,9% dintre copiii de 6 ani au fost înscriși în grădiniță și numai 20% în învățământul primar. Aceste date evidențiază că o proporție din ce în ce mai redusă a copiilor de 6 ani își fac debutul în învățământul primar la această vârstă.

Creșterea ratei de cuprindere este vizibilă în cazul ambelor sexe (cu un anumit avantaj pentru fete), precum și al ambelor medii de rezidență (cu avantaj pentru mediul urban). Rata de cuprindere în grădiniță este mai mare în mediul urban decât în rural mai ales pentru vârstele de 3 ani (mai puțini copii de 3 ani din mediul rural merg la grădiniță, comparativ cu mediul urban) și de 6 ani (mai mulți copii de 6 ani din mediul rural merg la școală, comparativ cu mediul urban).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul durata medie de frecvență a învățământului preșcolar exprimă numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecventează un copil de vârstă oficială corespunzătoare acestui nivel de învățământ (3-5/6 ani), presupunând că acesta va fi cuprins în unitățile de învățământ corespunzătoare acestui ciclu. Indicatorul reflectă nivelul general de dezvoltare a sistemului de învățământ din perspectiva numărului de ani de pregătire pe care îi parcurg copiii de vârstă oficială corespunzătoare. Acest indicator se poate calcula pentru fiecare nivel de învățământ.

Pentru prezentul raport, în vederea asigurării comparabilității datelor, durata oficială de școlarizare pentru învățământul preșcolar a fost considerată 4 ani (pentru copiii în vârstă de 3-6 ani), deși, începând din 2003, copiii în vârstă de 6 ani aparțin grupei oficiale de vârstă corespunzătoare învățământului primar.

Indicatorul rata specifică de cuprindere școlară pe vârste exprimă procentajul elevilor de o anumită vârstă (din grupa oficială de vârstă corespunzătoare nivelului respectiv de educație) cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației de aceeași vârstă. Indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vârstă specifică. Indicatorul se poate calcula și pentru fiecare nivel de educație, luându-se în considerare populația de o anumită vârstă (din grupa oficială de vârstă corespunzătoare unui anumit nivel de învățământ) cuprinsă în nivelul respectiv de educație.

B. Învățământul preșcolar

III. Participarea la educație

3. Durata medie de frecvență

4. Rata specifică de cuprindere școlară, pe vârste

1. Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar

	01/ 02	02/ 03	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10
T	2,7	2,7	2,8	2,9	2,9	3,0	3,0	3,1	3,1
U	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2
R	2,6	2,7	2,7	2,7	2,8	2,9	2,9	2,9	3,0
F	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	3,1	3,1	3,1
M	2,7	2,8	2,8	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,1

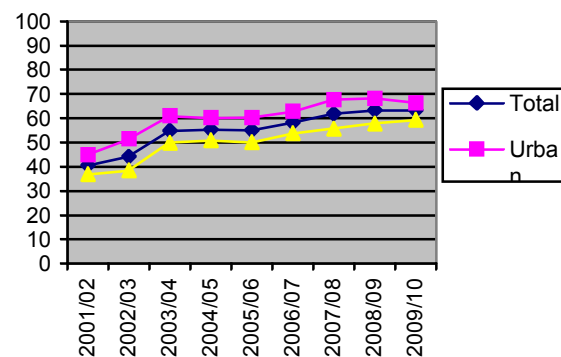
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste, în învățământul preșcolar

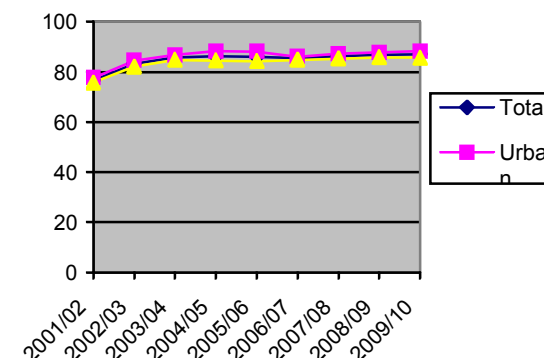
		01/ 02	02/ 03	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10
3 ani	T	40,5	44,1	54,8	55,2	55,0	58,1	61,8	63,3	63,1
	U	44,9	51,4	60,9	60,1	60,3	62,7	67,7	68,2	66,3
	R	36,9	38,4	49,9	50,8	50,1	53,7	55,8	57,8	59,3
	F	41,7	44,8	56,0	56,1	56,6	59,4	63,0	64,4	64,5
	M	39,4	43,4	53,6	54,2	53,4	56,9	60,6	62,3	61,7
4 ani	T	63,3	66,5	75,2	75,9	75,0	76,7	79,5	79,5	79,6
	U	64,4	70,9	77,1	78,0	77,7	77,4	81,3	81,8	80,0
	R	62,3	62,9	73,7	74,1	72,7	76,0	77,8	77,2	79,1
	F	64,3	67,9	76,1	76,9	75,5	78,2	79,8	80,3	80,3
	M	62,3	65,1	74,3	74,9	74,6	75,4	79,2	78,8	79,0
5 ani	T	76,6	83,2	85,7	86,2	86,0	85,4	86,2	86,8	87,0
	U	77,6	84,6	86,7	88,3	88,1	86,1	87,2	87,8	88,3
	R	75,7	82,1	84,8	84,5	84,3	84,8	85,3	85,8	85,7
	F	78,0	84,0	86,7	86,5	86,3	85,8	87,4	87,4	87,5
	M	75,2	82,5	84,7	85,9	85,8	85,1	85,1	86,2	86,5
6 ani	T	89,9	90,4	67,8	70,3	76,5	78,2	77,2	76,6	78,9
	U	96,7	97,4	78,0	80,1	85,8	84,7	85,2	83,1	84,3
	R	84,4	84,7	59,5	61,9	68,6	72,6	70,2	70,7	73,7
	F	90,8	91,3	67,8	70,5	76,4	77,7	76,6	76,5	78,0
	M	89,2	89,6	67,8	70,1	76,6	78,7	77,8	76,7	79,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

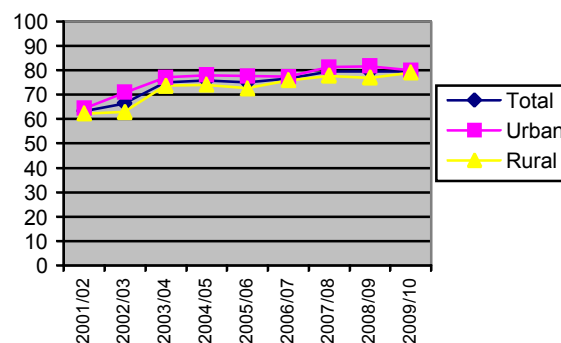
Fig. 1. Rata specifică de cuprindere în învățământul preșcolar, pe vârste și pe medii de rezidență
3 ani

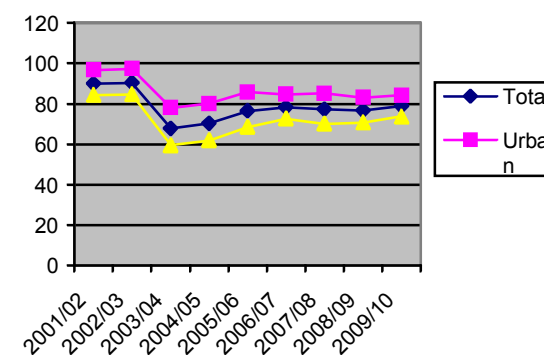
5 ani

4 ani

6 ani

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

În ultimii ani, rata de participare la educația de nivel primar și gimnazial s-a situat în jurul valorii de 100%. În anul școlar 2009/2010 scăderea înregistrată de indicator este de numai 0,1%. Se mențin însă diferențe pe cicluri de școlarizare și disparități importante pe medii de rezidență în defavoarea mediului rural, în special la nivelul învățământului gimnazial.

Rata brută de cuprindere școlară în învățământul primar și gimnazial a înregistrat valoarea de 98,3% în anul școlar 2009/2010, în ușoară scădere față de anul școlar anterior (tabel 1). Tendințe similare se constată atât în cazul populației feminine, cât și masculine, menținându-se ușoare diferențe pe sexe – 1,5 p.p. în favoarea băieților.

Diferențe mai importante, care tind să se accentueze, se constată pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural. Astfel, în timp ce în mediul urban valoarea indicatorului a crescut continuu pe parcursul întregii perioade de referință, ajungând la 106,4% în 2009/2010, în mediul rural asistăm la o diminuare continuă a ratei de cuprindere, de la un maxim de 100,4% în 2004/2005 până la 91,2% în 2009/2010. Diferența dintre urban și rural s-a accentuat semnificativ, de la 3 p.p. în 2001/2002 la peste 15 p.p. în 2009/2010.

Tendința relativ ascendentă înregistrată de acest indicator până în anul școlar 2006/2007 și ușor descendentă până în anul școlar 2009/2010 se manifestă diferit pe cicluri de școlarizare.

În învățământul primar (Tabel 2), după doi ani în care valoarea indicatorului a scăzut, în 2009/2010 se observă o ușoară creștere cu 0,3 p.p. Indicatorul (97,6%) rămâne totuși scăzut față de maximum de 109,1% înregistrat în anul școlar 2003/2004 (anul de implementare a măsurii privind coborârea vârstei debutului școlar la 6 ani). Diminuarea ratei de cuprindere în învățământul primar reprezintă, printre altele, consecința reducerii treptate a numărului copiilor în vârstă de 6 ani care intră în clasa I. Evoluții similare la nivelul învățământului primar se constată și pe medii de rezidență și sexe.

În gimnaziu (Tabel 3), valoarea ratei brute de cuprindere păstrează un trend ascendent, atingând un maxim de 100,5% în anul 2007/2008; această creștere amplă decurge din faptul că cele două cohorte de copii (de 6 și 7 ani) care au intrat în clasa I în anul școlar 2003/2004 au ajuns, în 2007/2008, în clasa a V-a. În anul școlar 2009/2010 valoarea indicatorului este de 98,9%, continuând să se diminueze ușor (cu 0,6 p.p. față de anul școlar anterior). Tendințe asemănătoare se constată pe sexe, unde scăderea este cu mai puțin de 1 p.p.

Pe medii de rezidență, rata brută de cuprindere în gimnaziu este ușor descrescătoare în rural și ușor crescătoare în urban. Discrepanțele dintre rural și urban sunt semnificative și se amplifică de la un an la altul. Astfel, valoarea ratei de cuprindere înregistrată în anul școlar 2009/2010 în rural (89,5%) se situează la o diferență puternic semnificativă (20,1 p.p) față de cea înregistrată în urban (109,6%). Diferența pe medii, în ultimul an al perioadei de referință, este de peste 3 ori mai mare decât cea înregistrată în 2001.

Rata brută de cuprindere pe ansamblul învățământului primar și gimnazial a crescut considerabil în anul școlar 2003/2004, ca urmare a intrării în vigoare a prevederilor ce stipulează coborârea vârstei de intrare în învățământul obligatoriu la 6 ani, și care a determinat, astfel, intrarea în clasa I a copiilor de 6 și 7 ani. Ulterior valoarea acestui indicator s-a diminuat – tabel 1.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Valorile ratelor de cuprindere școlară, care la nivelul învățământului primar au depășit în ultimii ani valoarea de 100%, reflectă faptul că sistemul de învățământ dispune de capacitatea necesară de a cuprinde toți copiii din grupa oficială de vârstă corespunzătoare acestui nivel de educație. Mai mult chiar, având în vedere că în anul școlar 2003/2004 au fost școlarizați în clasa I copiii care aparțin la două cohorte de vârstă – de 6 și de 7 ani (sau o proporție importantă dintre aceștia) – se poate considera ca satisfăcătoare capacitatea sistemului de învățământ, din perspectiva resurselor materiale (infrastructură) și a celor umane. Un factor important care a permis această situație se concretizează însă și în tendința demografică descendentă înregistrată încă de la începutul anilor '90, tendință care a generat reducerea efectivelor școlare.

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

1. Rata brută de cuprindere în învățământul primar și gimnazial

	01/ 02	02/ 03	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10
T	97.0	97.9	100.3	100.3	101.5	100.1	99.2	98.4	98.3
U	98.6	101.0	103.0	100.2	106.7	106.4	105.7	106.3	106.4
R	95.2	94.7	97.6	100.4	96.6	94.4	93.3	91.6	91.2
F	96.3	97.2	99.5	99.4	100.7	99.4	98.4	97.7	97.5
M	97.7	98.6	101.1	101.2	102.3	100.9	99.2	99.2	99.0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

2. Rata brută de cuprindere în învățământul primar

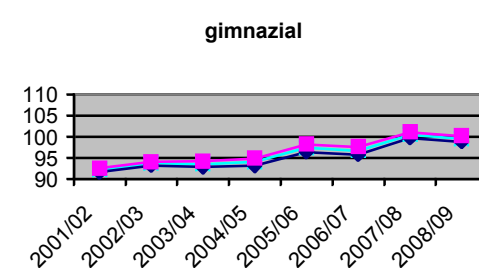
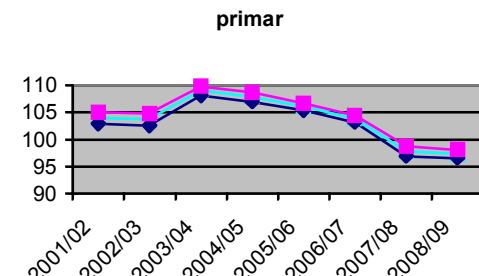
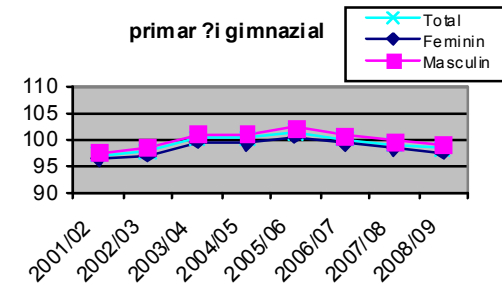
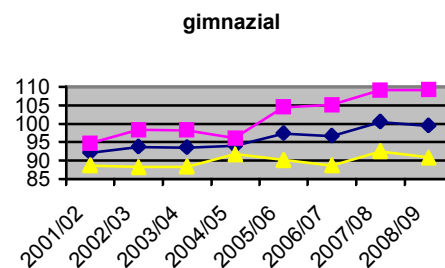
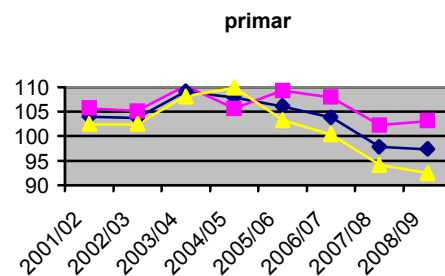
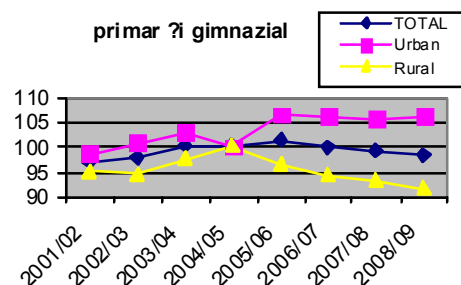
	01/ 02	02/ 03	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10
T	104.0	103.7	109.1	107.9	106.1	103.8	97.8	97.3	97.6
U	105.7	105.1	110.2	105.6	109.3	107.9	102.2	103.1	103.2
R	102.4	102.4	108.1	109.9	103.3	100.3	94.1	92.4	92.8
F	102.9	102.5	108.1	107.0	105.4	103.2	96.9	96.5	96.9
M	105.0	104.8	109.8	108.7	106.7	104.4	98.7	98.1	98.3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

3. Rata brută de cuprindere în învățământul gimnazial

	01/ 02	02/ 03	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10
T	92.1	93.7	93.5	94.0	97.4	96.7	100.5	99.5	98.9
U	94.7	98.3	98.2	96.1	104.5	105.1	109.1	109.2	109.6
R	88.7	88.2	88.3	91.7	90.1	88.7	92.5	90.8	89.5
F	91.6	93.2	92.8	93.1	96.4	95.8	99.7	98.8	98.1
M	92.5	94.0	94.2	94.9	98.2	97.6	101.1	100.2	99.6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

C. Învățământul obligatoriu de 10 ani

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Perioada de referință marchează tendințe pozitive privind participarea la învățământul obligatoriu de 10 ani, rata brută de cuprindere fiind de peste 96%.

În perioada 2003-2009, **rata brută de cuprindere școlară în învățământul obligatoriu de 10 ani** se situează în jurul valorii de peste 96%. În anul școlar 2009/2010 acest indicator a înregistrat valori ușor mai ridicate, comparativ cu anul anterior (Tabel 1). Trebuie însă menționat că valorile ratei brute de cuprindere școlară în învățământul de 10 ani sunt oarecum supradimensionate, dată fiind acțiunea măsurii referitoare la coborârea vârstei debutului școlar de la 7 la 6 ani, fapt ce a determinat intrarea în clasa I, începând cu anul școlar 2003/2004, atât a copiilor în vârstă de 7 ani, cât și a unei anumite proporții dintre copiii de 6 ani. După cum a fost prezentat și în Rapoartele anterioare asupra stării sistemului de învățământ, se poate astfel estima (deși seriile de date nu sunt în totalitate comparabile) că rata de participare la învățământul obligatoriu de 10 ani (structura actuală) s-a diminuat față de rata de participare la învățământul obligatoriu de 8 ani (structura anterioară anului 2003) – de la aproximativ 98% în 2002/2003 la aproximativ 96% în perioada ulterioară. Astfel, se poate afirma că, din perspectiva participării la educație, implementarea măsurilor privind prelungirea duratei învățământului obligatoriu la 10 ani au întâmpinat dificultăți.

În ceea ce privește diferențele pe sexe se poate constata că, în ultimii ani școlari, acestea se diminuează, valorile indicatorului rămânând totuși ușor mai ridicate în cazul populației școlare masculine.

Evoluția **ratei brute de cuprindere a elevilor în învățământul gimnazial, clasele IX-X de liceu și anii I și II de învățământ profesional și de ucenici/SAM** în perioada 2001-2009 reflectă, în general, aceeași situație. Este însă important de evidențiat faptul că ultimii patru ani școlari (2006/2007, 2007/2008, 2008/2009 și 2009/2010) marchează o tendință vizibilă de creștere a participării școlare (aproape 96% față de 91% în 2006/2007), creșterea fiind ușor mai ridicată în cazul băieților (Tabel 2). Această creștere se explică, așa cum a mai fost menționat, și prin efectul coborârii vârstei debutului școlar la 6 ani.

Rata brută de cuprindere calculată numai pentru clasele IX-X de liceu și anii I și II de învățământ profesional și de ucenici/SAM, în aceeași perioadă de referință (2001-2009), ilustrează în general o tendință asemănătoare: o evoluție oscilantă începând din anul școlar 2003/2004 și o creștere semnificativă în ultimii trei ani școlari. În 2009/2010 creșterea este și mai evidentă, ajungând la valoarea de aproximativ 90% – cu aproape 10 p.p. mai mult față de 2003/2004 (Tabel 3). În funcție de criteriul gen, în ultimul an s-a redus diferența în favoarea populației școlare feminine până la 1 p.p. comparativ cu băieții.

La nivel general, datele evidențiază că – după o evoluție oscilantă a participării la învățământul obligatoriu de 10 ani – ultimii trei ani școlari marchează semnale pozitive sub acest aspect.

Valorile ratei brute de cuprindere în învățământul obligatoriu și chiar în învățământul secundar superior vor fi distorsionate pentru o perioadă de încă 8-10 ani, până la ieșirea din sistemul de învățământ preuniversitar a elevilor (de 6 și 7 ani) care au intrat în clasa I în anul școlar 2003/2004.

În vederea identificării unor posibile obstacole pentru succesul măsurii de prelungire a duratei învățământului obligatoriu la 10 ani ar fi relevante ratele brute de cuprindere în învățământul obligatoriu (cu actuala structură), pe medii de rezidență. În prezent, nu sunt însă disponibile informații privind elevii înscriși în învățământul liceal și în școlile de arte și meserii, pe clase, respectiv pe ani de studii, și pe medii de rezidență (după domiciliul părinților).

C. Învățământul obligatoriu de 10 ani

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

1. Rata brută de cuprindere în învățământul obligatoriu de 10 ani (învățământul primar și gimnazial, clasele IX-X de liceu și anul I și II SAM)

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10
T	96,3	96,1	95,8	95,7	96,6	96,2	96,4
F	95,0	94,7	95,3	95,2	96,2	95,8	96,0
M	97,6	97,5	96,2	96,1	97,1	96,6	96,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

2. Rata brută de cuprindere în gimnaziu, clasele IX-X de liceu și anii I și II învățământ profesional și de ucenici (SAM)

	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10
T	88,5	89,2	88,5	90,2	90,3	91,0	95,9	95,5	95,7
F	88,6	89,5	88,5	88,6	90,0	90,7	95,7	95,4	95,4
M	88,4	88,8	88,4	91,7	90,5	91,4	96,1	95,7	96,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

3. Rata brută de cuprindere în clasele IX-X de liceu și anul I și II învățământ profesional și de ucenici (SAM)

	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10
T	81,2	80,9	80,2	84,2	80,0	82,0	87,8	88,3	89,8
F	82,5	82,6	81,5	85,1	80,8	82,5	88,5	89,2	90,3
M	79,9	79,2	78,9	83,2	79,3	81,4	87,1	87,4	89,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere în învățământul obligatoriu de 10 ani (învățământul primar și gimnazial, clasele IX-X de liceu și anul I și II SAM), pe sexe

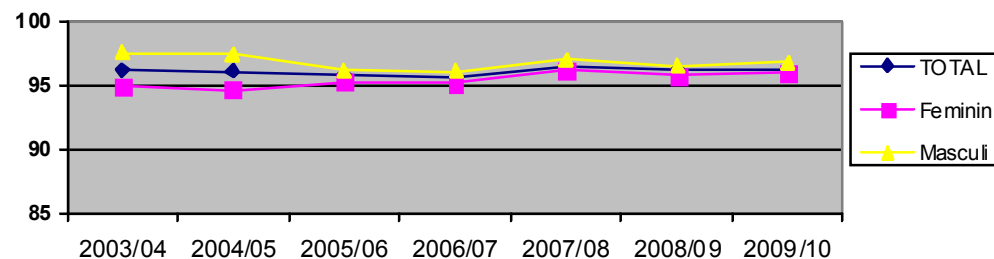
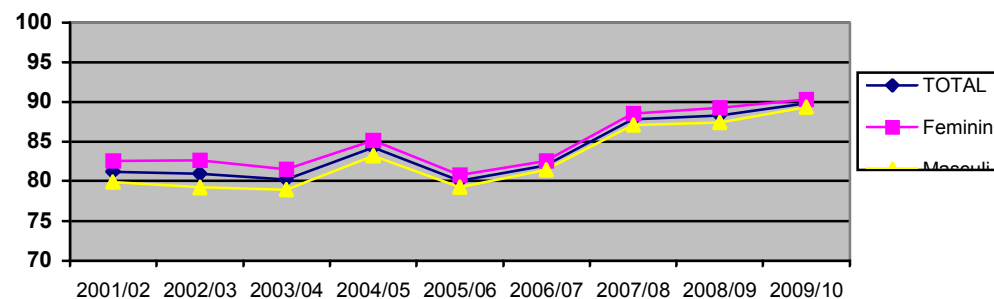

Fig. 2. Rata brută de cuprindere în clasele IX-X de liceu și anul I și II învățământ profesional și de ucenici (SAM), pe sexe

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial în cazul populației din mediul urban înregistrează o ușoară scădere în anul școlar 2009/2010, după ce trei ani consecutiv a atins valoarea maximă a indicatorului – 8 ani (durata oficială). Se mențin însă diferențe importante între mediul urban și rural, în defavoarea populației de vârstă școlară din ariile rurale, în ultimii doi ani școlari această diferență depășind 1 an.

Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial sau a oricărui nivel de învățământ nu coincide cu durata oficială prevăzută (durata teoretică). Aceasta poate fi influențată de factori diferiți: în primul rând de rata de participare a copiilor la educația preșcolară, implicit rata abandonului școlar, rata repetenței ș.a.

În perioada 2001-2009, **durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial**, în ansamblu, este de aproximativ 7,5 ani. În ultimii doi ani ai intervalului de referință valoarea indicatorului este în ușoară scădere - 7,4 ani (Tabel 1). Această tendință este consecința scăderii ratei specifice de cuprindere la unele dintre vârstele corespunzătoare acestui nivel de învățământ.

În general, pe durata intervalului analizat, valoarea indicatorului este identică în cazul fetelor și băieților, cu excepția anilor școlari 2001/2002, 2006/2007, 2008/2009 și 2009/2010 când se manifestă un ușor avantaj în favoarea populației școlare masculine.

Un decalaj important care s-a accentuat în ultimii 3 ani școlari se înregistrează între cele două medii de rezidență. Diferența între urban și rural variază între 0,3 ani (în 2001/2002) și 1,1 ani (în 2009/2010). Pentru populația din mediul urban trebuie menționat faptul că, începând din anul școlar 2006/2007, valoarea calculată a indicatorului este identică cu valoarea sa teoretică – 8 ani (durata oficială a învățământului primar și gimnazial), cu o ușoară scădere în 2009/2010 – 7,8 ani.

Tendențe similare cu cele prezentate se înregistrează și la **nivelul fiecărui ciclu de învățământ**. Astfel, durata medie de frecvență a învățământului primar și a celui gimnazial se menține relativ constantă pe întreaga perioadă analizată, iar variațiile în funcție de criteriul gen sunt practic inexistente, pentru ambele niveluri de studiu, pe parcursul întregii perioade de referință a Raportului. De altfel, la nivelul indicatorului în speță, modificări semnificative se produc pe parcursul unor perioade mai mari de timp.

Se înregistrează diferențe semnificative ale duratei medii de frecvență a învățământului pe medii de rezidență, cu tendințe de accentuare în ultimii ani. Pentru anul școlar 2009/2010 se poate afirma că, în medie, un elev din mediul urban urmează învățământul primar cu 0,4 ani mai mult și învățământul gimnazial cu 0,7 ani mai mult decât un elev din mediul rural (Tabelele 2 și 3, Fig. 1 și 2).

Diferențele, pe medii de rezidență, în ceea ce privește durata medie de frecvență a învățământului evidențiază, la fel ca și alți indicatori, situația defavorizată a populației de vârstă școlară din ariile rurale.

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial

1. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial

	01/ 02	02/ 03	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10
T	7,5	7,5	7,5	7,5	7,6	7,5	7,5	7,4	7,4
U	7,6	7,7	7,8	7,6	7,9	8,0	8,0	8,0	7,8
R	7,3	7,2	7,3	7,5	7,2	7,1	7,0	6,9	6,7
F	7,4	7,5	7,5	7,5	7,6	7,5	7,5	7,4	7,2
M	7,5	7,5	7,5	7,5	7,6	7,6	7,5	7,5	7,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

2. Durata medie de frecvență a învățământului primar

	01/ 02	02/ 03	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10
T	3,8	3,7	3,8	3,7	3,8	3,	3,5	3,5	3,6
U	3,8	3,8	3,9	3,7	3,9	3,9	3,7	3,8	3,8
R	3,7	3,7	3,7	3,8	3,6	3,6	3,4	3,3	3,4
F	3,7	3,7	3,8	3,7	3,8	3,7	3,5	3,5	3,5
M	3,8	3,7	3,8	3,8	3,8	3,7	3,5	3,6	3,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

3. Durata medie de frecvență a învățământului gimnazial

	01/ 02	02/ 03	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10
T	3,4	3,5	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
U	3,5	3,6	3,6	3,6	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9
R	3,3	3,2	3,2	3,4	3,3	3,3	3,3	3,2	3,2
F	3,4	3,5	3,5	3,5	3,6	3,5	3,5	3,5	3,5
M	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

Fig. 1. Durata medie de frecvență a învățământului primar

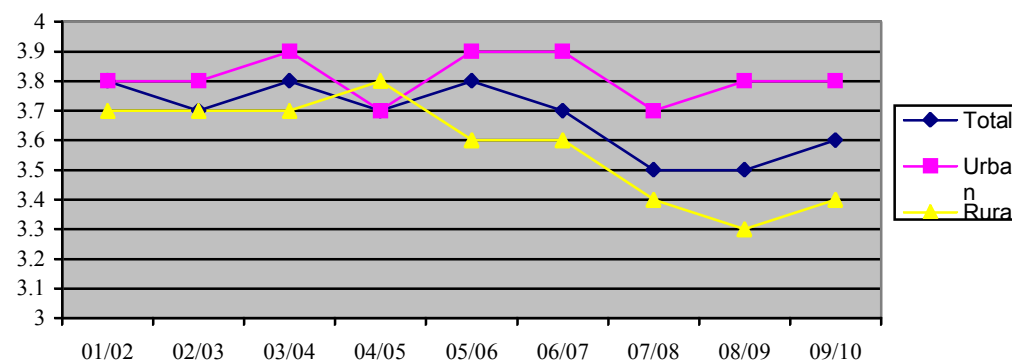
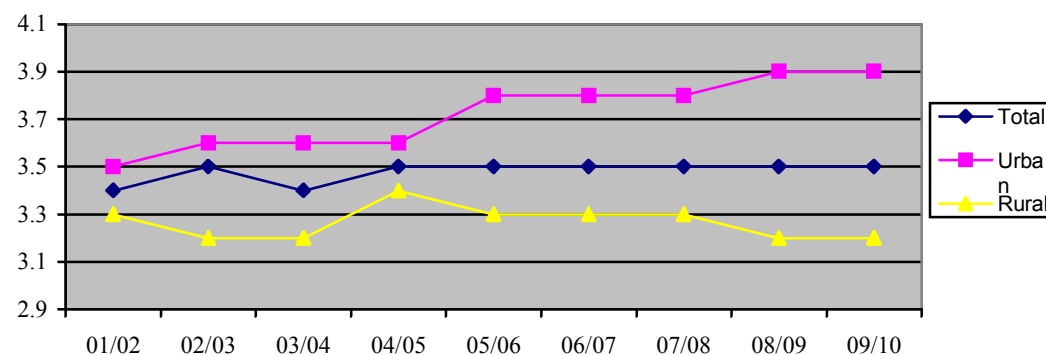

Fig. 2. Durata medie de frecvență a învățământului gimnazial

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

*Definirea
indicatorului/
Note metodologice*

Ratele specifice de cuprindere pe vârste, în anul școlar 2009/2010, se mențin la un nivel apropiat de cele constatate în 2008/2009. Se înregistrează o ușoară creștere a proporției elevilor care depășesc grupele oficiale de vârstă corespunzătoare învățământului primar (peste 10 ani), respectiv gimnazial (peste 14 ani).

Ratele specifice de cuprindere pentru vârstele oficiale corespunzătoare debutului, respectiv finalului unui anumit nivel de învățământ trebuie considerate în relație cu ratele specifice populației de aceleași vârste care se regăsesc în nivelul inferior, respectiv superior de educație. De exemplu, rata specifică de cuprindere a populației în vârstă de 11 ani cuprinsă în învățământul primar se cumulează cu rata specifică de cuprindere a populației de aceeași vârstă cuprinsă în învățământul gimnazial.

În perioada 2001-2009, **ratele specifice de cuprindere școlară pe vârste** prezintă tendințe oscilante. Pentru vârsta de 6 ani, de exemplu, în anul școlar 2003/2004 s-a înregistrat cea mai ridicată rată de cuprindere – 41,7% (de aproape două ori mai mult decât în anul anterior. Nivelul foarte ridicat al indicatorului la această vârstă reprezintă – așa cum a fost menționat și în Raportul anterior – efectul intrării în vigoare la acel moment a prevederii Legii învățământului referitoare la coborârea vârstei debutului școlar la 6 ani). După acest moment, nivelul indicatorului a scăzut în fiecare an, astfel încât în anul 2009/2010 ajunge la 20,1% (cu 1,3 p.p. mai puțin ca anul școlar anterior) (Tabel 1, Fig.1). Reducerea continuă a ratei specifice de cuprindere la vârsta de 6 ani reflectă faptul că prevederile legale respective și-au diminuat semnificativ efectele. Pe medii de rezidență, se constată că, în mod constant, nivelul ratei de cuprindere în școală la vârsta de 6 ani este mai ridicat în rural decât în urban.

La toate vârstele corespunzătoare învățământului primar se observă că, în anul școlar 2009/2010, valoarea indicatorului se menține la un nivel relativ constantă, comparativ cu anul școlar anterior, atât pe totalul populației, cât și pe medii de rezidență. Excepție fac grupele de vârstă 6 ani (rata specifică de cuprindere este mai scăzută față de anul anterior cu 1,3. p.p.) și 10 ani (rata specifică este mai ridicată față de anul anterior cu 2,6 p.p.).

De asemenea, evoluția **ratelor specifice de cuprindere în învățământul gimnazial** este relativ oscilantă de la o vârstă la alta. În anul școlar 2009/2010, comparativ cu anul anterior, tendința este descendentă la vârsta de 11 ani (cu 2,4 p.p.) și ascendentă (cu aproximativ 2 p.p.) la vârsta de 12 ani (atât pe total, cât și pe medii de rezidență).

O altă tendință care trebuie semnalată în ultimii ani școlari, atât pentru învățământul primar, cât și gimnazial, este ușoara creștere a proporției elevilor care depășesc vârsta oficială corespunzătoare nivelului respectiv. Aceasta se datorează fie debutului școlar întârziat, fie fenomenului repetenției, ultimul cu impact asupra eficienței interne a sistemului de educație. Astfel, în anul școlar 2009/2010, proporția elevilor în vârstă de peste 10 ani din învățământul primar (din totalul acestora) reprezintă 4,1%, iar a celor de peste 14 ani din gimnaziu – 6,1%.

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ primar										
		2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
6 ani	T	19,0	21,9	41,7	37,8	27,2	23,5	22,2	21,4	20,1
	U	18,6	20,9	37,4	32,7	25,9	22,7	21,3	20,8	19,3
	R	19,3	22,6	45,2	42,1	28,3	24,1	23,0	21,9	20,9
	F	19,4	22,5	42,5	38,9	28,1	24,6	23,2	22,5	21,1
	M	18,6	21,3	40,9	36,7	26,4	22,3	21,3	20,3	19,2
7 ani	T	89,1	91,9	94,7	94,7	91,9	90,4	89,8	90,4	89,9
	U	92,0	94,9	97,9	93,8	96,2	94,7	93,6	95,6	93,4
	R	86,6	89,3	92,1	95,4	88,1	86,8	86,5	85,8	86,7
	F	89,3	91,9	94,8	94,3	92,4	90,4	90,1	90,2	90,7
	M	88,9	91,8	94,7	95,1	91,3	90,5	89,5	90,6	89,1
8 ani	T	95,8	96,8	97,2	97,6	98,3	95,2	94,4	93,9	93,9
	U	97,3	99,3	99,7	96,5	100,7	99,4	98,7	99,2	99,1
	R	94,5	94,8	95,2	98,6	96,2	91,6	90,8	89,4	89,4
	F	95,6	96,4	97,3	97,6	97,6	95,3	94,0	93,9	93,4
	M	96,1	97,2	97,1	97,6	98,9	95,1	94,9	93,8	94,4
9 ani	T	98,7	99,6	97,7	99,0	98,5	100,0	95,9	95,0	94,9
	U	100,0	100,0	100,0	98,4	102,4	104,2	100,1	100,4	101,0
	R	96,7	98,1	95,7	99,5	95,1	96,2	92,2	90,5	89,8
	F	98,5	99,0	97,1	99,0	98,5	99,6	96,0	94,5	94,7
	M	98,8	100,0	98,3	99,0	98,5	100,4	95,7	95,5	95,1
10 ani	T	91,6	84,8	86,8	83,4	87,3	86,5	73,4	74,3	76,8
	U	91,8	86,2	89,1	83,6	91,3	90,7	79,1	80,5	83,0
	R	91,3	83,5	84,8	83,2	83,7	82,9	68,3	68,9	71,7
	F	90,4	84,0	85,9	82,2	86,7	86,1	71,4	73,3	75,1
	M	92,7	85,6	87,6	84,5	87,9	87,0	75,2	75,1	78,5
11 ani	T	11,2	13,3	12,8	12,5	13,7	13,7	9,9	10,7	10,6
	U	9,6	11,9	11,6	11,4	12,9	13,5	9,5	10,7	10,9
	R	13,2	14,9	13,9	13,6	14,4	14,0	10,4	10,6	10,4
	F	9,9	11,8	11,3	11,2	12,3	12,3	8,5	9,5	9,6
	M	12,5	14,8	14,2	13,7	15,0	15,1	11,1	11,8	11,6
12 ani	T	5,6	5,1	6,1	6,0	6,0	5,6	5,8	5,4	5,1
	U	4,6	4,4	5,3	5,5	6,1	5,8	6,3	6,0	5,9
	R	6,8	6,1	6,9	6,5	6,0	5,4	5,3	4,9	4,4
	F	4,4	4,0	4,6	4,6	4,7	4,2	4,4	4,1	3,9
	M	6,7	6,3	7,5	7,4	7,4	6,9	7,0	6,7	6,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ gimnazial										
		2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
11 ani	T	77,8	86,7	83,6	85,7	83,2	83,9	85,6	86,4	84,0
	U	80,5	92,5	89,1	89,5	90,5	92,0	94,1	95,0	93,1
	R	74,6	80,6	78,3	82,0	76,5	76,6	78,0	78,9	76,2
	F	78,8	88,0	84,7	86,6	84,0	85,0	86,7	86,8	85,2
	M	76,9	85,5	82,6	84,8	82,4	82,8	84,6	86,1	82,8
12 ani	T	92,2	89,3	95,7	92,7	93,7	92,0	93,0	92,1	93,9
	U	94,5	92,2	100,0	95,3	101,0	99,9	101,9	102,1	103,0
	R	90,0	85,4	90,2	90,1	86,7	84,7	85,0	83,2	85,9
	F	92,6	88,3	96,2	93,1	94,0	92,2	93,4	92,7	93,5
	M	91,9	89,7	95,3	92,4	93,4	91,8	92,6	91,4	94,2
13 ani	T	95,0	95,5	85,7	96,8	93,0	94,3	91,9	93,1	92,9
	U	97,7	99,8	90,1	99,0	98,4	101,3	98,9	103,1	103,1
	R	91,5	90,3	80,8	94,3	87,4	87,5	85,3	84,2	83,8
	F	95,9	95,7	86,2	97,2	93,4	94,3	91,9	93,4	93,0
	M	94,2	95,3	85,3	96,5	92,4	94,3	91,8	92,8	92,7
14 ani	T	76,1	79,3	79,7	70,6	84,5	82,1	83,2	81,5	82,2
	U	79,2	83,9	83,1	72,0	89,4	87,8	90,0	88,9	91,1
	R	72,1	73,6	75,6	68,9	78,8	76,2	76,7	74,7	74,4
	F	75,5	79,4	79,3	70,4	84,4	82,1	82,8	81,2	81,7
	M	76,7	79,2	80,1	70,8	84,5	82,2	83,7	81,8	82,7
15 ani	T	13,9	12,6	12,8	13,0	12,3	15,4	14,7	14,8	14,3
	U	13,3	12,5	12,4	12,0	11,9	15,3	15,0	15,1	14,8
	R	14,7	12,7	13,2	14,3	12,7	15,5	14,5	14,5	13,8
	F	11,8	10,5	10,7	10,8	10,2	13,2	12,6	12,7	12,4
	M	15,9	14,5	14,7	15,1	14,3	17,5	16,7	16,8	16,1
16 ani	T	4,7	5,1	4,9	5,5	6,0	5,9	7,6	7,6	8,4
	U	5,3	5,9	5,9	6,2	7,0	7,2	9,9	9,9	11,7
	R	3,7	4,0	3,8	4,3	4,7	4,2	5,0	5,2	5,1
	F	3,0	3,5	3,2	3,7	4,0	3,9	5,1	5,2	5,9
	M	6,2	6,7	6,6	7,2	8,0	7,8	9,9	9,9	10,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

Fig 1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ primar

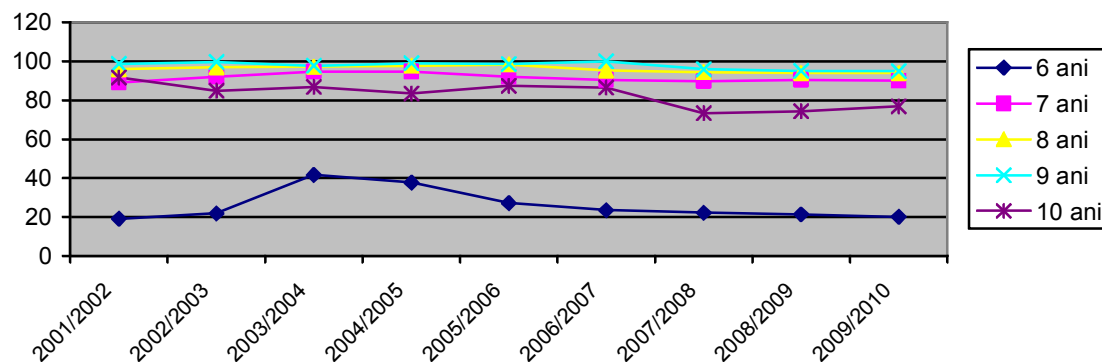
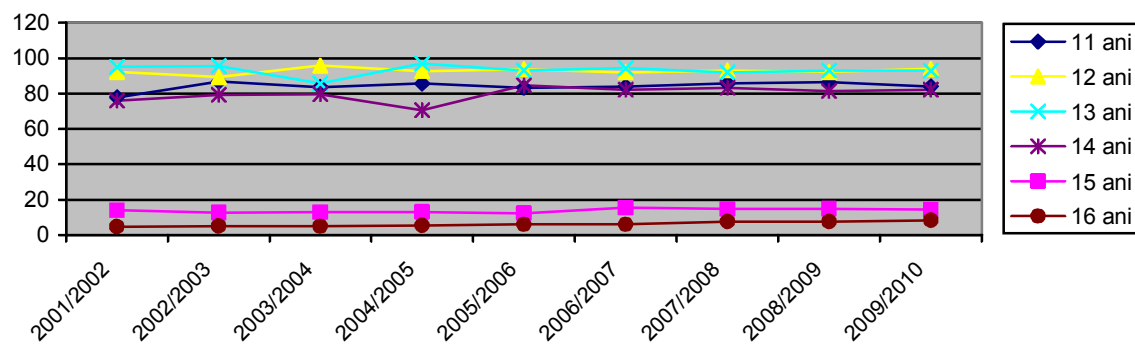

Fig. 2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ gimnazial

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Eficiența internă a sistemului de educație

4. Rata abandonului școlar

5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație a tinerilor în vârstă de 18-24 ani

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata abandonului școlar reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar. Acest indicator permite evaluarea eficienței interne a sistemului de educație. Este, totodată, un indicator important pentru analiza și proiectarea fluxurilor de elevi în cadrul unui nivel de educație. Rata ideală a abandonului trebuie să se apropie de 0; o rată ridicată a abandonului evidențiază serioase probleme privind eficiența internă a sistemului de educație.

Indicatorul rata de părăsire timpurie a sistemului de educație reprezintă proporția populației în vârstă de 18-24 ani cu nivel gimnazial de educație sau care nu și-a completat studiile gimnaziale și care nu urmează nicio formă de educație și formare profesională, din totalul populației în vârstă de 18-24 ani. Indicatorul poate fi considerat și în categoria celor care vizează participarea la formarea profesională continuă (educația permanentă).

Anul școlar 2008/2009 continuă tendința de reducere a ratei anuale a abandonului școlar, începută în 2007/2008. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație, după o tendință continuu descendentă înregistrată în perioada 2002-2008, crește din nou în 2009, ajungând la 16,6%.

Repere europene

Datele comparative privind indicatorul rata de părăsire timpurie a sistemului de educație a tinerilor în vârstă de 18-24 ani ilustrează faptul că România înregistrează un decalaj față de majoritatea statelor membre ale UE. La nivelul anului 2009, valoarea indicatorului pentru România înregistra o rată de 16,6%, spre deosebire de țări precum Slovacia – 4,9%, Polonia – 5,3%, Republica Cehă – 5,4%, statele membre UE-27 – 14,4%, Bulgaria – 14,7%. La nivelul aceluiași an, România este, totuși, în avantaj față de Malta (36,8%), Spania (31,0%) și Portugalia (36,3%).

În perioada 2002-2007, rata abandonului școlar (calculat pe baza metodei „intrare-ieșire”), a înregistrat un trend continuu ascendent, atât pe ansamblul învățământului primar și gimnazial, cât și la nivelul fiecăruia dintre cele două cicluri. Valoarea indicatorului a crescut cu peste 50% atât în clasele I-VIII (de la 1,2% în anul școlar 2001/2002 la 2,0% în 2006/2007), cât și în ciclul primar (de la 1% la 1,7%) și gimnazial (de la 1,4% la 2,3%).

Anul școlar 2007/2008 marchează pentru prima dată o tendință pozitivă în ceea ce privește abandonul, tendință continuată și în 2008/2009. Astfel, la nivelul lui 2008/2009, pe ansamblul învățământului primar și gimnazial, rata abandonului a înregistrat, pe total populație școlară, o reducere cu 0,2 p.p. față de anul anterior, atingând valoarea de 1,7% (1,4% în primar și, respectiv 1,9% în gimnaziu); reduceri similare se constată și în cazul valorilor indicatorului pe medii de rezidență și genuri.

La nivelul anului școlar 2008/2009, rata abandonului este mai ridicată în mediul rural, atât pe ansamblul celor două niveluri, cât și pentru fiecare în parte (diferența este de 0,4 p.p., respectiv 0,2 p.p. pentru primar și 0,6 p.p. în cazul celui gimnazial).

În ceea ce privește situația după criteriul gen, se observă o rată mai redusă la nivelul populației feminine, atât pe ansamblu, cât și pe fiecare nivel de învățământ în parte (diferența este de 0,3 p.p, respectiv 0,3 pentru primar și 0,2 p.p. în cazul celui gimnazial).

În ceea ce privește rata de părăsire timpurie a sistemului de educație, după o tendință continuu descendentă înregistrată în perioada 2002-2008, aceasta crește din nou în 2009 cu 0,7 p.p. față de anul anterior, ajungând la 16,6% (tabelul 4).

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Eficiența internă a sistemului de educație

4. Rata abandonului școlar

1. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial

	01/ 02	02/ 03	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09
T	1,2	1,2	1,5	1,7	1,8	2,0	1,9	1,7
U	1,4	1,2	1,3	1,5	1,8	2,2	1,7	1,5
R	1,0	1,3	1,7	1,8	1,8	1,8	2,2	1,9
F	1,1	1,6	1,3	1,4	1,6	1,8	1,7	1,5
M	1,3	0,9	1,7	1,9	2,0	2,2	2,2	1,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2010.

2. Rata abandonului școlar în învățământul primar

	01/ 02	02/ 03	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09
T	1,0	0,9	1,2	1,3	1,5	1,7	1,7	1,4
U	1,2	1,0	1,0	1,3	1,6	2,0	1,4	1,3
R	0,8	0,9	1,4	1,4	1,4	1,4	1,9	1,5
F	0,9	0,8	1,1	1,2	1,3	1,5	1,5	1,3
M	1,0	1,1	1,4	1,5	1,7	1,9	1,9	1,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2010.

3. Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial

	01/ 02	02/ 03	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09
T	1,4	1,5	1,7	2,0	2,1	2,3	2,2	1,9
U	1,5	1,4	1,4	1,8	2,0	2,3	1,8	1,6
R	1,2	1,6	2,1	2,2	2,2	2,3	2,5	2,2
F	1,2	2,3	1,5	1,7	1,8	2,1	1,9	1,8
M	1,6	0,7	2,0	2,3	2,3	2,5	2,4	2,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2010.

Fig. 1. Rata abandonului școlar în învățământul primar, pe medii

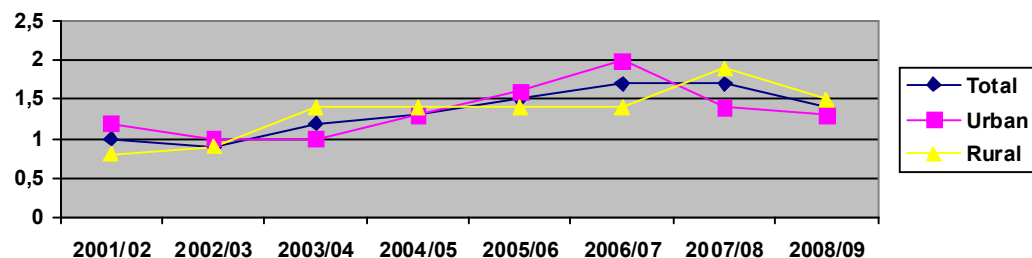
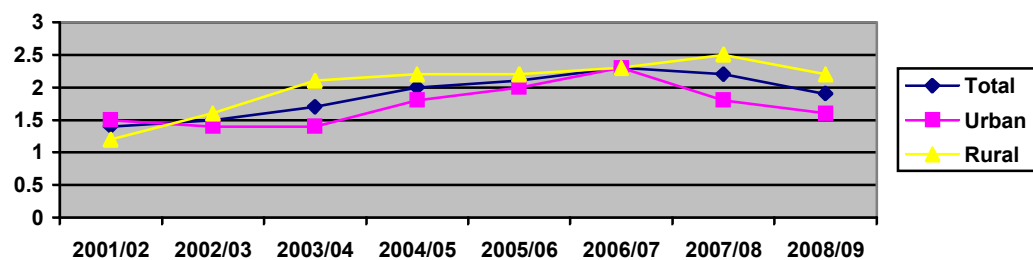

Fig. 2. Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial, pe medii

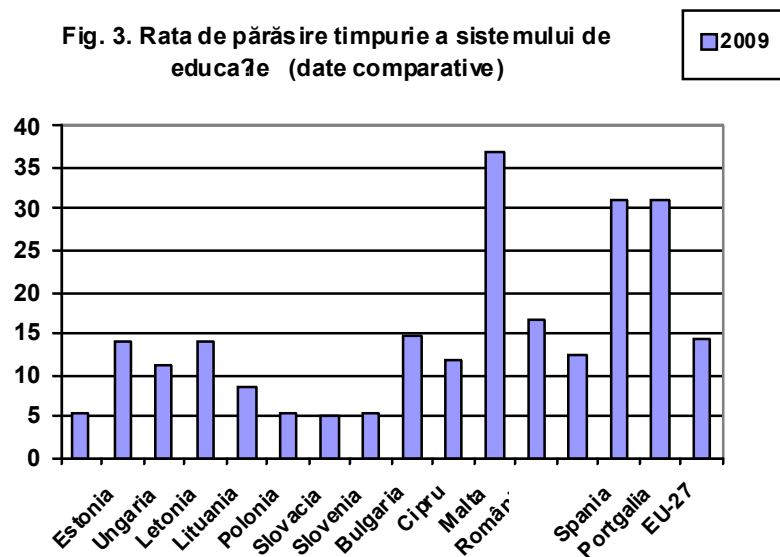

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Eficiența internă a sistemului de educație

5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație a tinerilor în vârstă de 18-24 ani

Fig. 3. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație (date comparative)

4. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație în România

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
21,7	23	22,5	22,4	19,6	17,9	17,3	15,9	16,6

Sursa: Eurostat, 2010.

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație – date comparative

Anul	R. Cehă	Estonia	Ungaria	Letonia	Lituania	Polonia	Slovacia	Slovenia	Bulgaria	Cipru	Malta	România	Feranța	Spania	Portugalia	UE-27
2002	5,7	13,2	12,2	16,9	13,4	7,2	6,7	5,1	20,7	15,9	53,2	23	13,4	30,7	45	17
2009	5,4	13,9	11,2	13,9	8,7	5,3	4,9	5,3	14,7	11,7	36,8	16,6	12,3	31,2	31,2	14,4

Sursa: Eurostat, 2010.

C. Învățământul primar și gimnazial

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial

*Definirea
indicatorului/
Note metodologice*

Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial înregistrează în anul școlar 2008/2009 o ușoară creștere față de anul școlar anterior. Diferențele dintre mediul urban și cel rural se mențin, însă ratele de absolvire au o tendință ascendentă în ambele arii.

Rata de absolvire reprezintă procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de învățământ. În cazul învățământului primar și gimnazial, vârsta teoretică de absolvire este de 14 ani.

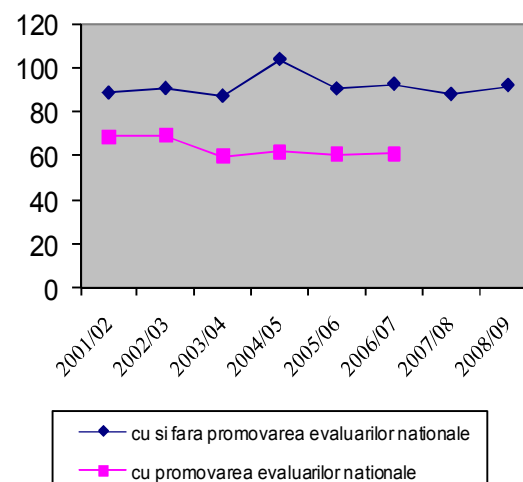
Rata de absolvire a clasei a VIII-a a înregistrat, la nivelul anului 2008/2009, o creștere cu 4 p.p. față de anul școlar anterior. Valoarea de 91,8% rămâne însă mult scăzută față de maximum atins în anul școlar 2004/2005 și, de asemenea, ușor mai redusă comparativ cu cea din anul școlar 2006/2007.

Pe sexe, în perioada de referință a acestui raport, rata de absolvire a învățământului gimnazial se menține constant mai ridicată în cazul fetelor decât în cazul băieților. În comparație cu anul precedent, diferența s-a diminuat ușor, ajungând la 1,6 p.p. în favoarea fetelor.

Clivajul rural – urban în ceea ce privește rata de absolvire în 2008/2009 se înscrie în tendința perioadei anterioare. În acest an diferența este de 26 p.p. în favoarea mediului urban, remarcându-se o tendință îngrijorătoare de accentuare a ecartului respectiv, comparativ cu anii anteriori. Pentru mediul urban, merită remarcat faptul că rata de absolvire a atins nivelul anului 2006/2007 după scăderea abruptă din anul școlar anterior.

Dat fiind că, începând din anul 2007, s-au produs modificări în ceea ce privește metodologiile de evaluare la finalul clasei a VIII-a (înlocuirea examenului de capacitate, respectiv a testării naționale la finalul clasei a VIII-a prin teze cu subiect unic susținute în clasele a VII-a și a VIII-a), indicatorul rata de absolvire a clasei a VIII-a cu promovarea examenelor finale a devenit inoperant.

Fig. 1. Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial 2000-2008

C. Învățământul primar și gimnazial

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial

1. Rata de absolvire a învățământ gimnazial

	cu și fără promovarea examenelor / testelor finale								cu promovarea examenelor / testelor finale						
	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008*)
Total	88,4	90,5	87,0	103,7	90,3	92,4	87,8	91,8	68,7	69,4	59,8	61,9	60,6	61,1	-
Urban	94,8	97,2	91,5	112,1	101,0	105,0	100,4	105,6	80,3	81,7	69,9	77,9	77,2	77,8	-
Rural	80,5	82,3	81,5	94,1	79,0	80,1	76,1	79,6	54,3	54,3	47,2	43,5	43,2	45,0	-
Feminin	90,3	91,8	88,7	105,8	90,9	93,2	88,7	92,6	74,0	74,5	66,2	70,2	67,2	67,0	-
Masculin	86,6	89,2	85,5	101,7	89,7	91,6	86,9	91,0	63,7	64,4	53,7	53,8	54,4	55,5	-

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2010.

*)Începând cu anul 2007/2008 elevii nu mai susțin testare națională la finalul învățământului gimnazial

Fig. 2 Rata de absolvire a gimnaziului,
cu și fără examen, ne medii și sexe

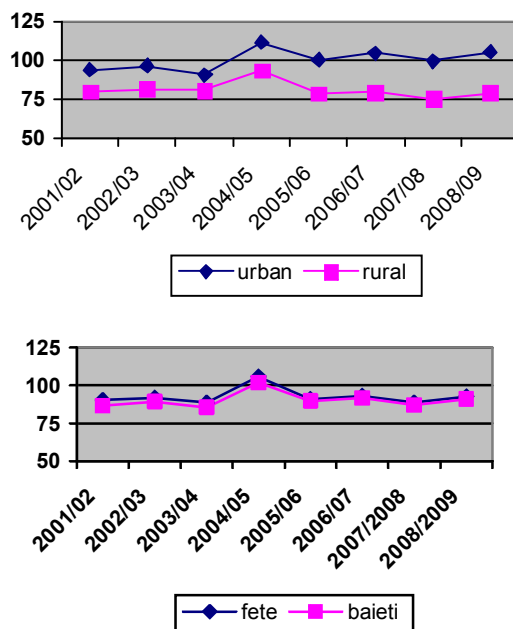
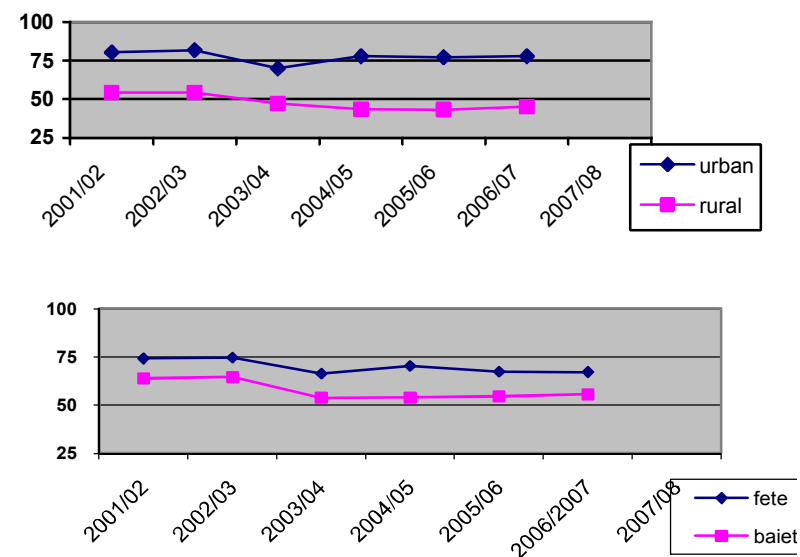

Fig. 3 Rata de absolvire a gimnaziului,
cu examen, ne medii și sexe

C. Învățământul primar și gimnazial

IV. Rezultate la evaluări naționale

2. Evaluarea Națională la sfârșitul clasei a IV-a

Ultima evaluare națională la finalul clasei a IV-a a avut loc în anul 2009 iar rezultatele vor fi publice în decembrie 2010. Datele disponibile în acest moment sunt cele de la evaluarea din 2007. În anul 2007, ponderea cea mai importantă a rezultatelor „foarte bune” ale elevilor la sfârșitul clasei a IV-a se înregistrează la matematică, în timp ce la limba maternă și științe ponderea cea mai ridicată o dețin elevii cu rezultate medii. Totuși, procente importante de elevi performează nesatisfăcător, mai ales la științe (22,8%) și limba maternă (14.5%).

Performanțele elevilor obținute la EN IV 2007, pe o scală de evaluare de la 1-100, au fost următoarele: performanța medie la Limba maternă se situează între valorile 55,76-57,78; performanța la Matematică se situează între 66,77-68,60; performanța la Științe ale naturii se situează între 43,64 și 45,37. Acesta semnifică faptul că performanța medie a elevilor la Matematică acoperă două treimi din scala de performare, în vreme ce la Limba maternă performanța medie depășește jumătatea scalei. La Științe ale naturii performanța elevilor nu a reușit să atingă jumătatea scalei.

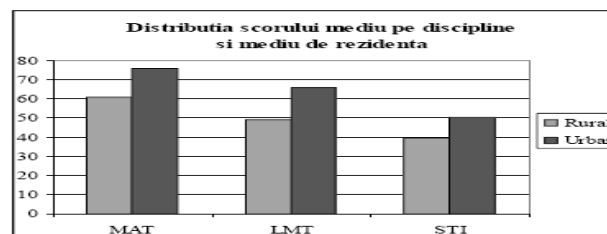
La **Limba maternă**, 14,5% dintre elevi au performat cel mult un sfert dintre sarcinile de lucru; două treimi au performat cel puțin jumătate dintre sarcinile de lucru primite, cei mai mulți situându-se în categoria „bine”. Pe ansamblu, comparativ cu anul 2005, rezultatele obținute în anul 2007 evidențiază o creștere a ponderii rezultatelor medii în defavoarea celor foarte bune.

La **Matematică**, doi elevi din 10 au performat sub jumătate dintre sarcinile de lucru primite și aproape jumătate dintre ei (46,1%) s-au înscris în categoria „foarte bine”, performând peste trei sferturi dintre sarcinile de lucru.

La **Științele naturii** s-a înregistrat cea mai slabă performare a sarcinilor de lucru prezentate. Aproape un sfert din eșantion (22,8%) se regăsește în categoria „nesatisfăcător” și aproape 40% în categoria „satisfăcător”. Doar 5% dintre elevi au obținut calificativul „foarte bine”.

Rezultate pe medii de rezidență

La toate cele trei discipline evaluate se înregistrează diferențe semnificative de performanță în funcție de mediul de rezidență, în favoarea mediului urban. Comparativ cu anul 2005, aceste discrepanțe tind să se accentueze. Elevii din mediul urban obțin medii cu un sfert până la o treime mai mari față de cei din mediul rural. Cea mai mare diferență este constatată în cazul limbii materne.

Sursa: Date preluate din Evaluare Națională la sfârșitul clasei a IV-a. Raport tehnic, septembrie 2007.

Diferențe între fete și băieți

La toate cele trei discipline, diferențele privind scorul mediu înregistrat sunt în favoarea fetelor, mai accentuate la limba maternă și matematică și mai puțin pronunțate la științe ale naturii.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Evaluarea Națională la finalul clasei a IV-a administrată în mai 2007 reprezintă cea de-a treia evaluare de acest tip, construită pe baza noului curriculum național, introdus începând cu anul 1998-1999, căruia i s-a asociat noul sistem de evaluare în învățământul primar, pe baza calificativelor.

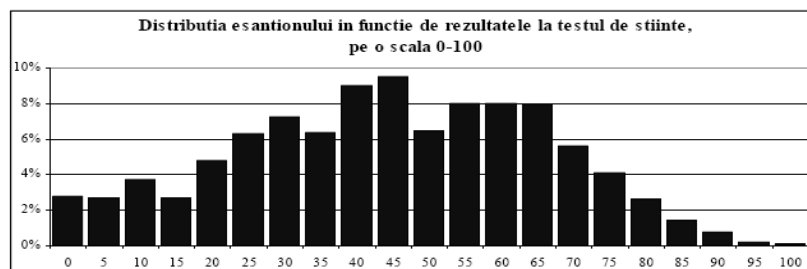
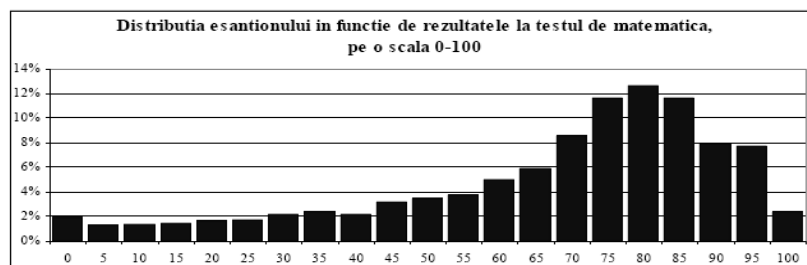
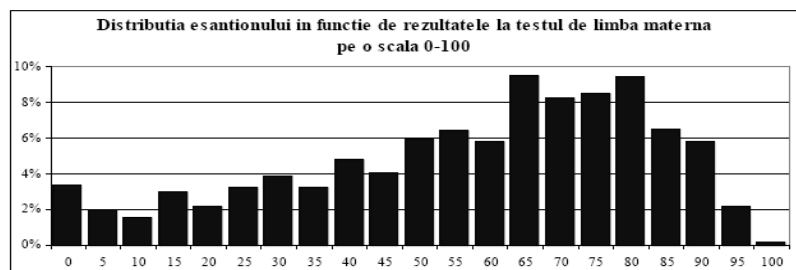
Scopul EN IV 2007 a fost descrierea performanțelor elevilor de clasa a IV-a în raport cu obiectivele de evaluare formulate corespunzător curriculumului național la cele trei discipline: limba maternă (limba română și limba maghiară), matematică și științe ale naturii.

EN IV 2007 a fost administrată pe un eșantion național reprezentativ de elevi, aflați în 151 de școli din toate județele țării, totalizând 221 de clase a IV-a (învățământ tradițional și simultan). Instrumentele de evaluare scrise au fost administrate extern unui număr de 3523 elevi.

Un obiectiv important al raportării în EN IV 2007 este compararea performanțelor cu cele ale evaluărilor naționale anterioare, în special cu EN IV 2005. Un obiectiv nou al EN IV 2007 față de evaluările naționale anterioare este realizarea de comparații între EN IV 2007 și alte studii evaluative internaționale, în special IEA-PIRLS.

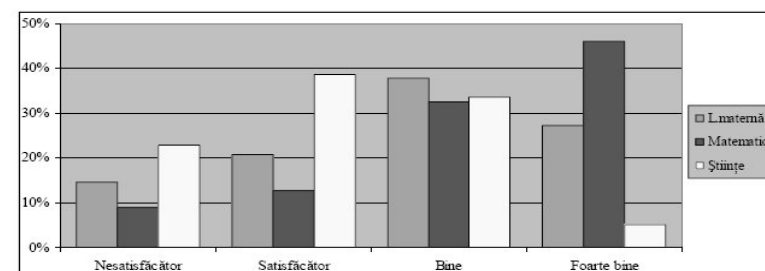
Învățământul primar și gimnazial
Rezultate la evaluări naționale
2. Evaluarea Națională la sfârșitul clasei a IV-a

Fig. 1. Distribuția rezultatelor la testele naționale

Distribuția subiecților pe categorii valorice de performare

	Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bine	Foarte bine	Decile		Punctaj mediu
Grupare	Q1	Q2	Q3	Q4	1	10	
Scală	0-25%	25-50%	50-75%	75-100%	0-10%	90-100%	
Punctaj	0	1	2	3			
L.maternă	14,5%	20,6%	37,8%	27,2%	8,6%	0,7%	1,778
Matematică	8,8%	12,6%	32,5%	46,1%	5,1%	5,8%	2,158
Științe	22,8%	38,5%	33,6%	5,0%	0,3%	0,1%	1,209

Influența particularităților de gen privind performanța pe discipline

		MAT	LMT	STI
Numar subiecti	feminin	1162	1115	1119
	masculin	1178	1232	1214
Scor mediu	feminin	69,73	61,00	44,85
	masculin	65,57	52,95	44,18
Abaterea medie patratica	feminin	22,68	24,40	21,40
	masculin	24,92	24,86	21,38
Variabilitate	feminin	32,5%	40,0%	47,7%
	masculin	38,0%	46,9%	48,4%
Test z		4,23	7,92	0,76

Sursa: Date preluate din Evaluare Națională la sfârșitul clasei a IV-a. Raport tehnic, septembrie 2007

C. Învățământul primar și gimnazial

IV. Rezultate la evaluări naționale

Evaluarea Națională la clasa a VIII-a

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Pe ansamblu, rezultatele la evaluarea națională din anul 2009-2010 evidențiază o ușoară îmbunătățire la proba de limba și literatura română, concomitent cu o scădere semnificativă a ratelor de promovare la matematică, comparativ cu ratele de promovare a tezelor cu subiect unic din anii anteriori. Discrepanțele pe medii de rezidență se păstrează în continuare relativ ridicate în defavoarea mediului rural.

Începând cu anul școlar 2009-2010, tezele cu subiect unic au fost înlocuite cu o nouă metodologie de evaluare națională sumativă pentru elevii claselor a VIII-a, organizată cu scopul de a certifica abilitățile și cunoștințele dobândite de aceștia și pentru a asigura un criteriu unic, valabil la nivel național, în vederea accesului în mod nediscriminatoriu la ciclul inferior al liceului. Evaluarea națională înlocuiește anteriorul sistem de evaluare prin teze cu subiect unic la cls. a VII-a și a VIII-a.

Încă din anul școlar 2007-2008, atunci când au fost introduse tezele unice, una dintre sursele oficiale de date (Institutul Național de Statistică) nu mai oferă informații privind rezultatele la evaluările la clasa a VIII-a pe total și pe medii de rezidență. Caietul documentar elaborat de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului și CNCEIP/CNEE – *Examele și evaluări naționale, 2008, 2009, 2010* permit, totuși, realizarea unor anumite analize și desprinderea unor concluzii la nivel național asupra rezultatelor la evaluarea națională din anul școlar 2009-2010 susținute la disciplinele *Limba și literatura română, Matematică și Limba maternă*, pe total și medii de rezidență.

Astfel, ratele de promovare a evaluării naționale la clasa a VIII-a au fost calculate raportând numărul elevilor care obțin note de 5 și peste (conform datelor CNCEIP/CNEE) la numărul elevilor înscriși în clasa a VIII-a la începutul anului școlar, conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică.

Rata de promovare a evaluării naționale la clasa a VIII-a

La *Limba și literatura română*, rata de promovare înregistrată în anul școlar 2009-2010 a fost de 83,3%, cu aproape 2 p.p. mai ridicată decât cea înregistrată la tezele cu subiect unic din sem. I al anului trecut.

La **Matematică**, ponderea elevilor care au obținut note de 5 și peste a fost în anul școlar 2009-2010 de 76,4%, cu 11 p.p. mai scăzută de cât cea obținută la teza cu subiect unic din sem. I al anului școlar precedent.

În cazul **Limbei materne**, 88,5% dintre elevii înscriși au promovat evaluarea națională.

Discrepanțele pe medii de rezidență se păstrează în continuare relativ ridicate în defavoarea mediului rural în cazul tuturor probelor de la evaluarea națională la clasa a VIII-a.

La *Limba și literatura română*, rata de promovare din mediul rural este ca și anul de trecut cu 7,5 p.p. mai scăzută decât cea din mediul urban.

La *Matematică*, ecartul dintre ratele de promovare pe medii de rezidență este ceva mai scăzut decât în cazul *Limbei și literaturii române*, acesta înregistrând aproximativ 5 p.p. în defavoarea mediului rural.

C. Învățământul primar și gimnazial

IV. Rezultate la evaluări naționale

Evaluarea Națională la clasa a VIII-a

Tabel . 1 Rata de promovare a tezelor cu subiect unic la clasa a VIII-a, la nivel național, pe medii de rezidență – 2007/2008 și 2008/2009

Elevi înscriși în clasa a VIII-a		Din care au promovat tezele cu subiect unic la disciplinele:					
		Lb. și literatura română		Matematică		Istorie / Geografie	
		Număr	%	Număr	%	Număr	%
2007/2008 semestrul I							
Total	215842	178218	82,6	186598	86,5	199959	92,6
Urban	116553	101737	87,3	103008	88,4	109376	93,8
Rural	99289	76481	77,0	83590	84,2	90583	91,2
2007/2008 semestrul II							
Total	215842	152193	70,5	194268	90,0	206521	95,7
Urban	116553	89120	76,5	106688	91,5	112606	96,6
Rural	99289	63073	63,5	87580	88,2	93915	94,6
2008/2009 semestrul I							
Total	210536	172111	81,7	184039	87,4	189593	90,1
Urban	111703	96692	86,6	98958	88,6	101204	90,6
Rural	98833	75419	76,3	85081	86,1	88389	89,4
2008/2009 semestrul II							
Total	210536	153155	72,7	135452	64,3	196336	93,3
Urban	111703	87804	78,6	73103	65,4	105096	94,1
Rural	98833	65351	66,1	62349	63,1	91240	92,3

Sursa pentru numărul de elevi înscriși în clasa a VIII-a – INS, 2008-2009.

Tabel 2. Rata de promovare la Evaluarea Națională la clasa a VIII-a, la nivel național, pe medii de rezidență și discipline, pentru anul școlar 2009-2010*

	Nr. elevi înscriși în cls. a VIII	Promovați la testarea națională în sesiunile I și II la disciplinele:			
		Limba și literatura română		Matematică	
		Nr.	%	Nr.	%
TOTAL	204861	170593	83,3	156426	76,4
Urban	107703	93887	87,2	84711	78,7
Rural	97158	76706	78,9	71715	73,8

Sursa pentru numărul de elevi înscriși în clasa a VIII-a – INS, 2010.

	Nr. elevi înscriși la evaluarea națională în sesiunile I și II	Promovați la testarea națională în sesiunile I și II la limba maternă	
		Nr.	%
TOTAL	11326	10023	88,5
Urban	6168	5668	91,9
Rural	5158	4355	84,4

Sursa pentru numărul de elevi înscriși la evaluarea națională 2009-2010 – CNEE

*Datele privind numărul elevilor promovați au fost furnizate de CNEE

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

**Definirea
indicatorului /
Note metodologice**

În anul școlar 2009/2010, rata de cuprindere școlară în învățământul liceal și profesional a păstrat trendul ascendent înregistrat în anul anterior, ajungând la 96,7%. Deși în scădere constantă în perioada de referință a raportului, disparitățile între mediul urban și rural se mențin încă, în același an acestea fiind de 28,7 puncte procentuale.

Indicatorul rata brută de cuprindere în învățământul secundar, respectiv liceal și profesional, precum și pe filiere ale liceului s-a calculat prin raportarea la populația de vârstă oficială corespunzătoare respectivului nivel de învățământ (15-18 ani).

Pentru învățământul profesional, vârsta oficială corespunzătoare luată în considerare a fost 15-17 ani.

Rata de participare la nivelul secundar superior de educație și-a continuat și în anul școlar 2009/2010 tendința ascendentă, înregistrată din 2001 până în prezent. La nivelul acestui an, valoarea indicatorului a fost cu peste 7 p.p. mai mare comparativ cu anul școlar anterior, respectiv cu 21,9 p.p. față de anul 2001 (Tabel 1). Tendința ascendentă a indicatorului este generată de creșterea continuă a ratei de cuprindere în liceu (determinată, parțial, de ruta progresivă de studiu din învățământul profesional și tehnic). În același timp se constată tendința descendentă a ratei de cuprindere în SAM începând din anul școlar 2006/2007. Astfel, în 2009/2010, rata de cuprindere crește semnificativ în liceu (cu 13 p.p. mai mult față de anul anterior) și scade semnificativ în SAM-uri (cu 9,5 p.p. față de anul anterior), pe fondul măsurii de creștere a cifrei de școlarizare în învățământul liceal ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM-urilor (Tabele 2, 3).

Pe ansamblul învățământului secundar, creșteri ale ratei brute de cuprindere se înregistrează atât pe genuri, cât și pe cele două medii de rezidență. Pe parcursul perioadei 2001-2009, diferența pe genuri la nivelul învățământului secundar superior înregistrează tendințe oscilante: după ce la începutul intervalului analizat aceasta se manifesta în favoarea fetelor, ajungând până la 4 p.p., în ultimii 3 ani băieții devansează populația feminină, ajungând în anul 2009/2010 la 1,4 p.p. Se păstrează însă diferențe la nivelul celor două rute de formare: ratele brute de cuprindere sunt mai ridicate în liceu pentru fete, iar în învățământul profesional pentru băieți.

De-a lungul perioadei de analiză, decalajul între mediul urban și rural s-a păstrat la un nivel ridicat, deși s-au înregistrat ameliorări din 2001 până în prezent – de la o diferență de 35 p.p. în 2001/2002, la 28,7 p.p. în 2009/2010, în defavoarea mediului rural.

Diferențele pe medii de rezidență sunt foarte mari la nivelul liceului (acestea fiind în 2009/2010 de peste 30 p.p. mai mult în urban decât în rural) și mai atenuate în învățământul profesional (cu aproape 6 p.p. în favoarea mediului rural în același an școlar) – date fiind caracteristicile rețelei școlare (majoritatea liceelor sunt în mediul urban, în mediul rural dezvoltându-se mult structurile de învățământ profesional, până la desființarea SAM-urilor).

Analiza indicatorului pe filiere și profiluri de formare (tabel 4) evidențiază, de asemenea:

- continuarea, și la nivelul anului școlar 2009/2010, a creșterii valorii acestuia la filiera tehnologică a liceului (de la 35,5% în 2008/2009 la 45,5% în 2009/2010);
- scăderea ușoară a ratei în cazul SAM-urilor (de la 17,4% la 15,8%);
- sporirea, în mod corespunzător, a ratei de cuprindere pe ansamblul învățământului profesional și tehnic – filiera tehnologică a liceului și SAM – de la 52,8% la 57,2%.

Deși tendința înregistrată de rata de cuprindere în învățământul secundar este pozitivă, diferența mare între nivelurile indicatorului pe medii de rezidență rămâne încă un aspect problematic, chiar dacă aceasta a înregistrat ameliorări în ultimii ani: participarea elevilor din mediul rural la acest nivel de educație este mai scăzută decât a celor din urban (aproximativ 82%, față de peste 110% în urban). Luând în considerare numai învățământul liceal, rata de participare a elevilor din mediul urban este cu aproape 32 p.p. mai mare decât a celor din rural: 100,3%, față de 68,7%.

Se poate estima astfel, că o cincime dintre tinerii din mediul rural de vârstă școlară corespunzătoare nu acced la nivelul secundar de educație, fapt ce atrage atenția asupra riscului privind dezvoltarea capitalului uman în ariile rurale.

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

1. Rata brută de cuprindere în învățământul secundar superior (liceu și SAM)

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
TOTAL	74,8	74,7	74,4	76,4	75,0	80,0	84,9	89,3	96,7
Urban	89,1	90,4	89,0	87,8	86,6	92,5	96,2	101,4	110,6
Rural	54,1	53,9	55,4	61,0	59,9	63,9	70,7	75,4	81,9
Feminin	76,5	76,7	76,1	78,0	75,9	80,0	84,4	89,0	96,0
Masculin	73,2	72,7	72,8	74,9	74,2	80,0	85,4	89,6	97,4

Obs.: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare învățământului secundar superior.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

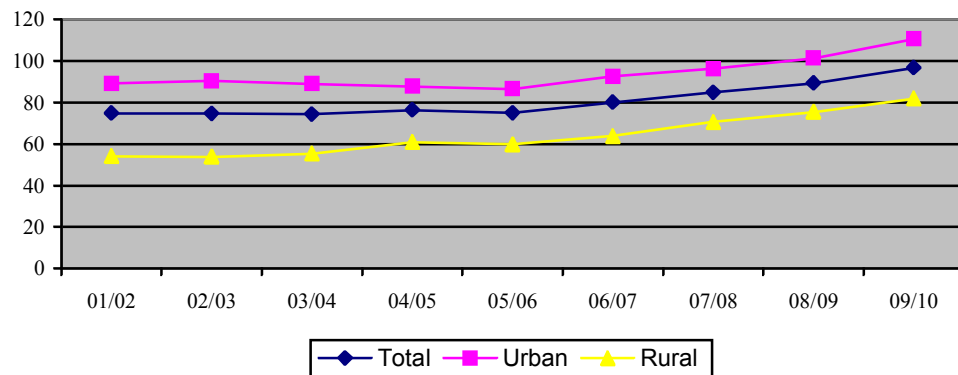
2. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2008/ 2009
T	55,1	54,6	54,9	55,5	54,7	60,5	66,4	72,0	85,0
U	70,1	70,9	70,3	69,4	68,4	75,1	80,3	86,8	100,3
R	33,3	33,0	33,6	36,8	36,7	41,7	49,0	54,8	68,7
F	61,4	61,4	60,6	61,8	59,9	64,9	70,1	75,8	87,2
M	49,0	48,2	48,3	49,5	49,6	56,3	62,9	68,3	82,9

Obs.: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare respectivului nivel de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal și profesional

3. Rata brută de cuprindere în învățământul profesional

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
T	25,8	26,0	26,6	27,4	27,6	26,8	25,8	25,3	15,8
U	24,8	25,3	25,1	18,2	24,6	24,1	22,6	17,5	11,4
R	27,2	26,9	28,6	31,5	31,5	30,1	29,6	29,0	17,3
F	19,7	19,8	20,5	21,2	21,6	20,7	20,0	19,2	11,9
M	31,6	31,9	32,4	33,3	33,3	32,6	31,4	31,0	19,5

Obs.: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-17 ani, vârstă oficială corespunzătoare respectivului nivel de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

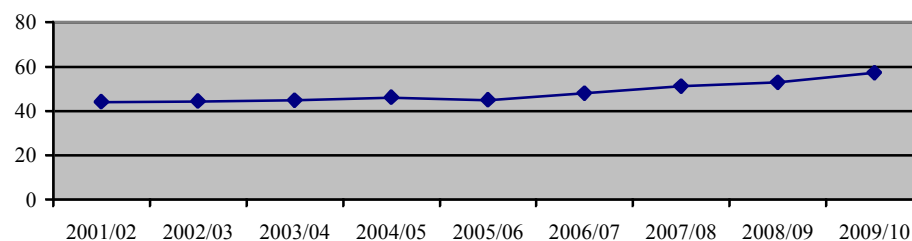
4. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul secundar superior, pe filiere și profiluri de formare

Nivelul de învățământ	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total învățământ secundar	74,8	74,7	75,0	76,4	75,0	80,0	84,9	89,3	96,7
Total învățământ liceal, din care:	55,1	54,6	54,9	55,5	54,7	60,5	66,4	72,0	85,0
- Licee teoretice și vocaționale	30,7	30,5	30,3	30,5	30,1	32,0	33,9	36,5	39,5
- Licee tehnologice	24,4	24,2	24,7	25,1	24,6	28,5	32,6	35,5	45,5
Școli profesionale și de ucenici / SAM	19,7	20,0	20,1	20,9	20,3	19,5	18,5	17,4	15,8
Total licee tehnologice, școli de arte și meserii	44,1	44,3	44,7	46,0	44,9	48,0	51,1	52,8	57,2

Obs.: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare învățământului secundar superior.

Sursa: Date preluate sau calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

Fig. 2. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul profesional și tehnic
(licee tehnologice, școli de arte și meserii)

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecventează un elev de vârstă oficială corespunzătoare nivelului respectiv, presupunând că el va fi cuprins în unitățile de învățământ de acel nivel.

Deoarece lipsesc datele primare necesare (numărul de elevi înscriși, pe vârste și medii de rezidență, după domiciliul părinților) indicatorul nu se poate calcula, în prezent, pentru elevii din învățământul profesional (școli de arte și meserii), pe mediul urban, respectiv rural, deși aceste informații ar fi utile pentru evaluarea diferențelor, în funcție de acest criteriu.

Durata medie de frecvență a învățământului liceal la nivelul anului școlar 2009/2010 crește semnificativ față de anul anterior, ajungând la 2,5 ani, iar cea corespunzătoare învățământului profesional se reduce la 0,3 ani (ca urmare a măsurilor de restructurare a acestei rute de formare).

În ultimii 3 ani școlari, **durata medie de frecvență a învățământului liceal** a crescut treptat, ajungând în 2009/2010 la 2,5 ani, ceea ce reprezintă peste jumătate din durata oficială a liceului. Valoarea indicatorului atinge în anul școlar 2009/2010 nivelul maxim atât în cazul fetelor (2,7 ani), cât și al băieților (2,4 ani). Diferențele pe sexe s-au păstrat de la un an la altul, fiind de 0,3 ani în favoarea populației feminine, în ultimul an al intervalului de referință. Diferența privind durata medie de frecvență a liceului dintre cele două segmente de populație se explică prin rata mai ridicată de participare a fetelor la acest nivel de educație.

Durata de frecvență a învățământului profesional se menține pe aproape întreg parcursul perioadei analizate la valoarea de 0,7 ani. În anul școlar 2009/2010, indicatorul a scăzut semnificativ la 0,3 ani, ca urmare a măsurilor de restructurare a acestei rute de formare (desființarea SAM-urilor).

Pentru acest nivel de învățământ, diferența pe sexe este în favoarea băieților (dat fiind gradul mai înalt de participare a acestora la filiera profesională): 0,3 ani în perioada 2001-2009 și 0,1 ani pentru ultimul an școlar.

Deosebirea dintre durata de frecvență a învățământului liceal, respectiv profesional este efectul ratei mai ridicate de cuprindere a tinerilor în învățământul liceal, comparativ cu învățământul profesional și, bineînțeles al duratei oficiale de școlarizare mai reduse în cazul învățământului profesional /SAM.

Creșterea semnificativă a ratei de participare la învățământul secundar, în speță la liceu, în ultimii trei ani școlari, a generat mărirea duratei de frecvență a acestuia.

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului

1. Durata medie de frecvență a învățământului liceal

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,1	2,5
Feminin	2,1	2,2	2,2	2,2	2,1	2,2	2,3	2,4	2,7
Masculin	1,6	1,6	1,6	1,7	1,6	1,7	1,8	1,9	2,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

2. Durata medie de frecvență a învățământului profesional

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,3
Feminin	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,3
Masculin	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere pe vârste

Ratele specifice de cuprindere, pe vârste, în învățământul liceal și profesional înregistrează evoluții oscilante în perioada 2001-2008. În anul școlar 2009/2010, la vârsta de 15 ani, se înregistrează o creștere cu 16 p.p. a ratei de cuprindere în învățământul liceal și o diminuare cu aproape 18 p.p. la nivelul învățământului profesional. Aceste schimbări reprezintă consecința măsurii de creștere a cifrei de școlarizare în învățământul liceal ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM.

Analiza **ratelor specifice de cuprindere școlară pe vârste, la nivelul învățământului liceal** în perioada 2001-2009 evidențiază evoluții oscilante (Tabel 1). Comparația pe ultimii doi ani reflectă o creștere importantă în special la vârsta de 15 ani (aproximativ 16 p.p. – de la 56,9% la 73%), dar și la 16 și 18 ani. La celelalte vârste tendința este fie ușor descendentă, fie relativ constantă. Tendințele înregistrate pe ansamblul populației sunt similare și pe sexe.

Rata specifică de cuprindere în învățământul profesional înregistrată în anul școlar 2009/2010 se reduce semnificativ la vârsta de 15 ani (cu aproximativ 18 p.p. față de anul anterior – de la 18,3% la 0,5%) și scade ușor și la celelalte grupe de vârstă (Tabel 2).

Creșterea ratei specifice de cuprindere la 15 ani în învățământul liceal și reducerea în învățământul profesional la aceeași vârstă este consecința măsurii de creștere a cifrei de școlarizare la învățământul liceal ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM-urilor.

Creșterea semnificativă a ratei de participare la învățământul liceal (în special a populației de 15 ani) a generat mărirea valorii indicatorului durată de frecventarea a acestui nivel de învățământ.

Creșterea ratei specifice de cuprindere la vârstele de 21 ani și peste (în cazul liceului) și la vârstele de 18-21 ani (în cazul învățământului profesional) – vârste care depășesc vârsta oficială corespunzătoare nivelurilor respective – evidențiază, cel puțin pentru o parte dintre acești tineri, revenirea în sistemul inițial de formare. De exemplu, din numărul total de elevi înscriși în liceu în anul școlar 2009/2010, populația de peste 18 ani reprezintă aproape 24%. O altă explicație a acestei situații o reprezintă și fenomenul repetenției.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Relevante din perspectiva politicilor educaționale de stimulare a participării la educație, în special a tinerilor din mediul rural, sunt valorile indicatorilor privind rata specifică de cuprindere, pe vârste și medii de rezidență. În prezent, nu sunt însă disponibile informațiile necesare (numărul de elevi înscriși, pe vârste și medii de rezidență, după domiciliul elevilor) pentru calcularea indicatorului.

Fig.1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ liceal

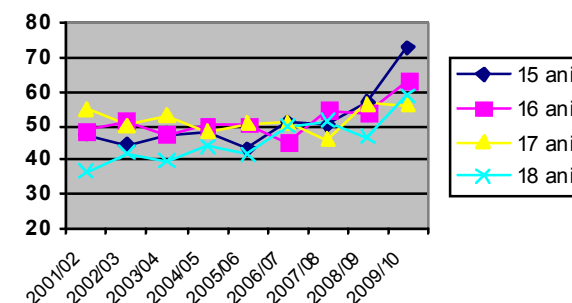
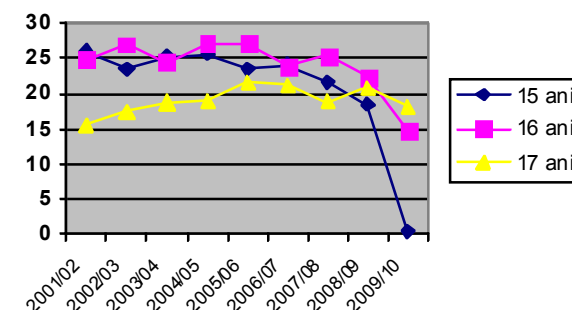

Fig. 2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ profesional (SAM)

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere pe vârste

1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ liceal

		2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
14 ani	T	9,5	9,7	9,9	9,3	7,4	6,3	5,9	7,0	9,7
	F	11,2	11,7	11,7	11,1	8,9	7,6	7,1	8,4	10,5
	M	7,8	7,8	8,1	7,5	5,9	5,1	4,8	5,7	8,9
15 ani	T	47,3	44,4	47,4	48,1	43,0	51,1	50,3	56,9	73,0
	F	55,4	52,0	55,2	55,8	49,8	58,7	57,2	63,9	75,7
	M	39,5	37,2	40,0	40,6	36,5	44,0	43,8	50,3	70,4
16 ani	T	48,6	51,2	47,4	50,1	50,3	45,1	54,5	53,5	63,2
	F	56,2	59,8	54,8	58,0	58,2	51,7	62,0	60,2	68,1
	M	41,4	43,1	40,2	42,5	42,6	38,7	47,4	47,0	58,6
17 ani	T	54,8	50,1	53,0	48,3	50,6	51,1	46,0	56,3	56,0
	F	62,4	57,8	61,0	55,3	58,1	58,2	52,0	63,4	62,1
	M	47,5	42,8	45,4	41,5	43,5	44,3	40,2	49,6	50,2
18 ani	T	36,5	42,1	39,8	43,9	41,5	49,7	51,5	46,7	58,7
	F	40,1	46,7	44,1	49,1	45,8	53,7	55,2	49,6	61,5
	M	33,0	37,8	35,7	38,9	37,4	45,9	47,9	44,0	56,0
19 ani	T	9,2	9,9	8,8	8,9	10,7	10,6	15,1	14,2	14,3
	F	8,7	9,3	7,8	7,9	9,8	9,4	13,4	12,4	12,5
	M	9,8	10,4	9,7	9,8	11,7	11,7	16,7	15,9	16,0
20 ani	T	4,1	4,3	4,8	5,4	5,5	6,8	6,7	6,0	5,4
	F	3,8	3,6	3,8	4,3	4,3	5,6	5,6	5,4	4,5
	M	4,7	5,3	5,8	6,3	6,6	7,9	7,7	6,5	6,2
21 ani și peste	T	7,3	8,3	10,0	11,5	15,4	21,0	30,6	33,8	38,1
	F	5,5	6,4	7,4	8,5	10,9	15,8	25,1	29,6	34,4
	M	9,1	10,2	12,4	14,3	19,6	26,0	35,8	37,7	41,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ profesional (SAM)

		2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010*)
14 ani	T	5,2	4,5	5,5	4,2	3,5	2,4	2,5	1,7	0,0
	F	4,3	3,9	4,7	3,5	3,1	2,1	2,0	1,4	0,0
	M	6,2	5,2	6,4	4,9	3,8	2,7	3,0	2,1	0,0
15 ani	T	26,0	23,5	25,2	25,7	23,6	24,0	21,7	18,3	0,5
	F	21,1	19,0	20,6	20,5	19,6	19,5	17,4	13,5	0,4
	M	30,7	27,9	29,5	30,7	27,5	28,3	25,9	22,9	0,6
16 ani	T	24,9	27,0	24,5	27,2	27,2	23,9	25,3	22,3	14,8
	F	19,2	20,8	18,9	21,6	21,1	19,0	19,9	17,1	11,0
	M	30,4	32,9	29,9	32,6	33,1	28,7	30,5	27,2	18,5
17 ani	T	15,5	17,4	18,7	18,9	21,6	21,2	18,8	20,9	18,2
	F	10,6	12,0	13,4	13,7	16,6	15,7	14,3	16,0	13,5
	M	20,2	22,6	23,7	23,9	26,3	26,4	23,1	25,7	22,6
18 ani	T	3,6	5,0	4,5	5,4	5,6	6,1	5,7	4,7	6,2
	F	2,3	3,3	3,0	3,9	5,5	4,2	4,0	3,3	4,3
	M	4,9	6,6	6,0	6,8	5,7	7,9	7,3	6,0	7,9
19 ani	T	0,7	0,9	1,2	1,1	1,4	1,3	1,5	1,6	1,5
	F	0,5	0,6	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,0
	M	0,9	1,2	1,5	1,5	1,8	1,7	1,9	2,0	1,9
20 ani	T	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5	0,6	0,7
	F	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5
	M	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,6	0,6	0,8	0,9
21 ani	T	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,5	1,1	2,1	2,7
	F	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,9	1,9	2,5
	M	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4	0,6	1,3	2,2	2,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

*) Începând cu anul școlar 2009 -2010 nu se mai organizează SAM

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

4. Rata de tranziție

Rata de tranziție de la învățământul gimnazial la învățământul liceal și profesional înregistrează, în ultimii doi ani școlari, o tendință descendentă, ajungând la valoarea de 92,6% la nivelul anului școlar 2009/2010, față de 95,2 în 2007/2008.

Un indicator foarte relevant din perspectiva participării la educația de nivel post-gimnazial, care poate constitui, în același timp, un reper important în cadrul discuțiilor privind durata învățământului obligatoriu, este rata de tranziție de la clasa a VIII-a în învățământul liceal și profesional.

În perioada de referință, indicatorul în speță înregistrează o evoluție oscilantă. Astfel, în intervalul cuprins între anii 2001/2002 și 2006/2007, rata de tranziție în învățământul secundar superior s-a situat pe o scală cu minimumul de 88,6% și maximumul de 92,5%. Nivelul maxim al indicatorului se înregistrează în anul 2007/2008 - 95,2%, după acest an valorile intrând în declin: 93,9% în 2008/2009 și 92,6% în 2009/2010. Valorile ratei de tranziție la învățământul liceal și profesional, pe genuri, relevă diferențe în favoarea populației feminine pe parcursul întregii perioade de referință, nivelul maxim al acestei diferențe fiind atins în anul școlar 2009/2010 - 3,3 p.p.

Diferențe importante în trecerea de la învățământul gimnazial la nivelul secundar de educație se înregistrează în funcție de filiera de formare spre care se orientează absolvenții de gimnaziu, dar, și mai mult, de anumite măsuri educaționale, cum ar fi desființarea SAM-urilor începând cu anul școlar 2009/2010.

Astfel, pe lângă faptul că rata de tranziție în învățământul liceal este mult superioară celei corespunzătoare învățământului profesional pe parcursul întregii perioade de referință, între cele două filiere se constată și diferențe de evoluție. Spre deosebire de filiera profesională, la nivelul căreia trendul este continuu descendent începând din anul școlar 2002/2003 (în 2009/10 ajungându-se, ca urmare a desființării SAM-urilor, la 2,2%, de la 38,8% în 2002/2003), la liceu, cel puțin în ultimii cinci ani, se constată o tendință accentuat ascendentă, care culminează în 2009/2010 - 92,8%. Din acest an, însă, învățământul secundar superior este reprezentat numai de liceu).

Desființarea SAM-urilor începând cu anul școlar 2009/2010 a transformat profund situația tranziției în învățământul profesional, respectiv liceal și pe genuri. Astfel, dacă până în anul școlar 2008/2009 inclusiv, rata de tranziție a băieților la SAM era sensibil mai mare decât a fetelor (13,9 p.p. în 2008/2009 și 15,4 p.p. în 2001/2002), în ultimul an se ajunge ca valoarea acesteia pentru fete să fie de 3,8%, iar pentru băieți de 0,8%. În ceea ce privește tranziția la învățământul liceal, aceasta a cunoscut, evident, o creștere bruscă în 2009/2010 față de anul anterior, ajungând de la 67,8% la 92,8%. Apar și aici deplasări majore după criteriul gen: astfel, dacă rata de tranziție în învățământul liceal era mai ridicată cu aproximativ 15-17 puncte procentuale în cazul fetelor, pe durata întregului interval luat în considerare, în 2009/2010 se ajunge la o diferență de numai 0,4 p.p. în favoarea fetelor (93% față de 92,6%).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata de tranziție în învățământul secundar exprimă numărul de elevi admiși în primul an de studii al învățământului secundar într-un anumit an școlar, ca raport procentual față de numărul de elevi înscriși în anul terminal al învățământului secundar inferior (clasa a VIII-a) din anul școlar anterior.

Acest indicator permite măsurarea gradului de acces / nivelului de tranziție de la învățământul gimnazial la învățământul liceal și profesional.

Considerat din perspectiva învățământului gimnazial, acesta reprezintă un indicator referitor la ieșirile din sistem; privit din perspectiva nivelului de învățământ liceal și profesional, acesta este un indicator de acces.

O rată înaltă de tranziție indică un nivel ridicat de acces sau tranziție de la un nivel la altul de învățământ și, totodată, capacitatea mare de cuprindere a elevilor în învățământul secundar de care dispune sistemul de educație. La polul opus, ratele scăzute de tranziție se pot datora următoarelor cauze: existența unor probleme în ceea ce privește trecerea de la învățământul gimnazial la învățământul liceal și profesional, ca urmare a unor deficiențe ale sistemului de examinare; capacitatea de admitere necorespunzătoare în aceste filiere de formare, cererea redusă de educație pentru acest nivel.

D. Învățământul liceal și profesional

III. Participarea la educație

4. Rata de tranziție

1. Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional

		01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10
Învățământ profesional (SAM)	T	35,8	38,8	37,1	36,9	36,2	33,1	31,5	26,1	2,2*
	F	28,1	26,4	29,5	28,7	29,1	26,2	24,5	19,0	3,8*
	M	43,5	41,0	44,6	45,1	43,1	39,7	38,2	32,9	0,8*
Învățământ liceal	T	55,6	54,9	54,4	55,6	54,6	57,3	63,7	67,8	92,8
	F	63,7	62,9	62,4	64,0	62,6	65,2	71,5	75,7	93,0
	M	47,6	46,9	46,7	47,3	46,8	49,8	56,2	60,2	92,6
Învățământ profesional și liceal	T	91,5	88,6	91,5	92,5	90,8	90,4	95,2	93,9	92,6
	F	91,8	89,3	91,8	92,6	91,7	91,4	96,1	94,7	94,2
	M	91,1	88,0	91,2	92,4	89,9	89,5	94,4	93,2	90,9

* La nivelul anului școlar 2009/2010 SAM este în lichidare.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

Fig. 1. Rata de tranziție în învățământul liceal

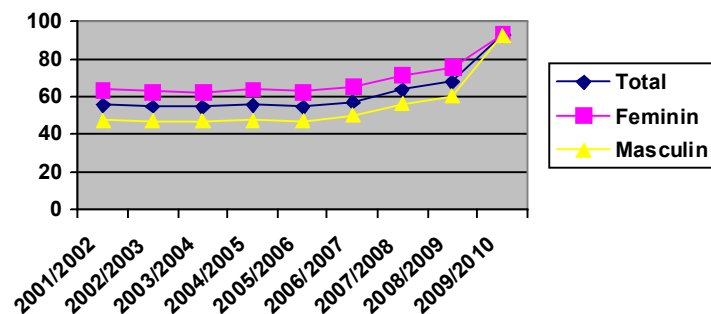

Fig. 2. Rata de tranziție în învățământul profesional

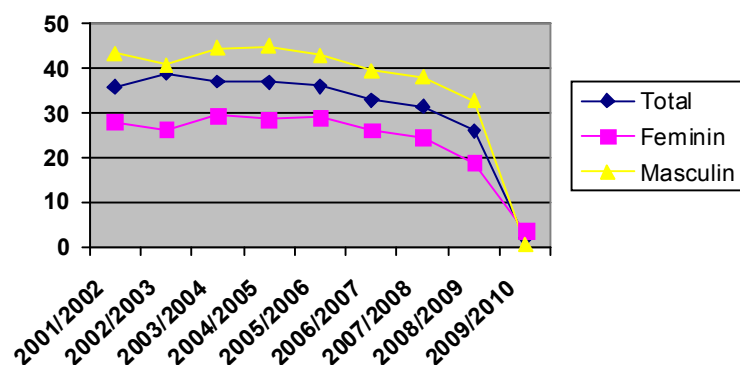
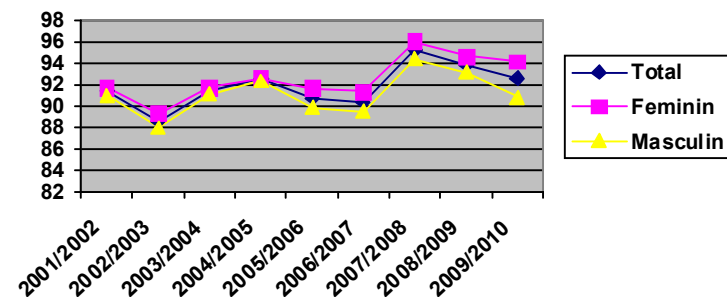

Fig. 3. Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional

D. Învățământul liceal și profesional

III. Eficiența internă a sistemului de educație

5. Rata abandonului

În învățământul liceal, rata abandonului școlar își menține tendința descendentă înregistrată pe parcursul ultimilor ani școlari, ajungând în anul 2008/2009 la 2,4%. În învățământul profesional, indicatorul se menține la un nivel foarte ridicat, similar cu cel înregistrat în anii anteriori – peste 8%.

Rata abandonului școlar în învățământul liceal care, în general, se situează la un nivel relativ redus, înregistrează în perioada 2001-2009 o evoluție oscilantă. Astfel, după un trend continuu descendent vizibil în perioada 2001-2004 (de la 3,3% la 2,3%), în următorii 2 ani sensul tendinței se modifică, valoarea indicatorului în anul școlar 2006/2007 fiind identică cu cea înregistrată în primul an al intervalului analizat. Perioada 2007 – 2009 este caracterizată, însă, de o tendință continuu descrescătoare care culminează cu ultimul an al perioadei analizate – 2,4%, aproape cea mai redusă valoare de pe parcursul întregului interval de referință.

În ceea ce privește rata abandonului în învățământul profesional se remarcă o evoluție diferită. Dacă până în anul școlar 2005/2006 indicatorul a înregistrat o evoluție oscilantă, cu valori de aproximativ 6-7%, începând cu anul școlar 2006/2007 se remarcă o creștere a ratei abandonului în învățământul profesional. Astfel, rata abandonului înregistrează o valoare de peste 8%, pentru al treilea an consecutiv, ușor în scădere față de recordul înregistrat anul precedent de 8,5%.

Analiza pe genuri evidențiază o diferență semnificativă între băieți și fete la nivelul celor două filiere. Astfel, dacă în cazul învățământului profesional nu se înregistrează diferențe semnificative între genuri, tendință confirmată de seria de date disponibile, în învățământul liceal clivajul între fete și băieți este ceva mai accentuat. Astfel, în anul școlar 2008/2009, rata abandonului în învățământul liceal înregistrează o diferență de peste 1 p.p în favoarea fetelor.

Diferențele înregistrate pe parcursul întregii perioade de referință consolidează concluziile din anii anteriori conform cărora băieții sunt mai expuși fenomenului de abandon în cazul acestei filiere de formare.

Remarcăm, de asemenea, faptul că în anul școlar 2008/2009 rata abandonului școlar în învățământul liceal a avut valoarea de 1,9% în cazul fetelor, cea mai scăzută rată a indicatorului înregistrată din anul școlar 2001/2002 până în prezent.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul de elevi înscriși la începutul anului școlar. Acesta permite evaluarea eficienței interne a sistemului de educație, fiind totodată important pentru analizarea și proiectarea fluxurilor de elevi în cadrul unui anumit nivel de educație.

Având în vedere că o rată ideală a abandonului școlar trebuie să se apropie de 0, valoarea de aproximativ 6% a ratei specifice pentru învățământul profesional evidențiază serioase probleme privind eficiența internă corespunzătoare acestui segment al sistemului de educație.

D. Învățământul liceal și profesional

III. Eficiența internă a sistemului de educație

5. Rata abandonului

1. Abandonul școlar în învățământul liceal

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009
Total	3,3	2,7	2,4	2,3	2,7	3,3	2,9	2,4
Feminin	2,7	2,5	2,2	2,0	2,2	2,5	2,3	1,9
Masculin	4,1	3,0	2,8	2,6	3,2	4,1	3,5	3,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2009.

2. Abandonul școlar în învățământul profesional

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009
Total	6,8	7,9	5,9	5,5	6,6	8,2	8,5	8,3
Feminin	7,1	8,3	6,2	5,9	6,8	8,2	8,7	8,3
Masculin	6,3	7,7	5,7	5,3	6,5	8,2	8,3	8,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2009.

Fig. 1. Abandonul școlar în învățământul liceal

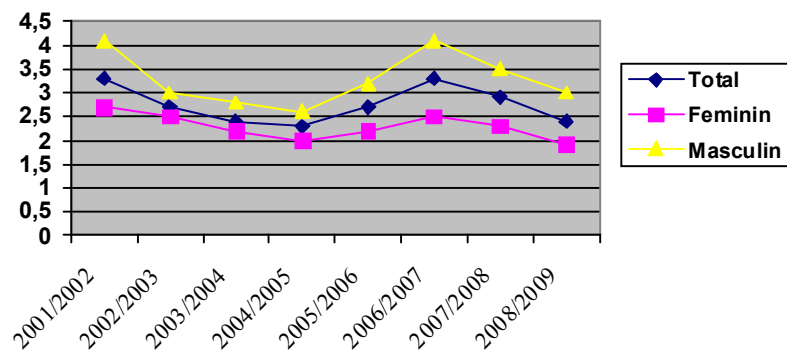
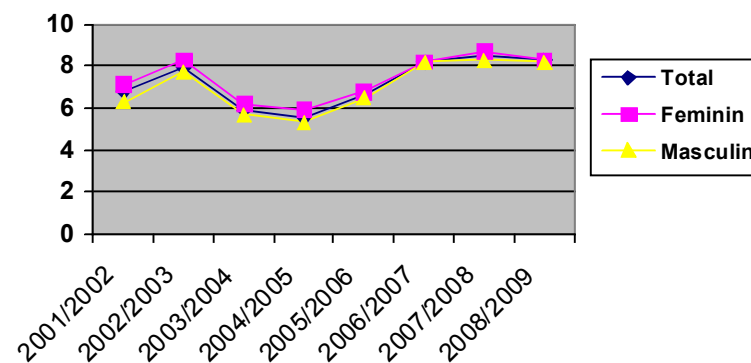

Fig. 2. Abandonul școlar în învățământul profesional

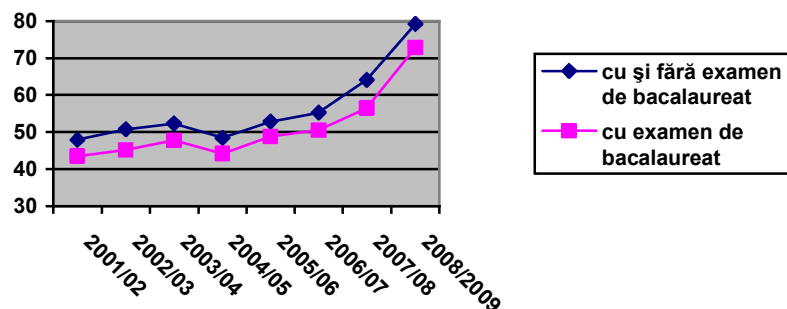
D. Învățământul liceal și profesional

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului liceal

La nivelul anului școlar 2008/2009, ponderile tinerilor care finalizează liceul, atât a celor cu sau fără examen de bacalaureat, cât și a celor cu examen, ating cele mai înalte valori de pe parcursul întregii perioade de referință: 79,2%, respectiv 72,8%. Analiza pe genuri relevă diferențe în favoarea fetelor, cu tendințe de reducere a acestora spre sfârșitul perioadei de referință a raportului.

Cu excepția anului școlar 2004/2005, **rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără examen de bacalaureat** (calculată prin raportare la populația în vârstă teoretică de absolvire - 18 ani) a urmat o evoluție ascendentă pe parcursul intervalului analizat. La nivelul anului școlar 2008/2009, indicatorul atinge nivelul cel mai înalt din ultimii 8 ani – 79,2%, cu 15,1 p.p. mai mult față de anul precedent.

Diferența pe genuri între valorile indicatorului se manifestă în avantajul fetelor pe parcursul întregului interval de referință; totodată, se constată faptul că aceasta se reduce față de începutul perioadei, ajungând de la 12,7 p.p. în 2001/2002 la 8 p.p. în 2008/2009.

Trendul ascendent înregistrat în ultimii ani de **rata de absolvire a învățământului liceal cu examen de bacalaureat** continuă și în 2008/2009, aceasta ajungând la cel mai înalt nivel din întreaga perioadă analizată – 72,8%, cu 16,3 p.p. mai ridicată decât în anul anterior și cu peste 29 p.p. față de cea de la începutul perioadei de analiză (2001/2002 – 43,5%).

Și în cazul ratei de absolvire cu examen de bacalaureat, diferențele pe genuri sunt semnificative pe întreaga perioadă și variază, în favoarea fetelor, de la 13,5 p.p. în 2001/2002 la 10,7 p.p. în 2008/2009. Se observă, însă, o tendință de diminuare a diferențelor pe genuri, decalajul cel mai redus fiind atins în ultimii ani ai intervalului – 10-11 p.p.

Diferența între rata de absolvire a celor cu sau fără examen de bacalaureat și rata celor care finalizează liceul cu diplomă de bacalaureat înregistrează o scădere de 1,2 p.p. în 2008/2009 față de anul precedent (ajunge la 6,4 p.p. de la 7,6 în 2007/2008). Și în acest caz se constată situația de avantaj a fetelor (o diferență de 5 p.p. între absolventele cu și fără examen și cele cu diplomă de bacalaureat), comparativ cu băieții (diferență de 7,7 p.p. între cei care absolvă cu și fără examen și cei cu diplomă de bacalaureat).

D. Învățământul liceal și profesional

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului liceal

1. Rata de absolvire a învățământului liceal

	cu și fără examen de bacalaureat								cu examen de bacalaureat							
	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009
Total	47,9	50,8	52,3	48,4	52,8	55,3	64,1	79,2	43,5	45,1	47,7	44,2	48,8	50,5	56,5	72,8
Feminin	54,4	57,0	57,7	54,4	58,4	60,3	67,7	83,3	50,4	51,7	53,7	50,8	55,1	56,3	61,5	78,3
Masculin	41,7	45,0	47,1	42,6	47,5	50,5	60,7	75,3	36,9	38,8	41,9	37,8	42,7	44,9	51,8	67,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2010.

Fig. 2. Rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără diplomă de bacalaureat, pe sexe

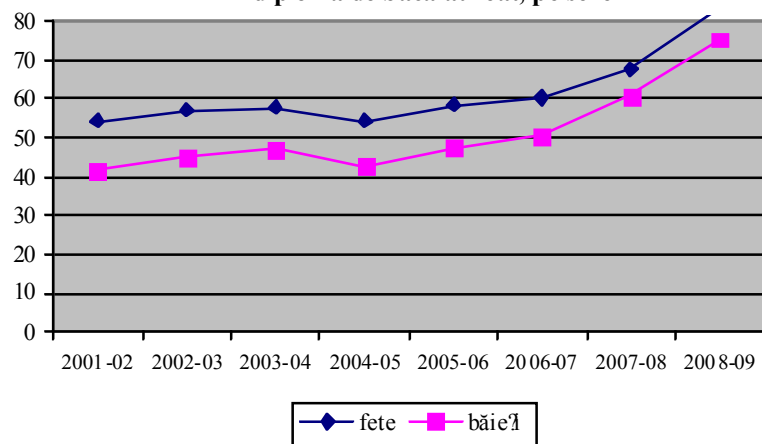
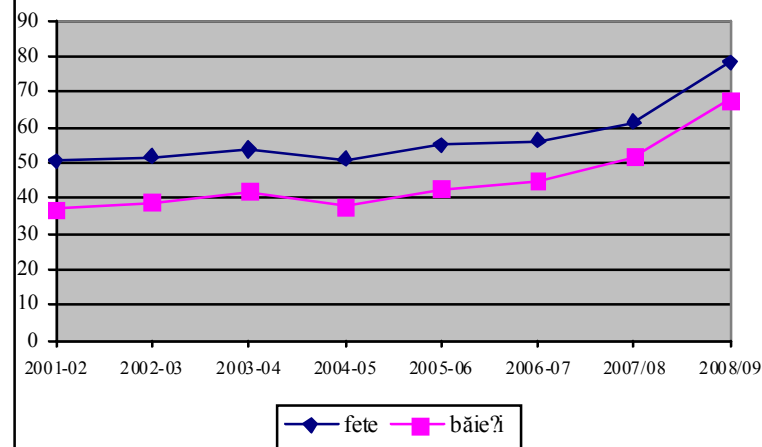

Fig. 3. Rata de absolvire a învățământului liceal, cu diplomă de bacalaureat, pe sexe

D. Învățământul liceal și profesional

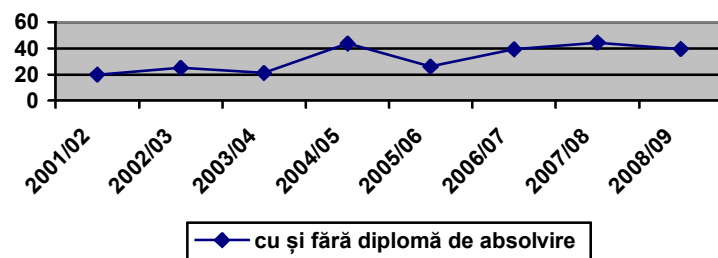
IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului profesional

În anul 2008/2009, rata de absolvire a învățământului profesional a înregistrat o scădere semnificativă față de anul anterior, valoarea acesteia fiind de 39,4%. În același an se înregistrează, însă, cea mai ridicată rată de absolvire a învățământului secundar (liceal și profesional) din întreaga perioadă analizată cu peste 20 de p.p. mai mare decât în anul precedent.

După doi ani consecutivi de creștere, rata de absolvire a învățământului profesional ajunge în anul școlar 2008/2009 la 39,4%, nivel similar cu cel înregistrat în 2006/2007.

Fig. 1 Evoluția ratei de absolvire a învățământului profesional

Faptul că rata de absolvire a învățământului profesional este în scădere este contrabalansat de creșterea spectaculoasă a ratei de absolvire a învățământului secundar superior (învățământul liceal și cel profesional cumulate). Astfel, rata de absolvire a învățământului liceal și profesional, calculat împreună, crește cu aproximativ 20 p.p. față de anul școlar anterior. Acest fapt trebuie coroborat cu tendința de reducere constantă înregistrată de rata abandonului școlar pentru filiera liceală.

Dacă în anul școlar 2005/2006, discrepanțele pe sexe în favoarea băieților înregistrau una dintre cele mai scăzute valori (10,7 p.p), în 2007/2008 datele evidențiază o revenire la situația primilor ani ai perioadei analizate. Astfel, ecartul dintre fete și băieți, în ceea ce privește rata de absolvire a învățământului profesional atinge în 2008/2009 aproape 17 p.p. în favoarea populației masculine. Diferențele se păstrează și în cazul ratei de absolvire a învățământului liceal și profesional (cumulat).

Observăm așadar o evoluție diferită a ratei de absolvire a învățământului profesional, prin comparație cu rata generală de absolvire a ciclului secundar superior. Devine evident faptul că există o diferență accentuată între filiera liceală și cea profesională, atât în ceea ce privește ratele de abandon, cât și ratele de absolvire. Diferențele constatate indică o evoluție net superioară a învățământului liceal, comparativ cu cel profesional.

Definirea indicatorului/
Note metodologice

În cazul învățământului profesional, vârsta teoretică de absolvire este de 17 ani. Rata de absolvire pentru învățământul liceal și profesional, calculată împreună, a avut ca referință vârsta de 18 ani.

D. Învățământul liceal și profesional

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului profesional

1. Rata de absolvire a învățământului profesional															
	cu și fără diplomă de absolvire								cu diplomă de absolvire						
	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006*)	2006/ 2007	2007 /2008
Total	19,9	25,2	21,2	43,6	26,2	39,3	44,3	39,4	19,6	24,8	20,7	40,9	-	-	-
Feminin	15,5	18,8	15,7	33,5	20,7	30,3	34,7	30,6	15,3	18,5	15,4	31,5	-	-	-
Masculin	24,1	31,4	26,4	53,2	31,4	48,0	53,4	47,8	23,7	30,8	25,8	49,9	-	-	-

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2010.

*)Cu începere din anul școlar 2005/2006, INS nu oferă informații cu privire la rezultatele elevilor la examenul final.

2. Rata de absolvire a învățământului liceal și profesional

	cu și fără diplomă de absolvire								cu diplomă de absolvire						
	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006*)	2006/ 2007	2007 /2008
Total	69,9	75,2	75,9	90,0	78,2	94,8	97,4	118,7	65,2	69,1	70,7	83,2	-	-	-
Feminin	71,6	75,2	75,4	86,3	78,5	90,7	93,6	114,1	67,4	69,6	70,9	80,7	-	-	-
Masculin	68,3	75,3	76,4	93,6	78,0	98,9	101,1	123,1	63,1	68,6	70,5	85,6	-	-	-

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2010.

*)Cu începere din anul școlar 2005/2006, INS nu oferă informații cu privire la rezultatele elevilor la examenul final.

Fig. 2 Rata de absolvire a învățământului liceal și profesional, cu și fără diplomă de absolvire

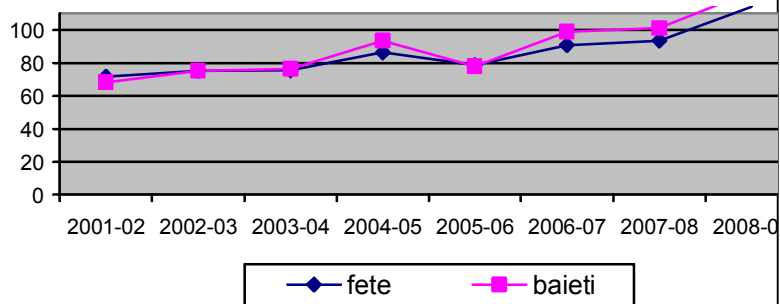
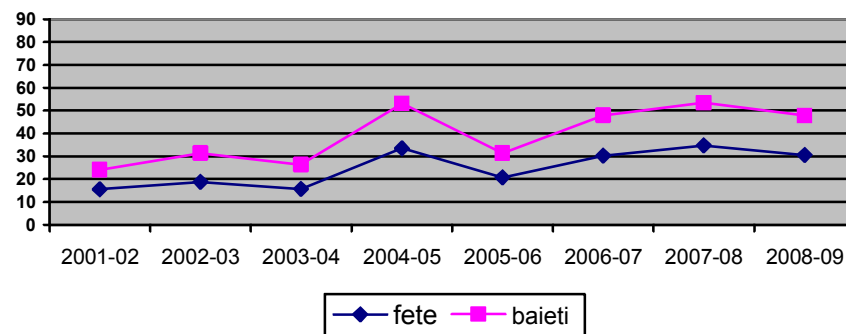

Fig. 3 Rata de absolvire a învățământului profesional, cu și fără diplomă de absolvire

D. Învățământul liceal și profesional

IV. Rezultate

2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat

Absolvenții de liceu din anul curent se înscriu și promovează examenul de bacalaureat în ponderi constant ridicate, anul școlar 2008/2009 fiind caracterizat de ratele cele mai înalte ale indicatorilor respectivi. În schimb, atât participarea, dar, mai ales, promovarea examenului de către elevii înscriși în ultima clasă de liceu în același an școlar înregistrează un regres la nivelul aceluiași an. Analiza, pe genuri, a valorilor indicatorilor relevă o situație mai bună a populației școlare feminine.

Participare

În perioada de raportare, gradul de **participare a absolvenților de liceu (din anul curent) la examenul de bacalaureat** se situează constant la un nivel ridicat - peste 97%. Mai mult, la nivelul ultimilor 2 ani, se înregistrează cea mai înaltă rată de participare la bacalaureat – 98,1%. Rata de participare este mai ridicată în rândul populației feminine, fără ca diferența față de cea masculină să depășească 1 p.p. (cu excepția anului 2004/2005, când atinge valoarea maximă – aproape 3 p.p.).

Dacă raportăm însă **numărul elevilor care se înscriu la bacalaureat la totalul celor înscriși în ultima clasă de liceu a aceluiași an școlar**, ratele de participare sunt semnificativ mai scăzute pe întreaga perioadă analizată. Nivelul cel mai redus al indicatorului din ultimii 8 ani se înregistrează în anul școlar 2008/2009 – 66,8% – cu 3,7 p.p mai puțin decât în anul anterior, respectiv cu 24,4 p.p. față de anul 2004/2005, când s-a înregistrat nivelul cel mai înalt al indicatorului (91,2%). În anul 2008/2009 se constată valori ale indicatorilor apropiate de cele din 2006/2007; ambii ani înregistrează cele mai mici valori din întreaga perioadă de referință. În ceea ce privește diferența pe genuri, se observă o poziționare mult mai bună a populației feminine; astfel, diferența cea mai mică a fost de 4,7 p.p. (2005/2006), cea mai mare de 13,4 p.p. (2006/2007), în 2008/2009 valoarea respectivă fiind de 10,2 p.p.

Nivelul înregistrat de acest indicator în ultimul an este îngrijorător: o treime (33,2%) dintre elevii înscriși în ultima clasă de liceu nu au ajuns să se prezinte la examenul de bacalaureat.

Rezultate

Rata de promovare a examenului de bacalaureat **a absolvenților de liceu** înregistrează pe parcursul perioadei de referință o evoluție oscilantă, cu scăderi și creșteri ușoare de la un an la altul, care nu depășesc însă 3-4 p.p. La nivelul anului școlar 2008/2009 se înregistrează o situație apropiată de cea înregistrată în anii 2003/2004 și 2006/2007, nivelul atins de indicator fiind de 93,7%.

În ceea ce privește diferențele pe genuri, se observă o situație mai bună a fetelor. Aceste diferențe variază între 3,1 p.p (2001/2002) și 5,4 p.p. (2005/2006); în anul școlar 2008/2009 se înregistrează o diferență de 3,5 p.p.

Rata de promovare a examenului de bacalaureat calculată ca raport procentual **din numărul elevilor înscriși în ultima clasă de liceu (în același an școlar)** înregistrează valori mult mai mici decât în cazul indicatorului precedent. Evoluția valorilor în perioada de referință se înscrie pe două axe: una ascendentă, în perioada cuprinsă între 2001/2002 și 2004/2005 (de la 73,5% la 85,2%) și una descendentă, care începe odată cu anul școlar 2005/2006 (de la 73,6% la 62,7% în 2008/2009).

Avantajul fetelor se manifestă și în acest caz, valoarea minimă a diferenței fiind de 8,2 p.p (2004/2005), iar cea maximă de 15,1 p.p (2006/2007); la nivelul anului școlar 2008/2009 - 12 p.p. În ultimul an al perioadei de referință, ceva mai mult de o treime dintre elevii înscriși în ultima clasă de liceu nu promovează examenul de bacalaureat (37,3%).

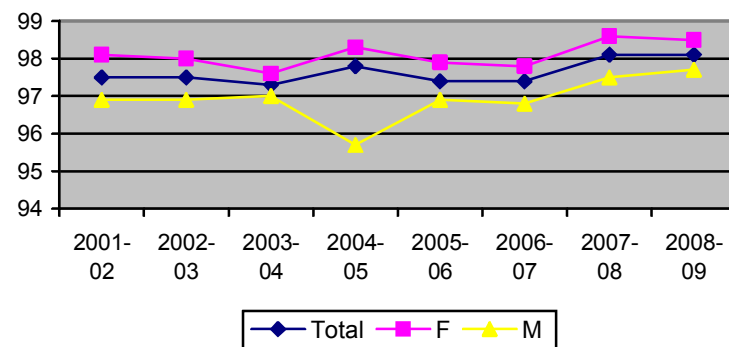
D. Învățământul liceal și profesional

IV. Rezultate

2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat

1. Rata de participare la examenul de bacalaureat a absolvenților de liceu

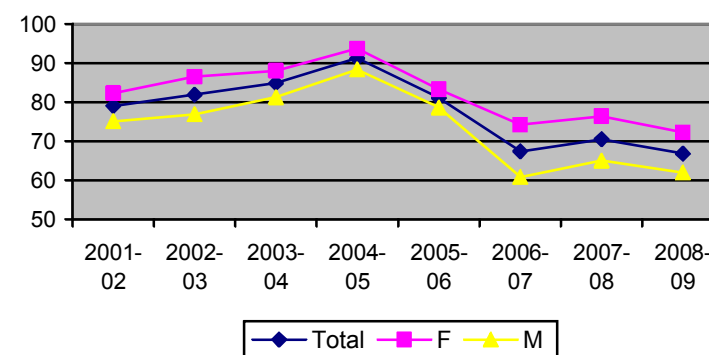
	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006 2007	2007/ 2008	2008/ 2009
Total	97,5	97,5	97,3	97,8	97,4	97,4	98,1	98,1
Feminin	98,1	98,0	97,6	98,3	97,9	97,8	98,6	98,5
Masculin	96,9	96,9	97,0	95,7	96,9	96,8	97,5	97,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2010.

2. Rata de participare la examenul de bacalaureat a elevilor înscriși în ultima clasă de liceu, în același an școlar

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006 2007	2007/ 2008	2008/2009
Total	79,0	81,9	84,8	91,2	81,1	67,4	70,5	66,8
Feminin	82,3	86,5	88,0	93,7	83,3	74,2	76,4	72,2
Masculin	75,1	76,9	81,2	88,4	78,6	60,8	65,0	62,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2010.

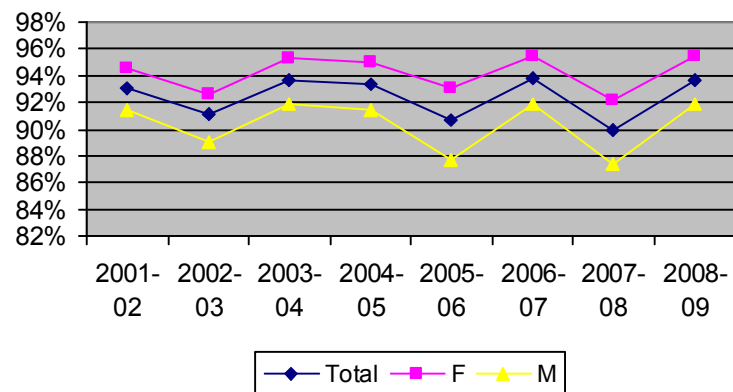
D. Învățământul liceal și profesional

IV. Rezultate

2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat

3. Rata de promovare a examenului de bacalaureat din numărul elevilor prezenți

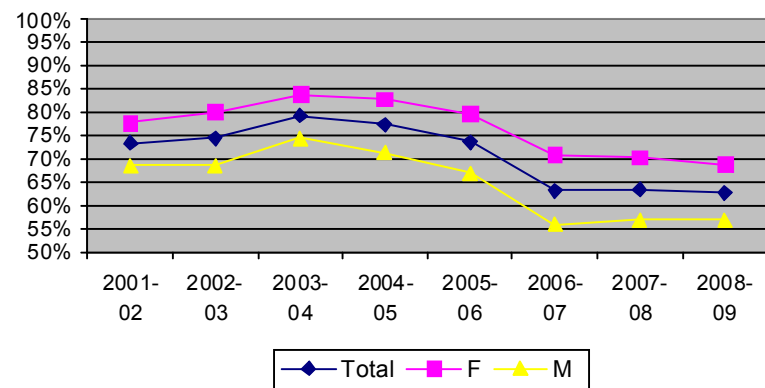
	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006- 2007	2007- 2008	2008- 2009
Total	93,1	91,1	93,7	93,4	90,7	93,8	89,9	93,7
Feminin	94,5	92,6	95,3	95,0	93,1	95,5	92,2	95,4
Masculin	91,4	89,1	91,8	91,4	87,7	91,8	87,4	91,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2009.

4. Rata de promovare a examenului de bacalaureat a elevilor înscriși în clasa finală a liceului, în același an școlar

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006- 2007	2007- 2008	2008- 2009
Total	73,5	74,6	79,4	85,2	73,6	63,2	63,3	62,7
Feminin	77,8	80,1	83,9	89,0	79,8	70,9	70,4	68,9
Masculin	68,7	68,6	74,5	80,8	66,9	55,8	56,8	57,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2009.

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere

2. Ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie

În 2009/2010 rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri a înregistrat o creștere semnificativă față de anul școlar anterior. La nivelul învățământului superior a continuat însă tendința de reducere manifestată în ultimii ani – 45% în 2009/2010, față de 51,7%, în 2008/2009.

Repere europene

În privința ponderii studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie, România se situa în anul 2008 pe o poziție superioară, comparativ cu alte țări europene (Letonia, Ungaria), valoarea indicatorului fiind relativ apropiată de media UE - 27 (22% RO, respectiv 24,7% UE). Tendința este însă una descendentă, în perioada 2000-2007 reducerea fiind de aproape 7 p.p.

Sursa: Eurostat

Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri, după ce a înregistrat o reducere considerabilă în perioada 2001-2006, își reia sensul crescător, astfel încât în anul școlar 2009/2010 atinge nivelul de 6,1%. Această tendință se manifestă în special în cazul populației școlare feminine, populația masculină orientându-se, în general, în pondere mult mai redusă spre acest nivel de educație. În ultimul an al perioadei de referință a Raportului ratele de cuprindere corespunzătoare celor două segmente de populație sunt de 9% pentru fete, respectiv 3,3% pentru băieți (tabel 1).

Învățământul superior reprezintă nivelul de învățământ cu cea mai spectaculoasă creștere a ratei brute de cuprindere, creștere care a debutat imediat după 1990. Un rol important în această evoluție l-a avut alternativa particulară. Nivelul maxim al indicatorului este atins în anul universitar 2007/2008, moment după care acest indicator este în scădere. Anul 2009/2010 înregistrează valoarea de 45% (mai puțin cu aproape 7 p.p. față de anul anterior) (Tabel 2).

Pe parcursul întregii perioade analizate 2001-2009, rata de cuprindere a populației feminine a fost mereu mai ridicată, comparativ cu cea corespunzătoare populației masculine; diferența a crescut de la aproximativ 6 p.p. în 2001/2002 la aproape 16 p.p. în 2007/2008. În ultimii doi ani diferența s-a redus treptat, ajungând la 11,2 p.p. în 2009/2010.

Este însă important de semnalat marea diferență a ratei brute de cuprindere în învățământului superior, pe medii de rezidență. La nivelul anului universitar 2007/2008 (primul an pentru care au fost colectate date dezagregate pe medii) această diferență a fost de 37 p.p. (68% pentru populația din urban față de 30,9% pentru cea din rural). În anul 2009/2010 această diferență se reduce până la 29,1 p.p., în contextul în care ambele categorii de populație înregistrează un trend descendent.

Principala cauză a creșterii nivelului de participare la învățământul superior a fost reprezentată de cererea ridicată pentru educația de acest nivel, determinată de capacitatea mai mare a pieței forței de muncă de absorbție a persoanelor cu calificare superioară și de riscul mai redus al șomajului pentru absolvenții acestui nivel de educație.

Analiza datelor disponibile pe ansamblul învățământului superior evidențiază faptul că indicatorul **ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie** a înregistrat în perioada 2000-2007 o evoluție oscilantă, cu un trend descendent început din 2004/2005 până în 2008/2009, an în care valoarea indicatorului ajunge la 22% (Tabel 4).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Rata brută de cuprindere școlară reprezintă numărul total al studenților cuprinși în învățământul superior, indiferent de vârstă, ca raport procentual din totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului superior. Indicatorul se utilizează pentru a evidenția nivelul general de participare la educația de nivel terțiar într-un anumit an universitar. Acesta reflectă capacitatea sistemului de educație de a permite accesul populației din grupa respectivă de vârstă. Începând din anul universitar 2007/2008 indicatorul a putut fi calculat și pe medii de rezidență ale studenților, metodologia de culegere a datelor luând în considerație și acest criteriu. Astfel, devine posibilă evaluarea disparităților dintre ariile urbane și rurale sub aspectul participării la învățământul superior, implicit dezvoltarea unor măsuri de stimulare a participării la acest nivel de educație a populației din mediul rural.

Indicatorul ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie se calculează din totalul studenților înscriși în învățământul superior, într-un anumit an universitar. Acest indicator a făcut parte din sistemul de indicatori pe baza cărora s-a urmărit îndeplinirea Țintelor concrete (benchmarks) stabilite în cadrul Strategiei de la Lisabona.

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere

2. Ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie

1. Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	6,7	6,4	5,9	5,1	4,5	3,6	4,4	5,2	6,1
Feminin	8,5	8,1	7,5	6,7	6,0	5,4	6,5	7,6	9,0
Masculin	4,9	4,7	4,4	3,7	3,0	2,0	2,3	2,9	3,3

Obs. În calcularea indicatorului, raportarea s-a făcut la populația de 19-21 ani.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

2. Rata brută de cuprindere în învățământul superior

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	31,2	35,3	37,9	40,2	44,8	47,2	53,6	51,7	45,0
Urban	-	-	-	-	-	-	68,0	62,8	56,3
Rural	-	-	-	-	-	-	30,9	33,9	27,2
Feminin	34,6	39,3	42,6	45,1	50,8	54,1	61,7	58,4	50,7
Masculin	28,0	31,4	33,5	35,4	39,0	40,6	45,9	45,3	39,5

Obs. În calcularea indicatorului, raportarea s-a făcut la populația de 19-23 ani.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

3. Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri și superior

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Total	35,1	38,9	41,2	43,2	47,5	49,5	56,3	54,9	48,6
Feminin	39,6	44,0	46,8	49,0	54,4	57,6	65,8	63,1	56,1
Masculin	30,8	34,1	35,9	37,6	40,9	41,8	47,3	47,1	41,5

Obs. În calcularea indicatorului, raportarea s-a făcut la populația de 19-23 ani.

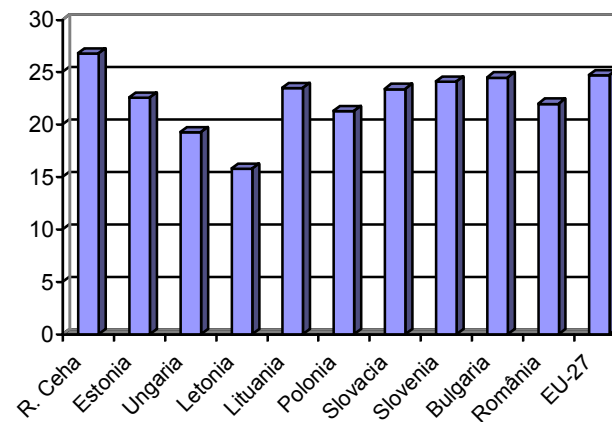
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

4. Ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie – România

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
26,9	26,0	27,7	26,9	25,7	23,6	23,5	22,0

Sursa: Eurostat, 2010.

Fig. 1. Ponderea studenților înscriși la matematică, științe și tehnologie (date comparative 2008)

Sursa: Eurostat, 2010.

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

3. Durata medie de frecvență a învățământului

4. Rata specifică de cuprindere, pe vârste

În anul 2009/2010 se înregistrează o tendință descendentă privind durata medie de frecvență a învățământului superior (de la 1,5 în 2008/2009 la 1,3 ani în 2009/2010), după creșterea din perioada 2001-2007. De asemenea, a scăzut și rata specifică de cuprindere a populației pentru fiecare vârstă corespunzătoare învățământului superior.

Durata medie de frecvență a învățământului superior a crescut în perioada 2001-2007 cu 0,6 ani – de la 1 an în 2001/2002 la 1,6 ani în 2007/2008 (Tabel 1). Această creștere a fost determinată, la nivel general, de sporirea ratei brute de cuprindere în învățământul superior. În ultimii doi ani, tendința este de scădere a duratei medii de frecvență a acestui nivel de educație (generată, de această dată, de reducerea ratei de participare), valoarea indicatorului ajungând în 2009/2010 la 1,3 ani.

Analiza duratei medii de frecvență a învățământului superior pe sexe evidențiază valori mai ridicate ale acestui indicator în cazul populației feminine: 1,5 ani, comparativ cu 1,2 ani în cazul populației masculine – la nivelul anului universitar 2009/2010. Astfel de diferențe, care rezultă din rata de participare mai ridicată a fetelor, se remarcă pe parcursul întregii perioade de referință a prezentului Raport.

Per ansamblu, în perioada 2001-2008, au crescut semnificativ ratele specifice de cuprindere la toate vârstele corespunzătoare acestui nivel de studiu, concomitent cu sporirea ratei brute de participare (Tabel 3). În anul 2009/2010, **ratele specifice de cuprindere în învățământul superior** au scăzut față de anul anterior la toate grupele de vârstă analizate.

Așa cum s-a remarcat și în cazul indicatorilor rata brută de cuprindere și durata medie de frecvență, valorile ratei specifice de cuprindere pe vârste în învățământul superior reflectă un nivel mai înalt de participare la educație a segmentului de populație feminină. Aceste diferențe ajung, în anul universitar 2009/2010, la aproximativ 10 p.p. pentru vârstele de 19, 20 și 21 ani (vârstele teoretice de înscriere în învățământul superior ciclul I Bologna).

Având în vedere rata brută de participare foarte redusă la acest nivel de studiu, **durata medie de frecvență a învățământului postliceal** înregistrează valori scăzute, de 0,2 - 0,1 ani în perioada 2001-2009. În anul 2009/2010 se înregistrează o ușoară creștere față de anul anterior - 0,2 ani (Tabel 2).

În 2009/2010, **ratele specifice de cuprindere în învățământul postliceal** înregistrează valori ușor mai scăzute pentru 18 și 19 ani și valori ușor mai ridicate pentru 20 și 21 ani și peste, comparativ cu anul școlar anterior; valorile sunt mai mari în cazul populației feminine (Tabel 4).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorii durata medie de frecvență a învățământului și rata specifică de cuprindere brută de cuprindere pe vârste nu au putut fi calculați și pe medii de rezidență ale studenților, dat fiind că în prezent lipsesc informațiile necesare. Ca urmare, nu se pot face estimări privind valorile acestor indicatori pentru cele două segmente de populație – din mediul urban, respectiv rural.

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

3. Durata medie de frecvență a învățământului

4. Rata specifică de cuprindere, pe vârste

1. Durata medie de frecvență a învățământului superior

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
T	1,0	1,2	1,3	1,3	1,4	1,5	1,6	1,5	1,3
F	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,9	1,7	1,5
M	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3	1,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

2. Durata medie de frecvență a învățământului postliceal și de maiștri

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
T	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
F	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
M	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,07	0,1	0,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

3. Rata specifică de cuprindere, pe vârste, în învățământul superior

		2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
18 ani	T	16,8	14,3	12,4	13,3	12,9	13,1	17,9	18,4	12,6
	F	19,89	16,9	14,7	15,6	15,4	16,1	21,6	21,7	15,2
	M	13,9	11,8	10,2	11,1	10,5	10,1	14,4	15,1	10,2
19 ani	T	25,1	28,7	31,2	29,9	33,1	31,7	36,4	37,4	31,9
	F	28,94	33,4	37,1	34,8	40,4	37,2	44,8	43,8	37,4
	M	21,5	24,3	25,6	25,2	26,1	26,3	28,3	31,3	26,6
20 ani	T	23,2	27,9	30,0	31,6	31,4	34,1	33,6	36,3	34,7
	F	26,8	32,3	34,7	36,7	36,6	39,9	39,9	43,2	40,1
	M	19,8	23,6	25,6	26,8	26,5	28,6	27,6	29,6	29,4
21 ani	T	21,5	24,4	26,2	29,2	31,6	31,4	34,8	30,1	31,2
	F	24,2	28,3	29,7	33,0	36,7	36,8	40,9	34,1	35,8
	M	19,0	20,6	22,8	25,7	26,7	26,4	28,9	26,2	26,8
22 ani	T	18,5	20,6	22,0	23,4	26,5	30,4	31,6	25,3	20,0
	F	20,4	22,4	24,1	26,2	30,0	35,2	37,2	27,3	21,2
	M	16,5	18,9	20,0	20,8	23,2	25,9	26,2	23,4	18,9
23 ani	T	13,8	14,7	15,3	16,3	18,4	21,4	23,7	18,4	16,1
	F	15,1	15,4	16,2	17,4	19,2	22,7	25,5	19,3	17,0
	M	12,6	14,1	14,5	15,2	17,6	20,1	22,0	17,5	15,2
24 ani	T	9,4	10,6	11,2	11,3	12,7	13,8	17,7	15,3	11,9
	F	10,1	11,0	11,9	12,2	13,1	14,8	18,5	15,9	12,6
	M	8,8	10,2	10,6	10,5	12,3	12,8	17,0	14,7	11,1
25- 29 ani	T	4,4	5,0	5,1	5,3	6,1	6,6	8,0	8,2	7,4
	F	4,6	5,2	5,5	5,7	6,5	7,1	8,4	8,8	8,0
	M	4,3	4,8	4,7	4,9	5,7	6,1	7,6	7,6	6,9
30- 34 ani	T	0,9	1,0	1,2	1,2	1,5	1,8	2,3	2,5	2,2
	F	1,0	1,1	1,4	1,4	1,7	2,0	2,5	2,9	2,6
	M	0,9	0,9	1,0	1,0	1,3	1,5	2,1	2,0	1,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

3. Durata medie de frecvență a învățământului

4. Rata specifică de cuprindere, pe vârste

4. Rata specifică de cuprindere, pe vârste, în învățământul postliceal și de maștri

		2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
18 ani	T	1,3	0,8	0,7	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
	F	1,8	1,1	1,0	0,6	0,4	0,5	0,6	0,5	0,4
	M	0,7	0,5	0,5	0,3	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1
19 ani	T	3,3	3,0	2,6	2,1	1,6	1,1	1,1	1,7	1,6
	F	4,5	4,2	3,1	2,8	2,1	1,7	1,7	2,7	2,6
	M	2,2	1,8	2,1	1,5	1,1	0,6	0,5	0,7	0,7
20 ani	T	4,1	3,5	3,2	2,1	2,4	1,7	1,6	1,9	2,2
	F	5,8	4,7	4,3	3,8	3,3	2,7	2,5	3,2	3,7
	M	2,5	2,4	2,3	1,9	1,5	0,8	0,8	0,7	0,9
21 ani și peste	T	11,1	11,2	10,6	10,5	9,5	7,9	10,6	11,4	14,0
	F	13,3	13,6	13,3	13,5	12,7	11,5	15,7	16,0	20,0
	M	9,0	8,9	8,0	7,7	6,5	4,5	5,7	6,9	8,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2010.

Fig. 2. Rata specifică de cuprindere pe vârste, în învățământul postliceal și de maștri

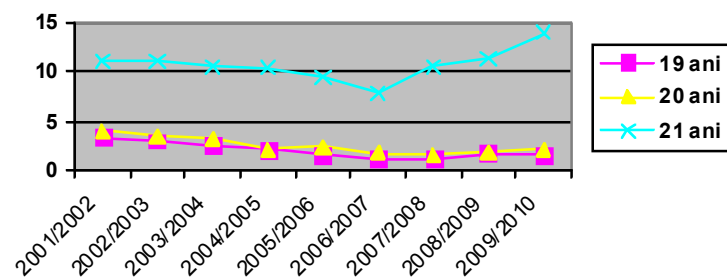
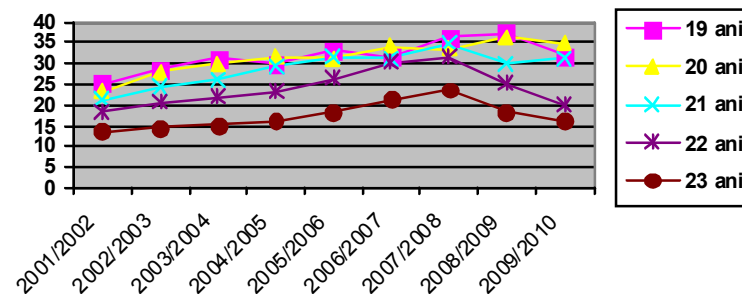

Fig. 1. Rata specifică de cuprindere pe vârste, în învățământul superior

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

5. Rata de tranziție

6. Rata de acces (a absolvenților cu examen de bacalaureat din seria curentă)

Definirea indicatorului/ Note metodologice

În perioada 2001-2008, rata de tranziție de la învățământul liceal la învățământul superior și rata de acces au înregistrat, în general, un trend ascendent. Din anul universitar 2008/2009, se remarcă însă o scădere a ratei de tranziție, însoțită de o foarte ușoară creștere a ratei de acces.

Indicatorul rata de tranziție în învățământul superior exprimă numărul de studenți admiși în primul an de studii al învățământului superior într-un anumit an școlar, ca raport procentual față de numărul de elevi înscriși în anul terminal al învățământului liceal (clasa a XII-a) din anul școlar anterior.

Acest indicator permite măsurarea nivelului de tranziție de la învățământul liceal la învățământul superior. Considerat din perspectiva învățământului liceal, acesta reprezintă un indicator referitor la ieșirile din sistem; privit din perspectiva nivelului de învățământ superior, acesta este un indicator de acces.

Indicatorul rata de acces (a absolvenților cu examen de bacalaureat din seria curentă) s-a calculat prin raportarea numărului de studenți înscriși (pentru prima oară) în anul I la numărul de absolvenți ai examenului de bacalaureat din seria curentă.

În perioada 2001-2007, rata de tranziție în învățământul superior a înregistrat, în general, o tendință ascendentă, atingând nivelul maxim în anul universitar 2007/2008 – 71,8% (tabel 1). Anul universitar 2008/2009 marchează, însă, începutul declinului valorii indicatorului, astfel încât în anul 2009/2010 rata de tranziție ajunge la 58,9%. Diminuarea ratei de tranziție manifestată în ultimii ani a generat, așa cum s-a constatat din analiza celorlalți indicatori, reducerea pentru prima dată în ultimele două decenii a ratei brute de cuprindere în acest nivel de învățământ.

În cazul acestui nivel de învățământ, există diferențe clare între femei și bărbați privind rata de tranziție. Astfel, dacă în cazul populației feminine se înregistrează o rată de tranziție de 65,1% (cu alte cuvinte, aproape două treimi dintre fetele înscrise în clasa a XII-a își continuă studiile în învățământul superior), în cazul băieților puțin peste jumătate dintre cei înscriși în ultimul an de liceu își continuă studiile în învățământul superior – 52,7%.

În ceea ce privește rata de acces (a absolvenților cu examen de bacalaureat din seria curentă) în învățământul superior, se constată o creștere constantă în intervalul 2008-2010, valoarea maximă atinsă în ultimul an universitar (2009/2010) fiind de 80,1% - cu 3 p.p. mai mult decât în anul anterior.

La fel ca în cazul ratei de tranziție, și rata de acces prezintă diferențe de gen din ce în ce mai vizibile, tendința ascendentă înregistrată de acest indicator, pe ansamblu, datorându-se în special creșterii semnificative a ratei de acces în rândul fetelor (cu aproximativ 4 p.p. față de anul anterior). Rata de acces în învățământul superior crește ușor și în cazul băieților - cu aproximativ 1 p.p. – dar rămâne net inferioară celei înregistrate în cazul fetelor. Diferența dintre cele două rate ajunge în 2009/2010 la un maxim istoric de aproximativ 12 p.p. în favoarea fetelor.

Evoluția în timp a acestor doi indicatori evidențiază importante diferențe de gen care tind să se accentueze în ultimii ani. Aceste tendințe reflectă un volum mai redus al cererii de educație în cazul băieților care ar putea fi urmărită și eventual corectată în anii următori.

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

5. Rata de tranziție

6. Rata de acces (a absolvenților cu examen de bacalaureat din seria curentă)

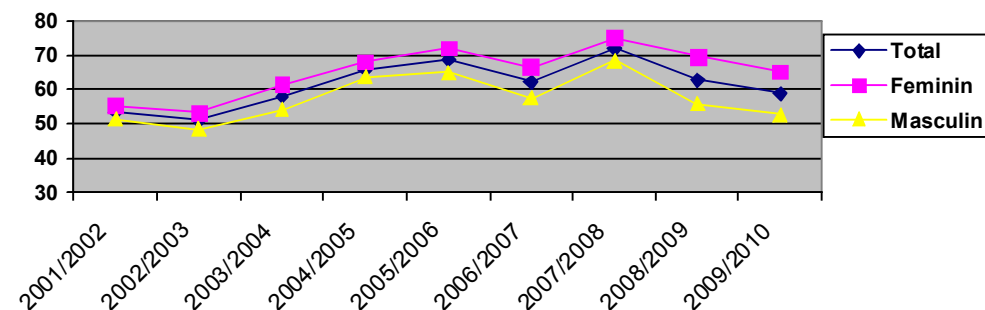
1. Rata de tranziție la învățământul superior

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
T	53,5	51,0	58,0	66,0	68,8	62,2	71,8	62,8	58,9
F	55,3	53,2	61,5	68,0	72,0	66,5	75,1	69,5	65,1
M	51,3	48,4	54,0	63,6	65,1	57,4	68,6	55,8	52,7

Obs.: S-a calculat din numărul elevilor înscriși în clasa a XII-a în anul școlar anterior.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2009.

Fig. 1. Rata de tranziție la învățământul superior

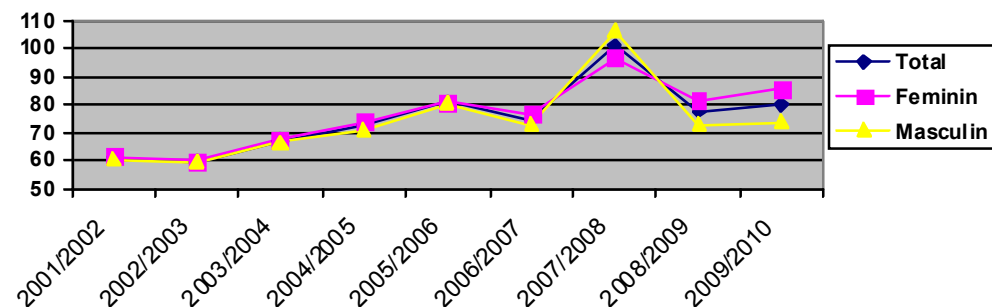
2. Rata de acces (a absolvenților cu examen de bacalaureat din seria curentă) la învățământul superior

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
T	61,1	59,7	67,3	72,3	80,8	74,9	...	77,4	80,1
F	61,6	59,9	67,7	73,7	80,9	76,4	...	81,3	85,7
M	60,4	59,4	66,7	70,7	80,5	72,9	...	72,9	73,9

Obs.: S-a calculat din numărul elevilor care au reușit la examenul de bacalaureat în anul școlar anterior.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2009.

Fig. 2. Rata de acces (a absolvenților cu examen de bacalaureat din seria curentă) la învățământul superior

E. Învățământul postsecundar non-terțiar și terțiar

III. Participarea la educație

7. Abandonul școlar

Rata abandonului școlar în învățământul postliceal crește cu 1,1 p.p. în 2008/2009 față de anul școlar anterior, ajungând la valoarea de 5,9%, una dintre cele mai mici valori înregistrate în perioada de referință a raportului. Se evidențiază și o stabilizare, începând cu 2007/2008, a diferenței dintre valorile indicatorului, pe genuri - 1,7-1,6 p.p., în defavoarea populației masculine.

La nivelul anului școlar 2008/2009, indicatorul înregistrează o creștere cu 1,1 puncte procentuale față de anul anterior, ajungând la valoarea de 5,9. O creștere similară se observă și pe genuri: 1,1 p.p. în cazul populației feminine, respectiv 1 p.p. în cazul celei masculine.

Ca și în restul perioadei de raportare, rata abandonului înregistrează valori mai ridicate în cazul populației masculine decât al celei feminine. Totuși, cu începerea din anul școlar 2007/2008, se remarcă o reducere accentuată a diferenței între valorile indicatorului pe sexe, aceasta stabilizându-se în jurul valorii de 1,7, respectiv 1,6 puncte procentuale (2008/2009). Această reducere este semnificativă, având în vedere valorile maxime ale diferenței înregistrate în anii anteriori: 11,1 p.p. în 2005/2006 și aproximativ 7 p.p. în 2003/2004 și 2006/2007.

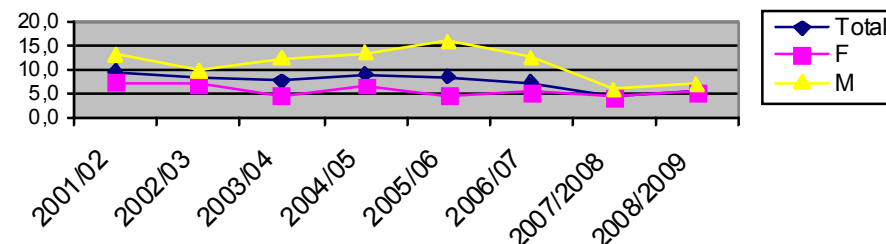
În ceea ce privește valoarea per total a indicatorului, trebuie evidențiat faptul că, la nivelul ultimilor doi ani, s-au înregistrat cele mai mici niveluri ale abandonului școlar din toată perioada de referință.

1. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri

	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009
Total	9,5	8,1	7,7	9,2	8,6	7,5	4,8	5,9
Feminin	7,4	7,0	4,8	6,7	4,7	5,6	4,4	5,5
Masculin	13,1	9,8	12,3	13,6	15,8	12,6	6,1	7,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2001-2009.

Fig. 1. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri

E. Învățământul post-secundar, terțiar și non-terțiar

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului superior/postliceal și de maiștri

După o perioadă de creștere continuă, rata de absolvire a învățământului superior cu și fără diplomă de licență înregistrează o scădere, ajungând la 65,4% în anul universitar 2008/2009. De asemenea, este interesant de remarcat scăderea accentuată a ratei de absolvire în cazul fetelor (de la 91,1% la 79,8%) și menținerea tendinței ascendente a ratei de absolvire în rândul băieților (de la 47% la 51,6%).

În anul 2008/2009 asistăm la o scădere a **ratei de absolvire a învățământului superior**, de la 68,5%% în anul 2007/2008 la 65,4% la finele anului 2009. Aceeași tendință descendentă se remarcă și în cazul ratei de absolvire cu diploma de licență, care scade în anul universitar 2008/2009 la 60,8% de la valoarea maximă atinsă în anul universitar anterior de 65,1%. Această situație se datorează, pe de o parte, reducerii cererii de educație pentru acest nivel de învățământ și, pe de altă parte, numărului din ce în ce mai scăzut de studenți înmatriculați la programe de studii aflate în lichidare, în sistem non-Bologna, datorită cărora rata de absolvire a înregistrat creșteri spectaculoase în anul universitar anterior. Putem anticipa o scădere a ratei de absolvire a învățământului superior pe măsură ce programele de studii non-Bologna se vor lichida.

Rata de absolvire a învățământului superior, calculată în raport cu numărul absolvenților care **posedă diplomă de licență**, este ușor mai scăzută, aceasta atingând 60,8% în anul universitar 2008/2009.

Diferențele pe sexe privind rata de absolvire a învățământului superior continuă să înregistreze un ecart considerabil în favoarea fetelor. Cu toate acestea, în comparație cu anii anteriori se poate observa o tendință de diminuare a acestui ecart, explicată prin creșterea constantă

a ratei de absolvire a învățământului superior în cazul băieților.

Rata de absolvire a învățământului postliceal și de maiștri cu și fără examen de absolvire își încheie tendința descendentă din ultimii ani analizați și atinge valoarea de 5%, apropiată de cea înregistrată în anul școlar 2005/2006

Rata de absolvire a învățământului postliceal și de maiștri cu și fără examen de absolvire se păstrează constant mai ridicată în cazul fetelor, decât la băieți, diferența fiind de aproape două ori mai mare.

Ponderea absolvenților în matematică, științe și tehnologii scade în anul 2008 cu 2 p.p. față de anul anterior, potrivit datelor oferite de Eurostat. Aceasta coboară sub media UE 27 înregistrând o valoare de 11,2%. Valoarea înregistrată în cazul României este superioară celei înregistrate de state precum Polonia, Ungaria sau Slovenia, însă ușor inferioară celei înregistrate în state precum Norvegia, Finlanda sau Republica Cehă.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de educație. Este un indicator care reflectă calitatea și eficiența internă a sistemului de educație, dar și rezultatele acestuia. În calculul ratei de absolvire a învățământului superior vârsta teoretică de referință a fost de 23 de ani, iar pentru învățământul postliceal de 21 de ani. Ponderea absolvenților la matematică, științe și tehnologii se calculează din totalul absolvenților de învățământ superior dintr-un anumit an universitar. Această pondere face parte din sistemul de indicatori europeni care au fost urmăriți în vederea îndeplinirii obiectivelor de la Lisabona.

E. Învățământul post-secundar, terțiar și non-terțiar

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului superior/ postliceal și de maiștri

1. Rata de absolvire a învățământului superior

	cu și fără examen de final de studii								cu diplomă de licență							
	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009
Total	25,9	28,9	31,8	33,4	37,7	40,9	68,5	65,4	21,6	26,5	28,5	30,1	31,6	37,4	65,1	60,8
Feminin	30,5	34,2	37,6	39,4	45,2	49,9	91,1	79,8	26,3	32,3	34,5	35,6	38,4	46,4	86,9	74,8
Masculin	21,6	23,8	26,3	27,6	30,5	32,4	47,0	51,6	17,1	21,0	22,8	24,7	25,2	28,8	44,3	47,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2009.

2. Rata de absolvire a învățământului postliceal și de maiștri

	cu și fără diplomă de absolvire								cu diplomă de absolvire						
	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006*)	2007/ 2008	2008/ 2009
Total	8,2	7,8	7,6	6,0	4,7	3,9	3,5	5,0	8,0	7,6	7,4	5,9	-	-	-
Feminin	10,7	9,6	10,0	7,9	6,3	5,2	5,4	6,7	10,6	9,4	9,5	7,7	-	-	-
Masculin	5,7	6,0	5,3	4,2	3,1	2,6	1,8	3,5	5,6	5,8	5,5	4,1	-	-	-

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2009.

*)Incepând cu anul școlar 2005/2006, INS nu oferă date privind rezultatele la examenul de finalizare a învățământului postliceal.

3. Ponderea absolvenților în matematică, științe și tehnologie (ISCED 5-6)

	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001
UE 27	12,0	12,1	12,0	12,0	12,6	13,2	13,2	13,2
România	11,2	13,2	13,5	16,0	15,8	16,7	14,3	16,0
Bulgaria	10,8	12,3	14,4	14,7	15,2	14,6	18,2	12,3
Republica Cehă	13,6	12,6	10,8	10,8	11,5	12,7	11,9	11,2
Estonia	12,5	11,9	11,6	12,5	9,6	10,5	9,8	9,7
Lituania	10,5	10,1	10,4	11,5	11,7	12,2	13,3	14,4
Ungaria	5,1	5,5	5,2	4,9	4,5	4,8	5,7	4,8
Polonia	9,8	10,1	10,1	7,8	7,7	7,6	7,8	7,9
Slovenia	7,4	6,9	6,7	7,8	7,7	7,8	8,3	8,3
Slovacia	11,9	13,4	13,8	16,0	15,0	14,9	15,3	15,4
Finlanda	13,9	13,1	13,4	14,2	14,4	13,7	12,9	12,9
Marea Britanie	11,6	11,7	11,6	11,9	12,5	15,6	15,7	16,0
Norvegia	15,2	14,9	15,7	15,9	16,4	18,3	16,0	17,1

Sursa: Eurostat, 2010.

E. Învățământul post-secundar, terțiar și non-terțiar

IV. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului superior/ postliceal și de maiștri

Fig. 1 Rata de absolvire a învățământului superior

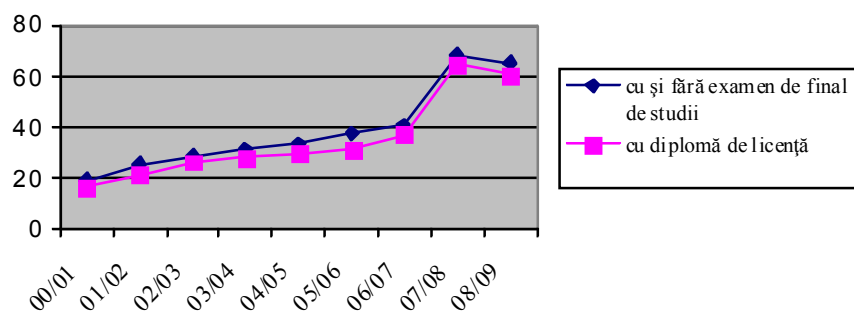
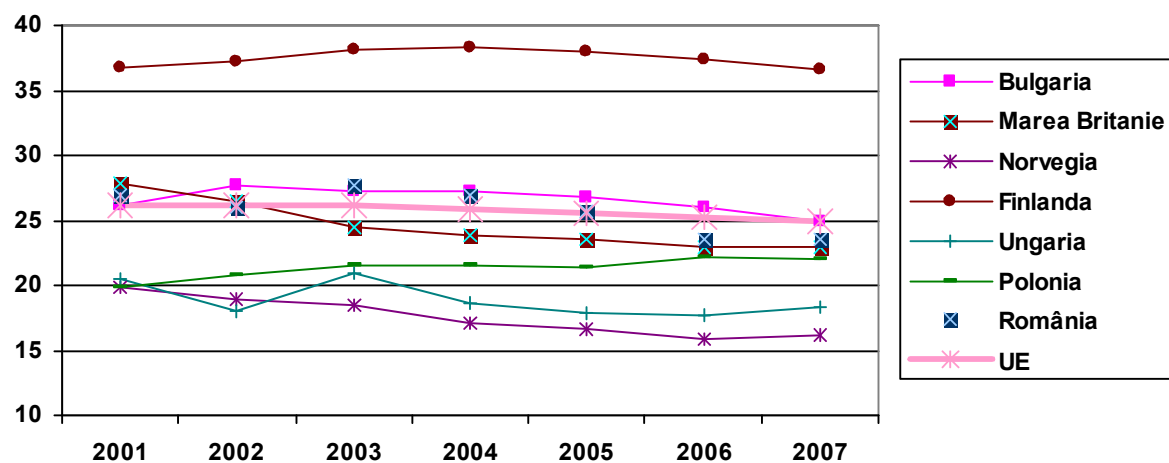
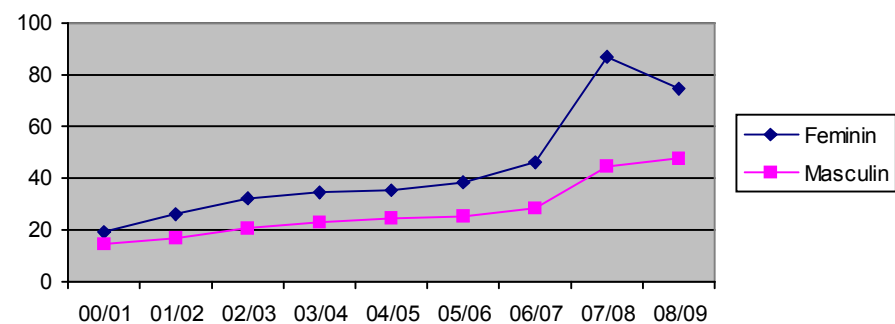

Fig. 2 Rata de absolvire a învățământului superior, cu diplomă de licență, pe sexe

F. Formarea profesională continuă

III. Participarea la educație și formare profesională

1. Rata de participare a adulților (25-64 ani) la educație și formare continuă

Rata de participare a adulților cu vârste între 25 și 64 de ani la educație și formare profesională se menține la un nivel redus, la nivelul anului 2008 aceasta fiind de 1,6% - de peste patru ori mai redusă față de media UE.

La nivelul anului 2009, conform rezultatelor anchetei AMIGO realizată de Institutul Național de Statistică, numai 3,6% (față de 3,8% în anul anterior) dintre persoanele care au urmat o formă de instruire în ultimele 4 săptămâni în sistemul național de educație au participat la cursuri de calificare/recalificare prin intermediul agențiilor publice sau private de ocupare a forței de muncă, restul de peste 96% fiind cuprinse în programe de pregătire școlară sau universitară. Participarea la astfel de programe de formare este în scădere ușoară față de anii anteriori. Ponderea adulților în vârstă de 25-64 de ani care au urmat aceste cursuri este, însă, și mai scăzută, reprezentând numai 16,7% (față de 24,6% în anul anterior) din totalul participanților, restul fiind tineri din grupa de vârstă 15-24 de ani.

Atât în cazul tinerilor, cât și în cazul populației adulte, se observă diferențe semnificative pe medii de rezidență, numai aproximativ 15% dintre participanții adulți la aceste cursuri fiind din mediul rural. De asemenea, se observă faptul că populația feminină are o pondere mai ridicată în totalul participanților în comparație cu cea masculină (54% feminin, față de 46% masculin).

În ceea ce privește valoarea indicatorului analizat – rata de participare a adulților (25-64 ani) la educație și formare profesională, aceasta se situează, la nivelul anului 2008, la 1,6% (față de 1,3%, în anul anterior), situând astfel România pe penultimul loc între țările europene, ultimul fiind ocupat de Bulgaria cu o pondere de 1,5%.

Conform *Eurostat yearbook 2010 – Europe in figures*, există mari diferențe în ceea ce privește participarea adulților la educație și formare între statele membre ale UE: țările scandinave și Marea Britanie înregistrează cele mai înalte rate de participare (peste 23%), în timp ce în Bulgaria, Grecia și România aceste rate sunt în jur de 2%, de peste patru ori mai reduse în comparație cu media UE.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Rata de participare a adulților (25-64 ani) la educație și formare profesională reprezintă ponderea persoanelor în vârstă de 25-64 ani care au participat la o formă de educație și formare profesională (într-o perioadă de referință – de obicei, în ultimele 4 săptămâni înainte de colectarea datelor prin anchetă) din numărul total al persoanelor de aceeași vârstă.

F. Formarea profesională continuă

III. Participarea la educație și formare profesională

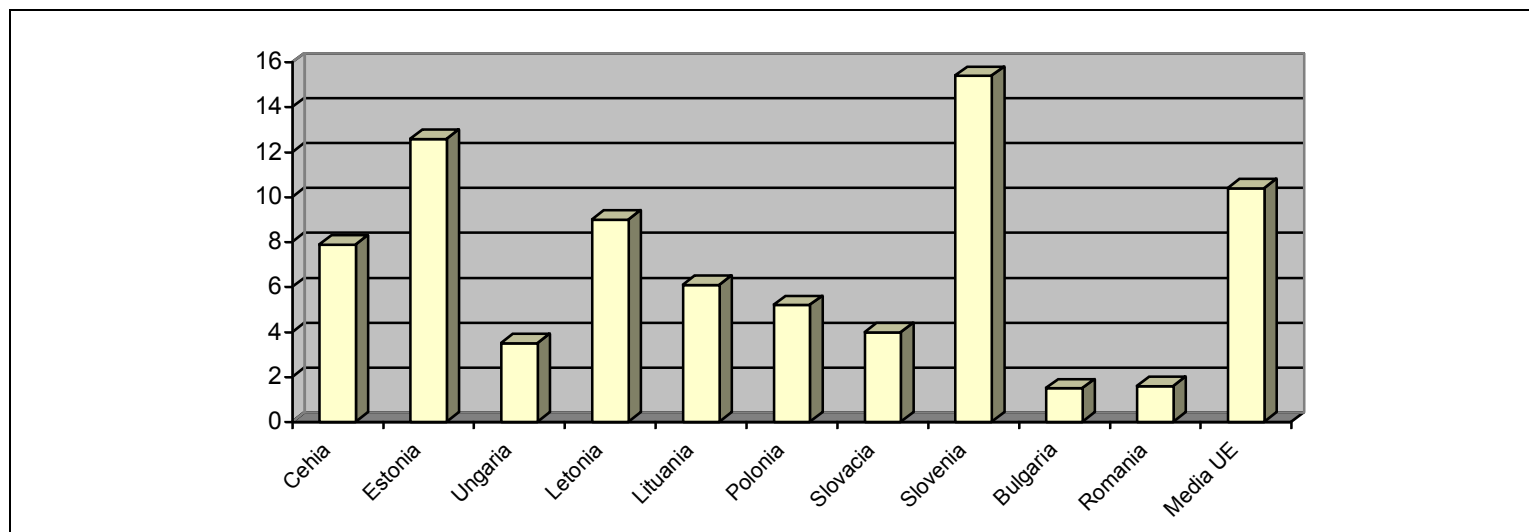
1. Rata de participare a adulților (25-64 ani) la educație și formare continuă

1. Persoane în vârstă de 25-64 ani care au urmat o formă de instruire în ultimele patru săptămâni în sistemul național de educație, pe medii și sexe – 2008

	Total	Masculin		Feminin		Urban		Rural	
2009	182897	84156	46%	98741	54%	156287	85%	26612	14,6%

Sursa: INS, AMIGO– 2010

Rata de participare a adulților (25-64 ani) la educație și formare continuă – date comparative 2008

Sursa: Europe in figures – Eurostat 2010

Capitolul 3

PROIECTE FINANȚATE DIN FONDURI EUROPENE

DERULATE DE CĂTRE MECS

I. REALIZAREA UNUI SISTEM EDUCAȚIONAL STABIL, ECHITABIL, EFICIENT ȘI RELEVANT

- 1) ***Împreună cu copiii pentru un debut școlar de calitate – instrumente didactice digitale pentru preșcolarii din grupa pregătitoare***, POSDRU/ID proiect 62126 (în contractare)

Buget: 20.233.493 lei;

Obiectivul general al proiectului vizează creșterea adaptabilității școlare, asociată cu prevenirea insuccesului școlar la copiii preșcolari din grupa mare pregătitoare prin crearea/testarea/pilotarea instrumentelor didactice digitale și a unei metodologii alternative în vederea pregătirii debutului școlar;

Grup țintă: 320 de cadre didactice, 6.120 de preșcolari;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: adaptabilitate școlară crescută, asociată cu prevenirea insuccesului școlar la copiii preșcolari din grupa mare pregătitoare prin crearea/testarea/pilotarea instrumentelor didactice digitale și a unei metodologii alternative în vederea pregătirii debutului școlar.

- 2) ***Program educațional integrat de facilitare a tranziției din ciclul de învățământ primar în ciclul de învățământ gimnazial în vederea prevenirii insuccesului școlar la elevi***, POSDRU/ID proiect 63189 (în contractare)

Buget: 20.090.275 lei;

Obiectivul general al proiectului: creșterea competitivității generațiilor actuale de elevi prin creșterea accesului și participării la educație, creșterea motivației pentru învățare și rămânerea pe termen lung în sistemul de educație prin intermediul dezvoltării serviciilor integrate, digitale de educație în perioada de tranziție către ciclul gimnazial;

Grup țintă: 2.500 de elevi, 100 de părinți, 180 de cadre didactice;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: măsuri care să amelioreze fenomenul de insucces școlar sau chiar de părăsire timpurie a școlii în aceasta etapă, implementate prin programul educațional integrat destinat cadrelor didactice (învățători și profesori), elevilor și părinților acestora. Se poate asigura astfel reducerea abandonului școlar și ameliorarea succesului școlar, precum și integrarea clasei a IX-a în gimnaziu, în vederea coerenței învățământului obligatoriu de 10 ani. Totodată, proiectul poate contribui la facilitarea procesului de adaptare a elevilor din mediul rural care vor continua studiile liceale în unități școlare din mediul urban.

- 3) ***Sprijinirea sistemului educațional special prin portal educațional dedicat***, ID proiect 4422/ POSCE/FEDR (în implementare)

Buget: 24.236.306 lei;

Obiectivul general al proiectului: dezvoltarea și stimularea sistemului educațional special pentru a facilita copiilor cu cerințe educative speciale (celor cu deficiențe mentale în particular) o înțelegere mai bună a mediului și a societății în care se dezvoltă, cât și pentru a asigura integrarea acestora și participarea activă și responsabilă la viața socială;

Grup țintă: 1.400 de cadre didactice (inclusiv consilieri, cadre didactice itinerante etc.) din 140 de școli speciale în utilizarea la clasă a resurselor educaționale on-line și circa 10 persoane din cadrul MECTS pentru formare în administrarea aplicațiilor software dezvoltate;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: 1 manual de utilizare și de administrare a aplicației software dezvoltate și implementate; 1 Centru de date funcțional la nivelul MECTS; 140 de școli speciale dotate cu laboratoare TIC; asigurarea legăturii broadband, 140 școli speciale; 19.315 copii cu CES la nivel național, în special cei cu deficiențe mentale (15.880) și 6.038 cadre didactice din cadrul școlilor speciale.

- 4) ***Oferte educaționale inclusive extra-curriculare și extrașcolare pentru formarea stilului de viață sănătos și a cetățeniei active pentru copii din comunități dezavantajate, cu precădere rurale în învățământul preuniversitar din România***, POSDRU/1/1.1/S/7/ID 4390 (în implementare)

Buget: 18.484.696 lei;

Obiectivul general al proiectului îl constituie promovarea stilului de viață sănătos și a cetățeniei active în sprijinul unei educații incluzive, de calitate, pentru copiii din comunități rurale și formarea specifică a categoriilor de factori de decizie din domeniul învățământului preuniversitar.

Grup țintă: directori ai unităților de învățământ – 840; elevi (învățământ preuniversitar) – 12.800; membri ai consiliilor de administrație ale unităților de învățământ – 840; personal cu funcții de conducere, monitorizare, evaluare și control din inspectoratele școlare, structuri centrale și locale ale MECTS sau aflate în coordonarea/subordinea acestuia – 378; personal din centrele de asistență psihopedagogică – 42;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: formarea unui stil de viață sănătos în spiritul cetățeniei active pe bază de intervenții extra-curriculare și non-formale; formarea specifică a categoriilor de factori de decizie din domeniul învățământului preuniversitar pentru a sprijini și a se implica activ în construirea de oferte educaționale de promovare a stilului de viață sănătos și a cetățeniei active în sprijinul unei educații incluzive, de calitate, pentru copiii din comunități dezavantajate, cu precădere rurale.

- 5) ***Dezvoltarea competențelor cheie premisă a incluziunii sociale***, POSDRU/55/1.3/S/41523; 41523 (în implementare)

Buget: 18.496.700 lei;

Obiectivul general al proiectului: îmbunătățirea competențelor cheie în învățământul primar prin crearea/testarea/pilotarea și implementarea unui program educațional integrat, în vederea creșterii calității educației la nivel de sistem;

Grup țintă: directori ai unităților de învățământ – 80; elevi (învățământ preuniversitar) – 7.000; personal cu funcții de conducere, monitorizare, evaluare și control din inspectoratele școlare, structuri centrale și locale ale MECTS sau aflate în coordonarea/subordinea acestuia – 165; personal din sistemul național de examinare, evaluare și curriculum în învățământul preuniversitar – 15;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: Proiectul își propune să realizeze o radiografie a cauzelor și, totodată, printr-o abordare integrată, să construiască și să piloteze/implementeze planuri de măsuri strategice, coerente, integrate, care să vizeze toți factorii cu impact în acest domeniu. Valoarea adăugată a proiectului constă în: crearea de instrumente evaluative, dezvoltarea de ghiduri metodologice, resurse curriculare și manageriale la nivelul sistemului de educație; crearea de resurse educaționale moderne, specifice problematicei abordate, prin implicarea unui expert din domenii complementare și prin dezvoltarea parteneriatului social, cu respectarea contextului cultural, în cazul minorităților naționale precum și crearea unor mecanisme de parteneriat și acțiune comună între instituții din domeniul educației, care, deși fiecare dintre acestea are responsabilități privind resursele educaționale, în mod tradițional acționează separat, reducând eficiența și sustenabilitatea intervențiilor.

6) ***Educație, calificare și facilitarea tranziției spre un loc de muncă pentru elevi și tineri cu risc sau în situație de abandon***, POSDRU/8/2.2/S/4; 3024 (în implementare)

Buget: 18.326.049 lei;

Obiectivul general al proiectului: crearea cadrului metodologic, a mecanismelor și instrumentelor de sprijin pentru dezvoltarea unor programe integrate pentru creșterea participării la educație și formare profesională inițială și facilitarea tranziției către un loc de muncă a elevilor și tinerilor care prezintă risc sau sunt în situație de abandon școlar;

Grup țintă: delincvenți juvenili – 15; elevi cu risc de părăsire timpurie a școlii – 1.000; părinți/tutori ai elevilor cu risc de părăsire timpurie a școlii – 1.000; persoane care au părăsit timpuriu școala – 300; persoane care nu au absolvit învățământul obligatoriu – 300; personal implicat în dezvoltarea și implementarea programelor de educație de tip "A doua șansă" – 1.390;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: dezvoltarea de parteneriate multiprofesionale ce vor crea posibilitatea oferirii de servicii complexe tinerilor cu risc de excluziune socială; pilotarea metodologiilor și instrumentelor create la nivelul unor regiuni și validarea acestora pe baza feed-back-ului primit; extinderea aplicării acestor programe în zone/județe și școli neasistate anterior; abordări transnaționale și transregionale care vor contribui la cunoașterea bunelor practici în acest domeniu din alte țări europene și la îmbunătățirea programelor, prin accentul nou care va fi pus pe colaborarea interinstituțională pentru oferirea de servicii sociale, de mediere și consiliere ocupațională în plus față de formarea profesională, facilitând astfel accesul tinerilor pe piața muncii.

7) ***Eficientizarea managementului pentru îmbunătățirea calității serviciilor de evaluare a manualelor școlare din învățământul preuniversitar***, PODCA /Cerere de idei IP5/2010, nr. 615654 (în dezvoltare)

Buget: 4.472.000 lei;

Obiectivul general al proiectului: Eficientizarea și transparentizarea procesului de evaluare a manualelor școlare din învățământul preuniversitar, în conformitate cu atribuțiile instituționale stabilite prin H.G. nr. 1401/2009.

Grup țintă: 40 funcționari publici ai CNEE și 20 ai MECS;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: Serviciu public dezvoltat pentru evaluarea manualelor școlare finanțate din fonduri publice.

8) ***Dezvoltarea resursei umane pentru managementul eficient al bazelor de date calitative ale rezultatelor examenelor și evaluărilor din învățământul preuniversitar***, POSDRU/57/1.3/S/21086 (în implementare)

Buget: 18.500.000 lei;

Obiectivul general al proiectului: implementarea la nivel național a unui program pilot pentru dezvoltarea competențelor cadrelor didactice cu abilități IT de a lucra eficient în echipă cu profesorii-evaluatori pentru proiectarea și implementarea eficientă a unei structuri de baze de date operaționale pentru colectarea, stocarea, validarea și analiza calitativă și cantitativă a rezultatelor, evaluărilor și examenelor naționale;

Grup țintă: 1.668 de cadre didactice și personal didactic auxiliar cu responsabilități în gestionarea bazelor de date;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: Responsabili formați în gestionarea bazelor de date pentru evaluările și examenele naționale și, implicit, creșterea calității acestora prin formarea specifică a resursei umane pentru operarea cu baze de date cantitative și calitative asociate examenelor și evaluărilor naționale.

9) ***Banca de instrumente de evaluare a elevilor din învățământul preuniversitar (BIE)***, POSCCE/ A3 – O. 3.2.3 ID electronic 105 (în evaluare)

Buget: 14.738.000 lei;

Obiectivul general al proiectului: susținerea și implementarea pachetului de aplicații de tip e-educație pentru construirea BIE din învățământul preuniversitar;

Grup țintă: 40 de funcționari publici, membri ai CNEE; 20 de inspectori angajați ai MECTS; 42 de inspectori școlari generali/adjuncți, președinți ai comisiilor județene/municipiului București de examen/evaluare națională; 42 de inspectori de specialitate din inspectoratele școlare județene, respectiv al municipiului București responsabili pentru administrarea evaluărilor și a examenelor naționale; 2.000 de persoane din cadrul personalului didactic auxiliar cu atribuții de „informaticieni” din cele 2.000 de centre de evaluare și centre de examen din toate județele țării stabilite în anul pilotării BIE; 4.000 de cadre didactice;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: Crearea unor instrumente de evaluare necesare pentru examenele și evaluările naționale la standardele de calitate, precum și transmiterea securizată a subiectelor de examen pentru toate evaluările și examenele naționale din învățământul preuniversitar; creșterea calității; monitorizarea și controlul calității evaluărilor și a examenelor naționale din învățământul preuniversitar, cu „miză ridicată” pentru toți actorii educaționali.

10) Dezvoltarea serviciului public de evaluare în mediu electronic a elevilor din învățământul preuniversitar, PODCA Cererea IP5/2010, ID proiect 617976 (în evaluare)

Buget: 3.723.000 lei;

Obiectivul general al proiectului: îmbunătățirea calității serviciului public de educație prin dezvoltarea unor instrumente specifice de control și monitorizare a calității evaluării elevilor din învățământul preuniversitar.

Grup țintă: 40 de funcționari publici ai CNEE și 20 ai MECTS; 84 de reprezentanți ai autorităților locale în consiliile de administrație ale școlilor; 84 de inspectori școlari;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: Proiect-pilot de dezvoltare în mediu electronic a elevilor, cu scopul diversificării opțiunilor de evaluare a elevilor; asigurarea standardelor de calitate ale evaluării elevilor din învățământul preuniversitar.

11) Instrumente digitale de ameliorare a calității evaluării în învățământul preuniversitar, POSDRU/1/1.1/S/3/ID proiect 3074 (în implementare)

Buget: 18.474.218 lei;

Obiectivul general al proiectului este dezvoltarea și implementarea de instrumente și mecanisme digitale de îmbunătățirea a proceselor evaluative și de autopoziționare/autoevaluare a elevilor din învățământul preuniversitar liceal;

Grup țintă: 767.439 elevi; 11.270 personal format prin proiect: 240 de experți, 146 de formatori, 10.714 de specialiști în evaluare certificați;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: Implementarea proiectului va avea un caracter inovator, datorită: calității evaluării, care va fi performantă – unitară, diversificată ca tipologie și instrumente, oferind feed-back structurat/personalizat atât elevului, cât și profesorului; competențelor de autoevaluare/autopoziționare a elevilor în raport cu o ierarhie dezirabilă, în sensul dezvoltării acestora; calității și cantității standardelor și criteriilor de evaluare a performanțelor elevilor elaborate prin proiect; creării și implementării de instrumente digitale de evaluare pentru discipline din ariile curriculare.

12) Toți la grădiniță, toți în clasa I – programe integrate pentru creșterea accesului la educație și a nivelului educațional al copiilor din comunități defavorizate, cu precădere romi, în 2008-2009, POSDRU/8/2.2/S/3; 2194 (în implementare)

Buget: 17.647.474 lei;

Obiectivul general al proiectului este prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii în rândul copiilor cu vârste între 5-8 ani din 420 de comunități dezavantajate, cu pondere ridicată de romi, cu

precădere în localitățile rurale și urbane mici, prin implementarea de alternative educaționale pentru preșcolari și părinții acestora;

Grup țintă: 8.400 de copii cu risc de părăsire timpurie a școlii, în special copiii din mediul rural, comunitatea roma sau provenind din familii sărace, participanți ai programului „Grădinița de vară” la nivel național; 6.000 de elevi cu risc de părăsire timpurie a școlii, în special copiii din mediul rural, comunitatea roma sau provenind din familii sărace, persoane cu performanțe școlare scăzute, participanți ai programului „Școala după școală” la nivel național; 2.100 de persoane – personal de specialitate format și implicat în implementarea programelor alternative de educație: „Grădinița de vară”, „Școala după școală”, „Școala părinților”; 10.000 părinți/tutori ai elevilor cu risc de părăsire timpurie a școlii, cu precădere proveniți din comunitățile roma, din zonele rurale și populația săracă, ce vor beneficia de informare și consiliere privind educația copiilor; 5.000 de părinți/tutori ai elevilor cu risc de părăsire timpurie a școlii, cu precădere proveniți din comunitățile roma, din zonele rurale și populația săracă, participanți la programul „Școala părinților”; 8.000 de copii proveniți din comunități/familii dezavantajate (inclusiv din programul Grădinițe de vară) ce vor beneficia de subvenții constând în seturi vestimentare de bază pentru înscrierea în clasa I, conținând îmbrăcăminte și încălțăminte corespunzătoare anotimpurilor (training, adidași, pulover, jachetă/fâș/palton, ghete, căciulă, mănuși, lenjerie); 420 de reprezentanți ai comunităților defavorizate – promotorii comunitari – instruiți și activați pentru procesul de dezvoltare comunitară;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: un pachet educațional de pregătire preșcolară ”De aici... în clasa I”, conținând caietul-manual pentru cele 23 de zile de pregătire preșcolară și materialele didactice aferente (componenta pentru preșcolar – 20.000 exemplare) și ghidul educatorului Grădiniței Estivale (componenta pentru educator – 1.000 exemplare); set de materiale specifice didactice/de învățare obținut prin derularea programului de educație „Școala după școală”; un studiu sociologic asupra rezultatelor obținute prin implementarea de programe flexibile de educație pentru copiii din grupul țintă și părinții acestora, util și pentru fundamentarea unor noi politici educaționale în domeniu; 4 propuneri de politici publice educaționale rezultate din implementarea proiectului sau validate pe parcursul implementării acestuia; 2 propuneri legislative pentru implementarea politicilor educaționale fundamentate; creșterea cu 10% a procentului de copii cu vârstă de școlarizare, înscriși în clasa I, proveniți din cele 420 de comunități dezavantajate; reducerea cu 75% a ratei de abandon școlar în clasa I în rândul elevilor proveniți din cele 420 de comunități dezavantajate; creșterea gradului de conștientizare în rândul familiilor dezavantajate, cu accent pe familiile rome.

13) *Dezvoltarea sistemului național de management și asigurare a calității în învățământul preuniversitar* POSDRU/ID proiect 2984, (în implementare)

Buget: 18.445.800 lei;

Obiectivul general al proiectului: dezvoltarea sistemului național de management și de asigurare a calității și a culturii calității ca modalitate esențială de creștere a competitivității și eficienței sistemului de învățământ preuniversitar;

Grup țintă: personalul de conducere, îndrumare și control din sistemul MECS (200 de persoane) și inspectorii din cadrul IȘJ/ISMB (800 de persoane); experți implicați în evaluarea calității în educație și formare profesională inițială (experții evaluatori, colaboratori externi ai solicitantului – 745 de persoane; 500 de persoane, 10-15 pentru fiecare județ, reprezentând un corp național de formatori în domeniul calității educației;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: completarea sistemului național de instrumente ale calității cu seturi de standarde de calitate pentru fiecare nivel și tip de învățământ, „Harta riscului educațional” și un sistem de sprijin al deciziei de îmbunătățire a calității; formarea actorilor – formatori naționali în domeniul calității (câte 10 – 15 în fiecare județ); experți evaluatori externi; inspectorii și personalul de specialitate din MECS; formate în mod unitar, aceste grupuri vor promova o cultură omogenă a calității la nivel de sistem; diseminarea informației și promovarea bunelor practici la nivel de sistem –

prin materiale tipărite (informative și de promovare, ghiduri și pliante etc.), conferințe și mese rotunde. monitorizarea calității la nivel de sistem – prin „Barometrul calității educației”.

14) *Dezvoltarea culturii calității și furnizarea unei educații de calitate în sistemul de învățământ preuniversitar din România prin implementarea standardelor de referință*, POSDRU (în implementare)

Buget: 20.750.900 lei;

Obiectivul general al proiectului: creșterea capacității sistemului de învățământ preuniversitar de a furniza educație de calitate prin implementarea standardelor de referință. Vor fi sprijiniți furnizorii de educație și formare pentru implementarea standardelor de calitate/referință, în vederea evaluării periodice a calității din 5 în 5 ani;

Grup țintă: personalul a 1.000 de unități de învățământ, publice și private, selectate pentru pilotare; pentru activitatea 2 – „*Perfecționarea experților în evaluare și acreditare din sistemul de asigurare a calității în învățământul preuniversitar*” – evaluatori externi și formatori în domeniul calității educației; 1.100 de persoane: cel puțin 600 de evaluatori externi perfecționați și certificați, cel puțin 500 formatori în domeniul calității educației perfecționați și certificați; pentru activitatea 3 – „*Formarea directorilor, membrilor Consiliilor de administrație și ai comisiilor de evaluare și asigurare a calității din unitățile de învățământ preuniversitar în pilotare*” – 4.000 de persoane: 1.000 de directori formați și certificați (câte unul din fiecare unitate școlară); 1.000 de membri ai consiliilor de administrație formați și certificați (câte unul din fiecare unitate școlară); 2.000 de membri ai CEAC formați și certificați (câte 2 din fiecare unitate școlară);

Valoare adăugată/rezultate preconizate: Elaborarea și implementarea metodologiei de evaluare externă a calității educației în învățământul preuniversitar; perfecționarea experților în evaluare și acreditare din sistemul de asigurare a calității în învățământul preuniversitar; formarea directorilor, membrilor Consiliilor de administrație și ai comisiilor de evaluare și asigurare a calității din unitățile de învățământ preuniversitar în pilotare; realizarea de rapoarte, studii și analize în sprijinul dezvoltării culturii calității la nivelul sistemului de învățământ preuniversitar; organizarea de evenimente pentru informarea publicului larg, de activități de conștientizare la nivel de sistem educațional și de diseminare a informațiilor privind proiectul și rezultatele acestuia.

15) *Sprijin pentru unitățile școlare în implementarea manualului de evaluare internă a calității educației* – POSDRU (aprobat)

Buget: 20.806.900 mii lei;

Obiectivul general al proiectului: Dezvoltarea capacității furnizorilor de educație de a elabora, implementa, evalua și revizui sisteme și proceduri de asigurare a calității educației în învățământul preuniversitar;

Grup țintă: cel puțin 600 de formatori în domeniul asigurării calității educației formați și certificați; cel puțin 8.000 membri CEAC (Comisia de Evaluare și Asigurare a Calității din fiecare unitate de învățământ) formați și certificați (câte unul din fiecare unitate școlară); 200 de unități școlare selectate pentru pilotarea manualului de evaluare internă a calității; 8.000 de unități școlare care implementează manualul de evaluare internă a calității;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: instrumente și mecanisme eficiente de evaluare externă a calității; personal implicat în evaluarea externă și asigurarea calității format și perfecționat (experți în evaluare și acreditare și formatori și actorii relevanți la nivelul furnizorului de educație); cultură a calității dezvoltată prin rapoarte și studii comparative la nivelul sistemului de învățământ; pentru 1.000 de unități școlare din întreaga țară, evaluarea periodică a calității.

16) *Revizuirea metodelor, instrumentelor și procedurilor pentru creșterea calității învățământului profesional și tehnic* POSDRU/55/1.1/S/38855 (în implementare)

Buget: 10.833.900 lei;

Obiectivul general al proiectului: îmbunătățirea sistemului de educație și formare profesională inițială prin revizuirea metodologiilor, instrumentelor și procedurilor care operaționalizează politicile de dezvoltare a învățământului profesional și tehnic;

Grup țintă: 450 de directori unități de învățământ; 50 de experți în evaluare și acreditare din sistemul de asigurare a calității în învățământul preuniversitar; 450 membri ai comisiilor de evaluare și asigurare a calității din unitățile de învățământ preuniversitar; 40 de Membri ai consorțiilor regionale în educație; 60 de Membri ai partenerilor sociali în educație; 150 de reprezentanți ai personalului cu funcții de conducere, monitorizare, evaluare și control din inspectoratele școlare, structuri centrale și locale ale MECTS sau aflate în coordonarea/subordonarea acestuia;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: creșterea calității sistemului de educație și formare profesională inițială prin crearea de metodologii, instrumente și proceduri revizuite care operaționalizează politicile de dezvoltare ale învățământului profesional și tehnic; o mai bună adaptare la nevoile în permanență schimbare și la evoluțiile rapide din economie și societate; cadru metodologic și procedural de organizare și funcționare a ÎPT îmbunătățite, în concordanță cu strategiile europene; instrument de autoevaluare a sistemului ÎPT, care să permită analiza rezultatelor și îmbunătățirea acestora.

17) *Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii*, POSDRU/55/1.1/S/37932 /AP1/DMI1.1 (în implementare)

Buget: 18.494.989 lei;

Obiectivul general al proiectului este creșterea relevanței ofertei de formare profesională inițială prin învățământul profesional și tehnic preuniversitar (ÎPT) în raport cu nevoile pieței muncii și cerințele de dezvoltare economică și socială, din perspectiva societății bazate pe cunoaștere, prin îmbunătățirea documentelor de planificare strategică în ÎPT la nivel județean și local;

Grup țintă: 1.300 directori de unități de învățământ profesional și tehnic;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: Proiectul vizează o mai bună corelare a ofertei ÎPT cu nevoile pieței muncii și ale societății bazate pe cunoaștere prin îmbunătățirea managementului, proceselor și instrumentelor de planificare la nivel național, regional și local. Planificarea ofertei educaționale trebuie să se realizeze pro-activ, prin anticiparea timpurie a nevoilor de calificare pe termen mediu și lung. Demersul sistematic de planificare strategică a ofertei educaționale prin ÎPT, inițiat în cadrul Programului multi-anual PHARE TVET RO 2001-2006 va fi continuat în cadrul proiectului prin îmbunătățirea calității documentelor de programare la nivel regional (Planurile Regionale de Acțiune pentru Învățământ – PRAI), județean (Planurile Locale de Acțiune pentru Învățământ - PLAI) și local (Planurile de Acțiune ale școlilor - PAS). Prin îndeplinirea rezultatelor și indicatorilor propuși în cadrul proiectului se va obține o mai bună corelare a cifrelor de școlarizare în ÎPT cu nevoile pieței muncii și cerințele de dezvoltare economică și socială.

18) “eȘcoala”, POS CCE/ ID proiect 4442 (în implementare)

Buget: 24.855.572 lei;

Obiectivul general al proiectului: dezvoltarea și modernizarea sistemului educațional preuniversitar prin crearea de competențe digitale, de utilizare a tehnologiei informației pentru cunoaștere și rezolvarea de probleme, inclusiv competențe axiologice sau de valorizare, necesare pentru participarea activă și responsabilă la viața socială a grupului de beneficiari vizati;

Grup țintă: toți elevii de liceu (767.439) și din unitățile de învățământ profesional (274.041) din România – 1.041.480; toți profesorii de liceu (61.914) și din unitățile de învățământ profesional (6.234) din România – 68.148; toate liceele (1.410) și unitățile de învățământ profesional (90) din România – 1.500; 10 persoane cu atribuții tehnice din cadrul MECTS;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: sistem educațional preuniversitar dezvoltat prin crearea de competențe de utilizare TIC; profesori, elevi și specialiști MECTS formați în utilizarea tehnologiei informației, în vederea adaptării eficiente la cerințele societății cunoașterii; 4.230 de persoane formate pentru utilizarea instrumentelor software dezvoltate; 10 persoane formate pentru asigurarea mentenanței soluției furnizate; Data Center funcțional la nivelul MECTS.

19) ***E-ȘCOALĂ – portal integrat dedicat învățământului preuniversitar – ciclul gimnazial,*** POSCCE (în curs de contractare)

Buget: 17.283.199,57 lei;

Obiectiv general: dezvoltarea și modernizarea sistemului educațional preuniversitar prin dezvoltarea de aplicații software în educație și crearea de competențe digitale, de utilizare a tehnologiei informației pentru cunoaștere și rezolvarea de probleme, inclusiv competențe axiologice sau de valorizare, necesare pentru participarea activă și responsabilă a categoriilor de beneficiari vizați – elevi și profesori din ciclul gimnazial – la viața socială;

Grup țintă: elevii de gimnaziu din România – 893.166, potrivit datelor INS pentru anul școlar 2008-2009; toți profesorii de gimnaziu din România (clasele V-VIII) – 84.491, potrivit datelor INS pentru anul școlar 2008-2009 (dintre care 13.798 profesori care predau la disciplinele chimie, fizică, biologie); 2.520 profesori care predau la disciplinele chimie, fizică, biologie și care vor beneficia de formare în cadrul proiectului; M.E.C.T.S și departamentele aflate în subordine, prin gestionarea unei soluții educaționale moderne, cuprinzând un centru de date modern și aplicații software educaționale dezvoltate în conformitate cu prevederile curriculumului în vigoare; 10 persoane cu atribuții tehnice din cadrul M.E.C.T.S/M.E.C.T.S - U.M.P.F.E, care vor beneficia de instruire pentru mentenanța soluției dezvoltate și implementate;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: sistem educațional preuniversitar modernizat prin dezvoltarea de aplicații software în educație și prin crearea de competențe digitale, de utilizare a tehnologiei informației; laboratoare virtuale create pentru disciplinele chimie, fizică, biologie, de nivel gimnazial, disponibile on-line, destinate elevilor din clasele V-VIII, cadrelor didactice în general, și celor care predau disciplinele vizate.

20) ***Profesioniști în managementul educațional preuniversitar,*** POSDRU/1/1.1/S/2;4047 POSDRU/ID proiect 4037 (în implementare)

Buget: 18.448.347 lei;

Obiectivul general al proiectului: îmbunătățirea calității managementului educațional din învățământul preuniversitar prin revizuirea politicii în domeniu și formarea competențelor manageriale specifice categoriilor profesionale implicate în asigurarea unei mai bune adaptări a educației și formării profesionale inițiale la nevoile pieței muncii și societății bazate pe cunoaștere;

Grup țintă: 1.444 persoane cu funcții de conducere îndrumare și control din inspectorate școlare, structuri centrale și locale;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: management educațional de calitate în învățământul preuniversitar, prin revizuirea politicii în domeniu și formarea formatorilor în management din mediul descentralizat; câte 5 formatori în management educațional pentru fiecare județ. Ca elemente de valoare adăugată, proiectul va include abordările noi în managementul educațional preuniversitar datorate perspectivei de descentralizare care vor produce schimbări la nivel de operare managerială de următoarele tipuri și niveluri.

La nivel individual, în domeniul logistic descentralizarea managerială va duce la restructurarea sistemului de formare continuă pentru personalul de conducere, îndrumare și control, va defini sistemul de răspundere individuală (*accountability*) pentru persoanele cu funcții cheie; în domeniul funcțional și acțional va determina dezvoltarea de programe de formare specifică pentru categoriile cheie de personal de conducere.

La nivel instituțional regional, județean, local și național, în domeniul logistic proiectul va dezvolta competențe de utilizare TIC în managementul educațional preuniversitar și competențe în monitorizare și evaluare prin introducerea TIC ca mijloc didactic pentru toate obiectele de studiu; în domeniul structural va redefini rolurile, responsabilitățile, funcțiile și atribuțiile personalului cheie în vederea descentralizării, optimizării sistemului de relații și a circuitului decizional pentru diferitele tipuri de decizii (curriculare, financiare, privind resursele umane etc.) și va contribui la aplicarea unitară a strategiei de descentralizare; în domeniul funcțional și acțional proiectul își propune operarea de modificări de structură a documentelor de bază și va legifera "manualele de operare" la nivel instituțional, pentru diferite tipuri de decizie și pentru o evaluare reală, asigurând transparența procedurilor de operare, pregătind resursa umană pentru introducerea treptată a managementului descentralizat.

21) **Managementul situațiilor de criză la nivelul unității școlare**, POSDRU (în contractare)
Buget: 10.817.538 lei;

Obiectivul general al proiectului: asigurarea unei educații de calitate în învățământul preuniversitar prin restructurarea curriculumului pentru consiliere și orientare și prin elaborarea, implementarea și monitorizarea de proceduri, instrumente și mecanisme, în vederea asigurării unui management eficient al situațiilor de criză la nivelul unităților de învățământ;

Grup țintă: 3.000 directori unități de învățământ; 480 de elevi; 500 membri CEAC din unitățile de învățământ; 500 de persoane cu funcții de îndrumare și control de la nivelul IȘJ/ISMB și MECTS;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: studii de impact, cercetări și diagnoze elaborate de către MECTS sau diverși parteneri ai acestuia; elaborarea unui plan și a unui curriculum de formare, adecvate asigurării unui management eficient al situațiilor de criză la nivelul unității de învățământ; suport educațional pentru succesul școlar în învățământul obligatoriu.

22) **Tinerii împotriva violenței**, POSDRU/1/1.1/S/6; 4568 (în implementare)
Buget: 18.500.000 lei;

Obiectivul general al proiectului vizează dezvoltarea unor structuri și mecanisme de informare, formare, monitorizare și comunicare la nivel local, regional și național în domeniul prevenirii și combaterii fenomenelor de violență în școală, în vederea dezvoltării capacității instituționale a diferitelor structuri cu rol în domeniu și a competențelor resurselor umane implicate în educație;

Grup țintă: Elevi – 13.200; consilieri școlari – 1.000; directori ai unităților de învățământ – 500; membri ai consiliilor de administrație ale unităților de învățământ – 1.320; personal cu funcții de conducere, monitorizare, evaluare și control din inspectoratele școlare, structuri centrale și locale ale MECTS sau aflate în coordonarea/subordinea acestuia – 98; personal din centrele de asistență psiho-pedagogică – 42; personal din centrele de resurse educaționale – 42;

Valoare adăugată/rezultate preconizate. Sistem de monitorizare a fenomenelor de violență în școli: sistem de indicatori privind violența școlară; metodologie de colectare (proceduri și instrumente de colectare) a datelor privind violența școlară și măsurile de intervenție; bază de date privind situațiile de violență școlară și măsurile de intervenție; crearea Observatorului Național – organism inter-instituțional cu rol în colectarea și monitorizarea datelor privind violența școlară; sprijin pentru dezvoltare instituțională, formare în domeniul prevenirii și combaterii violenței în școală; formarea elevilor: 13.200 de copii implicați în programul de gestionare a conflictelor și comunicare interacțiune non-violentă; 10.000 de copii informați de către copii care au participat în program despre problematica violenței și beneficiile unui astfel de program; 16 specialiști formați în vederea instruirii cadrelor didactice care urmează să lucreze cu copii; 160 de profesori instruiți în utilizarea programului anti-violență la copii; 100 de voluntari pregătiți pentru a susține desfășurarea programului anti-violență în rândul copiilor.

23) **Parteneriate active școală – întreprindere pentru îmbunătățirea formării profesionale inițiale – PAȘII FP**, POSDRU /ID proiect 63196 (în implementare)

Buget: 11.765.965 lei;

Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea capacității învățământului profesional și tehnic (ÎPT) de a asigura calificări și oferte educaționale relevante pentru nevoile pieței muncii prin colaborarea directă cu reprezentanții mediului economic;

Grup țintă: 20 de consilieri școlari; 20 de directori ai unităților de învățământ; 120 de membri ai partenerilor sociali în educație; 10 persoane – personal din centrele de asistență psiho-pedagogică; personal din centrele de resurse educaționale – 10 persoane; elevi (învățământ preuniversitar, ISCED 0-3) – 500; personal cu funcții de conducere, monitorizare, evaluare și control din inspectoratele școlare, structuri centrale și locale ale MECTS sau aflate în coordonarea/subordinea acestuia – 20;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: conștientizarea importanței parteneriatelor școală-întreprindere în vederea facilitării derulării stagiilor de pregătire practică a elevilor din ÎPT; oportunități privind înființarea, dezvoltarea și consolidarea parteneriatelor active școală-întreprindere; derularea de programe de formare a reprezentanților parteneriatelor școală – întreprindere.

24) **Medierea – modalitate de soluționare a conflictelor apărute în mediul școlar**, POSDRU (în contractare)

Buget: 17.203.877 lei;

Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea accesului și a participării la oportunități de formare și reconversie profesională a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar, prin activități de mediere și către o nouă specializare, aceea de mediator educațional, în vederea creșterii calității serviciilor de educație la nivel național;

Grup țintă: 1.050 de cadre didactice;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: mediatori educaționali formați ce vor sprijini activitățile destinate dezvoltării rutelor profesionale flexibile de învățare pe tot parcursul vieții prin îmbunătățirea accesului și participării la programe de reconversie profesională; o mai bună corelare între formarea profesională inițială, cea continuă și piața muncii; suport educațional pentru succesul școlar în învățământul obligatoriu.

II. TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI TIMPURII ÎN BUN PUBLIC

25) **Portal dedicat educației timpurii**, POSCCE/AP3/DMI2

Buget: 17.432.594,55 lei;

Obiectivul general al proiectului este susținerea procesului de reformă a educației timpurii, prin furnizarea unei soluții complexe de e-Educație, care să vină în întâmpinarea necesităților de dezvoltare ale principalilor beneficiari ai acestui sistem – copiii cu vârste de la 3 la 7 ani, adresând în același timp și nevoile de formare ale categoriilor de adulți care participă la educarea, protecția și îngrijirea copiilor (educatori, consilieri, alt personal de îngrijire din grădinițe, părinți/alți membri ai familiei, tutori, bone, etc.);

Grup țintă: copiii de vârstă preșcolară din România (de la vârsta de 3 până la 7 ani); cca. 850.000 copii, părinții acestora, alți membri ai familiei, tutorii etc.; personalul implicat în îngrijirea copilului, din unitățile de învățământ preșcolar – educatori, consilieri, asistenți etc. (cca. 37.000 persoane), atât cei din unitățile publice, cât și cei din unitățile private; toate unitățile de învățământ preșcolar din România, atât publice (cca. 13.000 grădinițe), cât și private (cca. 217 grădinițe autorizate); 3.200 educatori, consilieri etc. din toate cele 41 de județe, inclusiv Municipiul București formați în utilizarea resurselor educaționale on-line create; 10 persoane cu atribuții tehnice din cadrul MECTS/MECTS – U.M.P.F.E, care vor beneficia de instruire pentru mentenanța soluției dezvoltate și implementate;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: introducerea educației timpurii prin furnizarea unei soluții complexe de e-Educație.

III. DESCENTRALIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR ȘI CREȘTEREA AUTONOMIEI ȘCOLILOR

26) *Formarea de consilieri și asistenți suport pentru implementarea Strategiei de descentralizare a învățământului preuniversitar*, POSDRU/1/1.1/S/8/ ID 4554 (în implementare)

Buget: 18.500.000 lei;

Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea managementului și capacității unităților de învățământ de a gestiona schimbările antrenate de procesul de descentralizare la scară națională. Acest obiectiv va fi atins prin dezvoltarea serviciilor de consultanță și asistență și a unor instrumente alternative pentru creșterea conștientizării schimbărilor de către entitățile interesate, conform Strategiei descentralizării învățământului preuniversitar, reactualizată în 2008;

Grup țintă: membri ai consiliilor de administrație a unităților de învățământ – 1.000; reprezentanți ai partenerilor sociali în educație – 420; personal cu funcții de conducere, monitorizare, evaluare și control din IȘJ și MECTS – 262;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: Relevanța proiectului față de grupurile țintă transpare în formarea și atribuirea de noi competențe personalului cu funcții de conducere, monitorizare, evaluare și control din direcțiile județene de învățământ și structuri centrale, membrilor Consiliilor de Administrație, privind domeniul deținerii și transmiterii de know-how despre competențele descentralizate, despre rolurile și atribuțiile diferitelor entități pe circuitul între organizația centrală-unitățile școlare – comunitate.

IV. INTRODUCEREA UNUI CURRICULUM ȘCOLAR BAZAT PE COMPETENȚE

27) *Curriculum Revizuit în Învățământul Profesional și Tehnic (CRIPT) – ID 58832, AP1/DM11.1 (în implementare)*

Buget: 20.430.424 lei;

Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea calității ofertei educaționale (curriculare) din sistemul național de educație și formare profesională inițială, prin intervenții ameliorative, ample, sistematice, la nivelul fiecărei componente a procesului de proiectare a acestei oferte specifice sistemului de învățământ profesional și tehnic, pe baza evidențelor furnizate de analiza comparativă a ofertei existente cu nevoile pieței muncii identificate în context național, conform documentelor strategice naționale și europene;

Grup țintă: personal din sistemul național de examinare, evaluare și curriculum în învățământul preuniversitar – 122 de persoane; personal al membrilor comitetelor sectoriale – 45 persoane; personal cu funcții de conducere, monitorizare, evaluare și control din inspectoratele școlare, structuri centrale și locale ale MECTS sau aflate în coordonarea/subordinea acestuia – 100 persoane;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: documente strategice elaborate prin proiect, corelate cu documentele europene și naționale; depășirea neajunsului actual referitor la formularea de decizii de natură educațională slab fundamentate sau dezbătute la nivel restrâns; documentul strategic intitulat „Cadru de referință pentru curriculumul din sistemul de învățământ profesional și tehnic”; documentul „Nomenclatorul calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar” revizuit; Standardele de Pregătire Profesională, planurile de

învățământ și programele școlare revizuite și actualizate pentru 200 de calificări profesionale școlarizate prin învățământul profesional și tehnic.

28) *Proces educațional optimizat în viziunea competențelor societății cunoașterii*, POSDRU/ ID proiect 25952 (în implementare)

Buget: 17.963.966 lei;

Obiectivul general al proiectului este creșterea accesului la un învățământ de calitate prin intermediul unor demersuri educaționale inter și transdisciplinare orientate către dezvoltarea competențelor solicitate de societatea modernă și prin optimizarea procesului educațional prin utilizarea TIC, inclusiv tehnologiile *multi-touch*;

Grup țintă: 1.500 de persoane-resursă cu atribuții în evaluare, examinare și curriculum formate la nivel național (1/fiecare liceu); 5.640 persoane din sistemul național de examinare, evaluare și curriculum, 1.410 directori și 35.250 elevi din cele 1.410 licee din țară formați;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: abordare modernă în învățământul de masă – implementarea sub formă de studiu pilot, pe anul școlar 2010-2011, a curriculumului integrat, inter și transdisciplinar, la clasă; acces crescut la un învățământ de calitate prin intermediul unor demersuri educaționale inter-și transdisciplinare orientate către dezvoltarea competențelor solicitate de societatea modernă și prin optimizarea procesului educațional prin utilizarea TIC, inclusiv tehnologiile *multi-touch*.

29) *Competențe cheie TIC în curriculumul școlar*, POSDRU/1/1.1/S/5 (în implementare)

Buget: 18.500.000 lei;

Obiectivul general al proiectului este restructurarea sistemului de învățământ preuniversitar prin adaptarea curriculumului la cerințele societății actuale, care reclamă dobândirea competențelor TIC;

Grup țintă: 840 inspectori de specialitate formați care vor forma cadrele didactice din 1.680 de unități școlare aflate în toate județele țării;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: curriculumul adecvat la competențele TIC, răspunzând cerințelor societății actuale; accesul la formarea la distanță a inspectorilor de specialitate și a profesorilor; o legătură mai bună între elevi și profesori, prin utilizarea unui limbaj comun, dobândit prin competențele TIC; acces la informare și formare continuă a adulților (inspectori și profesori); resursă umană formată pentru implementarea competențelor-cheie TIC în noul curriculum școlar.

30) *Cadrul de referință al curriculumului național pentru învățământul preuniversitar: un imperativ al reformei curriculare*, POSDRU/55/1.1/S/25088 (în implementare)

Buget: 18.484.000 lei;

Obiectivul general al proiectului este dezvoltarea cadrului de referință al Curriculumului Național, ca document reglator;

Grup țintă: 8.126 de cadre didactice;

Valoare adăugată/rezultate preconizate. Proiectul va asigura elaborarea cadrului conceptual (cadrul de referință pentru curriculumul național) menit să faciliteze restructurarea și îmbunătățirea sistemului de educație și formarea profesională inițială în vederea creșterii capacității acestuia de a asigura competențe cheie și profesionale pentru toți elevii și de a furniza educație de calitate.

31) *Restructurarea curriculumului național în învățământul liceal*, POSDRU/55/1.1/S/31536 (în implementare)

Buget: 18.500.000 lei;

Obiectivul general al proiectului este restructurarea curriculumului național la toate disciplinele de la liceu, filierele teoretică și vocațională și la disciplinele de cultură generală de la filiera tehnologică;

Grup țintă: 1.120.000 de elevi; 120.000 de cadre didactice;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: asigurarea noului curriculum școlar pentru nivelul liceal.

V. ASIGURAREA CALITĂȚII ȘI STIMULAREA EXCELENȚEI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DE STAT ȘI PRIVAT

32) *Calitate și Leadership pentru Învățământul Superior Românesc*, POSDRU/1/1.2 (în implementare)

Buget: 18.211.166 lei;

Obiectivul general al proiectului este construcția unei viziuni pe termen lung asupra învățământului superior românesc asumată de actorii cheie din sistem, din economie și de către societate în ansamblu, care să fundamenteze politicile sistemului universitar și să reprezinte totodată un reper pentru poziționarea strategică a universităților, precum și dezvoltarea capacității de leadership la nivelul universităților care să permită acestora construcția și urmărirea obiectivelor strategice pe termen lung;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: Cartea verde „Calitate și Leadership în Universitățile Românești” – Cartea verde reprezintă un document destinat dezbaterii publice ce va cuprinde repere de acțiuni identificate de către actorii cheie din sistem la orizontul 2015, corelate cu elementele strategice existente deja la nivelul politicilor publice; Cartea alba a Transformării Universității Românești; *Cartea alba* va reprezenta reformularea *Cărții verzi* în urma consultării publice; o viziune pe termen mediu și lung a învățământului superior în România în contextul socio-economic global în care țara noastră este integrată; un set de propuneri de politici publice pe domeniile de interes identificate, propuneri elaborate de către 10 paneluri de experți, fiind rezultatul unei consultări online extinse de tip Delphi; construcția unui cadru favorizant arhetipurilor universităților identificate.

33) *Doctoratul în Școli de Excelență – evaluarea calității cercetării și creșterea vizibilității prin publicare științifică* POSDRU/ (în implementare)

Buget: 18.399.996 lei;

Obiectivul general al proiectului este elaborarea, testarea și implementarea unei metodologii care să asigure evaluarea internațională a calității cercetării în universități, susținerea școlilor de excelență, precum și creșterea capacității de publicare științifică la nivel instituțional și individual cu impact asupra calității programelor doctorale;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: raport privind practica internațională în evaluarea cercetării; metodologia generală de evaluare a calității cercetării în universități; metodologii specifice de evaluare pe domenii științifice; platformă informatică ca suport evaluare; analiza comparativă a programelor specifice la nivel internațional; „*Mutual learning workshop*” privind programe de excelență; program de training editorial pentru întărirea capacității editoriale a unui grup de 30 de publicații românești; platformă web de suport editorial care să permită unui număr mare de reviste românești să intre în fluxul principal de cunoaștere; formarea profesională a doctoranzilor; sesiuni de training pentru creșterea capacității de autorat științific; platforma de autorat științific "*Knowledge sharing platform*".

34) *Studii Doctorale în România – Organizarea Școlilor Doctorale* POSDRU/1/1.5 (în implementare)

Buget: 12.984.300 lei;

Obiectivul general al proiectului este restructurarea și consolidarea sistemului național de studii doctorale pentru ca programele doctorale și postdoctorale să contribuie efectiv la formarea unor cercetători cu performanță recunoscută internațional și, astfel, să asigure vizibilitate și recunoașterea talentului tinerilor cercetători români pregătiți în țară;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: rapoarte de diagnoză: *Doctoratul în Institutele de Cercetare*, *Doctoratul în Institutele de Cercetare ale Academiei Române*; rapoarte de diagnoză pe domeniile de referință; rapoarte de analiză: *Finanțarea doctoratului*, *Tendențe actuale în educația doctorală*, *Doctoratul Profesional*; rapoarte de cercetare cantitativă și calitativă; raport de analiză a publicațiilor

ISI ale autorilor din România cu afiliere IOSUD; raport de analiză a publicațiilor ISI ale persoanelor din România care au obținut recent titlul de doctor în știință; raport de analiza – Baza legală a studiilor doctorale; sinteze: *Doctoratul și organizarea Școlilor Doctorale - O diagnoză de stare și prospectări pentru un viitor posibil, Doctoratul și organizarea Școlilor Doctorale – Transparența doctoratului din Romania, Tabelul sintetic cu propunerile de recomandări pentru noul model de Școala Doctorală.*

35) *Îmbunătățirea managementului universitar*” POSDRU/1/1.2 (în implementare)

Buget: 17.754.241 lei;

Obiectivul general al proiectului constă în îmbunătățirea managementului universitar, prin construcția și implementarea unui sistem viabil de formare adecvată, actuală a reprezentanților universităților cu diferite responsabilități decizionale, în vederea eficientizării activităților de conducere a instituțiilor de învățământ superior;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: o comunitate de practicieni conectați între ei cu ajutorul unei platforme de cunoaștere și comunicare, în mediul virtual, capabile să asigure comunicarea și schimbul de experiență și bune practici între membrii acestei comunități; platformă virtuală pentru comunicare; bază de date structurată a modulelor de formare; cadrul metodologic privind utilizarea viitoare a platformei de formare în managementul universitar; cadru privind mecanismele de acces ale comunității universitare în consultarea și utilizarea platformei; pachet și programe de formare validate; formarea a aproximativ 30 de formatori; formarea a peste 80 de reprezentanți ai top-managementului din universități; formarea a 840 de persoane în cadrul primei runde de formare.

36) *Registrul Matricol Unic* POSDRU/1/1.2 (în implementare)

Buget: 17.540.009 lei;

Obiectivul general al proiectului constă în îmbunătățirea managementului administrativ în învățământul superior românesc și consolidarea rolului universităților în raport cu cerințele societății civile și ale pieței muncii prin dezvoltarea unei baze de date integrate pentru gestionarea informațiilor referitoare la studenți, care vor fundamenta politicile și strategiile publice în domeniu. Baza de date va fi orientată web, cu utilizare securizată prin semnătură electronică, care să asigure trasabilitatea, interconectarea, interoperabilitatea și funcțiile de monitorizare și raportare, neavând nevoie de infrastructură de comunicații dedicată pentru universitățile participante.

Scopul principal al unui sistem național integrat privind participanții din sistemul de învățământ superior (SIS) este acela de a furniza informații și rezultate obiective și credibile, în timp real, atât factorilor de decizie ai unei instituții, cât și altor persoane fizice sau instituții interesate, în funcție de nivelul de acces atribuit acestora;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: raportul „Analiza situației la nivel instituțional”; raportul „Analiza situației la nivel internațional”; raportul „Analiza la nivelul autorităților și instituțiilor centrale”; bază de date integrate pentru gestionarea informațiilor referitoare la studenți.

37) *Studiu național de monitorizare a inserției pe piața muncii a absolvenților din învățământul superior* POSDRU/2/2.1 (în implementare)

Buget: 9.550.534 lei;

Obiectivul general al proiectului este de a consolida rolul universităților în evaluarea modului în care cunoștințele, competențele și abilitățile dobândite sunt suficiente pentru a permite absolvenților de învățământ superior să se angajeze pe piața muncii, să dezvolte o afacere proprie, să continue studiile universitare și să învețe permanent. Studiul va urmări traseul socio-profesional imediat după absolvire și după o perioadă considerată a fi suficientă pentru atingerea unui anumit nivel profesional și conturarea unei percepții individuale privind nevoile/necesitățile profesionale și de angajare;

Grup țintă: universități de stat și particulare din întreaga țară;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: elaborarea de instrumente de monitorizare a traseului socio-profesional al absolvenților din învățământul superior și implementarea acestora la nivel național și instituțional; întâlniri de lucru, seminarii, formări.

- 38) ***Asigurarea calității în învățământul superior din România în context european. Dezvoltarea managementului calității academice la nivel de sistem și instituțional*** POSDRU/1/1.2 (în implementare)

Buget: 18.301.987 lei;

Obiectivul general al proiectului este dezvoltarea și consolidarea unei orientări pozitive a comunității academice cu privire la procesul de asigurare a calității în învățământul superior, mai ales din perspectiva contextului european extrem de prolific în acest domeniu, precum și dezvoltarea aspectelor practice ale procesului de asigurare a calității prin: oferirea către instituțiile de învățământ superior a unui sprijin real referitor la elaborarea și implementarea unor sisteme interne eficiente de asigurare a calității; stimularea cadrului extern de îndeplinire a unei cerințe continue – asigurarea calității la nivel sistemic;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: capacitate instituțională îmbunătățită – evaluatori de calitate, dezvoltarea pregătirii personalului de conducere din universități, decidenților și personalului implicat în elaborarea de politici.

- 39) ***Formarea cadrelor didactice universitare și a studenților în domeniul utilizării unor instrumente moderne de predare-învățare-evaluare pentru disciplinele matematice, în vederea creării de competențe performante și practice pentru piața muncii,*** POSDRU/56/1.2/S/32768/ ID 32768 (în implementare)

Buget: 18.108.190 lei;

Obiectivul general al proiectului este: asigurarea unui învățământ superior de calitate în domeniul disciplinelor matematice, în vederea consolidării unei gândiri structurate și flexibile; ameliorarea rezultatelor învățării la nivel de sistem; dobândirea de cunoștințe și competențe pentru optimizarea angajabilității și pentru conștientizarea factorilor economici de utilitatea sprijinirii inserției pe piața muncii a absolvenților și reprezentării cu succes a României la concursuri și evenimente internaționale.

- 40) ***Informare corectă – cheia recunoașterii studiilor,*** POSDRU/2/1.2/S/6/ ID 2789 (în implementare)

Buget: 3.475.275 lei;

Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea metodologiei actuale de recunoaștere de către universități a perioadelor de studii efectuate în străinătate și elaborarea unei noi metodologii unitare și transparente în condițiile în care, conform OMEN nr. 3043/2000 privind recunoașterea perioadelor de studii, perioadele de studiu efectuate în străinătate sunt recunoscute de către universități.

Grup țintă: membri ai comisiilor/structurilor de conducere din universități și facultăți – 84; personalul implicat în dezvoltarea și managementul calificărilor la nivel de universitate – 420; studenți – 4.000;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: crearea Rețelei de Centre de Resurse în cadrul universităților, în vederea facilitării recunoașterii studiilor; crearea unei metodologii simplificate de recunoaștere, în concordanță cu normele europene va contribui la dezvoltarea individuală a studenților care posedă numai o formare de bază, parțială sau completă, dobândită într-un mediu socio-cultural, politic și economic diferit. Această formare de bază, dacă nu a fost finalizată în statul de origine poate fi continuată într-o universitate românească sau prin înscrierea la următorul ciclu universitar de studii; recunoașterea studiilor efectuate într-un alt stat membru va contribui la facilitarea integrării pe piața muncii a studenților români, comunitari sau din alte state terțe și la ocuparea locurilor de muncă cu persoane înalt calificate care și-au efectuat formarea atât într-un alt stat, cât și, ulterior, în România și

care dețin competențe și abilități diferite față de o persoană care și-a efectuat formarea numai în România.

41) *Sistem colaborativ integrat bazat pe cunoștințe pentru îmbunătățirea managementului universităților economice, în contextul noului Cadru Național al Calificărilor din Învățământul Superior*, POSDRU (în implementare)

Buget: 418.830 lei;

Obiectivul general al proiectului este restructurarea și îmbunătățirea sistemului de învățământ superior prin dezvoltarea și implementarea unui sistem colaborativ pentru îmbunătățirea managementului universitar și a calității ofertei educaționale a instituțiilor de învățământ superior din domeniul economic din România, în condițiile adaptării la cerințele în schimbare de pe piața muncii, în contextul noului Cadru Național al Calificărilor în Învățământul Superior (CNCIS) și al principiilor dezvoltării durabile.

Grup țintă: 100 de membri ai partenerilor sociali în educație;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: implementarea unor soluții rapide de captare a documentelor în format clasic, a unei platforme unice de cooperare în cadrul proiectelor de cercetare din cadrul universităților partenere în proiect; deschiderea rețelei virtuale astfel formate către integrarea sau interacțiunea cu alți parteneri, monitorizarea mult mai directă și mai facilă a proceselor logistice din universități, implementarea unui sistem de securitate a informației avansat prin drepturi riguroase de acces și prin realizarea de cursuri pentru asimilarea modului de utilizare și exploatare a soluției software implementate. Proiectul propus atinge două direcții strategice: implementarea CNCIS la nivelul programelor academice oferite de principalele universități economice din România, respectiv realizarea unui Sistem Informatic de Management al Informațiilor, ce va permite realizarea mult mai facilă a activităților colaborative curente dintre acestea, atât în ceea ce privește realizarea programelor academice, cât și a activităților de conducere.

42) *LLP-Building Bridges between EQF and EHEA* (în implementare)

Buget: 261.317 euro;

Obiectivul general al proiectului este sprijinirea implementării și dezvoltării Cadrului European al Calificărilor prin intermediul elaborării și corelării cadrelor naționale și sectoriale ale calificărilor, precum și a sistemelor de calificări, în vederea consolidării legăturilor dintre Cadrul European al Calificărilor și Spațiul European al Învățământului Superior;

Grup țintă: agenții/departamente/autorități naționale responsabile de elaborarea calificărilor din învățământul superior în țările partenere; reprezentanți ai ministerelor educației și muncii din țările partenere; BFUG și Grupul de Coordonare a procesului Bologna pot utiliza rezultatele proiectului în stabilirea temelor de discuții la nivel ministerial și regional și chiar pentru indicarea unor noi teme în vederea corelării EHEA și EQF; punctele naționale de coordonare pentru calificări; instituțiile de învățământ superior din țările partenere;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: îmbunătățirea procesului de recunoaștere a învățării non-formale și informale și a experienței și competențelor acumulate după dobândirea diplomei de licență, prin procesul de învățare pe tot parcursul vieții (LLL); dezvoltarea rolului învățământului superior în procesul LLL sprijinit prin EQF; parteneriatul variat (7 țări cu niveluri diferite de dezvoltare a cadrelor naționale ale calificărilor; organizații din diferite sectoare: instituții de învățământ superior, furnizori de formare profesională, autorități sectoriale, autorități naționale cu atribuții în domeniul calificărilor) va asigura schimbul de bune practici și reprezentativitatea la nivel european a abordărilor adoptate și rezultatelor obținute.

43) *LLP-EQF-adapted educational elements in a predictable framework of change* (în implementare)

Buget: 13.802 euro;

Obiectivul general al proiectului este identificarea unui cadru previzibil de schimbare prin raportarea la EQF/CEC a cadrelor naționale ale calificărilor.

Grup țintă: toți factorii interesați implicați în procesul elaborării și testării produselor proiectului: organismele competente în domeniul definirii reglementarilor legale, stabilirii nevoilor de formare profesională și dezvoltare a resurselor umane; organismele competente în domeniul evaluării și certificării, studenți care participă la activități transnaționale de formare profesională și de dezvoltare a resurselor umane;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: pe termen lung, proiectul sprijină învățarea pe tot parcursul vieții deschizând perspective practice pentru corelarea elementelor educaționale tradiționale, adaptate la EQF, cu noi modalități de învățare. Partenerii consorțiului provin din 8 state europene și reprezintă atât învățământul profesional și tehnic, cât și învățământul superior, atât sectorul public cât și pe cel privat, fac parte dintr-o multitudine de rețele de cooperare la nivel național/sectorial/european și cumulează un nivel vast de experiență în domeniu.

44) *LLP-Common grounds for referencing NQFs and SQFs to the EQF* (în implementare)

Buget: 14 892 euro;

Obiectivele proiectului: O.1. Crearea unor elemente comune de armonizare a cadrelor naționale și sectoriale cu EQF, asigurând astfel comparabilitatea calificărilor în baza rezultatelor învățării definite în termeni de abilități solicitate de activitățile profesionale. O.2. Elaborarea unor tipologii ale cadrelor naționale și sectoriale ale calificărilor, care să conducă la recomandări pentru sporirea comparabilității cadrelor calificărilor. O.3. Crearea unui model de colaborare între factorii interesați atât din sectorul public cât și din cel privat, la nivel European, sprijinit prin parteneriate naționale;

Grup țintă: factorii interesați, implicați în alinierea cadrelor naționale și sectoriale la EQF; organismele naționale responsabile de sistemele și cadrele calificărilor, factorii interesați la nivel sectorial implicați în educația și formarea profesională;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: proiectul va crea un spațiu al încrederii reciproce între cei care promovează EQF și cei care utilizează acest instrument, bazat pe modelul de colaborare dintre factorii interesați din sectorul public și privat; parteneriatul larg va oferi o gamă cuprinzătoare de experiențe și abordări care vor sprijini alegerea unor soluții reprezentative și larg aplicabile.

VI. STIMULAREA EDUCAȚIEI PERMANENTE ȘI OBȚINEREA UNOR CALIFICĂRI NOI, A EXTINDERII SPECIALIZĂRII ȘI PERFECȚIONĂRII

45) *Dezvoltarea resurselor umane în educație pentru administrarea rețelelor de calculatoare din școlile românești prin dezvoltarea și susținerea de programe care să sprijine noi profesii în educație, în contextul procesului de reconversie a profesorilor și atingerea masei critice de stabilizare a acestora în școli, precum și orientarea lor către domenii cerute de piața muncii, POSDRU/3/1.3/S/5/ID 4103* (în implementare)

Buget: 1.960.000 lei;

Obiectivul general al proiectului este dezvoltarea capitalului uman prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții (Long-life-learning) cu piața muncii și asigurarea de oportunități sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă și flexibilă.

Grup țintă: 6.000 de cadre didactice – personal didactic din învățământ, care se confruntă cu provocările legate de tendințele demografice negative în rândul populației școlare, cu norme incomplete, cu salarii diminuate corespunzător etc. sunt în situația de a părăsi sistemul de educație,

pentru a-și asigura veniturile necesare; sunt și în situația de a administra rețelele de calculatoare din instituțiile de învățământ, dar nu au are pregătirea specifică acestei ocupații;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: dobândirea de competențe profesionale într-o nouă ocupație – administrator de rețea de calculatoare – într-un domeniu în expansiune pe piața muncii și important pentru societatea bazată pe cunoaștere; posibilitatea utilizării și extinderii utilizării TIC în școli; posibilitatea de a completa norma școlară și de a nu părăsi sistemul de educație, de a se integra într-un sistem social echitabil; diminuarea efectului de deficit de personal calificat în administrarea rețelelor de calculatoare din școlile românești folosind personal din sistem; creșterea numărului de participanți la formare profesională (cadre didactice, alte categorii de personal); creșterea nivelului de calificare, prin dobândirea de noi competențe profesionale; eliminarea disfuncționalităților de utilizare a rețelelor școlare de calculatoare.

46) *De la debut la succes – program național de mentorat de inserție profesională a cadrelor didactice* POSDRU/ ID proiect 36525 (în curs de contractare)

Buget: 18.500.000 lei;

Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea inserției profesionale și creșterea calității activității didactice a debutanților din învățământul preuniversitar prin dezvoltarea unui sistem național coerent coeziv și sustenabil de asistare în stagiatura.

Grup țintă: 360 de profesori mentori certificați; 1.440 debutanți asistați; personal implicat în dezvoltarea și managementul programelor de formare continuă a personalului didactic și formatorilor – 48;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: sistem de inserție profesională reglementat (deoarece vizează profesionalizarea profesorilor-mentori și creează instrumente pentru asistarea debutanților); profesiile de formator de mentor și mentor reglementate prin elaborarea standardelor ocupaționale și de formare profesională; program de formare continuă pentru mentor elaborat și acreditat; stagii de formare a profesorilor-mentori; activități de asistare a debutanților.

47) *Instruirea în societatea cunoașterii*, POSDRU/3/1.3/S/7/ID 4719 (în implementare)

Buget: 15.318.069 lei;

Obiectivul general al proiectului: formarea profesională a formatorilor – profesori Master pentru cursul „Intel Teach – Instruirea în societatea cunoașterii”, în vederea dezvoltării unei formări profesionale continue de calitate și îmbunătățirea calificării capitalului uman din educație;

Grup țintă: elevi – 2.068.066 (total); persoane aparținând grupurilor vulnerabile -3000 (total); beneficiarii indirecti ai proiectului: 152.980 cadre didactice (provenite din cele 3.000 de școli din care au fost selectați profesorii Master ai proiectului), care vor avea acces la cursul programului de formare continuă și vor fi instruiți de cei 3.000 de traineri profesori Master formați prin proiectului FSE; 2.068.066 de elevi din școlile de proveniență ale trainerilor (profesorilor Master); 689 unități școlare din mediul rural și 2.311 din mediul urban;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: structura orientată pe TIC din modulul III al cursului, aduce plus valoare proiectului prin abordarea temelor actuale (comunități virtuale, comunicare în timp real, wiki, blog).

48) *Formarea competențelor personalului didactic pentru promovarea stării de bine a copiilor în școli*, POSDRU/ ID proiect 3389 (în curs de contractare),

Buget: 18.450.000 lei;

Obiectivul general al proiectului: îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul preșcolar, primar și gimnazial pentru a dezvolta abilitățile sociale, emoționale și de management comportamental ale copiilor în mediul școlar (având în vedere faptul că lipsa unor module dedicate promovării sănătății mentale în formarea inițială conduc la incapacitatea cadrelor didactice de a

preveni și gestiona corect dificultățile sociale, emoționale și comportamentale pe care le manifestă din ce în ce mai des copiii și adolescenții);

Grup țintă: cadre didactice/personal didactic din învățământul preșcolar – 250; cadre didactice/personal didactic din învățământul primar – 750; cadre didactice/personal didactic din învățământul secundar inferior – 1.000; consilieri școlari – 48; formatori – 90; tineri absolvenți sub 35 ani debutanți în cariera didactică – 200;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: formarea pe teme referitoare la asigurarea stării de bine a copiilor în unitățile de învățământ prin dezvoltarea abilităților sociale, emoționale, comportamentale ale cadrelor didactice.

49) *Calitate, inovare, comunicare în sistemul de formare continuă a didacticienilor din învățământul superior*, POSDRU /ID proiect 63709 (în curs de contractare)

Buget: 19.637.068 lei;

Obiectivul general: Dezvoltarea sistemului de formare continuă a cadrelor didactice care predau didactica specialității/coordonează practica pedagogică în învățământul superior - pentru asigurarea unei formări inițiale de calitate a studenților, viitori profesori;

Grup țintă: 1500 cadre didactice din învățământul superior;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: formare inovativă a cadrelor didactice din învățământul superior, program care oferă o nouă abordare în predarea didacticii disciplinei; dezvoltarea, în consecință, a sistemului de formare continuă a personalului didactic din învățământul superior (cadrele didactice universitare nefiind în prezent incluse în programe de formare continuă de tip aplicativ); creșterea numărului de ore de pregătire profesională continuă pentru 1.500 cadre didactice universitare; crearea rețelei de profesioniști în didactica disciplinei, contribuindu-se astfel la creșterea calității serviciilor educaționale oferite în învățământul superior și la realizarea unei mai bune corelări a educației și formării inițiale cu cerințele angajatorului.

50) *Restructurarea sistemului de formare continuă a personalului din învățământul preuniversitar prin generalizarea sistemului de credite profesionale transferabile*, POSDRU/3/1.3/S/2; 3777 (în implementare)

Buget: 13.136.906 lei;

Obiectivul general al proiectului este dezvoltarea unui sistem flexibil de formare continuă a resurselor umane din învățământul preuniversitar care să permită specializarea reală și eficientă a profesiiilor/funcțiilor didactice, prin generalizarea sistemului de credite profesionale transferabile, în concordanță cu standardele naționale și europene);

Grup țintă: personal din educație și formare instruit/perfecționat – 100; personal din educație și formare care va beneficia de formare/recalificare – 100 (din care femei – 60 și din mediul rural – 20); cadre didactice/personal didactic din învățământul preșcolar – 20.600; cadre didactice/personal didactic din învățământul primar – 2.100; cadre didactice/personal didactic din învățământul profesional și tehnic – 14.300; cadre didactice/personal didactic din învățământul secundar inferior – 70.000; cadre didactice/personal didactic din învățământul secundar superior – 29.000; tineri absolvenți sub 35 ani debutanți în cariera didactică – 8.000;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: sistem de formare continuă a personalului didactic și de asigurare a calității în educație îmbunătățite prin profesionalizarea funcțiilor didactice din învățământul preuniversitar, în condițiile în care, învățământul superior românesc licențiază pentru domenii științifice și nu pentru funcția de cadru didactic; calificarea cadrelor didactice îmbunătățită și oportunitățile de profesionalizare a carierei didactice dezvoltate, prin reglarea traseului progresiv în cariera didactică pe baza generalizării sistemului de credite profesionale transferabile, în noul context educațional european; adaptarea Cadrului Național al Calificărilor (CNC) la exigențele Cadrului European al Calificărilor; diversificarea rutelor de profesionalizare în concordanță cu nevoile reale de

dezvoltare a carierei didactice; stabilirea posibilităților de conversie de la o funcție didactică la alta, în vederea reglării dinamicii profesionale și menținerii cadrelor didactice în sectorul educațional.

51) Banca de date națională a formării continue a personalului didactic din învățământul preuniversitar POSDRU/ ID proiect 63931 (în curs de contractare)

Buget: 9.938.409,85 lei;

Obiectivul general al proiectului: dezvoltarea unui sistem național informatizat de evidență și gestiune a perfecționării și formării continue de-a lungul carierei didactice în vederea îmbunătățirii managementului și calității programelor de formare continuă pentru personalul din învățământul preuniversitar și a fundamentării politicilor și strategiilor educaționale în domeniu;

Grup țintă: personal implicat în dezvoltarea și managementul programelor de formare continuă a personalului didactic și formatorilor – 72;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: proceduri de asigurare a managementului național pentru programele de formare a personalului didactic prin intermediul unui sistem coerent de evidență și gestiune a formării continue a personalului didactic din învățământul preuniversitar; baza de date /sistem electronic privind numărul de credite profesionale transferabile acumulat de cadrele didactice prin programe de formare continuă acreditate; evidența electronică centralizată care va permite includerea cu prioritate în activitățile programelor de formare continuă acreditate a persoanelor care nu și-au acumulat cele 90 credite profesionale transferabile în intervalul prevăzut de legislația în vigoare.

52) Formarea cadrelor didactice în domeniul evaluării competențelor profesionale POSDRU/ ID proiect 30768 (în curs de contractare)

Buget: 10.743.395 lei;

Obiectivul general al proiectului este susținerea procesului de îmbunătățire a sistemului național de educație și formare profesională, prin creșterea atractivității și calității programelor de educație și formare profesională asigurată prin pregătirea cadrelor didactice pentru realizarea unei evaluări moderne și relevante a rezultatelor învățării;

Grup țintă: 600 de cadre didactice de specialitate din ÎPT;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: competențele cadrelor didactice din ÎPT armonizate cu cerințele actuale ale evaluării și certificării competențelor profesionale; resursă umană pregătită pentru implementarea reformei din ÎPT conform obiectivelor promovate prin proiectul legii învățământului.

53) Îmbunătățirea calității educației și formării profesionale prin rețele parteneriale, POSDRU/ID proiect 57551 (în implementare)

Buget: 12.179.131 lei;

Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea sistemului de educație și formare profesională, prin dezvoltarea de instrumente și metodologii pentru implementarea Cadrului Comun European de Referință pentru Asigurarea Calității în formare profesională, utilizând rețele parteneriale între școli.

Grup țintă: 96 de membri ai comisiilor de evaluare și asigurare a calității din școli; 96 de membri ai consiliilor de administrație din școli; 42 de inspectori școlari;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: o strategie de adaptare a Cadrului European de Referință în Asigurarea Calității la contextul național; sporirea capacității instituționale a școlilor din ÎPT implicate; cultura calității la nivelul școlilor îmbunătățită; bunele practici din școlile ÎPT prezentate și diseminate la nivel național.

54) Formarea cadrelor didactice din învățământul profesional și tehnic – profil servicii, pentru extinderea metodei moderne interactive de învățare prin firma de exercițiu, POSDRU/ ID proiect 33440 (aprobat)

Buget: 9.456.157 lei;

Obiectivul general al proiectului este susținerea procesului de îmbunătățire a sistemului național de educație și formare profesională asigurată prin pregătirea cadrelor didactice pentru realizarea unei evaluări moderne și relevante a rezultatelor învățării;

Grup țintă: 600 de cadre didactice din ÎPT – profil servicii;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: proiectul răspunde în mod direct priorității formulate în Programul de guvernare pe perioada 2009-2012, privind modernizarea formării inițiale, susținerea formării continue a cadrelor didactice și stabilirea de criterii relevante a calității cadrelor didactice.

55) *Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice prin activități de mentorat* POSDRU/ ID proiect 3537 (în implementare)

Buget: 18.330.578 lei;

Obiectivul general al proiectului este de a asigura accesul la un învățământ de calitate pentru elevii din localitățile defavorizate prin intermediul dezvoltării profesionale continue a cadrelor didactice din învățământul obligatoriu (clasele I-IX);

Grup țintă: 29.000 de cadre didactice din mediul rural și/sau defavorizat din punct de vedere economic, la nivel național;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: acces la un învățământ de calitate pentru elevii din localitățile defavorizate; materiale actualizate, care vizează dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și de sesiuni de mentorat în școală (care cresc gradul de implicare al beneficiarilor).

56) *Formarea profesională a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar pentru noi oportunități de dezvoltare în carieră*, POSDRU /ID proiect 32629 (în implementare)

Buget: 18.472.743 lei;

Obiectivul general al proiectului este continuarea firească a *Proiectului pentru Învățământul Rural*, în cadrul acestuia din urmă fiind constatată nevoia accentuată a profesorilor din învățământul preuniversitar de a avea acces la o doua specializare;

Grup țintă: 1.000 de cadre didactice;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: noi oportunități de dezvoltare în carieră, în vederea adaptării mai bune la piața muncii; acces la o doua specializare a profesorilor din învățământul preuniversitar.

57) *Școala – membru activ al societății informaționale*, POSDRU/ID proiect 62979 (în implementare)

Buget: 19.848.136,60 lei;

Obiectivul general al proiectului este dezvoltarea de competențe digitale avansate cadrelor didactice, de utilizare a tehnologiei informației pentru cunoaștere și rezolvare de probleme, inclusiv competențe axiologice sau de valorizare, necesare pentru participarea activă și responsabilă la viața socială și care să le ofere în același timp șanse reale de avansare în carieră;

Grup țintă: 1.200 de cadre didactice/personal didactic din învățământul secundar inferior, respectiv 3.000 din învățământul secundar superior, la nivel național;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: continuarea efortului de dezvoltare a competențelor TIC pentru cadrele didactice din învățământul secundar inferior; dezvoltarea de competențe digitale avansate.

58) *Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din mediul rural prin activități de mentorat* POSDRU ID proiect 63055 (în curs de contractare)

Buget: 18.904823.76 lei;

Obiectivul general al proiectului este de a asigura accesul la un învățământ de calitate pentru elevii din mediul rural prin îmbunătățirea și profesionalizarea formării continue a cadrelor didactice din învățământul obligatoriu, acordându-le acestora un sprijin semnificativ în dezvoltarea carierei.

Grup țintă: personal din educație instruit/perfecționat – 6.000;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: continuarea formării/perfecționării cadrelor didactice din mediul rural; formarea continuă a cadrelor didactice, pentru a asigura elevilor un act educațional de calitate.

59) *Inovație și performanță în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din mediul urban*

POSDRU ID proiect 63122 (în curs de contractare)

Buget:20.158.005.03 lei;

Obiectivul general al proiectului este de a dezvolta și de a implementa un program complex, standardizat de dezvoltare profesională a cadrelor didactice din centrele urbane mari, program care să includă activități de formare profesională, mentorat, cercetare-dezvoltare, dezbateri, ateliere de lucru, reflecție asupra carierei, evaluarea cadrelor didactice. Proiectul își propune, de asemenea, să creeze la nivel de capitale de județ Centre de Dezvoltare a Carierei în Educație în cadrul școlilor selectate în proiect care să devină instituții resursă certificate pentru celelalte școli la nivel local. Proiectul va fi implementat la nivelul a 4 dintre marile centre urbane ale României (București, Cluj, Iași, Timișoara).

Grup țintă: 1800 de cadre didactice incluse în program (din care 70% - 1.260 femei);

Valoare adăugată/rezultate preconizate: dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din centrele urbane mari, pentru a asigura desfășurarea unui act educațional de calitate – resursă pentru celelalte școli din sistem; continuarea formării/perfecționării cadrelor didactice.

60) *Cadrul didactic – un profesionist în sistemul de învățământ* POSDRU/ ID proiect 53889 (în curs de contractare)

Buget:18.705.026.00 lei;

Obiectivul general al proiectului este de a contribui la creșterea calității în învățământul preuniversitar prin îmbunătățirea și profesionalizarea formării continue a cadrelor didactice cu specializare în aria curriculară „Om și Societate”;

Grup țintă: 5.000 de cadre didactice din ciclul secundar inferior și superior, cu specializarea în domeniul disciplinelor din aria curriculară „Om și Societate”, care nu au susținut examenele de definitivare și/sau grade didactice;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: formarea continuă a cadrelor didactice din aria curriculară „Om și societate” conformă cu evaluările europene (formarea continuă a profesorilor este obligatorie în 11 state membre ale UE, România fiind unul dintre acestea, prin obligativitatea de a acumula 90 credite într-o perioadă de 5 ani).

61) *Profesorul – creator de soft educațional* POSDRU/57/1.3/S/34533/ID 34533 (în implementare)

Buget:13.972.998 lei;

Obiectivul general al proiectului este elaborarea și implementarea unui program de formare continuă pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar, în vederea dezvoltării competențelor privind realizarea propriilor aplicații de soft educațional și îmbunătățirea capacității de a utiliza metode interactive de predare-învățare;

Grup țintă: 1500 de cadre didactice;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: dezvoltarea cunoștințelor și competențelor a 1.500 de cadre didactice și dezvoltarea carierei lor, cu accent pe perfecționarea metodelor de predare și pe o nouă abordare în învățarea asistată de calculator.

62) *Metode inovative în formarea personalului didactic pentru dezvoltarea abilităților de viață ale elevilor*, POSDRU/3/1.3/S/3; 4713 (în implementare)

Buget:9.271.215 lei;

Obiectivul general al proiectului îl constituie modernizarea sistemului de educație și formare inițială și continuă prin îmbunătățirea formării personalului didactic din învățământul preuniversitar în vederea asigurării unei mai bune corelări a educației și formării profesionale inițiale cu nevoile pieței muncii și ale societății bazate pe cunoaștere;

Grup țintă: personalul didactic (920) din învățământul preuniversitar general, profesional și tehnic, implicate direct în furnizarea de activități educative în unități școlare din mediul urban și rural; beneficiarii finali – 3.000 de elevi din ciclul primar, gimnazial și liceal, incluși în programele pilot ce vizează dezvoltarea abilităților de viață;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: crearea premiselor unei formări profesionale inițiale capabile să furnizeze competențe și abilități necesare pe piața muncii; schimbarea la nivelul sistemului educațional, venind în completarea programelor curriculare deja existente prin stimularea utilizării de metode interactive de predare învățare centrate pe dezvoltarea de competențe specifice ale personalului didactic.

63) *Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlari din clasele I-IV – program de formare continuă de tip „blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar* POSDRU ID proiect 63113 în curs de evaluare

Buget: 19.381.754 lei;

Obiectivul general: Îmbunătățirea accesului și a participării cadrelor didactice din învățământul primar la oportunități de formare continuă bazate pe resurse digitale și pe cursuri de tip *blended learning*, în vederea susținerii formării de competențe cheie la școlarii mici prin organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare,

Grup țintă: 5000 de cadre didactice;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: număr crescut al ofertelor de programe de formare continuă pentru învățătoare/institutoare care se va îmbogăți și ca abordare, conținut și diversitate (obiective, metode, tematica, resurse); număr crescut de cadre didactice participante la programe de perfecționare profesională; activitate didactică ulterioară mai eficientă desfășurată de cursanți, prin furnizarea unor servicii educaționale de calitate sporită la nivel școlar și extracurricular, inclusiv prin respectarea egalității de șanse, dezvoltării durabile, transferabilității produselor învățării din școală și învățarea pe parcursul întregii vieți; documente noi de abordare/organizare a învățării.

64) *Formarea continuă a cadrelor didactice pentru utilizarea resurselor informatice moderne în predarea eficientă a limbii engleze și evaluarea la nivel european a competențelor lingvistice* POSDRU /ID 62665 (în curs de evaluare)

Buget: 20.273.602 lei;

Obiectivul general al proiectului este elaborarea și implementarea unui program de formare continuă pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar;

Grup țintă: 4.500 de cadre didactice;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: un program de formare profesională centrat pe tehnici pedagogice interactive, aliniate standardelor europene și utilizarea instrumentelor TIC; încurajarea învățării sincrone și asincrone, învățării la distanță.

65) *Oportunități pentru o carieră didactică de calitate prin portal național de formare continuă a profesorilor de matematică* ID 62882 în curs de evaluare

Buget: 19.621.280,99 lei;

Obiectivul general al proiectului este adaptarea curriculumului de formare la diferite tipuri de nevoi ale profesorilor de matematică în vederea creșterii participării acestora la activități de formare continuă on-line.

Grup țintă: 3600 de cadre didactice; 48 formatori naționali;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: cadrele didactice formate în vederea predării-evaluării bazate pe competențe cheie vor putea proiecta lecțiile din perspectivă transdisciplinară.

66) ***Schema de susținere complementară a mobilității europene a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar beneficiare ale LLP***, POSDRU/ID proiect 1905 AP1/DMI:1 (în implementare)

Buget: 10.976.778 lei;

Obiectivul general al proiectului este dezvoltarea calității resurselor umane din sistemul de educație și formare profesională din România;

Grup țintă: personal didactic din învățământul preuniversitar – 2.400 beneficiari;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: accesul cadrelor didactice din RO la resursele de formare europene (acesta nefiind finanțat prin nici un alt program național sau internațional); numărul de beneficiari ai stagiilor de formare continuă Comenius va fi cel puțin dublu față de cazul când nu ar exista finanțarea suplimentară.

67) ***LLP-Validating Learning for an Inclusive Society*** (în implementare)

Buget: 25.000 euro;

Obiectivul general al proiectului este elaborarea unei metodologii comune care poate fi adoptată în procesul de validare a învățării informale și nonformale în întreaga Europă, prin utilizarea instrumentului „Lifepass” constând într-un „portofoliu pendrive”;

Grup țintă: muncitori calificați, semicalificați și necalificați, șomeri, persoane cu dizabilități, grupuri dezavantajate, angajatori, reprezentanți ai sindicatelor, organisme de acreditare, furnizori de formare profesională;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: proiectul se axează pe validarea învățării nonformale și informale prin crearea unui instrument de validare/recunoaștere a competențelor dobândite în astfel de contexte; aceasta sprijină promovarea coeziunii sociale, oferind posibilitatea recunoașterii și valorificării cunoștințelor, abilităților și competențelor.

VII. EFICIENTIZARE ȘI RAȚIONALIZARE INSTITUȚIONALĂ A MECTS

68) ***Sprijin pentru implementarea instrumentelor structurale și coordonarea programelor***, PO Asistență Tehnică /AP1 (contractat)

Buget: 1.583.911,88 lei;

Obiectivul general al proiectului este sprijinirea sistemului de remunerare și motivare a personalului din structurile publice cu atribuții în gestionarea instrumentelor structurale;

Grupul țintă este format din personalul implicat în gestionarea Fondurilor Structurale și de Coeziune – Obiectivul Convergență, din cadrul acestei instituții;

Valoare adăugată/ rezultate preconizat: sprijin asigurat pentru aplicarea Legii nr. 490/2004 privind stimularea financiară a personalului care gestionează fonduri comunitare, cu modificările și completările ulterioare pentru personalul implicat în gestionarea Fondurilor Structurale și de Coeziune – Obiectivul Convergență, din cadrul Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

69) ***Instrumente moderne pentru îmbunătățirea managementului financiar al instituției publice***, PODCA/ AP1, DMI 1.3.; Cererea IP3/2010, nr. 615652

Buget: 2.655.000 lei;

Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea calității serviciilor publice oferite de către CNEE prin simplificarea procedurilor administrative și a fluxurilor de documente;

Grupul țintă: 60 funcționari publici ai CNEE și ai MECTS;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: standarde de cost și calitate și proceduri specifice pentru optimizarea managementului financiar al instituției implementate; capacitate administrativă instituțională în domeniul managementului financiar îmbunătățită.

70) *Îmbunătățirea eficacității organizaționale a Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și a instituțiilor aflate în coordonarea sau subordonarea sa, prin dezvoltarea sistemului de control managerial intern* (SCMI) PODCA / AP1/ DMI 1.3 (Fișa de proiect aprobată cu nr. 4923594 /AMDCA/02.11.2009)

Buget: 9.778.130 lei;

Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea eficacității instituționale a MECTS și a instituțiilor care funcționează în subordinea sau în coordonarea sa prin dezvoltarea, testarea/pilotarea și implementarea unor instrumente, proceduri și metodologii specifice sistemelor de control managerial intern;

Grupul țintă: 850 de funcționari publici și personal contractual din MECTS, din instituții aflate în coordonarea și subordonarea sa și din Unitățile de Politici Publice sau alte departamente din alte instituții ale administrației publice care sunt implicate în punerea în aplicare a sistemului de control managerial;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: creșterea gradului de conformitate a MECTS și a instituțiilor care funcționează în subordinea sau în coordonarea sa cu standardele de management/control intern în entitățile publice prevăzute de OMF nr. 946/2005 dar și cu diferite modele europene de referință; elaborarea și promovarea matricei competențelor specifice necesare administrării serviciilor educaționale, precum și a unor instrumente de evaluare a competențelor manageriale ale personalului sau organizației la nivelul MECTS și al structurilor care funcționează în subordinea sau în coordonarea sa, în vederea îmbunătățirii managementului resurselor umane; elaborarea de instrumente, sisteme de indicatori, proceduri și metodologii ce vor îmbunătăți și actualiza permanent cunoștințele și competențele personalului MECTS și al structurilor care funcționează în subordinea sau în coordonarea sa, referitoare la dezvoltarea sistemului de control managerial intern; formarea personalului MECTS și al instituțiilor care funcționează în subordinea sau în coordonarea sa pentru dezvoltarea, testarea/pilotarea și implementarea unor instrumente, proceduri, metodologii specifice sistemului de control managerial intern; instrumente relevante necesare îmbunătățirii managementului resurselor umane și a proceselor care contribuie la generarea unor mecanisme mai bune de elaborare și implementare a SCMI.

71) *Elaborarea procedurilor specifice managementului strategic și dezvoltării instituționale autonome și utilizarea acestora într-un mediu descentralizat*, PODCA/AP1/DMI 1.3 (Fișa de proiect aprobată nr.4923728/AM PODCA/03.11.2009)

Buget: 16.691.315 lei;

Obiectivul general al proiectului constă în dezvoltarea capacității administrative, precum și sprijinirea eforturilor de modernizare a administrației publice românești, crearea unei administrații publice mai eficiente și mai eficace în beneficiul socio-economic al societății românești; îmbunătățirea capacității instituționale pentru exercitarea noilor funcții care decurg din sistemul de conducere și administrare, de planificare și execuție bugetară, de construire a parteneriatelor și managementul informației în contextul procesului de descentralizare, în vederea eficientizării procesului de atragere și gestionare a surselor de finanțare conform unor planuri de acțiune strategice din instituții de învățământ;

Grup țintă: 600 de persoane din MECTS, agenții subordonate, CCD-uri, inspectori pentru management și dezvoltare instituțională de la Inspectoratele Școlare Județene și inspectoratul general București cu responsabilități în realizarea și implementarea strategiilor și planurilor de dezvoltare instituțională;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: studiu care să evidențieze starea actuală a nivelului de pregătire în domeniile de formare, necesitățile de formare și obiectivele activităților de formare;

formarea profesională și certificarea a 600 cursanți; elaborarea a 3 seturi de norme/metodologii de lucru: 1. management strategic; 2. management de proiect; 3. achiziții publice; pe termen lung, efectul pozitiv al proiectului va fi dezvoltarea capacității administrative a ministerului și a instituțiilor subordonate sau coordonate.

72) *Întărirea capacității administrative prin îmbunătățirea proceselor de monitorizare, evaluare și raportare a performanțelor intervențiilor publice la nivelul administrației centrale și locale a sistemului educațional și utilizarea acestora într-un mediu descentralizat – MER–POL* PODCA/API/DMI 1.2 (Fișa de proiect aprobată nr. 4923593/AMDCA/03.11.2009)

Buget: 17.00.000 lei;

Obiectivul general al proiectului este întărirea funcției de monitorizare și de evaluare de programe și politici educaționale a MECTS și a structurilor coordonate/subordonate – deconcentrate și descentralizate, precum și îmbunătățirea sistemului de răspundere publică, a practicilor privind raportarea performanțelor;

Grup țintă: personalul implicat în activitățile de monitorizare, evaluare și raportare a performanțelor, din administrația centrală/locală a sistemului educațional preuniversitar în contextul descentralizării – 640;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: sistem de monitorizare și evaluare funcțional, care să genereze feed-back-uri în timp real și să asigure posibilitatea aplicării corecțiilor necesare politicii, pentru fiecare dintre domeniile vizate.

73) *Dezvoltare instituțională prin optimizarea sistemului de comunicare organizațională și elaborarea procedurilor specifice managementului informației într-un mediu descentralizat – COD-INFO* PODCA/API/DMI 1.3 (Fișa de proiect aprobată nr. 4923590 /AMDCA /03.11.2009)

Buget: 16999980 lei;

Obiectivul general al proiectului este optimizarea sistemului de comunicare organizațională și elaborarea procedurilor specifice managementului informației într-un mediu descentralizat.

Grup țintă: 534 de persoane, distribuite astfel: personal din administrația publică centrală, membri ai Consiliilor de administrație ale școlilor și personal din administrația publică locală /autoritățile locale cu responsabilități în domeniul educației și care fac parte din consiliile de administrație ale școlilor din fiecare din cele 8 regiuni de dezvoltare;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: sistem de comunicare funcțional, care să genereze feed-back-uri în timp real și să asigure posibilitatea aplicării corecțiilor necesare politicilor ministerului, pentru fiecare dintre domeniile vizate.

74) *Sistem Informatic Integrat pentru Managementul activității MECTS*, PODCA/API/DMI 2.2 (analiză preliminară)

Buget: 19.500.000 lei;

Obiectivul general al proiectului este implementarea unui sistem informatic integrat la nivelul direcțiilor MECTS, pentru fluidizarea activității din minister;

Grupul țintă: personalul direcțiilor MECTS;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: circuit al documentelor eficient la nivel de direcții, minister; timpul în care documentele parcurg circuite specifice scurtat; deficiențele datorate circuitului documentelor din MECTS remediate; activitățile din cadrul direcțiilor/direcțiilor generale optimizate; unele costuri aferente activităților specifice, eliminate.

75) *Sistem de eliberare a diplomelor de studii în format electronic cu valoare legală* PODCA/API/DMI 2.2. (analiză preliminară)

Buget: 20.000.000 lei;

Obiectivul general al proiectului este implementarea unui sistem informatic privind eliberarea în format electronic a diplomelor de studii la nivelul MECTS;

Grupul țintă: personalul cu atribuții specifice din cadrul MECTS și din universități;

Valoare adăugată/rezultate preconizate: control unitar, la nivel de minister, asupra gestionării diplomelor și actelor de studii eliberate de către universități; bază de date unică la nivel național; includerea în acest sistem și a instituțiilor de învățământ privat; o dublă evidență asupra gestionării /arhivării documentelor școlare și a actelor de studii.

Capitolul 4

PRIORITĂȚI ȘI DIRECȚII DE ACȚIUNE

PENTRU PERIOADA 2010 - 2012

Programul de Guvernare 2009 – 2012, Strategia „Educație și Cercetare pentru Societatea Cunoașterii”, Planul Național de Dezvoltare 2007 - 2013, Cadrul Strategic Național de Referință 2007 -2013, Programul Național de Reformă 2007 – 2010 și strategiile proprii de dezvoltare stabilesc următoarele priorități ale sistemului de învățământ pentru perioada 2010 - 2012:

I. Realizarea unui sistem educațional stabil, echitabil, eficient și predictibil

- a) Asigurarea accesului și echității în educație și formare profesională.
- b) Raționalizarea și stabilizarea pe termen lung a rețelei școlare.
- c) Modernizarea curriculumului pe baze științifice și realiste.
- d) Transformarea educației timpurii în bun public.
- e) Asigurarea calității actului educațional în învățământul preuniversitar.
- f) Descentralizarea eficientă a sistemului – reglementări coerente, control de proces minuțios.
- g) Extinderea standardelor de cost pe elev.

II. Asigurarea calității și stimularea excelenței în învățământul superior

- b) Stoparea alocării discreționare a fondurilor financiare pentru universități și combaterea fenomenelor neacademice în învățământul superior.
- c) Clasificarea universităților și concentrarea resurselor în învățământul superior.

III. Stimularea învățării pe tot parcursul vieții

IV. Sporirea capacității de proces și realizarea sarcinii financiare administrative

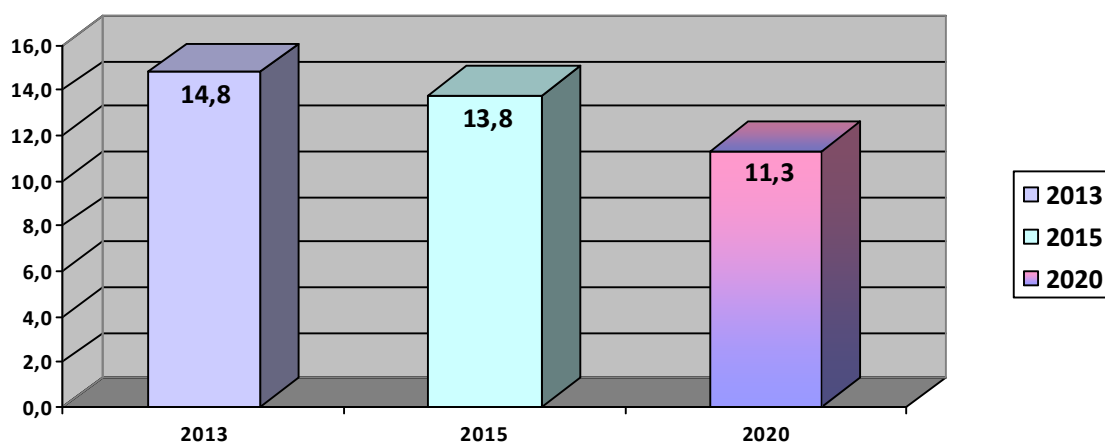
V. Dezvoltarea dimensiunii europene în domeniul educației

I. REALIZAREA UNUI SISTEM EDUCAȚIONAL STABIL, ECHITABIL, EFICIENT ȘI PREDICTIBIL

1. Asigurarea accesului și echității în educație și formare profesională

Principalii piloni ai proiectului legii educației în domeniul învățământului preuniversitar se referă la organizarea ciclurilor de învățământ, modernizarea curriculum-ului și a procedurilor de evaluare, accelerarea descentralizării, reorganizarea politicilor de resurse umane, educația timpurie, ca prioritate și educația permanentă, ca necesitate.

România și-a asumat, la nivel național, valorile de referință ale obiectivelor Strategiei Europa 2020. Memorandumul cu tema: *Aprobarea valorilor finale ale obiectivelor României pentru Strategia Europa 2020*, stabilește în domeniul educației, două ținte strategice. Ținta referitoare la învățământul preuniversitar prevede reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii până la 14,8%, în 2013 și până la 11,3%, în 2020.

Grafic 1. Evoluția estimată a valorii de referință la nivel național al obiectivului strategic Reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii

Stabilirea valorilor de referință pentru 2013 a avut în vedere descrierea programelor naționale și finanțările acestora (aprobate pentru 2010 și estimate 2011, 2012, 2013), în conformitate cu proiectul Strategiei sectoriale fiscal bugetare, ținându-se cont de estimările macroeconomice ale Comisiei Naționale de Prognostic.

Obiectivele specifice privesc asigurarea participării egale și universale la educație și formare profesională la nivelul învățământului obligatoriu și post-obligatoriu și crearea premiselor pentru asigurarea accesului egal la educație pe tot parcursul vieții, rezultatele estimate fiind reducerea eșecului școlar, creșterea numărului absolvenților și îmbunătățirea integrării socio-profesionale a elevilor/absolvenților.

Pentru atingerea obiectivelor menționate se vor implementa în continuare programele sociale, programele pentru grupurile dezavantajate și vor fi extinse programele de educație compensatorie sau *A doua șansă* pentru cei care au părăsit temporar sistemul formal al educației de bază, inclusiv programe finanțate prin Fondul Social European. De la bugetul de stat vor fi, în continuare, finanțate:

- *Acordarea de rechizite școlare* pentru elevii înscriși în învățământul de stat, primar și gimnazial, la cursuri de zi, care sunt în întreținerea familiilor al căror venit mediu net lunar pe membru de familie este de maximum 50% din salariul de bază minim brut pe economie;
- *Bani de liceu* - acordarea unui sprijin financiar elevilor proveniți din familii cu venituri reduse;

- Programul *Cornul și laptele* pentru elevii din învățământul de stat primar și gimnazial, precum și pentru copiii preșcolari din grădinițele de stat cu program normal;
- „Euro 200” – acordarea de ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare pentru elevii proveniți din medii defavorizate socio-economic etc.

Măsurile prevăzute în proiectul Legii Educației Naționale, precum schimbarea modalităților de acces în diferite cicluri ale învățământului și trecerea clasei a IX-a la gimnaziu, vor avea ca efect scăderea abandonului școlar și finalizarea de către mai mulți elevi a învățământului obligatoriu. Se va continua monitorizarea absenteismului și abandonului școlar, în special în rândul elevilor romi și vor fi dezvoltate și implementate structuri și mecanisme de informare, formare, monitorizare și comunicare la nivel local, regional și național în domenii-cheie: desegregarea /discriminarea, prevenirea și combaterea fenomenelor de violență în școală, incluziunea ș.a.

Creșterea atractivității și a accesului elevilor la *învățământul profesional și tehnic* se va realiza prin sporirea rolului activităților de orientare și consiliere pentru carieră pe parcursul învățământului gimnazial. Se va continua armonizarea și corelarea cadrului legislativ pentru certificarea calificărilor în învățământul profesional și tehnic cu cerințele și nevoile pieței muncii (nivel local, național, european).

MECTS, prin *Centrul Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic*, va continua asistarea unităților de învățământ profesional și tehnic și a inspectoratelor școlare, sprijinind partenerii sociali la nivel regional și local și va avea pentru perioada de referință, următoarele priorități:

- Construirea Cadrului Național al Calificărilor și formularea unei decizii privind nivelurile de calificare din România și corespondența acestora cu nivelurile de referință ale Cadrului European al Calificărilor;
- Elaborarea descriptorilor de nivel pentru fiecare nivel de calificare;
- Dezvoltarea competențelor cheie care permit o mai mare flexibilitate și mobilitate pe piața muncii și intensificarea activităților centrate pe dezvoltarea abilităților antreprenoriale ale elevilor în ÎPT;
- Actualizarea competențelor de specialitate ale cadrelor didactice prin adaptarea sistemului de formare a cadrelor didactice la specificul învățământului profesional și tehnic;
- Îmbunătățirea condițiilor de fundamentare a deciziilor pe baza indicatorilor și posibilitatea utilizării bazei de date pentru crearea condițiilor necesare implementării Cadrului European de Referință pentru Asigurarea Calității în Formarea Profesională, până în 2011;
- Îmbunătățirea procesului de decizie la toate nivelurile și a competențelor de planificare strategică participativă la nivelul instituțiilor implicate prin creșterea rolului comunității locale.

Asigurarea calității serviciilor educaționale pentru formarea de cetățeni activi, implicați, responsabili va fi susținută prin programele și activitățile extracurriculare, extrașcolare și alternativele educaționale.

Extinderea programului ”Școala după școală”, inclusiv pentru derularea activităților de învățare remedială, va permite continuarea activității elevilor în mediul școlar și după terminarea orelor, consolidarea cunoștințelor dobândite la clasă și organizarea activităților sportive, de recreere, deopotrivă asigurându-se supravegherea și protecția copiilor.

2. Raționalizarea și stabilizarea pe termen lung a rețelei școlare

Optimizarea rețelei școlare și stabilizarea ei pe următorii 10 ani se va realiza printr-un proces de eficientizare a funcționării acesteia. Vor fi continuate comasările unităților de învățământ, cu și fără personalitate juridică, care au efective mici de elevi, sub limita prevăzută de lege, comasarea claselor de elevi cu efective de elevi sub minimum, desființarea claselor simultane. Această

eficientizare va însemna, în primul rând, creșterea oportunităților educaționale pentru elevi prin concentrarea resurselor materiale, financiare și umane ale școlilor.

Începând cu anul școlar 2010-2011 se restructurează rețeaua școlară prin:

- reducerea cu circa 1.000 a numărului unităților de învățământ cu și fără personalitate juridică;
- reducerea cu aproximativ 1000 de clase cu efective mici de elevi.

Optimizarea rețelei școlare în anul 2010-2011 conduce la:

- reducerea numărului de posturi din învățământul preuniversitar de stat cu 4,68%, respectiv 15 378, din care: 4,56% posturi didactice; 7,83% posturi didactice auxiliare; 3,76 posturi nedidactice;
- creșterea raportului nr. elevi/nr. norme didactice de la 13,37, în anul școlar 2009-2010, la 13,82, în 2010-2011;
- creșterea numărului mediu de elevi la clasă de la 21,33, în anul școlar 2009-2010, la 22,03 în 2010-2011;
- reducerea numărului de posturi ocupate de personal didactic fără studii corespunzătoare postului cu 45,1%, respectiv 2379 posturi;
- reducerea numărului de posturi ocupate de personal didactic pensionat cu 32,46%, respectiv 1.223 de posturi;
- creșterea ponderii personalului didactic calificat în învățământul preuniversitar de la 97,83% la 98,75% prin organizarea concursurilor de ocupare a posturilor didactice vacante.

Modernizarea infrastructurii școlare se constituie într-unul dintre factorii esențiali de care depinde performanța elevilor. Astfel, MECTS va continua implementarea proiectelor care au drept obiectiv eliminarea dezavantajele educaționale ale elevilor care învață în școli nemodernizate.

- Proiectul privind Reabilitarea Infrastructurii Școlare – 320 obiective de investiție: vor fi reabilitate, modernizate și mobilate școli din învățământul preuniversitar, pentru restabilirea siguranței în exploatare a clădirilor școlare și a condițiilor igienico-sanitare și de confort.
- Proiectul “Reforma educației timpurii în România” – 750 obiective de investiție: vor fi reabilitate, consolidate, extinse, executate reparații capitale și construcții noi și vor fi dotate cu mobilier grădinițe, vor fi construite clădiri noi pentru grădinițele care sunt în prezent amplasate în imobile care fac obiectul retrocedării, vor fi consolidate grădinițele afectate de deteriorări ale structurii de bază, va fi extins spațiul existent. Vor fi realizate lucrări minore de reabilitare (electricitate, zugrăveli ș.a.), asigurate utilitățile de bază (sisteme de încălzire și de curent electric, salubritate) și mobilierul școlar necesar.
- Proiectul privind incluziunea socială – Partea II – ”Programul de educație preșcolară incluzivă” – 8 obiective de investiție: va fi construită, extinsă, reabilitată și mobilată infrastructura educațională preșcolară în comunitățile cu procent ridicat de populație romă.

Prioritățile investiționale ale Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului vor avea în vedere, pentru domeniul învățământului preuniversitar, alocarea de fonduri către acele obiective ce pot fi finalizate în anul 2011, îndeosebi pentru școlile care au preluat elevi de la unități de învățământ desființate sau comasate și către unități finanțate direct de către MECTS (Palate și cluburi ale copiilor). Va fi reluat programul Campusuri școlare având în vedere stabilirea necesităților majore ale unităților de învățământ.

3. *Modernizarea curriculumului pe baze științifice și realiste*

Pentru dezvoltarea învățământului bazat pe dobândirea și dezvoltarea de competențe, MECTS are în vedere **introducerea unui nou curriculum bazat pe competențele cheie** precum și proiectarea mecanismelor de implementare și monitorizare a acestuia (revizuire/elaborare de curriculum, inspecție școlară etc.).

Primul pas este elaborarea unui cadru de referință curricular, a unui document care va prezenta nivelul elevului, în funcție de fiecare ciclu de școlarizare. Acest cadru de referință va fi supus dezbaterii publice și va constitui fundamentul pentru proiectarea și implementarea curriculumului

național, elaborarea programelor cadru și a programelor școlare. Pentru perioada următoare, modernizarea curriculumului va urmări sporirea atractivității și accesibilității acestuia, prin transdisciplinaritate, aplicabilitate practică, deschidere spre educația nonformală și informală și digitalizare.

Schimbarea curriculumului național pentru învățământul preuniversitar va fi completată prin implementarea proiectelor cu finanțare FSE, de către Centrul Național de Evaluare și Examinare, care au următoarele obiective:

1. Revizuirea, completarea și dezvoltarea cadrului de referință al curriculumului național. Noul cadru de referință va asigura concepția unitară a curriculumului și va corela curriculumul cu toate componentele procesului educațional.
2. Adaptarea curriculum-ului la cerințele societății actuale, care necesită utilizarea și perfecționarea continuă a competențelor TIC.

În consecință, schimbarea fundamentală a curriculumului vizează mai multe etape, în care ultima este redactarea unor noi manuale, care vor fi mai bune, mai atractive și mai relevante și în conformitate cu programa școlară. Se estimează că ele vor fi înlocuite cel târziu în anul școlar 2011-2012. Centrul Național de Evaluare și Examinare, va organiza, în condiții optime, sesiunea de evaluare a manualelor școlare și va realiza un studiu privind necesarul de manuale școlare la nivel național. Va urma pregătirea profesorilor pentru noul curriculum și elaborarea unui nou sistem de evaluare și examinare pentru trecerea de la un ciclu la altul (gimnaziu-liceu, liceu-universitate), vor fi elaborate noi instrumente și mecanisme de evaluare a competențelor elevilor, cadrelor didactice, manualelor școlare etc.

Pentru stimularea obținerii de performanțe de către elevi se va urmări creșterea rolului concursurilor și olimpiadelor școlare în procesul educațional prin:

- formarea unei rețele de sprijinire a învățământului de către agenți economici;
- crearea unor programe suport locale pentru studii;
- accesul la programe internaționale etc.

Susținerea activităților privind performanța și excelența în învățământul preuniversitar va fi realizată prin evaluarea instrumentelor de evaluare a competențelor pentru concursuri și olimpiade naționale și internaționale, sprijin metodologic și consultanță, oferite de Centrul Național de Evaluare și Examinare, pentru elaborarea probelor de concurs la nivel local și județean. Prin coordonarea metodologică a activității centrelor de excelență regionale/județene va crește gradul de vizibilitate a acestora în rândul factorilor interesați (elevi, părinți, instituții publice, cadre didactice etc.).

Va fi organizată pretestarea PISA la finalul învățământului preuniversitar, în vederea evaluării cunoștințelor și deprinderilor de bază esențiale ale elevilor.

4. Transformarea educației timpurii în bun public

Dezvoltarea educației timpurii și restructurarea învățământului preșcolar, în vederea creării premiselor necesare participării și succesului școlar, impune completarea cadrului legislativ pentru promovarea și dezvoltarea conceptului de educație timpurie, cu dezvoltările necesare pe segmentul antepreșcolar (metodologii, curriculum, standarde etc.) și creșterea cuprinderii copiilor de 3-6/7 ani în sistemul educației preșcolare.

Deoarece sistemul național de învățământ trebuie să asigure copiilor educație și îngrijire de calitate începând de la vârsta preșcolară, esențială în dezvoltarea ființei umane, vor fi continuate demersurile pentru cuprinderea treptată a copiilor mai mici de 3 ani în sistemul național de educație timpurie (copii de 2 ani în grupe precocă – învățământ antepreșcolar). Se vor asigura progresiv condițiile de cuprindere semnificativă a copiilor, începând cu vârsta de 3 ani, în învățământul preșcolar, astfel încât să crească procentul de cuprindere a copiilor de 5-6 ani în grupele pregătitoare, cu peste 90%. Va fi dezvoltat și implementat sistemul integrat de formare și dezvoltare a

competențelor parentale și vor fi înființate serviciile specifice care vor extinde educația spre vârstele timpurii (0-2 ani).

Dezvoltarea conceptului de educație timpurie și crearea cadrului de implementare a programelor de educație timpurie la nivel național vor fi completate de continuarea derulării activităților a două proiecte cu finanțare externă: “Proiect de Reformă a Educației Timpurii” (PRET) și “Proiect de Educație Timpurie Incluzivă” (PETI).

Programul pentru Educația Timpurie Incluzivă, (PETI), finanțat de Banca Mondială (6,1 mil. euro) și Guvernul României (1,7 mil. euro), ca parte componentă a Programului de Incluziune Socială, se derulează în perioada 2007-2011, având un buget de 7,8 milioane Euro.

Obiectivele specifice ale proiectului, care se va finaliza în 2011, reprezintă priorități și vor fi continuate în cadrul altor programe și proiecte:

- Crearea și îmbunătățirea condițiilor educaționale în vederea respectării standardelor minime de funcționare în școlile cele mai sărace din cele mai dezavantajate comunități, inclusiv cele de romi, astfel încât să crească nivelul de acces la educația inițială, timpurie și de bază;
- Îmbunătățirea calității atât a realizărilor (output-uri), cât și a mediului educațional (input-uri educaționale);
- Creșterea gradului de conștientizare și creșterea capacității factorilor de decizie cu privire la management, planificare și evaluare.

Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii” (PRET), proiect național cofinanțat de Guvernul României și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, este în implementare în perioada 2007-2011, având un buget de 105 mil. Euro.

Efectele proiectului vor fi:

- îmbunătățirea managementului grădinițelor;
- îmbunătățirea vizibilității prin ridicarea nivelului de cunoștințe ale părinților cu privire la performanțele copiilor lor;
- îmbunătățirea infrastructurii existente prin intermediul lucrărilor de reabilitare;
- perfecționarea cadrelor didactice din sistem;
- creșterea calității serviciilor educaționale la nivel antepreșcolar.

5. *Asigurarea calității în învățământul preuniversitar*

Procesul de asigurare a calității în învățământul preuniversitar se va desfășura în condițiile unei **noi abordări curriculare, bazate pe dobândirea și dezvoltarea de competențe, posibilă după aprobarea actului normativ**. Se vor eficientiza mecanismele de asigurare a calității prin evaluare externă și internă, prin creșterea rolului inspectoratelor școlare județene, a consiliilor de administrație și prin modernizarea managementului instituțional.

Ca parte a sistemului de asigurare a calității în învățământul preuniversitar, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar – ARACIP, în perioada de referință, va urmări:

- Analiza politicilor și strategiilor educaționale pe termen lung, utilizarea rezultatelor cercetărilor dedicate culturii organizaționale și percepțiilor asociate conceptului de calitate în educație¹;
- Promovarea bunelor practici în asigurarea, evaluarea și îmbunătățirea calității educației și instituirea unui premiu național al excelenței în educație;
- Sensibilizarea și educarea tuturor părților interesate pentru a obține implicarea lor în procedurile de asigurare a calității – prin campanii de presă, dezbateri publice, materiale promoționale, programe de formare, reuniuni tematice, conferințe etc.;
- Aplicarea „Hărții naționale a riscului educațional” și evidențierea „valorii adăugate”;
- Deschiderea pieței evaluării instituționale pentru alte organisme de evaluare²;

¹ În acest sens, vor fi integrate și dezvoltate prioritățile europene stabilite prin Strategia Europa 2020 și Programul „ET 2010 - [Education and Training](#) 2010”.

² Constituite conform Legii nr. 87/2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

- Aplicarea instrumentelor de evaluare instituțională și de evaluare a calității³ și evaluarea periodică, până în 2015, a tuturor unităților școlare din cadrul sistemului național de învățământ;
- Pilotarea și aplicarea standardelor specifice de calitate pentru fiecare nivel și tip de unitate școlară și elaborarea ghidurilor și a manualelor pentru aplicarea standardelor și metodologiilor de evaluare internă și externă a calității;
- Revizuirea standardelor de calitate și dezvoltarea sistemelor de asigurare a calității pentru fiecare subsistem, nivel și formă de educație – după încheierea primului ciclu de evaluare periodică a calității educației.

Vor fi supuse dezbaterei publice și pilotate în anul școlar 2010 – 2011, standardele specifice pentru învățământul preprimar, primar, gimnazial, liceal teoretic, vocațional, pentru învățământul special și, de asemenea, pentru cluburi sportive, palate și cluburi ale copiilor.

6. Descentralizarea eficientă a sistemului – reglementări coerente, control de proces minuțios
Asigurarea autonomiei școlii prin continuarea descentralizării sistemului de învățământ preuniversitar **are drept scop creșterea calității serviciilor educaționale.** În consecință, prioritară pentru MECS în perioada următoare vor fi:

- Dezvoltarea mecanismelor și a procedurilor de finanțare și de raportare într-un sistem educațional descentralizat;
- Restructurarea managementului instituțional pentru preluarea și exercitarea noilor roluri și funcții;
- Implementarea sistemului de standarde de cost compatibilizat cu standardele de calitate și cu nevoile educaționale specifice elevilor, necesar gestionării și administrării școlii într-un mediu descentralizat;
- Elaborarea actelor normative privind reglementarea mobilității personalului didactic în învățământul preuniversitar în anul școlar 2010-2011;
- Asigurarea transparenței și a răspunderii publice;
- Optimizarea sistemului de monitorizare, control și evaluare a activității din învățământul preuniversitar.

Descentralizarea eficientă, aducerea deciziei cât mai aproape de beneficiar trebuie să fie susținută de reglementări coerente și controlul proceselor, ceea ce presupune îmbunătățirea standardelor de control managerial.

Se vor remedia aspectele negative identificate de misiunile de audit și prin alte verificări și vor fi continuate:

- evaluarea sistemelor de management financiar și control;
- evaluarea activității de audit intern la nivelul entităților aflate în subordinea MECS;
- efectuarea altor misiuni dispuse de conducerea MECS.

7. Extinderea standardelor de cost pe elev

Proiectul legii introduce principiul „finanțarea per elev” prin care alocarea banilor publici va deveni transparentă și se va face în concordanță cu ținte educaționale strategice. Se stabilește anual costul standard per elev.

Sistemul finanțării per elev, de care beneficiază toți elevii din învățământul obligatoriu de stat sau particular, stimulează competiția între școli, obligă școlile să fie performante și facilitează monitorizarea alocărilor de resurse și rezultatelor așteptate.

Finanțarea cheltuielilor cu salariile, sporurile, indemnizațiile și alte drepturi salariale în bani, stabilite prin lege, precum și contribuțiile aferente acestora, pentru unitățile de învățământ preuniversitar de stat, se face pe baza standardelor de cost pe elev/preșcolar, conform HG nr.

³ În condițiile Legii nr. 87/2006.

1618/2009 privind finanțarea unităților de învățământ preuniversitar de stat, finanțate din bugetele locale, pe baza standardelor de cost pe elev/preșcolar pentru anul 2010.

Pentru creșterea eficientizării sistemului de învățământ și a calității actului educațional, este prevăzută introducerea extinderii standardelor de cost pe elev/preșcolar și la utilități.

II. ASIGURAREA CALITĂȚII ȘI STIMULAREA EXCELENȚEI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

1. Stoparea alocării discreționare a fondurilor financiare pentru universități și combaterea fenomenelor neacademice în învățământul superior

Proiectul Legii Educației Naționale prevede măsuri care urmăresc **combaterea faptelor de corupție** ce ar putea fi înregistrate în domeniul educației, un accent deosebit punându-se pe acele măsuri ce vizează prevenirea lor. Măsurile care privesc finanțarea și cele ce vizează conducerea instituțiilor de învățământ superior au un rol esențial în prevenirea fenomenelor de corupție.

Măsurile propuse de proiectul legii privind combaterea corupției și de Raportul de evaluare intermediară a impactului acțiunilor derivate din Strategia națională anticorupție în domeniul educației:

- Interzicerea ocupării oricărui post de conducere, în cadrul aceleiași facultăți, de către: soț, soție, rude și afini, până la gradul al III-lea, inclusiv (prevăzută în proiectul legii);
- Anularea unui certificat sau o diplomă de studii de către rectorul instituției de învățământ superior atunci când se dovedește că s-a obținut prin mijloace frauduloase sau prin încălcarea principiilor eticii universitare (prevăzută în proiectul legii);
- Asigurarea unui control riguros al diplomelor prin Registrele matricole ale universităților ce devin parte a Registrului Matricol Unic al Universităților din România;
- Creșterea gradului de responsabilizare a personalului asupra riscurilor asociate corupției;
- Evaluarea gradului de instruire și de informare a diferitelor grupuri țintă referitor la prevenirea corupției (plagiat, conflicte de interese, plăți informale etc.);
- Analizarea și actualizarea standardelor ocupaționale din învățământ; corelarea standardelor noi cu metodologia actualizată de evaluare a personalului și cu fișele postului.
- Asigurarea unui control de proces riguros desfășurat de către Corpul de Control al Ministrului, Serviciul Audit Intern, direcțiile de specialitate ale MECTS, conducerile universităților ș.a.

Activitățile de control din sistemul de învățământ vizează îmbunătățirea actului managerial la nivelul instituției de învățământ, precum și creșterea eficienței procesului educațional prin formarea și perfecționarea personalului. În acest sens sunt prevăzute se vor derula programe de perfecționare a personalului de conducere, îndrumare și control și a personalului cu atribuții de secretariat.

Corpul de Control al Ministrului va elabora un grafic și va desfășura activități specifice care vizează managementul unităților de învățământ universitar de stat și particular. De asemenea, se vor avea în vedere desfășurarea unor astfel de acțiuni și la nivelul unităților de învățământ preuniversitar din perspectiva descentralizării administrative, ca și pentru toate inspectoratele școlare.

Conducerile universităților de tip antreprenorial vor avea și responsabilități pe măsură, în condițiile unei autonomii reale. Alocarea resurselor se va realiza strict după criterii clare, transparente și nu după alte interese. Rectorii trebuie să elimine mita la examen și pentru locuri în cămin, taxele ilegale, condiționarea cumpărării cursurilor, nepotismul, plagiatul și celelalte fenomene neacademice din universități.

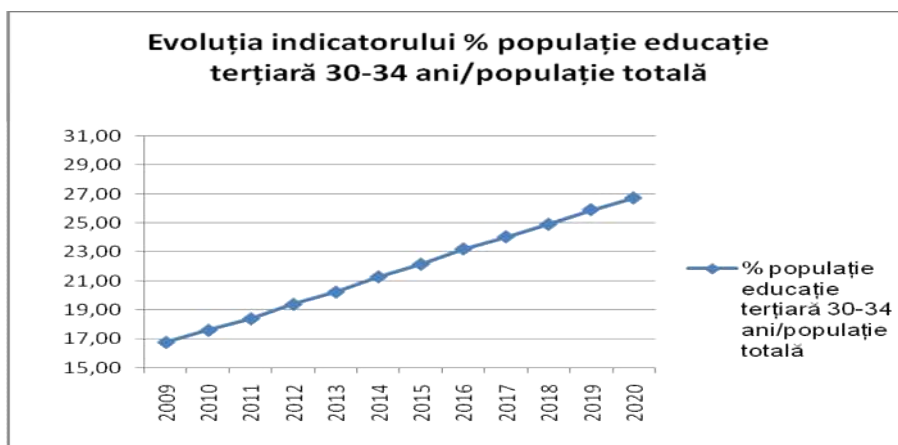
2. Clasificarea universităților și concentrarea resurselor în învățământul superior

Unul din obiectivele prioritare ale sistemului de învățământ românesc va fi concentrarea resurselor în învățământul superior.

În acest sens, **vor fi create instrumente de finanțare preferențială pentru universitățile care doresc să fuzioneze** iar sistemul de finanțare diferențiată după performanță a universităților va fi **fundamentat pe criterii transparente**, în funcție de capacitatea instituțională de școlarizare, urmărindu-se următoarele obiective:

- creșterea ratei de angajare a absolvenților de învățământ superior în domeniile pentru care au fost specializați;
- atragerea studenților străini în sistemul românesc de educație;
- creșterea valorii contractelor de cercetare realizate de instituția de învățământ superior per an;
- creșterea gradului de participare a tinerilor din grupurile defavorizate în programe de pregătire de nivel universitar.

Prin Memorandumul cu tema: Aprobarea valorilor finale ale obiectivelor României pentru strategia Europa 2020, aprobat de Guvern, în iulie 2010, România își propune creșterea până la 20,25%, în anul 2013% și până la 26,74%, în anul 2020, a procentului absolvenților de învățământ terțiar, raportat la populația totală.

Grafic 2. Evoluția estimată a valorii de referință la nivel național al obiectivului strategic % populație terțiară 30-34 ani/populație totală

Referitor la domeniul investițiilor din învățământul superior, criteriile alocărilor de fonduri vor viza universitățile de excelență, pentru investiții privind spațiile de învățământ, spațiile de cazare și utilități.

Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior va evalua toate instituțiile de învățământ de stat și particular acreditate (evaluări externe ale calității educației) sau autorizate provizoriu în vederea acreditării, pe baza unor criterii riguroase și a unor indicatori de performanță măsurabili. Pe baza acestor evaluări, instituțiile de învățământ superior vor fi diferențiate, ierarhizate, desființate, dacă este cazul.

De asemenea, **vor fi evaluate și ierarhizate programele de studii**, iar cele din fruntea ierarhiei vor fi finanțate cu prioritate prin alocarea granturilor de studiu. Programele de studiu de calitate slabă din instituțiile de învățământ superior de stat nu vor mai primi finanțare de la buget. Vor avea prioritate în ceea ce privește finanțarea, studiile de masterat în limbi de circulație internațională și doctoratele în cotutelă cu universități de prestigiu din străinătate, estimându-se astfel creșterea atractivității sistemului de învățământ superior și, în consecință, atragerea studenților străini.

În vederea creării unui cadru de competitivitate inter/intra-instituțională și stimulării excelenței în învățământul superior se va înființa un sistem de indicatori statistici de monitorizare permanentă a stării învățământului superior.

Pentru asigurarea calității învățământului superior, stimularea excelenței și finanțarea în funcție de performanță, MECTS își propune următoarele măsuri prioritare:

- Creșterea graduală a cifrelor de școlarizare, prevăzute pentru perioada 2010-2013, (până la 20%) pentru studii universitare de licență, și menținerea acestora până în anul 2020;
- Operaționalizarea Agenției de Credite pentru Studenți, ca măsură de sporire a accesului la educație terțiară, în condițiile asigurării egalității de șanse. Sistemul de credite pentru studii din România va fi perfecționat, pentru a deveni operațional în 2011-2012;
- Restructurarea învățământului de studii universitare de licență, în sensul creșterii eficienței economice a acestuia, prin reducerea numărului de programe de studii și creșterea numărului de studenți într-un program de studii;
- Creșterea atractivității programelor de studii prin orientarea către nevoile pieței muncii;
- Operaționalizarea Cadrului Național al Calificărilor până la sfârșitul anului 2012.

Revizuirea și îmbunătățirea conținuturilor Metodologiei Cadrului Național al Calificărilor pentru Învățământul Superior se va realiza prin actualizarea instrumentelor specifice. Având în vedere că obiectivul central al dezvoltării Cadrului Național al Calificărilor pentru Învățământul Superior este promovarea și facilitarea accesului, transferului și progresului în parcursul academic, dezvoltarea și implementarea unui sistem de evaluare a competențelor specifice calificărilor din învățământul superior va permite o evaluare unitară a rezultatelor învățării.

Registrul Național al Calificărilor și Cadrul Național al Calificărilor, în acord cu The European Qualifications Framework, vor deveni funcționale prin adoptarea legislației necesare și prin operaționalizarea Registrului Național al Calificărilor în Învățământul Superior. Asigurarea transparenței și a accesului la calificările din învățământul superior se va realiza prin descrierea și validarea tuturor calificărilor de nivel licență, precum și a unor calificări de nivel master, etape necesare pentru modernizarea sistemului calificărilor din învățământul superior.

III. STIMULAREA ÎNVĂȚĂRII PE TOT PARCURSUL VIEȚII

În privința învățării pe tot parcursul vieții, Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții este în curs de elaborare în cadrul unui grup de lucru interministerial, cu participarea societății civile și a partenerilor sociali. Strategia pornește de la o diagnoză a situației curente privind învățarea permanentă în România și propune un set de obiective strategice și direcții de acțiune pentru următorii 10 ani.

Obiectivul general îl reprezintă **elaborarea și implementarea unei strategii coerente și cuprinzătoare de învățare de-a lungul vieții la nivel național, regional și local, cuprinzând și interconectând toate tipurile (formal, non-formal, informal) și nivelurile de învățare** (învățământul preșcolar, primar, secundar, terțiar, educația adulților, educația și formarea profesională inițială și continuă), incluzând legături cu alte sectoare relevante de politică (de exemplu, ocuparea forței de muncă și incluziunea socială).

Nevoia unui efort de armonizare între obiectivele, strategiile și sistemele care acționează în domeniul învățării permanente, în special în ceea ce privește accesul la formare în orice moment al vieții, sistemele de calificare în formarea inițială și cea continuă, recunoașterea învățării anterioare, asigurarea calității programelor de formare va fi îndeplinită prin:

- Integrarea abordărilor privind învățarea permanentă în România în cadrul unei strategii coerente, integratoare;
- Implementarea, în toate sistemele paralele de formare profesională existente în România, a unor mecanisme de asigurare a calității care să răspundă cerințelor Cadrului European de Referință privind Asigurarea Calității în Educație și Formare Profesională, în vederea recunoașterii reciproce, între aceste sisteme paralele, a rezultatelor învățării;

- Dezvoltarea și diversificarea profilurilor/statutului resurselor umane implicate în sistemele de învățare pe parcursul întregii vieți;
- Stimularea cercetării în domeniul învățării permanente.

Ministerul, prin Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale, implementează programul Uniunii Europene Lifelong Learning, ca un instrument de stimulare a participării persoanelor de orice vârstă la educația permanentă, prin oferirea de granturi pentru mobilitate transnațională cu scop de învățare, în cadrul programelor sectoriale Comenius, Erasmus, Grundtvig, Leonardo da Vinci. Vor fi continuate eforturile pentru creșterea calității aplicațiilor depuse și menținerea numărului lor cel puțin la același nivel ca în 2010 prin atragerea unei sume de 1.500.000 Euro, suplimentară din bugetul general consolidat al programului Lifelong Learning în 2011.

Pentru stimularea formării continue a cadrelor didactice, MECTS își stabilește drept direcții de acțiune, pentru perioada de referință:

- Crearea unui sistem normativ care să faciliteze completarea setului de competențe necesare exercitării profesiei didactice cu competențele necesare exercitării ocupației de formator de adulți;
- Identificarea și utilizarea de noi resurse de finanțare a programelor de formare continuă a personalului didactic prin gestionarea proiectelor strategice depuse de inspectoratele școlare;
- Revizuirea standardelor de formare continuă a personalului didactic, didactic auxiliar și a cadrelor de conducere, îndrumare și control din învățământul preuniversitar, în acord cu evoluția politicilor și strategiilor în domeniul educațional, la nivel național și internațional;
- Elaborarea Statutului formatorului din învățământul preuniversitar;
- Realizarea Registrului național al formatorilor din învățământul preuniversitar certificați MECTS;
- Elaborarea Statutului mentorului pentru stagiatură;
- Formarea continuă a cadrelor didactice care predau didactica specialității în învățământul superior;
- Inițierea unor programe inovative de formare a cadrelor didactice din învățământul superior, și un sistem inovativ de asigurare a calității formării continue a didacticienilor din învățământul superior - Crearea rețelei de profesioniști în didactica disciplinei va avea ca efect estimat creșterea calității serviciilor educaționale oferite în învățământul superior;
- Formarea continuă a cadrelor didactice va fi îmbunătățită prin revizuirea metodologiei de acreditare a programelor de formare continuă pentru personalul din învățământul preuniversitar și prin elaborarea metodologiei de acreditare a programelor de formare continuă pentru personalul din învățământul preuniversitar ca parte integrantă a metodologiei de formare continuă.

În vederea creșterii numărului de participanți la formare, facilitării accesului la cursuri, precum și a scăderii costurilor necesare formării continue, Metodologia de desfășurare a cursurilor de formare online va fi elaborată și aprobată prin ordin de ministru.

Se va dezvolta „piața” de programe de formare continuă destinate personalului didactic și didactic auxiliar din învățământul preuniversitar prin flexibilizarea curriculum-ului de formare și creșterea numărului de furnizori și de programe de formare acreditate.

Vor fi organizate stagii de formare continuă pentru cadrele didactice care predau limba maternă sau care predau discipline de specialitate în limbile minorităților naționale.

Este prevăzută realizarea unei analize privind perfecționarea și formarea continuă a cadrelor didactice la nivelul județelor (credite acumulate prin formarea continuă periodică la cinci ani, perfecționarea prin definitivare în învățământ și grade didactice, formarea continuă a cadrelor didactice pe baza ofertei de formare a CCD, avizată MECTS).

Vor fi identificate nevoile de formare în teritoriu, care vor fundamenta programe prioritare inițiate de MECTS, în domeniul formării și dezvoltării profesionale a cadrelor didactice.

IV. SPORIREA CAPACITĂȚII DE PROCES ȘI REALIZAREA SARCINII FINANCIARE ADMINISTRATIVE

Pentru a asigura creșterea oportunităților în condiții de eficiență și pentru realizarea unei sarcini financiare optime pe administrație la nivelul aparatului propriu, a agențiilor și instituțiilor din subordine se va proceda în continuare la scăderea în medie a cheltuielilor anuale cu 57.038.400 lei față de cheltuielile actuale, pentru perioada 2010-2014.

Planul Strategic al Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului și Sportului 2009-2013,⁴ a introdus o nouă direcție strategică – *dezvoltarea capacității administrative*. Această direcție strategică are ca obiectiv central elaborarea unei strategii proprii de modernizare a administrării, atât la nivelul administrației centrale, cât și al celei locale (a serviciilor educaționale ca servicii publice). După aprobarea proiectului Legii Educației Naționale, vor fi elaborate regulamentele, metodologiile și alte acte normative/administrative necesare pentru aplicarea sa.

În anul 2011, salarizarea personalului din învățământ se va face potrivit noului proiect de lege – cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice. Salarizarea personalului din învățământ se va realiza utilizând clase și coeficienți de ierarhizare, pentru anul 2011, valoarea coeficientului 1,00 fiind prognozată la 650 lei.

Urmare a tranșelor de corecție în baza cărora se acordă creșteri salariale diferențiate între 1 - 20%, salariile personalului din învățământ vor avea creșteri diferențiate, prioritare fiind salariile mici (600 – 1.500 de lei). De asemenea, se va avea în vedere plafonarea salariilor aferente posturilor de conducere precum și o repartizare justă a coeficienților pentru salariile personalului didactic auxiliar și administrativ.

De asemenea, salariile personalului didactic de predare, în urma aplicării coeficienților de ierarhizare, vor avea o creștere cuprinsă între 2 – 19%, cu prioritate pentru debutanți și cei din primii ani de activitate acordându-se o creștere astfel:

- între 8 - 11% pentru asistentul universitar;
- între 9 - 18% pentru profesorii cu studii superioare de lungă durată din învățământul preuniversitar;
- între 8 - 19% pentru învățători.

Personalul didactic auxiliar va beneficia de salarii cu eventuale creșteri de 1 - 5% fără să existe diminuări față de salariile anului 2010. Vor fi eliminate unele sporuri și înlocuite cu un număr corespunzător de clase de salarizare succesive (dirigenția 10% = 4 clase de salarizare; gradația de merit 25% = 10 clase de salarizare; predare simultană 5 - 10% = 2, 3, 4 clase de salarizare). Personalul care participă direct la realizarea de venituri pentru unitatea de învățământ poate primi o creștere salarială din aceste venituri.

Îmbunătățirea capacității instituționale a CNEE va contribui la optimizarea și dezvoltarea sistemului de evaluare și examinare, la dezvoltarea și optimizarea continuă a sistemului intern de gestionare și transmitere cu acoperire națională a subiectelor, testelor, instrumentelor de evaluare. Pagina web și platforma electronică vor fi completate de realizarea planului editorial al CNEE prin elaborarea de publicații, cărți și broșuri.

Dezvoltarea capacității instituționale a ARACIP se va realiza, în principal, prin:

- Consolidarea capacității de comunicare cu beneficiarii de educație și cu celelalte părți interesate;
- Realizarea de parteneriate și participări la proiecte naționale și internaționale în domeniul calității educației;

⁴ Aprobabil prin O.M.E.C.T.S. nr 5391/2009.

- Constituirea și revizuirea periodică a Registrului Formatorilor în Asigurarea Calității „Marca ARACIP”.

V. DEZVOLTAREA DIMENSIUNII EUROPENE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI

Pentru dezvoltarea dimensiunii europene în domeniul educației, încurajarea mobilității și promovarea parteneriatelor instituționale și a relațiilor cu românii de pretutindeni, MECTS va promova măsuri și acțiuni, după cum urmează:

- Demararea procedurilor interne în vederea obținerii statutului de observator regulat în cadrul Comitetului pentru Educație al OECD;
- Definirea poziției Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului din România privind oportunitatea semnării unui Protocol adițional la Memorandum-ul de Înțelegere privind rolul și organizarea Inițiativei de Reformă Educațională în Sud-estul Europei, din cadrul Consiliului de Cooperare Regională;
- Negocierea în trim. IV 2010, 2011, 2012 a următoarelor documente bilaterale:

Interguvernamentale cu: Austria, India, Iran, Kuweit, Liban, Egipt, Lituania, Malaiezia, R.P.D. Coreea, Croația, China, Armenia, Rusia, Tunisia, Pakistan, Muntenegru, Polonia, Belgia Flamandă, Spania, Siria, Djibouti, Columbia,

Interministeriale cu: Belarus, Irak, Rusia, Bulgaria, Qatar, Uzbekistan, Albania, Emiratele Arabe unite, Georgia, Republica Moldova, Ucraina, R.P. China, Turcia.

MECTS va continua activitățile de întărire a legăturilor cu românii din afara frontierelor țări, de prezentare și afirmare a identității culturale a românilor de pretutindeni. Prin Institutul Limbii Române (ILR), se vor promova interculturalitatea, multilingvismul, valorile culturale românești prin măsuri de consolidare și dezvoltare a lectoratelor existente și înființarea unor noi, în special, în universități de prestigiu din străinătate.

Lectoratele vor fi transformate în catedre și va crește numărul creditelor acordate cursului de limba română, care va fi accesibil pentru toate nivelurile academice. Predarea cursului de Limbă, Cultură și Civilizație Românească în unități de învățământ din Spania, Italia și Belgia va fi îmbunătățită și va fi extinsă în unități de învățământ din alte state, în care comunitățile de români sunt reprezentative (de exemplu Grecia, Cipru, Portugalia).

La nivelul fiecărui lectorat va fi dezvoltată o bibliotecă de profil care va conține manuale de învățare a limbii române ca limbă străină pentru nivelul preșcolar, primar și gimnazial, seturi de teste de evaluare a cunoștințelor de limba română pentru toate nivelurile de competență lingvistică a lectoratelor de limba română etc. Vor fi organizate și cursuri de limba română ca limbă străină, toate cursurile fiind disponibile și în format electronic. Pentru furnizarea unor cursuri de calitate în cadrul lectoratelor, cadrele didactice implicate în predare vor beneficia de perfecționare.

S-au depus proiecte pentru obținerea finanțării din fonduri structurale: *Descriptorii lingvistici pentru limba română, Nivelurile de competență lingvistică A1, A2, B2, C1, C2 și Cunoașterea limbii române ca limbă străină*. Vor fi prioritare: organizarea atestărilor de limba română și recunoașterea la nivel internațional a atestatelor de limba română emise de Institutul Limbii Române, sub egida MECTS, precum și atestarea ILR ca evaluator al competențelor lingvistice pentru cetățenii străini care doresc să studieze în universități românești și pentru cei care solicită rezidență în România.

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, prin Agenția de Credite și Burse de Studii – ACBS, gestionează diverse programe de finanțare pentru stagii de studii și/sau cercetare în străinătate. Modernizarea metodelor și mijloacelor de promovare a programelor de burse, inclusiv prin reorganizarea sistemului informatic intern și extern, pentru prezentarea ofertei de burse și a principalelor manifestări specifice organizate, va conduce la creșterea accesului cetățenilor români la concursurile naționale organizate de ACBS în vederea obținerii burselor în străinătate. Prioritar este ca

beneficiarii să dovedească un nivel superior de competență, media de admitere să crească, și implicit, numărul bursierilor performanți. ACBS intenționează diversificarea ofertelor de burse de studii în străinătate pentru toate formele de învățământ universitar (de licență, de masterat, de doctorat, postdoctoral sau/și de cercetare), fluidizarea activităților de management al burselor în străinătate și simplificarea condițiilor de participare la concursurile naționale de acordare a burselor.

Capitolul 5

PREZENTAREA PROIECTULUI LEGII EDUCAȚIEI NAȚIONALE

PROPUȘ PARLAMENTULUI ROMÂNIEI ÎN DATA DE 12 APRILIE 2010

- I. Punctele forte ale Legii Educației Naționale
- II. Prezentarea elementelor de noutate

I. PUNCTELE FORTE ALE LEGII EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Opțiuni fundamentale ale Legii Educației Naționale

Proiectul Legii Educației Naționale a fost elaborat astfel încât să corespundă opțiunilor fundamentale din Pactul Național pentru Educație, semnat în primăvara anului 2009 de către toate partidele parlamentare și de către reprezentanți ai sindicatelor, ai organizațiilor studenților, elevilor și părinților, ai altor organizații neguvernamentale cu programe în domeniul educației. **Deosebirea dintre actualul proiect și cel prin care și-a asumat Guvernul răspunderea în septembrie 2009 este una de consecvență și proporții.** În actualul proiect de lege sunt preluate cu **consecvență** opțiunile fundamentale ale Pactului Național pentru Educație și sunt astfel detaliate, încât să ofere un cadru normativ-legislativ cât mai realist și cât mai stimulatîv pentru viitoarele acțiuni de implementare la nivel de comunități și de instituții școlare sau universitare. Au fost lăsate la o parte detaliile inutile, care ar putea foarte bine să constituie obiect al legislației secundare și al unor dezvoltări ulterioare mai bine adaptate schimbărilor de parcurs. Se propune o lege-cadru care se vrea a fi o **lege națională în context european** ce dă expresie acelor mari opțiuni de dezvoltare ale educației naționale cu care am căzut cu toții de acord până în prezent:

Pentru învățământul preuniversitar proiectul de lege vizează:

1. Compatibilizarea ciclurilor de învățământ cu cerințele unei educații moderne și cu Cadrul European al Calificărilor
2. Reforma curriculară și a procedurilor de evaluare
3. Accelerarea descentralizării în contextul asigurării calității.
4. Reformarea politicilor în domeniul resursei umane.
5. Considerarea educației timpurii ca o prioritate a sistemului de învățământ
6. Stimularea puternică a educației permanente.

Pentru învățământul superior și cercetare proiectul de lege vizează:

1. Diferențierea universităților și concentrarea resurselor
2. Reforma politicilor privind resursele umane
3. Promovarea universității centrate pe student
4. Modernizarea managementului și conducerii universităților
5. Finanțarea diferențială și flexibilă a universităților. Creșterea responsabilității publice a instituțiilor de învățământ superior
7. Asigurarea calității și relevanței învățământului universitar
8. Reorganizarea sistemului de cercetare – dezvoltare – inovare

II. PREZENTAREA DETALIATĂ A ELEMENTELOR DE NOUȚATE

1. **Legea pune în centrul său elevul și studentul**
2. **Părinții sunt partenerii școlii**
3. **De ce este nevoie de clasa pregătitoare?**
4. **Cum vor intra elevii la liceu**
5. **Cum se va susține examenul de bacalaureat**
6. **Cariera de profesor va deveni atractivă**
7. **Portofoliul educațional - cartea de identitate a fiecărui cetățean**
8. **Profesorul - o nouă viziune asupra importanței și locului său în învățământ**
9. **Cum vor fi conduse universitățile românești?**
10. **Câte tipuri de universități propune Legea Educației și cum vor arăta ele**
11. **Pentru prima dată: educație timpurie**
12. **Învățământul gimnazial**

1. Legea pune în centrul său elevul și studentul

Studentii sunt considerați parteneri ai instituțiilor de învățământ superior și membri egali ai comunității academice. Drepturile, libertățile și obligațiile studenților sunt cuprinse în Codul drepturilor și obligațiilor studentului, propus de asociațiile studențești și adoptat de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului prin ordin de ministru. Asociațiile studenților prezintă public un raport anual privind respectarea Codului.

Studentul-doctorand de la forma de învățământ zi beneficiază de recunoașterea vechimii în muncă și specialitate și de asistență medicală gratuită. Studentul-doctorand poate desfășura activități didactice, potrivit contractului de studii de doctorat, în limita a 4-6 ore didactice pe săptămână, fără plata contribuțiilor datorate la asigurările sociale de stat, la asigurările pentru șomaj, la asigurările sociale de sănătate și pentru accidente de muncă și boli profesionale. În cazul în care activitățile didactice depășesc acest nivel aceștia vor fi remunerați, cu respectarea drepturilor și obligațiilor ce revin salariatului, în conformitate cu prevederile Codului muncii. Toți studenții vor fi înregistrați în Registrul Matricol Unic al Universităților din România, document oficial protejat legal. Registrele matricole ale universităților devin parte a RMUR, asigurându-se un control riguros al diplomelor.

Studentii au dreptul să înființeze, în instituțiile de învățământ superior, publice sau particulare, ateliere, cluburi, cercuri, cenacluri, formații artistice și sportive, publicații, conform legii. MECTS va colabora în dezvoltarea învățământului superior cu federațiile naționale studențești, legal constituite, și se va consulta permanent cu acestea. Studentii pot participa la acțiuni de voluntariat, pentru care pot primi un număr de credite, în condițiile stabilite de Carta universitară.

Studentii beneficiază de un sistem de împrumuturi bancare pentru efectuarea studiilor, garantate de stat, pe baza unei hotărâri de guvern. Împrumuturile pot acoperi taxele de studii și costul vieții pe perioada studiilor. Statul va acorda credite cu dobândă preferențială pentru studenții din mediul rural sau aparținând unor grupuri dezavantajate, stimulând accesul la învățământul superior și asigurând astfel egalitatea de șanse. Absolvenții care vor practica profesia minim 5 ani în mediul rural vor fi scutiți de plata a 75% din împrumut, această parte fiind preluată de stat. Statul garantează împrumuturile bancare dintr-un fond constituit în acest scop. În timpul anului școlar, studenții beneficiază de tarif redus cu 50% pe mijloacele de transport local în comun, transportul intern auto, feroviar și naval. Studenții orfani sau proveniți din casele de copii beneficiază de gratuitate pentru categoriile de transport stabilite prin ordin al ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Studenții beneficiază de gratuitate pentru accesul la muzee, concerte, spectacole de teatru, operă, film la alte manifestări culturale și sportive organizate de instituții publice în limita bugetelor aprobate.

În structura de conducere a facultății există un procent de 75% cadre didactice și 25% studenți. Senatul universitar este compus din 75% personal didactic și de cercetare și 25% reprezentanți ai studenților.

2. Părinții sunt partenerii școlii

Prima clasă din învățământul obligatoriu este clasa pregătitoare. În clasa pregătitoare sunt înscriși copiii care împlinesc vârsta de 6 ani până la data începerii anului școlar, însă la solicitarea scrisă a părinților pot fi înscriși în clasa pregătitoare și copiii care împlinesc vârsta de 6 ani, până la sfârșitul anului calendaristic, dacă dezvoltarea lor psihosomatică este corespunzătoare. Programul „Școala după școală”, prin care se oferă activități educative, recreative, de timp liber, pentru consolidarea cunoștințelor dobândite sau de accelerare a învățării, precum și activități de învățare remedială, este posibil datorită parteneriatului dintre MECTS și asociațiile părinților.

Comitetul reprezentativ al părinților colaborează cu unitatea de învățământ în vederea stabilirii disciplinelor de pregătire opționale și facultative. Părinții sunt informați în permanență despre situația copiilor săi, prin comunicarea Portofoliului educațional al elevului, la sfârșitul clasei a II-a și a VI-a (după ce în prealabil au fost evaluați).

Un element de noutate adus de prezentul proiect de lege îl constituie faptul că unitățile de învățământ încheie împreună cu părinții, în momentul înmatriculării ante-preșcolarilor, respectiv preșcolarilor sau elevilor, un contract educațional, în care sunt înscrise obligațiile reciproce ale părților. Responsabilitatea educației copiilor nu mai revine, în mare parte, doar cadrelor didactice, ci și părintelui sau tutorei legal care este obligat să ia măsuri pentru asigurarea frecvenței școlare a elevului, pe perioada învățământului obligatoriu.

Consiliul de administrație al fiecărei unități de învățământ este format din 30% membri cadre didactice alese de către personalul didactic al școlii, 30% reprezentanți ai părinților și 30% ai comunității locale. La ședințele consiliului profesoral participă, fără drept de vot, și reprezentanți ai comitetului de părinți. Anual, este prezentat un raport asupra calității educației din orice unitate de învățământ în fața Comitetului de părinți și este adus la cunoștința autorităților locale și a inspectoratului școlar județean/al municipiului București.

3. De ce este nevoie de clasa pregătitoare?

Conform noului proiect, învățământul primar are o durată de 5 ani, fiind format din clasa pregătitoare și clasele I-IV. Această schimbare este în avantajul copilului.

În primul rând, introducerea **clasei pregătitoare** are rolul de a asigura copiilor un an în care se face trecerea treptată, într-un context organizat unitar, de la educația preșcolară (pentru cei care au urmat-o) sau de la viața exclusiv în familie (pentru cei care nu au urmat învățământul preșcolar) la viața școlară. Pe de o parte, anul petrecut în clasa pregătitoare va consolida pregătirea celor care au participat la învățământul preșcolar, iar, pe de altă parte, va permite celor care nu au fost niciodată înscriși la grădiniță să socializeze, să se adapteze vieții în colectiv și să capete deprinderile necesare pentru școală. Imensul avantaj este că această clasă pregătitoare este **parte a învățământului obligatoriu**, astfel că **toți copiii vor avea șanse egale de pregătire** pentru exigențele vieții de școlar.

În al doilea rând, includerea clasei pregătitoare în învățământul primar va avea un impact pozitiv asupra copiilor proveniți din grupuri dezavantajate din punct de vedere socio-economic. În prezent, în multe cazuri, aceștia nu participă la învățământul preșcolar, fiind apoi în situație de dezavantaj educațional, după înscrierea în învățământul primar. Proiectele referitoare la grădinițele estivale, derulate de ministerul educației și de alte organizații guvernamentale sau nonguvernamentale, au arătat că efectele benefice ale participării la aceste programe, asupra integrării sociale și școlare a copiilor, precum și asupra creșterii șanselor de reușită școlară sunt remarcabile. Dacă se pot vedea rezultate importante în urma unor intervenții cu o durată de doar câteva săptămâni, este evident că

participarea obligatorie la un întreg an pregătitor va spori șansele de integrare și succes școlar, cu efecte de durată pe parcursul învățământului obligatoriu. Nu în ultimul rând, se va asigura o unificare a vârstei de începere a învățământului obligatoriu și, ca urmare, grupuri de vârstă mai omogene, cu avantaje evidente atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice.

4. Cum vor intra elevii la liceu

Toți absolvenții formelor de învățământ gimnazial vor putea urma învățământul liceal sau profesional în condiții de gratuitate. Liceele au autonomie în stabilirea criteriilor de departajare a elevilor la admitere, acolo unde numărul de înscriși depășește numărul de locuri, în baza unei metodologii cadru elaborată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Admiterea la liceu se va realiza după următoarea procedură:

- a) În cazul în care numărul de candidați nu depășește numărul locurilor oferite de liceu, admiterea se va realiza pe baza portofoliului educațional al elevului;
- b) În cazul în care numărul de candidați este mai mare decât numărul locurilor oferite de liceu, admiterea se face luând în calcul, în proporție de 70% portofoliul educațional al elevului (media de absolvire a învățământului obligatoriu și media la probele de la evaluarea națională de la sfârșitul clasei a IX-a) și în proporție de 30% nota obținută la disciplina de admitere stabilită de liceu.

În cazul mediilor egale, diferențierea se face pe baza portofoliului educațional al elevului. Metodologia cadru de organizare și desfășurare a admiterii în clasa a X-a va fi elaborată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și va fi dată publicității, pentru fiecare generație, cel mai târziu la începutul clasei a VIII-a. Unitățile de învățământ liceal care solicită organizarea probei suplimentare de admitere, au obligația de a anunța public disciplinele la care se susține proba, programele și procedurile de organizare ale acesteia până, cel mai târziu, la începutul clasei a VIII-a.

5. Cum se va susține examenul de bacalaureat

Examenul național de bacalaureat se organizează în două sesiuni și constă în susținerea a 7 probe: 4 orale (sau de evaluare a diferitelor competențe specifice) și 3 scrise. Elevii care studiază în una din limbile minorităților naționale vor susține 5 probe orale și 4 probe scrise. **Examenul de bacalaureat se va desfășura în conformitate cu prevederile acestei legi începând cu anul 2012.**

Probele de evaluare a competențelor sunt în număr de 4, respectiv 5 pentru absolvenții care au studiat într-o limbă a minorităților naționale: evaluarea competențelor lingvistice de comunicare orală în limba română, evaluarea competențelor lingvistice la cele două limbi de circulație internațională studiate pe parcursul învățământului liceal și evaluarea competențelor digitale. La acestea se adaugă evaluarea competențelor lingvistice de comunicare orală în limba maternă pentru elevii cărora au studiat într-o astfel de limbă.

Probele scrise de evaluare a competențelor formate pe durata învățământului liceal sunt următoarele: o probă scrisă la limba și literatura română, respectiv limba și literatura maternă (probe comune pentru elevii de la toate filierele, profilurile și specializările, cu precizarea că proba în limba maternă e susținută doar de elevii care au urmat studiile liceale într-o limbă a minorităților naționale) și două probe scrise, diferențiate, în funcție de profil, filieră sau specializare.

Astfel, pentru profilul real din filiera teoretică elevii vor susține examen la matematică și o probă transdisciplinară din științele naturii (fizică, chimie și biologie). Pentru profilul umanist din filiera teoretică probele se vor susține la geografie și transdisciplinar din științe socio-umane (istorie, economie, sociologie, filozofie, psihologie). Pentru filiera tehnologică va fi o probă scrisă la disciplina specifică profilului și o probă transdisciplinară specifică domeniului de pregătire, iar pentru filiera vocațională sunt prevăzute o probă practică sau scrisă, după caz, specifică profilului sau specializării și o probă transdisciplinară specifică profilului sau specializării.

În cazul probelor de evaluare a competențelor în limbi de circulație internațională și a competențelor digitale, rezultatul evaluării se exprimă prin nivelul de competență corespunzător Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi, respectiv prin nivelul de competență, în raport cu standardele europene recunoscute în domeniu. Elevii care promovează, pe parcursul învățământului preuniversitar, examene cu recunoaștere internațională pentru certificarea competențelor lingvistice în limbi străine sau examene cu recunoaștere europeană pentru certificarea competențelor digitale, au dreptul la recunoașterea și echivalarea rezultatelor obținute la aceste examene, la cerere și conform unei metodologii aprobate prin ordin al ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

6. Cariera de profesor va deveni atractivă

Formarea inițială profesională a cadrelor didactice va cuprinde studii de licență într-o specializare, masterat didactic cu o durată de 2 ani și stagiul practic cu durata de un an școlar realizat într-o unitate de învățământ sub coordonarea unui profesor mentor (norma didactică a profesorului mentor este de 14 ore săptămânal).

Cointeresarea absolvenților care au finalizat studiile de licență pentru a urma o carieră didactică se realizează prin acordarea, pe perioada masteratului didactic, a unor burse de studiu finanțate de la bugetul de stat, egale în cuantum cu salariul net al unui profesor debutant. Programele de studii ale masteratului didactic se aprobă de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Absolvenților masteratului didactic li se eliberează diplomă de master și **certificat de profesor** în domeniul programului de licență. Ocuparea unei funcții didactice pentru efectuarea stagiului practic de un an școlar se realizează prin concurs pe posturi/catedre vacante sau pe bază de contract individual de muncă cu durată determinată de un an școlar.

La finalizarea stagiului practic, profesorul debutant trebuie să se prezinte la examenul **național** de definitivare în învățământ. Cadrele didactice care promovează examenul de definitivare dobândesc **titlul profesori cu drept de practică în învățământul preuniversitar**. Persoanele care nu promovează examenul de definitivare în învățământ, pot participa la cel mult două alte sesiuni ale acestui examen, în condițiile reluării de fiecare dată, anterior susținerii examenului, a stagiului de practică cu durata de un an școlar, într-un interval de timp care nu depășește 5 ani de la începerea primului stagiului de practică. Cei care nu promovează examenul de definitivare în învățământ vor fi angajați în sistemul național de învățământ preuniversitar numai pe perioadă determinată cu statut de profesor debutant.

Dezvoltarea profesională și evoluția în cariera didactică se realizează prin gradele didactice II și I. Personalul didactic care a obținut gradul didactic I, cu performanțe deosebite în activitatea didactică și managerială, poate dobândi titlul de **profesor - emerit** în sistemul de învățământ preuniversitar, acordat în baza unei metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Profesorul – emerit beneficiază de: angajare automată pe perioadă nedeterminată la unitatea de învățământ; calitatea de mentor pentru formarea continuă a cadrelor didactice; prioritate la ocuparea posturilor didactice în condiții de medii egale sau transfer; acordarea unui premiu anual în bani din fondurile programelor naționale inițiate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului înființează **corpul național de experți în management educațional**, constituit în urma selecției, prin concurs, a cadrelor didactice care fac dovada absolvirii unui program acreditat de formare în domeniul managementului educațional, cu minim 60 de credite transferabile. Procedura și criteriile de selecție se stabilesc prin metodologie aprobată prin ordin al ministrului. Pot ocupa funcții de conducere, îndrumare și control în unitățile de învățământ și inspectoratele școlare numai cadrele didactice membre ale corpului național de experți în management educațional.

7. Portofoliul educațional - cartea de identitate a fiecărui cetățean

În premieră absolută, noua lege introduce **portofoliul educațional** ce va cuprinde totalitatea diplomelor, certificatelor sau a altor înscrisuri obținute în urma evaluării competențelor dobândite în contexte de învățare formale, non-formale și informale. Portofoliul educațional va fi elementul central al evaluării învățării și va reprezenta cartea de identitate educațională, utilizarea lui începând cu clasa pregătitoare. La finalul clasei pregătitoare, cadrul didactic responsabil va întocmi, în baza unei metodologii validată științific, un raport de evaluare a competențelor cognitive, emoționale și sociale ale copilului. La finalul clasei a II-a, fiecare școală, în baza unei metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, va evalua achizițiile fundamentale ale elevului: scris-citit și matematică. Rezultatele evaluărilor vor fi apoi folosite pentru elaborarea planurilor individualizate de învățare ale elevilor. Rezultatele evaluării și planurile individualizate se comunică părinților elevilor și constituie documente din Portofoliul educațional al elevului. La finalul clasei a IV-a, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului va realiza pentru diagnoza sistemului de învățământ la nivel primar o evaluare, prin eșantionare, la nivel național a competențelor fundamentale dobândite în ciclul primar, după modelul testărilor internaționale.

La finalul clasei a VI-a, toate școlile, în baza unei metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, vor organiza evaluarea elevilor prin două probe transcurriculare: limbă și comunicare (limba română și o limbă străină), matematică și științe. Rezultatele evaluărilor vor fi folosite pentru elaborarea planurilor individualizate de învățare ale elevilor și pentru orientarea școlară către un anumit tip de liceu. Rezultatele evaluării și planurile individualizate de învățare se comunică părinților elevilor și sunt trecute în Portofoliul educațional al elevului.

La finalul clasei a IX-a, în baza unei metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, se va realiza o evaluare națională transcurriculară obligatorie a tuturor elevilor. Rezultatele evaluării se exprimă printr-un punctaj, similar testelor internaționale. Evaluarea se va face prin următoarele probe:

- a. o probă transdisciplinară de evaluare a competențelor de comunicare în limba maternă și într-o limbă de circulație internațională - probă scrisă;
- b. o probă transdisciplinară de evaluare a competențelor la matematică și științe – probă scrisă;
- c. o probă de evaluare a competențelor de utilizare a calculatorului - probă practică.

Celelalte competențe cheie vor fi evaluate de către diriginte, consilierul școlar și colectivul de profesori ai clasei, în baza unei metodologii stabilite prin ordin al ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Rezultatele evaluării naționale se înscriu în Portofoliul educațional al elevului.

8. Profesorul – o nouă viziune asupra importanței și locului său în învățământ

Noutatea deosebită a acestui proiect de lege este acela că propune ca tot personalul didactic din învățământ să poarte aceeași titulatură și să aibă studii superioare. În învățământul preuniversitar la toate nivelurile de învățământ este prevăzută numai funcția didactică de profesor.

Cei care ocupă acum funcții de educatori/educatoare, institutori/institutoare, învățători/învățătoare, maestru-instructor, antrenor, în baza finalizării studiilor medii pedagogice/postliceale sau a colegiilor universitare de institutori nu trebuie să se sperie. Proiectul propune ca în termen de cel mult 10 ani de la promulgarea legii să își finalizeze studii universitare în profilul postului. Absolvenților liceelor pedagogice, ai școlilor postliceale pedagogice sau ai colegiilor universitare de institutori încadrați în învățământul preșcolar și primar, care până la intrarea în vigoare a prezentei legi au absolvit și studii universitare li se consideră îndeplinită condiția pentru ocuparea funcțiilor didactice de profesor pentru învățământul preșcolar, respectiv profesor pentru învățământul primar.

Unitățile de învățământ și autoritățile administrației locale pot decide înființarea consorțiilor școlare (parteneriate contractuale între unitățile de învățământ), care asigură: libera circulație a personalului între unitățile membre ale consorțiului; utilizarea în comun a resurselor unităților de

învățământ din consorțiu; lărgirea oportunităților de învățare oferite elevilor și recunoașterea reciprocă a rezultatelor învățării și evaluării acestora.

În unitățile de învățământ sau în consorțiile școlare personalul didactic poate fi angajat cu contract individual de muncă pe perioadă nedeterminată (personal didactic titular) sau pe perioadă determinată de un an școlar, cu posibilitatea prelungirii contractului, respectiv angajat prin sistem plată cu ora. Pentru ocuparea funcțiilor didactice este necesară efectuarea unui stagiu practic cu durată de un an școlar, realizat într-o unitate de învățământ, în funcția didactică corespunzătoare studiilor, sub îndrumarea unui profesor mentor și trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții minime de studii:

- a) absolvirea cu diplomă a studiilor universitare de licență în profilul postului;
- b) absolvirea masteratului didactic cu durată de 2 ani.

Deciziile privind vacantarea posturilor didactice, organizarea concursurilor pe post și angajarea personalului didactic se iau la nivelul unității de învățământ de către consiliul de administrație al acesteia. În învățământul preuniversitar public, privat și confesional ocuparea posturilor didactice vacante și a celor rezervate se realizează prin concurs organizat de unitățile de învățământ cu personalitate juridică, individual, în consorții școlare sau în asocieri temporare la nivel local sau județean. Comisiile de concurs se aprobă de consiliul de administrație al unității/unităților de învățământ. Concursul constă în:

- a) probă practică sau inspecție specială la clasă și probă scrisă din didactica specialității la angajarea personalului didactic cu contract individual de muncă;
- b) prezentarea unui curriculum vitae și interviu la angajarea în plată cu ora a personalului didactic asociat și a personalului didactic pensionat.

În baza rezultatelor concursului, pentru candidații care au dobândit definitivarea în învățământ (profesori cu drept de practică), angajarea se poate realiza pe perioadă nedeterminată (ca personal didactic titular) sau pe perioadă determinată. Pentru candidații care nu au dobândit definitivarea în învățământ (profesori debutanți) angajarea se realizează pe o perioadă de cel mult un an școlar. În situația în care, acești candidați promovează examenul pentru definitivarea în învățământ, consiliul de administrație poate hotărî modificarea duratei contractului individual de muncă din perioadă determinată în perioadă nedeterminată.

9. Cum vor fi conduse universitățile românești?

Unul din obiectivele noii propuneri de lege a fost să întărească la nivel managerial orientarea spre performanță și competitivitatea instituțiilor de învățământ superior din România. Cunoscând deficiențele, dar și avantajele managementului colegial practicat în prezent, legea propune un sistem care adaugă democrației academice actuale dimensiunea antreprenorială, numind în funcțiile cheie de rector și decan persoane a căror competențe profesionale au fost probate pe baza unui concurs public. În același context, democrația academică este lărgită la nivelul structurilor reprezentative, senat și consiliul facultății, care sunt alese prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice și cercetătorilor, respectiv al studenților, reducând astfel riscul acțiunilor de manipulare și creării grupurilor de influență. Este păstrată prezența în procent de minim 25% a studenților în cele două structuri reprezentative, confirmând astfel statutul acestora de parteneri ai demersului academic.

Funcțiile de conducere propuse de noua lege sunt: rectorul, prorectorii, și directorul general administrativ la nivelul universității, decanul și prodecanii, la nivelul facultății, precum și șeful de departament, la nivelul departamentelor. Acolo unde este cazul, unul dintre prorectori este și directorul institutului de studii doctorale. Rectorul, prorectorii, directorul general administrativ și decanii alcătuiesc consiliul de administrație. După cum a fost menționat anterior, rectorul, decanul și directorul general administrativ sunt stabiliți pe baza unui concurs public. Șeful de departament este ales prin votul direct și secret al tuturor cadrelor didactice titulare și cercetătorilor din departament.

Metodologia, precum și comisia de concurs, pentru ocuparea postului de rector, sunt stabilite de către senatul universității. Lărgind baza de selecție, la concurs pot participa personalități științifice sau academice din țară și străinătate, care au obținut avizul senatului în urma audierii. Pentru creșterea obiectivității evaluării, din comisia care desemnează rectorul fac parte, în proporție de 50%, personalități din afara instituției, din țară și străinătate. Rectorul este confirmat prin ordin de ministru, încheie un contract de management cu senatul și prezintă rapoarte anuale privind starea universității. Senatul, având un președinte diferit de rector, își păstrează independența față de acesta, posibilitatea să-i monitorizeze activitatea și să reacționeze adecvat. Decanii și directorul general administrativ sunt selectați prin concurs public organizat de noul rector și validat de senat. După numirea lor de către rector, decanii își desemnează prodecanii. Nu pot fi ocupate funcții de conducere după împlinirea vârstei de pensionare și pe perioada îndeplinirii mandatului de demnitar.

10. Câte tipuri de universități propune Legea Educației și cum vor arăta ele

În baza noii propuneri legislative, instituțiile de învățământ superior din România vor fi clasificate în trei categorii pe baza evaluării programelor de studii și a capacității lor instituționale, astfel: universități preponderent de educație, universități de educație și cercetare științifică și creație artistică și universități de cercetare avansată și educație. Traseul asumat prin carta universitară va trebui susținut de fiecare universitate în cadrul procesului de evaluare a calității programelor de studii și a evaluării instituționale, acesta furnizând modalitatea în baza căreia instituțiile pot accede la recunoașterea încadrării într-una din cele trei categorii.

Până în prezent, nu s-a făcut o ierarhizare a instituțiilor de învățământ superior în funcție de calitatea serviciilor educaționale, actuala legislație prevăzând doar evaluarea programelor de studii pentru conformitate cu standardele minimale, nu și ierarhizarea acestora. În aceste condiții, sistemul reglementar nu a furnizat instrumentul obiectiv care să permită o finanțare diferențiată după performanță a programelor de studiu.

Atașat acestui mecanism simplu de ierarhizare a universităților se va adăuga un sistem stimulator de finanțare a excelenței și care va constitui forța principală a performanței instituționale și a calității serviciilor de educație și de cercetare oferite societății.

Fondurile de finanțare sunt structurate astfel:

- a) un procent minim de 30% din finanțarea de bază se acordă universităților publice pe baza criteriilor și standardelor de calitate stabilite de Consiliul Național al Finanțării Învățământului Superior și aprobate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului;
- b) fondul de dezvoltare instituțională se adresează celor mai bune instituții de învățământ superior din fiecare categorie;
- c) fondurile de finanțare suplimentară și granturile alocate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Excelența instituțională va fi completată și printr-un sistem coerent de susținere a excelenței individuale, fapt ce va asigura un gradient de competitivitate atașat activității fiecărui membru al comunității academice (cadre didactice, studenți, cercetători), efectul cumulativ al acestui sistem fiind reunit în frontiera performanței universității.

11. Pentru prima dată: educație timpurie

În proiectul de lege, se vorbește despre educația timpurie, care acoperă perioada între 0 și 6 ani, cu cele două segmente ale sale: educația antepreșcolară (0-3 ani) și învățământul preșcolar (3-6 ani). Legea creează astfel premisele unei abordări unitare a educației la vârstele mici, punând în evidență importanța crucială a acestei perioade în întreaga dezvoltare ulterioară a copilului. Se trece pentru prima oară, la nivelul unui document legislativ de o asemenea importanță, de la o abordare tip „îngrijire” la una tip „educație” pentru copiii de până la 3 ani.

Pentru coerența demersului educativ, proiectul de lege prevede că unitățile de **educație antepreșcolară** se organizează în conformitate cu standarde de calitate aprobate prin hotărâre a guvernului, inițiate de ministerul educației, ceea ce presupune armonizarea punctelor de vedere ale reprezentanților educației și ai serviciilor de sănătate și îngrijire. Metodologia de acreditare a furnizorilor de educație timpurie antepreșcolară se realizează, de asemenea, în colaborare, de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și Ministerul Sănătății.

În același timp, este prevăzută posibilitatea finanțării din resurse publice a furnizorilor acreditați de servicii de educație timpurie, indiferent dacă aceștia sunt publici sau privați. Este încă o expresie a aplicării coerente a principiului „finanțarea urmează copilul”, ceea ce va stimula, pe de o parte, competiția între diferiți furnizori de educație antepreșcolară și va permite, pe de altă parte, accesul tuturor copiilor la servicii de educație și îngrijire de calitate. Învățământul preșcolar va avea, în continuare, trei grupe (mică, mijlocie, mare), iar proiectul prevede generalizarea treptată a acestuia.

12. Învățământul gimnazial

Din punct de vedere al structurii, noutatea cea mai importantă referitoare la gimnaziu este că durata acestuia este de 5 ani, cuprinzând clasele V-IX. Măsura propusă asigură un **parcurs educațional continuu, unitar și coerent**, care se desfășoară, de regulă, în aceeași unitate de învățământ și care permite încheierea învățământului obligatoriu odată cu încheierea gimnaziului. Avantajele sunt legate, în primul rând, de posibilitatea de a proiecta conținutul educației într-un mod coerent, în vederea atingerii finalităților învățământului obligatoriu la sfârșitul ciclului gimnazial, în urma aplicării unui curriculum unitar. Se va elimina, în acest fel, una din anomaliile greu de justificat ale actualei structuri, datorită căreia elevul era obligat ca, după clasa a VIII-a, **în timpul învățământului obligatoriu**, să intre pe un parcurs diferențiat (liceal, cu mai multe filiere și profiluri, sau profesional), ceea ce însemna că, la sfârșitul învățământului obligatoriu, elevii nu puteau atinge aceleași standarde, întrucât nu beneficiaseră de o pregătire comună. Este firesc ca învățământul general obligatoriu să dea șanse egale elevilor printr-o pregătire unitară.

Se va rezolva și o altă problemă dificil de soluționat în contextul legislației în vigoare: obligația absolventului de a face o opțiune privind tipul de școală pe care trebuie să îl urmeze după clasa a VIII-a, la vârsta de 14-15 ani, când nu are încă maturitatea necesară de a o face. În contextul propus de noua lege, elevul va absolvi învățământul gimnazial la 16 ani, vârstă la care va putea lua decizii conștiente și informate în privința propriului viitor. Acest viitor poate să însemne continuarea studiilor, sau integrarea pe piața muncii, pe care o poate face, din punct de vedere legal, la vârsta de 16 ani. Clasa a IX-a în gimnaziu va asigura încheierea învățământului obligatoriu de către mai mulți copii, în contextul în care, în prezent, se înregistrează o rată sporită de abandon școlar după clasa a VIII-a. Acest fenomen va fi cu atât mai vizibil pentru copiii proveniți din familii defavorizate economic și social, ale căror familii nu au posibilitatea de a plăti costurile pentru internat sau cantină în vederea școlarizării în altă localitate.

În urma ședinței de Guvern din data de 12 octombrie 2010, Guvernul României a transmis Parlamentului României, în vederea angajării răspunderii, Legea Educației Naționale **în forma votată de Camera Deputaților**, în data de 19 mai 2010.

LISTA DE ABREVIERI

ACBS – Agenția de Credite și Burse de Studii
ACPART – Agenția Națională pentru Calificările din Învățământul Superior și Parteneriat cu Mediul Economic și Social
ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANPCDEFP – Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale
ANR – Agenția Națională pentru Romi
ARACIP – Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar
ARACIS - Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior
ARDOR – Asociația Română de Dezbateri, Oratorie și Retorică
BDCE – Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei
BDNE – Baza de Date Națională a Educației
BFUG – Grupul de Lucru care Urmează Procesului Bologna (Bologna Follow-up Group)
CCD – Casa Corpului Didactic
CCR – Consiliul de Cooperare Regională
CD – Cercetare & Dezvoltare
CDI – Centrul/centre de Documentare și Informare
CEAC – Comisia de Evaluare și Asigurare a Calității (la nivelul unității de învățământ)
CEDEFOP – Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale
CEEPUS – Central European Exchange Program for University Studies (Program regional de mobilități academice în Europa Centrală)
CES – Cerințe Educative Speciale
CNCD – Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării
CNEE – Centrul Național pentru Evaluare și Examinare
CNCEIP - Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar
CNCIS - Cadrul Național al Calificărilor în Învățământul Superior
CNDIPT – Centrul Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic
CNEAA – Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare
CNFIPS – Consiliul Național al Finanțării Învățământului Preuniversitar de Stat
CNFP – Centrul Național de Formare a Personalului din Învățământul Preuniversitar
COR – Clasificarea Ocupațiilor din România
CRFP – Centrul Regional de Formare a Personalului din Învățământul Preuniversitar
CQAF – Cadrul Comun de Asigurare a Calității
DPPD – Departamentul/Departamente pentru Pregătirea Personalului Didactic
DRP – Departamentul pentru Românii de Pretutindeni
ECVET – European Credit System for Vocational Education and Training (Sistemul european de credit pentru educație și formare vocațională)
EHEA – Zona Europeană de Educație Superioară (European Higher Education Area)
EN – Evaluarea Națională
ENIC – **NARIC** – European Network of International Centers – National academic Recognition Information Centers in the European Union (Rețeaua europeană a centrelor informaționale – Centrele naționale de recunoaștere academică din Uniunea Europeană)
ENQA-VET - Rețeaua Europeană pentru Asigurarea Calității în Educația și Formarea Profesională
EQF – European Qualifications Framework (Cadrul European al Calificărilor)
EQARF – European Quality Assurance Reference Framework (Cadrul European de Referință pentru Asigurarea Calității)

ERI SEE – The Education Reform Initiative of South Eastern Europe (Inițiativa de reformă educațională în sud-estul Europei)

EUROSTAT – Oficiul de Statistică al Comunităților Europene

FEDR – Fondul European de Dezvoltare Europeană

FPC – Formare Profesională Continuă

FSE – Fondul Social European

HG – Hotărâre de Guvern

IDD – Învățământ Deschis la Distanță

INS – Institutul Național de Statistică

IOSUD - Instituție Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat

ÎPT – Învățământ Profesional și Tehnic

ISCED – International Standard Classification of Education (Standard internațional de clasificare al educației)

ISI – Institute for Scientific Information (Institutul pentru Informare Științifică)

IȘJ – Inspectorat/inspectorate școlare județene

IȘMB - Inspectoratul Școlar al Municipiului București

IT – Information Technology (Tehnologie Informației)

IR – Indicator de rezultat

LCCR – Limbă, Cultură și Civilizație Românească

LLP – Lifelong-Learning Program (Programul Învățare pe tot parcursul vieții)

MAE – Ministerul Afacerilor Externe

MAPDR – Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Durabile

MECTS – Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului

MIP – Mentorat pentru Inserție Profesională

MTS – Ministerul Tineretului și Sportului

NQF – National Qualifications Framework (Cadrul Național al Calificărilor)

OECD – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică

OG – Ordonanță de Guvern

OUG – Ordonanță de Urgență

OIPOSDRU – Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane

OIPOSDRU CNDIPT – Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane din cadrul Centrului Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar

OIPOSDRU MECTS - Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane din cadrul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului

OMECE/OMECECT/OMEN/OMECECTS – Ordin al ministrului educației, cercetării și inovării/Ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului/Ordin al ministrului educației naționale/Ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului

ONG – Organizație non-guvernamentală

PE – Parlamentul European

PER – Project on Ethnic Relations (Barometrul relațiilor etnice)

PETI – Programul pentru Educația Timpurie Incluzivă

PIB – Produsul Intern Brut

PIR – Proiect pentru Învățământul Rural

PIRLS – The Progress in International Reading Literacy Study (Studiu internațional privind capacitatea de citire și interpretare)

PISA – Programme for International Student Assessment (Programul pentru evaluarea internațională a elevilor/ studenților)

PLAI – Planul Local de Acțiune pentru Învățământ

PNUD – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

POSDRU – Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane

p.p. – Puncte procentuale

PRAI – Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ

PRET – Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii

PRIS – Proiectul de Reabilitare a Infrastructurii Școlare

PROQAVET - Utilizarea Cadrului Comun de Asigurarea a Calității (CQAF) în VET

RAEI – Raport anual de evaluare internă

RNCIS – Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior

ROCT – Centrala Rețelei Firmelor de Exercițiu/Întreprinderilor Simulate din România

SAM - Școala/Școli de Arte și Meserii

SICI – The Standing International Conference of Inspectorates (Conferința Internațională a Inspectoratelor)

SCAC – Service de Cooperation et d’Action Culturelle (Serviciul de Cooperare și de Acțiune Culturală)

SNIE – Sistemul Național de Indicatori pentru Educație

SSE – Sistemul Statistic European

SSP – Standarde de pregătire profesională

TIC – Tehnologia Informațiilor și Comunicației

TIMSS – Tendințe Internaționale în Studiul Matematicii și al Științelor

UE – Uniunea Europeană

UNESCO – United Nations Education, Science and Culture Organization (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură)

UNICEF – Fondul Internațional al Națiunilor Unite pentru Urgențe ale Copiilor

VET – Vocational Education and Training (Educație și formare vocațională)